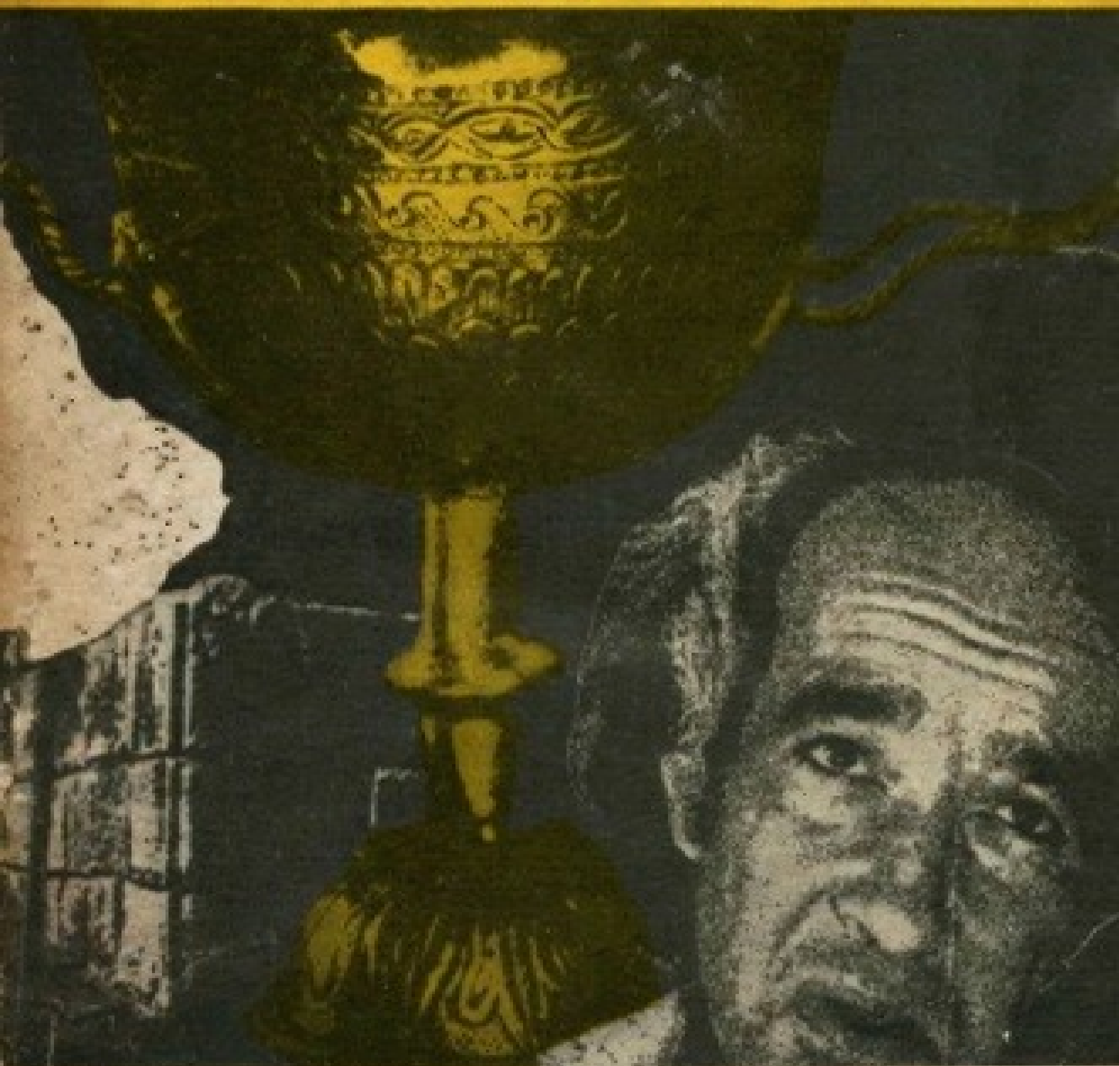
UTOPIA PROFESORULUI DUNCA

Colecția clepsidra

VALERIU BÂRGĂU
NECULAI CHIRICA

EDITURA EMINESCU

NECULAI CHIRICA

UTOPIA PROFESORULUI DUNCA

Colecţia Clepsidra
EDITURA EMINESCU, 1983

Capitolul I
APA CU NUME CIUDAT

Maşina gonea cu toată puterea pe care i-o dădeau motorul, pus perfect la punct, dibăcia şoferului şi şoseaua asfaltată, bine întreţinută şi, întâmplător, nu prea circulata la ora aceea. Dacă mai adăugăm şi limpezimea văzduhului, ne putem da seama că ocupanţii autoturismului vişiniu aveau toate condiţiile unei călătorii plăcute pe parcursul căreia nu mai conta prea mult că indicatorul de viteză sălta până la limitele de sus ale aparatului de bord. Plopii fremătători de pe marginea şoselei păreau nişte santinele pe care două benzi rulante îi duceau, cu aceeaşi viteză, îndărăt.

În maşină, doi tineri. Păreau de aceeaşi vârstă. Singura deosebire dintre ei era de… gabarit. Cel care conducea, avea umerii laţi, pe măsura unui trup bine legat, iar însoţitorul său era mai subţiratec. Absolviseră împreună aceeaşi Şcoală Militară şi prietenia dintre ei, statornicită acolo, dar şi rezultatele obţinute în anii de pregătire profesională, au dus la repartizarea lor ca tineri locotenenţi de miliţie în localitatea O…, în subordinea colonelului Călin Nicoară, om cu o vastă experienţă, de un calm ajuns proverbial, dotat cu o inteligenţă ascuţită care-i permitea să aleagă, din nenumărate posibilităţi, soluţia adecvată, cu maximum de operativitate.

Erau cam de un an în oraşul O… Pregătirea din Şcoală se completa cu experienţa muncii din fiecare zi; fireştile stângăcii, inerente începutului, se estompau, încetul cu încetul, exemplul celor mai vârstnici, îndrumările primite şi propria lor experienţă formându-i treptat, dar temeinic.

Maşina îşi continuă drumul cu aceeaşi viteză până la indicatorul de lemn pe care scria, cu litere negre: SPRE CETĂŢILE DACICE. Şoferul încetini viteza, viră la dreapta şi, părăsind şoseaua naţională, se înscrise pe un drum de ţară,

colbăit, plin de hârtoape şi cu nenumărate curbe. Tânărul de la volan zise ceva nu prea clar şi cu oarecare ciudă.

— Ce mormăi? îl întrebă celălalt, văzând că nu înţelege nimic din bolboroseala lui.

— Fir-ar să fie de drum! Zboară, dacă poţi! Uită-te şi tu! Serpentinele sunt vecine cu prăpăstiile şi hârtoapele nu se văd de sub praf.

Văzându-l îmbufnat, locotenentul Ion Albu nu-i mai spuse nimic o vreme. Tăceau amândoi, icnind odată cu maşina când nimereau în vreun hârtop pe care locotenentul Traian Moţ, cu toată măiestria sa, nu-l putea evita, nevăzându-l.

După câtva timp, Albu se uită la ceas. Se mai uită încă o dată şi privi nedumerit zona prin care circulau. Duse ceasul la ureche ca să se convingă că „merge”, după care se întoarse spre prietenul său:

— Cam pe aici, pe undeva, ar trebui să fie Stânca Fulgerata, dar n-o văd. Cele patruzeci de minute de mers le-am cam depăşit.

— Nici eu n-o văd, îi răspunse, mai mult morocănos, Moţ, aplecat asupra volanului prea mic pentru statura sa de adevărat uriaş.

Opri, ducându-şi mâinile la ceafă pentru a se destinde. Apoi, cu o batistă cât o basma îşi şterse transpiraţia ce-i şiroia pe faţa şi gâtul gros, puternic, roşcat, aşa cum îl au ţăranii crescuţi din tată în fiu în bătaia soarelui.

Moţ era de loc dintr-un sat din inima Bărăganului. Un flăcău bine legat la trup şi înalt. Cu toate acestea colegii, încă din şcoală, îl porecliseră *Dropia* şi Dropia rămăsese pentru cei apropiaţi. Era un om hotărât. Lucra cu mult tact şi avea o răbdare de fier.

Albu îl privi amuzat cum deschide portiera şi cum îşi răsuceşte trupul pentru a putea ieşi de sub volan. Numai după aceea coborî şi el.

Albu era la fel de înalt, dar suplu, fapt ce nu-l împiedica, însă, ca sub o înfăţişare de balerin să ascundă o forţă asemănătoare cu a prietenului său. Crescuse la oraş. Îi plăceau meciurile de fotbal, pe care le urmărea cu patimă, când avea câte un răgaz cânta la ghitară, avea un glas

plăcut.

Amândoi erau burlaci. Moţ, fiind un om prea retras şi, deşi n-o mărturisea, pur şi simplu aşa se simţea mai bine. Albu, pentru că nici nu se gândise să facă pasul ăsta. Poate că din cauza firilor deosebite se apropiaseră, unul completându-l pe celălalt.

Când venea vorba de un caz deosebit, colonelul îi chema pe ei. Dar dacă ar fi să judecăm situaţiile în care acţionau, ar trebui să spunem că toate erau „deosebite”. Colonelul îi forma, aşa cum totdeauna cel cu experienţă are grijă de cei care trebuie să o capete. Era sigur că Albu, ambiţios şi entuziast, uneori chiar pripit, nu va sări peste cal, fiind frânat la timp de către Moţ. La fel era convins că Dropia, având un stimulent în entuziasmul lui Albu, nu va tărăgăna lucrurile din prea multă chibzuinţă. Cum se vede, se înţelegeau amândoi de minune şi colonelul era mulţumit, deoarece intuise de la început aceasta.

Albu îşi mai privi o dată ceasul şi spuse înciudat:

— Cred că profesorul a gonit nebuneşte pe drumul ăsta. N-a socotit exact în cât timp a parcurs distanţa. Altfel, nu înţeleg de ce nu dăm de stâncă, deşi timpul precizat de ei a trecut.

Moţ nu-i răspunse. Pufni scurt pe nas. Semn că, oricât ar fi de necăjit, nu va scoate o vorbă.

Urcară din nou în maşină şi străbătură cam un kilometru. Apoi opriră. În stânga drumului, munţii. Pădurea de fagi care îi acoperea părea încremenită. Nicio frunză nu se clătina. Nu se simţea nicio adiere de vânt. Sub razele fierbinţi ale soarelui toate păreau ostenite. Doar râul, ce venea repede şi viclean prin tăietură piezişă în piatră, sărea peste bolovani împroşcând în toate părţile cu stropi răcoroşi. Privindu-l cum zvâcnea prin această porţiune în care peretele stâncos şi înalt parcă se prăvălea în undele lui, îţi dădeai seama de ce localnicii îl botezaseră Apa Cetăţii. Avea ceva de domnitor pornit la bătălie. Înspumat şi mândru, iute şi chibzuit… Ca un domnitor ce ieşea din cetatea sa de vulturi pentru a înfrunta pe cei ce încercau să-i calce, sub copitele cailor, moşia străbună…

— Iată că am ajuns şi la Stânca Fulgerata, zise Dropia.

Albu sări din maşină înaintea prietenului său şi începu să facă genuflexiuni. Amorţise în maşină. La început, mai repede, apoi din ce în ce mai lent, până se lăsă ostenit pe spate, cu mâinile întinse larg în lături. Iarba, scurtă, parcă proaspăt tunsă, de un verde închis, dogorea de căldura pe care pământul o acumulase. Încercă să privească soarele dar nu putu să reziste. Ca în copilărie, îşi acoperi ochii cu palmele şi căută să-l zărească printre degete. Zâmbi cine ştie căror gânduri şi începu să fredoneze o melodie venită tot din vremea copilăriei.

Între timp, Dropia parcase maşina la umbra unui pâlc de fagi rămuroşi, plini de cuiburi de păsări. Dădu ocol maşinii de vreo două ori şi, după ce se convinse că totul e în ordine, veni lângă Albu, întinzându-se alături, cu faţa în sus. Mai trase un fum din ţigară, după care o zvârli cât colo.

— Măi Ioane, mormăi Moţ, să ştii că aici e raiul cu care îmi împuia capul bunica, pe când eram copil. Aer curat, miros de iarbă fragedă, zvon şi răcoare de apă limpede, pădure cât vezi cu ochii, cer albastru… Aici parcă şi piatra miroase altfel. Trase puternic aer în plămâni şi, după ce-l aruncă tacticos pe nări, continuă: — Are un miros sănătos care-mi unge nările.

Albu zâmbi bucuros că Dropia începuse primul discuţia. Era semn bun. Altfel, pentru a-l scoate din muţenie, că era cam taciturn, i-ar fi trebuit vreun sfert de oră de pregătire, de glume şi ironii neîntrerupte.

— N-am ştiut că o Dropie ca tine poate fi, uneori, şi visătoare. Te pomeneşti că scrii şi versuri!

Celălalt zâmbi uşor, dar nu-i răspunse. Albu, întorcându-se către el şi sprijinindu-se într-un cot, schimbă discuţia.

— Nu crezi că tot ce v-a spus profesorul e o aiureală?

— Da şi nu.

— Mulţumesc de răspuns. Aşa ceva puteam zice şi eu, deşi n-am fost cu tine în biroul şefului când v-aţi întâlnit cu profesorul Dunca. Dar hai să stăm strâmb şi să judecăm drept: profesorul v-a vorbit despre un loc tăinuit în care s-ar afla o adevărată comoară de provenienţă dacică?

— Da.

— Cum îţi închipui tu că romanii, atunci, prin anul 106, când au cucerit Dacia, sau pe parcursul anilor în care au stăpânit-o şi au dus la Roma tot ce au găsit de preţ, ar fi uitat ceva ce reprezenta o adevărată valoare? N-au pierdut atâţia oameni pentru a se mulţumi numai cu o parte din averile Daciei.

— Eşti convins că romanii au luat tot aurul şi argintul ce se afla, pe atunci, în Dacia?

— Da! Cel puţin pe cel tezaurizat. Şi încă ceva: pe vremea aceea aurul nu era la îndemâna oricui. După câte ştiu, pentru anumite raţiuni de ordin politic, poate şi religios, nu putea fi deţinut decât de monarh şi, probabil, şi de marele preot. Unde se aflau ei trebuiau să fie şi depozitele de aur. Oricât de straşnic le-ar fi păzit, oricât de bine le-ar fi ascuns, tot mai ştiau şi alţii de ele. Şi cum trădători ca Bicilis s-or fi găsit, cred că romanii au aflat toate tainiţele comorilor şi le-au cărat la Roma.

— Păreri, dragul meu… Păreri… Ca să-ţi dau o dovadă că te grăbeşti cu trasul concluziilor, ascultă. Dropia scoase un carnet din buzunar, îl răsfoi tacticos şi continuă: Ascultă! Prin anul 1554, un oarecare Mathesius Sarepta nota: „În vremurile noastre a fost descoperită în Transilvania o boltă, ca urmare a prăbuşirii unui copac uriaş ce crescuse deasupra ei. Acolo au fost găsiţi mai mulţi guldeni de aur, din care am văzut şi eu câţiva. Pe una clin monede era chipul lui Lysimach, iar pe alta erau trei figuri şi dedesubtul lor am citit cuvântul *Koson.* Pe cealaltă parte era pasărea Phoenix. Moneda cântăreşte mai bine de doi guldeni ungureşti. Hei, Albule, ce zici de asta?

Dropia închise cu grijă carnetul, îl puse la loc în buzunar, după care îşi scoase cămaşa şi se întinse din nou, pe iarbă, cu mâinile sub ceafă, privindu-l pe Albu cu coadă ochiului. Albu pufni în râs:

— Eşti alb ca laptele, Dropio.

— Parcă tu eşti mai breaz!

Amândoi arătau la fel. Deşi în toiul verii, nu avuseseră răgazul ca să-şi înnobileze pielea cu aura soarelui.

— Hei, ce zici?

Albu îl lăsă câteva clipe fără răspuns. Se întoarse cu burta în jos. Se sprijini în coate şi numai după aceea răspunse:

— Ce să zic? Dacă Sarepta ăsta al tău n-o fi minţit, e o treabă. Dar asta a fost atunci… De unde naiba comori în zilele noastre? Încă ceva. Nu înţeleg un lucru. Profesorul caută de vreo patruzeci de ani comori prin munţi. Şi încă nu le-a găsit. N-are altceva mai bun de făcut? Dacă răscoleşte munţii, treaba lui. Dar să ne mai pună şi pe noi pe drumuri, cu închipuirile lui, e prea de tot. Mă mir cum s-a lăsat colonelul prins de toată povestea asta!

— Păi, vezi? De aici trebuie să porneşti, colega. Dacă şi colonelul îl crede pe profesor, înseamnă că e ceva la mijloc. Ce mai tura-vura! Avem o misiune şi servus!

— Aşa e, dar eu nu cred în comori chiar dacă mă prăjeşti la lumânare.

Moţ se ridică, îl privi şi zâmbi:

— Ce naiba ai? Nu ţi-s boii acasă? Sau trebuia să te întâlneşti cu vreo jună şi ieşirea asta pe teren ţi-a stricat socotelile? Văd că nu ne mai înţelegem. O să-i raportez colonelului că nu mai putem colabora şi o să-l solicit pe altul în locul tău. Unul mai puţin mofturos şi mai hotărât.

Fără să asculte răspunsul lui Albu, Moţ se ridică şi se îndreptă către maşină cu paşi mari. Deschise portiera şi din servietă scoase o hartă. Pe hartă, trasate cu un creion roşu, se zăreau linii şi semne. O aşternu pe iarbă. Puse alături busola şi după ce o orientă, calculă ceva, măsurând cu o riglă anumite distanţe. Mai privi de câteva ori împrejur, stabilind echivalenţe între hartă şi teren. Apoi strânse harta meticulos şi o introduse într-un săculeţ de piele pe care şi-l atârnă de gât cu ajutorul unui şnur. Cum fac copiii cu cheia apartamentului, când rămân singuri acasă.

Din portbagajul maşinii scoase un colac de funie subţire dar foarte rezistentă. Încuie uşile maşinii şi se afundă, de unul singur, în desiş. Albu, care îl urmărea foarte atent, sări în picioare şi porni după el, în tăcere. Treceau pe lângă râu. Apa muşcase stânca, de-a lungul timpului, bucăţică cu

bucăţică. Săpase firide de diferite forme şi mărimi, scosese la iveală rădăcinile care se încăpăţânaseră să se adâncească în pământ şi stâncă. Piatra avea o culoare roşu-arămie şi acolo unde nu era udă strălucea ciudat în bătaia razelor de soare.

Mergeau unul după altul şi începură să urce pe un fel de trepte săpate primitiv în stâncă, destul de înalte. Cu toată robusteţea lor, cei doi făceau un efort deosebit pentru a le urca. Erau şi multe şi parcă prea pieptiş tăiate. Ajuns în vârf, Dropia se opri pentru a-şi trage răsuflarea. Albu îl imită. De sus se uitară îndărăt.

— Priveşte, Albule, şi ia aminte la forţa acestui element natural care se numeşte apă. Glasul lui Moţ i se păru lui Albu că seamănă cu al profesorului de geografie, de pe vremuri, şi pufni într-un râs zgomotos. — Nu râde, Ioane, continuă Moţ. Uite cu câtă migală apa a ferestruit stânca, acolo unde nici nu te-ai aştepta. Ca un artist meticulos, chinuit de rigorile formei.

Albu dădu din cap şi se aşeză pe o bucată de stâncă, ceva mai teşită.

— Lasă prelegerile, Dropio. Mi-a ieşit sufletul de atâta urcuş.

— De, unii dintre noi încep să dea semne de oboseală, bătrâne.

— Parcă tu eşti altfel! Uite cum îţi zvâcneşte vâna de la gât. Totuşi parcă nici nu-ţi pasă. Cum dracu’ poate urca o dropie afurisită ca tine în asprimea asta de munte?

— Cu grijă, tată, cu grijă! De, natura mai face şi minuni de-astea… Tăcu o clipă, apoi zâmbi:

— S-ar putea ca azi să vedem minuni şi mai mari.

Albu ţâşni în picioare, îl privi pe Moţ ţintă în ochi şi îl înfruntă.

— Traiane, dacă nu-mi spui ce-ai pus la cale, nu mai fac niciun pas mai departe.

Moţ tresări. Când Albu îi spunea: Traiane şi nu Dropio, însemna că era supărat. Or, tocmai acum era nevoie ca amândoi să fie calmi şi de aceea căută să-l îmbuneze.

— Ce te repezi aşa? Stai cuminte şi ascultă, că n-am ce

să-ţi ascund. Din punctul acesta – şi îi arătă un fag gros alături de care stânca se povârnea către râu – trebuie să cobor cu ajutorul funiei până spre apă.

— De ce n-am mers pe firul apei?

— Din mai multe motive. Întâi că e mult mai anevoios, din cauza bolovănişului peste care saltă râul, mai ales că pietrele sunt ascuţite şi alunecoase. În al doilea rând, pentru că în peretele stâncii, undeva mai sus decât nivelul apei, se află ceea ce căutăm noi: nişte grote. Din cele spuse de profesor, se pare că aceste grote nu se văd din râu din cauza lăstărişului care le ascunde vederii. Priceput?

Albu dădu afirmativ din cap şi Moţ continuă:

— Voi coborî pe funie până unde trebuie. Nu ştiu exact, dar o să mă descurc. Tu urmăreşti coborârea mea, dar ai grijă să nu stârneşti vreo piatră din loc, că s-ar putea să mă pocnească în cap. Ştiu că asta te-ar distra, poate, dar pe mine, nu. Dacă o fi cazul, o să-ţi spun de jos ce mai ai de făcut. În orice caz, fii atent ca nimeni să nu se apropie. Sunt puţine şanse ca să fim deranjaţi, dar sunt. Ia măsuri ca să nu fii văzut. Dar dacă vine cineva, fă pe dracul în patru să se întoarcă.

— Cum?

— Mormăi şi tu ca urşii şi îl sperii.

Zicând acestea, legă zdravăn un capăt al funiei de fag şi cu mişcări sigure începu să coboare, ţinându-se cu mâinile de funie şi căutând cu picioarele puncte de sprijin în peretele stâncos.

Albu urmărea cum se întinde funia subţire sub greutatea trupului lui Moţ şi instinctiv se uită spre copac. Era solid şi bine înfipt în stâncă. Dinspre partea asta nu avea de ce se teme. Se întinse pe burtă şi îşi aprinse o ţigară. Cătă spre adâncimea în care se lăsase Dropia, atent să nu clintească vreo piatră şi îl văzu cum coboară. Treptat dispărea în hăul dinspre Apa Cetăţii. I se vedeau doar părul şi umerii. Dropia ridică o clipă capul şi îi zâmbi, după care dispăru cu totul în adâncime. Doar hârşâitul pantofilor pe calcarul şi gresia stâncii vesteau că Moţ nu ajunsese, încă, la destinaţie.

— Hei, Dropio, să-mi aduci cel mai mare păstrăv din

apele Munţilor Carpaţi!

Moţ nu-i răspunse. Albu ascultă un timp şi, nemaiauzind hârşâitul, bănui că prietenul lui ajunsese la grote şi se oprise. După câteva clipe îi auzi şi glasul:

— Măi Ioane, am ajuns. Dacă am descoperit comoara, te-ai ars. Ca pedeapsă pentru neîncrederea ta, te voi obliga să stai o lună de zile în creierii munţilor, singur cuc. Auzi? O lună de zile fără prieteni şi fără de prietene, fără să intri în baruri şi restaurante. Dixit!

— Dar dacă se întâmplă invers? Pedeapsa ta va fi şi mai cumplită: timp de o lună te voi obliga să mergi, seară de seară, la bar şi voi avea grijă ca să şi bei. La cea mai mică ezitare sau încercare de refuz, voi dubla pedeapsa. Capisco?

— O.K.!…

Albu observă că funia e destinsă. S-o fi dezlegat de ea, îşi spuse şi acum caută cai verzi pe pereţi. Stătu nemişcat vreo câteva minute, terminându-şi ţigara. Aştepta un semn de la Moţ. Nimic. Scutură de funie. Nimic. Strigă atunci un „Heeei!” prelung. Îi răspunse doar ecoul cu un alt „Heeei” tărăgănat, ca şi cum cineva l-ar fi târât peste ape, prin iarbă, prin copaci şi aer. Prinse iarăşi funia cu amândouă mâinile şi începu s-o agite. Capătul liber lovea peretele stâncii. Doar apa se auzea clipocind undeva în adâncimile în care coborâse Moţ.

„Mai aştept zece minute, îşi zise Albu. Trebuie să dea un semn de viaţă. Doar grotele alea n-or fi ducând până la capătul pământului”… Minutele treceau greu. Dar treceau. Nimic din partea lui Moţ. Neştiind ce să facă, mai strigă o dată din toate puterile sale: „Trăianeeee!’”… Dar îi răspunse acelaşi ecou. Poate altul, dar cu acelaşi glas al elementelor primordiale din acest loc: munţii, piatra, iarba şi apa care avea un nume atât de ciudat şi, totuşi, atât de frumos, Apa Cetăţii.

Capitolul II
CAPCANA

Nemaiţinând cont de consemnul stabilit de comun acord, şi anume de a veghea ca nimeni să nu se apropie de Stânca Fulgerata, Albu acţionă aşa cum îi dictau sentimentele în clipa aceea. „Dacă Traian nu-mi răspunde – îşi zise – e posibil să i se fi întâmplat ceva. Ce-o fi păţit, nu ştiu, dar

trebuie să aflu! Dacă n-a păţit nimic, e mai bine, dar dacă?…” Verifică rezistenţa funiei şi nodul. Mulţumit că totul e în regulă, începu să coboare pe funie, pe urmele lui Moţ. Fie din cauza grabei cu care cobora, fie din cauza îngrijorării, se trezi cu picioarele în răcoarea apei, care-i ajungea până la genunchi. Lăsă funia slobodă şi privi în jur. Nici urmă de Traian. Îl strigă din nou, dar acum nici ecoul nu-i mai răspundea. Vâjâitul apei absorbea orice alt sunet. „Să plec în susul sau în josul apei?” Străbătu cu greu câţiva metri într-o parte şi în cealaltă, fără rezultat. Grotele nu se vedeau. În orice direcţie ar fi mers Moţ, ar fi rămas o urmă cât de mică, vestind că trecuse pe acolo. Dar nu era niciuna. Reveni la locul în care coborâse şi i se păru că aude un zgomot undeva, sus, pe stâncă. Cu tot soarele năpraznic privi în sus. Pe vârful stâncii, nicio mişcare. „Mi s-o fi părut”, îşi zise. Coborând privirile zări, cam la doi metri şi ceva deasupra nivelului apei, un fel de deschizătură în stâncă, o gaură neagră cam de mărimea unui stat de om. De sus şi chiar în timpul cât coborâse, nu o observase. O streaşină protectoare de pământ şi lăstăriş o ferea de ochii eventualilor curioşi. Nici din râu nu se putea observa decât dacă te uitai cu multă atenţie. „Chiar să fie o grotă acolo? Şi dacă este, sigur că pe asta o căuta Dropia. Cam aşa ar fi reieşit din afirmaţiile făcute de către profesorul Dunca, pe care le auziseră numai colonelul şi Moţ”, se gândi, regretând că în ziua aceea, prins cu alte treburi, nu putuse fi de faţă.

Înşfăcă funia şi, după câteva opinteli, ajunse la intrarea grotei. Îndepărtă lăstărişul şi în faţa ochilor i se deschise o adâncitură întunecată. Zări câteva urme proaspete, dovadă că Moţ intrase în grotă. Strigă din toate puterile: „Traianeee!” Ascultă. Niciun răspuns. Intră în grotă dar întunericul era atât de dens că nu putu zări nimic. Se căută în buzunare şi găsi cutia de chibrituri. Încercă cinci-şase beţe fără rezultat. Fie din cauza transpiraţiei, fie din cauza umezelii râului în care intrase până la genunchi, se udaseră. Până la urmă reuşi să aprindă unul. Ferindu-l în căuşul palmei, făcu doi-trei paşi. Nimic. De teamă că ar

putea rămâne în întuneric, începu să aprindă un băţ de la altul.

Deşi lumina era prea slabă pentru întunecimea din grotă, ochii începură să se obişnuiască cu bezna. Şi îl zări. Prăbuşit la pământ, Moţ zăcea cu faţa în jos, prins într-o urzeală foarte încurcată de funii şi de ramuri. Nu-şi dădea seama, exact, ce era. Se repezi spre el, dar se împiedică de ceva şi căzu. Se ridică fulgerător în picioare şi fără să stea prea mult pe gânduri îşi scoase batista din buzunar, o înfăşură pe un băţ uscat găsit întâmplător şi, scăpărând încă un chibrit, îşi făcu din batistă un fel de torţă. Noroc că batista nu se udase. O ţinea în buzunarul cămăşii şi scăpase de umezeală. La lumina ceva mai puternică a acestei făclii improvizate, văzu totul şi începu a se dumiri. Traian, intrând fără nicio lumină în grotă, căzuse într-o capcană alcătuită cu dibăcie.

La lumina slabă a torţei improvizate, Albu nu văzu prea multe. Dar, plecând din locul unde căzuse, începu să caute cu ochii, şi mai ales cu mâinile; îşi dădu seama că era vorba de nişte laţuri întinse de-a curmezişul şi de nişte ramuri de corn tânăr, încordate, care, în momentul în care erau atinse, loveau. Şi loveau puternic. Nu stătu să afle mai multe. Traian, întins, zăcea fără cunoştinţă. Îşi dădu seama că se împiedicase de un fel de sfori. Scoase briceagul din buzunar. Tăie sforile una câte una şi, ajungând lângă Moţ, reteză înciudat plasa de funii în care i se încurcaseră picioarele. Ramurile de corn nu mai prezentau niciun pericol. După ce-şi îndepliniseră „misiunea” pocnindu-l pe Moţ în cap, şedeau „în repaos”. La lumina batistei, care încă mai scăpăra câţiva stropi de lumină, se apropie de Moţ. Eliberndu-l din funii şi ramuri, îl trase uşor, cu fereală, spre ieşirea grotei. Moţ începu să geamă, semn că buimăceala începea să se risipească. Vru să-i facă respiraţie artificială, dar nu mai fu nevoie. Gemetele încetară şi Dropia, cu glas zbârnâitor de bas, mormăi:

— Cine eşti, măi omule?

— Om bun, tinere. Şi de bucurie că prietenul său îşi revenise, continuă cu acelaşi ton: — Om bun, care a venit

după guldenii cu efigia enigmaticului Koson.

Moţ deschise ochii. Zărindu-l pe Albu aplecat asupra sa, îngrijorat dar şi vesel, mormăi mai departe:

— Râzi, că îţi dă mâna! Mie nu-mi vine deloc să fac aşa ceva.

— Nu râd, Dropio. Dacă vrei să plâng, o să mă străduiesc. Cum dracu' ai intrat în aşa capcană?

Moţ îşi trecu mâna peste ochi, peste frunte, ca şi când s-ar fi trezit dintr-un vis urât.

— Râzi tu, râzi! Dar să ştii că această capcană n-a fost pusă aici de pomană. Ei, dacă aş fi avut o lanternă…

— Dacă baba… Traiane, se vede că n-a fost pusă de pomană. Stând şi socotind, îmi dau seama că a avut un scop precis: să te înveţe minte ca să nu mai intri, a doua oară, orbeşte, acolo unde nu ştii ce te aşteaptă. Cât despre lanternă, n-am ce-ţi face! Ţi-ai făcut planul după capul tău. Pe mine m-ai lăsat ca să fiu doar un fel de ajutor de băgător de seamă. Ai încercat să te sfătuieşti cu mine? Nu! Aveai destul timp, pe drum, ca să-mi spui ce urmăreşti; Acum taci şi înghite, băiete! Ba îmi eşti şi dator că mi-am stricat bunătate de batistă ca să te pot vedea lungit la pământ, încurcat în sfori şi rămurele şi cu capul făcut calendar de corzile de corn.

— Lasă naibii morala şi ajută-mă să mă ridic.

Traian se ridică greoi, încă ameţit de încercările prin care trecuse, sprijinindu-se de braţul lui Albu.

— Uşurel, Dropio, că mă dărâmi cu tonele tale. Noroc că Moţ nu-i zări zâmbetul, acel amestec de afecţiune şi ironie, care-l scotea totdeauna din sărite. Hai să ieşim cât mai repede de aici!

Moţ stătu o clipă în cumpănă. Scutură din cap şi îi răspunse hotărât:

— Nu, nu plecăm, încă. Vreau să cercetăm, mai întâi, grota asta cu bucluc. Ce, am pătimit degeaba?

— Cum s-o cercetăm fără lanternă? Sacrificăm şi basmaua ta?

— Nu aşa. Eu rămân aici. Tot trebuie ca să-mi revin pe deplin. Te duci la maşină şi aduci lanternele noastre. Uite

cheile maşinii. Dacă ţi-e greu să te caţeri pe funie, ia-o prin albia râului, deşi drumul e mai anevoios.

— Nu mă tem, replică Albu, dar cred că e mai bine să nu ne despărţim până ce nu limpezim amândoi – şi apăsă pe cuvântul „amândoi” – problema asta care a început să mă sâcâie.

— S-ar putea să ai şi tu dreptate.

— Of, căutătorule de comori! Vezi ce poate ieşi dintr-o simplă informaţie dată de un visător bătrân şi plecat puţin cu sorcova?

— Nu văd! Dar simt pe pielea mea, răspunse Moţ şi îşi frecă tâmplele. A ieşit capcana asta…

— Din îmbrăţişarea căreia, dacă nu eram eu, nu ştiu cum reuşeai să te desprinzi.

— Ioane, îţi mulţumesc. Moţ îi strânse mâna. Vezi? Spre deosebire de tine, care nu recunoşti niciodată că altul are dreptate, eu recunosc.

— Lasă mulţumirile şi haidem la maşină.

Moţ tăcu o clipă. Dar îşi băgă mâna în buzunar, de unde scoase celebra-i batistă şi o întinse lui Albu.

— Treacă de la mine. Ia-o şi fă-o torţă! Vreau să mă lămuresc în privinţa drăcoveniei care m-a pus la pământ. Vreau să-mi dau seama, cât s-o putea, ce-i cu grota asta. Şi… numai după aceea plecăm.

Albu se conformă. Străbătură, apoi, grota până la peretele din fund şi se lămuriră. În pereţii laterali, la câţiva paşi după ce intrai în grotă, erau bătuţi câţiva ţăruşi metalici, cu inele la capăt. De la un inel la altul, de-a latul peşterii, erau întinse sfori, la înălţimea gleznei, ce nu se puteau zări dacă intrai fără lumină, suficiente ca să răstoarne un om. Mai în adâncime, alte sfori. Dar erau ca un arc: încordau ramuri de corn tânăr care, atinse, scăpau din arcuire şi loveau cumplit.

Torţa făcută din batista lui Moţ lumina, de bine, de rău. Atinseră peretele din fundul grotei. Moţ lovi peretele şi zise:

— Aici nu e vorba de stâncă!

Albu pipăi stânca la rândul lui şi exclamă:

— Ai dreptate. S-ar părea că e ceva pus de mâna omului.

Nu ştiu de ce, dar parcă simt o mână pricepută care a încercat să imite natura. Priveşte! E prea perfectă linia asta care desparte cele două blocuri din stânga.

Moţ privi şi mai atent. Cerceta peretele, cu mâinile, foarte grijuliu,

— Păcat că nu avem ceva la îndemână ca să spargem zidul. Oare dincolo de el se ascunde ceva?

— Atâta ne-ar mai trebui, să spargem zidul. Le-am dovedi celor ce au pus capcana că am trecut şi noi pe aici.

Moţ mormăi ceva a încuviinţare, apoi bătu cu pumnul în peretele de piatră. Bătu de câteva ori şi amândoi ascultară. Fiecare lovitură întorcea un sunet de gol.

— Auzi? Ce-o fi dincolo? N-auzi cum răsună?

— O fi vreo… altă grotă, răspunse Moţ. Cine o fi închis-o? Când… Şi de ce?…

Tăcură amândoi. Se vedea, după cuta dintre sprâncene, că îi frământa misterul zidului din stâncă. Mai bătură de câteva ori şi ascultară ecoul. Moţ ridică din umeri a neputinţă şi zise:

— Haidem la maşină! Îi raportăm şefului şi vedem noi ce-o mai fi de făcut.

Albu porni primul. Moţ, care-l urma, îl auzi exclamând:

— Pe toţi dracii! Nu mai e nici urmă de frânghie.

— Să se fi desfăcut din nod, nu cred. Doar am legat-o zdravăn. Să fi fost cineva pe urmele noastre şi ne-a lăsat fără funie?

— Numai de nu ne-ar arunca şi ceva cadouri de pe stânca de sus, în cap.

— Atâta ne-ar mai trebui! Măcar dacă te-ar lovi şi pe tine, că eu mi-am luat porţia pe ziua de azi.

Glumeau, făcând mai mult haz de necaz, dar gândeau la fel: „Cine să ne fi lăsat fără funie? Şi de ce?” Neavând încotro, au trebuit să aleagă firul apei pentru a ajunge îână la maşină. Era calea cea mai greoaie. Albu sări primul în râu,împroşcând în toate părţile stropi mari şi reci, ce scânteiau în soare ca nişte diamante. Se depărtă puţin şi privi în sus, spre vârful stâncii.

— Dacă văd bine, copacul de care ai legat funia e tot

acolo… Mai vru să spună ceva, dar săritura lui Traian, mai spectaculoasă datorită corpolenţei săritorului, îl stropi cu apă până sus, oprindu-i pentru o clipă vorbele în gât.

— Ho, mă! Am crezut că s-a prăbuşit o stâncă. La gabaritul tău eşti un pericol public. Ar trebui să-ţi anunţi din timp orice mişcare. Altfel, toţi cei din jur sunt condamnaţi la accidente fără drept de apel.

— N-o fi chiar aşa cum zici. Dar un accident tot ar trebui să ţi se întâmple la ora asta… Unul care să te facă să nu mai trăncăneşti ca o soacră sau ca o moară hodorogită.

— Fac şi eu haz, că de necaz nu ne putem plânge, schiţă Albu un început de scuză. De altfel, ironia în doi e totdeauna constructivă…

Moţ tăcu, închizându-se în muţenia lui obişnuită. Porniră pe firul apei, cu pantalonii suflecaţi până la genunchi. Apa bolborosea peste pietre, adunând în matca ei izvoraşele ce răsăreau dintre pietre. Înaintau greu, ferind cât puteau pintenii alunecoşi. Când, după o veritabilă luptă cu apa şi pietrele ajunseră la maşină, soarele scăpătase pe cer. Nu mai era atât de dogoritor şi coborâse cam la o suliţă în dreptul asfinţitului. În aer plutea o aromă pe care doar serile în munţi o au.

— Ce facem, Dropio, îl zgândări Albu pe Moţ, luăm lanternele şi ne întoarcem la grotă?

Moţ clătină din cap, se uită spre asfinţit şi-i răspunse:

— Nu. Se face noapte şi cu toată lumina lanternelor noastre n-o să vedem mai mult decât am văzut la flacăra batistelor. Funie, ca să coborâm, nu mai avem şi ca c-o luăm din nou prin apă, nu-mi surâde. Raportăm şefului cum stă treaba şi ne pregătim pentru o nouă… excursie la Stânca Fulgerata.

— Cu tot echipamentul şi ustensilele necesare.

— Mai mult. Ne trebuie şi un supliment de documentare înainte de a repeta excursia. Pentru asta vom face amândoi o vizită profesorului. Tot nu l-ai cunoscut, aşa că vei avea ocazia de a sta de vorbă cu el. Poate aflăm mai multe, deoarece am impresia că atunci când a venit la noi n-a prea spus tot ce avea pe suflet. Parcă ceva îl reţinea…

— De, mai sunt şi din ăştia care trec pragul miliţiei cu sfială, deşi nu-i înţeleg. Mai ales pe cei mai în vârstă.

— Nu-i vorba de sfială, Ioane, ci de altceva. Nu ştiu sigur, dar bănuiesc că avea un motiv, sau mai multe, care-l opreau să ne spună totul. De aceea trebuie să procedăm cu mult tact, dacă vrem să mai aflăm ceva.

— Dacă-i vorba de tact, deschid eu vorba…

— … Şi totul s-ar duce de râpă! Felul tău de a fi, aşa, mai repezit, l-ar face pe bătrân să se închidă ca într-o carapace din care nu l-ai mai putea scoate. Voi vorbi doar eu cu el.

— Şi eu?

— Tu vei fi atent la tot ce vom discuta. Patru urechi aud mai bine decât două.

— Fie! admise Albu şi se urcă în maşină.

Moţ săltă capota, controlă din priviri motorul şi, văzând că totul e în regulă, se aşeză la volan şi porni.

Până la O…, sub cerul împurpurat de amurg, Dacia vişinie goni ca urmărită de năluci, nemaiţinând seama de drumul destul de accidentat şi cu serpentine, pe care circulau doar carele muntenilor şi rarele maşini ce se întorceau de la cetăţile dacice. Puţinii oameni, pe care-i întâlniră în cale se dădeau la o parte, făcându-le loc. Unii zâmbeau cu subînţeles, clătinând din cap. Ştiau ei ce ştiau. Chiar pe la începutul verii intrase în prăpastie o maşină cu turişti străini. Cu o familie de bucureşteni se întâmplase acelaşi lucru. Drumurile astea prin munţi erau doar pentru care şi turme de oi, nu şi pentru bolizii secolului douăzeci.

Albu tăcea. Privea foarte atent la tot ce se ivea în faţă. Avea încredere în priceperea lui Moţ, dar asta nu-l împiedica să i se facă inima cât un purice când drumul se îngusta şi maşina trecea doar la o palmă de prăpastie. Ar fi vrut să-i spună lui Traian s-o lase mai încet, dar nu îndrăznea să-l tulbure. Abia când ajunseră la şoseaua naţională răsuflă uşurat şi deschise geamul.

Când maşina intră în oraş, se înserase. Opriră în faţă blocului în care locuia Albu. Dădură un telefon colonelului. Îi raportară cum s-a desfăşurat misiunea şi primiră încuviinţarea de a face, chiar în seara aceea, o vizită

profesorului.

Capitolul III
ÎN VIZITĂ LA PROFESOR

După ce Albu îşi schimbă costumul, destul de prăfuit şi boţit, se opriră şi la Moţ pentru acelaşi lucru. Apoi se îndreptară spre casa profesorului.

Profesorul Dunca locuia undeva către marginea oraşului, în aşa-numitul „oraş vechi”, dincolo de râul ce-l despărţea de noile şi modernele construcţii ale oraşului nou. Avea o

casă încăpătoare, una din cele mai vechi din oraş. O gradină plină cu pomi şi zmeuriş crea în jur o adevărată zonă luxuriantă.

Sever Dunca se trăgea dintr-o veche familie, vestită în toată Transilvania. Un strămoş fusese în ceata lui Pintea, iar un tribun şi doi căpitani luptaseră alături de Avram Iancu. Şi de la ei până la el, un întreg şir de părtaşi la toate luptele şi frământările românilor din această parte de ţară.

Albu şi Moţ au ajuns destul de repede şi recunoscură casa după indicaţiile date de către colonelul Nicoară. Poarta era închisă. Zărind bumbul soneriei, Albu apăsă prelung, de câteva ori. La lumina becului din curte văzură uşa casei deschizându-se şi o femeie îmbrăcată în negru se apropie cu paşi măsuraţi de poartă. Trase un zăvor care scârţâi strident şi deschise poarta doar cât să-i vadă pe cei ce sunau la o asemenea oră.

— Ce doriţi?

— Nu vă supăraţi, aici stă domnul profesor Sever Dunca?

— Da. Ochii femeii îi fixau iscoditori pe cei doi tineri, de parcă ar fi vrut să citească în ei cu ce gânduri veniseră.

— Am dori să stăm de vorbă cu domnul profesor, interveni Albu, uitând că stabilise cu Moţ ca el să nu se amestece.

— De ce nu aţi venit mai devreme? Domnul profesor a lucrat toată ziua şi e ostenit. Nu ştiu dacă o să vă poată primi.

Vorbele femeii sunau ca un reproş.

— N-am putut, că dacă puteam veneam în timpul zilei, îi răspunse tot Albu, cu dezinvoltură. Toată ziua am avut şi noi de lucru. Nu vă supăraţi, dar vă rugăm totuşi să ne anunţaţi.

Femeia în negru ezită o clipă, cântărind în minte ce să facă. Apoi hotărî:

— Aşteptaţi! Mă duc să-l întreb dacă mai primeşte pe cineva la ora asta. Pe cine să anunţ?

— Pe Albu şi pe Moţ, preciză cu gravitate Albu, ca şi când numele lor erau suficiente ca să le permită pătrunderea în casă.

Femeia le închise poarta în nas, închise zăvorul şi cu mers ţanţoş de domnişoară bătrână dispăru în clădire.

— Ne-o primi? întrebă Albu în şoaptă. Nu era mai bine să-i fi spus cine suntem?

— Nu! Am fi alarmat-o degeaba. N-ai văzut-o? Parcă ar fi de pe altă lume. Dacă-i spuneam că suntem de la miliţie, cine ştie ce şi-ar fi închipuit. O să-i spunem profesorului, dacă ne-o primi. De altfel, pe mine mă cunoaşte. Cu tine, însă, nu ştiu cum o s-o scot la capăt… Şi te rog, nu uita: nu te amesteca în discuţie. Cel puţin la început. Lasă-mă pe mine.

— Bine, te las, dar nu mă mai dădăci atâta!

După câteva clipe de tăcere, în care Albu îl bănui pe Moţ că zâmbeşte, acesta din urmă reluă firul vorbelor, dar fără nicio legătură cu cele discutate înainte.

— Tare mult mă uimeşte casa asta. Pare destul de veche, dar nu asta mă intrigă. Uită-te atent la ea: privind-o de aici, în ansamblu, pare o navă cosmică pe jumătate băgată în pământ.

Albu se uită atent şi râse.

— Ţi se pare, dragule. Ai halucinaţii sau l-ai citit recent pe Däniken? Uită-te mai bine şi o să vezi că aduce cu un clopot uriaş, aşa cum stă cuibărită în mărginea acestei străzi cu case destul de banale.

Moţ nu mai avu răgazul unei replici că uşa casei se deschise şi aceeaşi femeie, parcă fără vârstă, coborî treptele şi, trăgând zăvorul porţii, îi pofti să intre.

De la poartă până la intrarea în casă străbătură o alee bine întreţinută, acoperită cu pietriş şi nisip mărunt. Intrarea principală era străjuită de doi lei mari, de piatră. Cel din stânga avea botul retezat.

— Ce-o fi păţit leul? întrebă Albu. S-a bătut eu celălalt şi a rămas fără bot?

Femeia îi aruncă o căutătură aspră, dar nu-i dădu niciun răspuns. Atunci se adresă lui Moţ:

— Tu, care le ştii pe toate, dezleagă-mi misterul.

— Nu e niciun mister. Nu s-au mâncat leii între ei, fii pe pace. Vinovat e un glonte de armă tras de un descreierat în

timpul războiului. Pe vremea aceea profesorul fusese evacuat, iar în casă se instalase un ofiţer neamţ, din S.S. Neamţul se credea mare pianist şi profitând de faptul că pianul profesorului rămăsese pe loc, îşi petrecea timpul liber chinuind sonatele lui Beethoven. Într-o seară s-a îmbătat mai rău ca de obicei şi după câteva acorduri i se păru că aude un râs. Ieşi afară din casă. Nu văzu pe nimeni. Dar avu impresia că leul din stânga rânjea. Scoase pistolul şi trase. Asta-i!

Femeia tăcea mai departe. Doar privirile ei, mirate, parcă îl întrebau de unde ştie întâmplarea. Moţ nu-i dădu atenţie şi continuă:

— Acum te-ai lămurit? Când nu ştii ceva, să vii la mine ca să te… documentezi…

Intrară în casă şi urcară la etaj pe o scară monumentală, cu balustrada din nuc sculptat cu mult meşteşug. Doar treptele scârţâiau de parcă sub fiecare s-ar fi aflat o sută de greieri cântăreţi. La etaj, scara se termina într-un hol imens, slab luminat de un fel de bec-candelă aflat într-un colţ. Cu toată semiobscuritatea holului, se vedeau o mulţime de tablouri, ale căror rame masive, aurii, cuprindeau pereţii aproape în întregime. Albu şi Moţ mai zăriră în trecere stampe, fotografii, litografii, picturi, iar ici-colo felurite păsări şi animale împăiate ce priveau în jos, cu ochi sticloşi, de pe soclurile de marmură albă sau de lemn lustruit. În hol dădeau mai multe uşi. Femeia în negru îi conduse spre una din ele. O uşă masivă, cu mânere de bronz, grele. Prin gaura cheii, neobişnuit de mare, se zărea lumină. Deschise uşa larg şi se dădu la o parte pentru a face loc celor doi tineri ca să intre. Albu pătrunse primul în încăpere, nu înainte de a-i da un ghiont lui Moţ. Dar, surpriză. Curentul ce se iscase între uşă şi fereastra camerei, larg deschisă, stinse lampa cu petrol agăţată cu lanţuri aurite de tavan. Era o lampă de modă veche, atârnând deasupra unui birou imens la care şedea cineva.

Într-o fulgerare de privire atâta putură zări. Femeia dădu să plece, dar un glas energic, baritonal, o opri:

— Uite, Mario, chibriturile!

Maria scăpără un chibrit, dar curentul îl stinse. Aceeaşi voce îi vizā direct pe cei doi tineri:

— Domnilor, nu mai staţi în uşă. Intraţi şi rog s-o închideţi. Altfel, vom termina chibriturile şi o să fim nevoiţi să discutăm pe întuneric.

Albu şi Moţ, rămaşi în pragul uşii în clipa în care se stinsese lampa, se conformară.

În fine, Maria reuşi să aprindă lampa. O lumină surprinzător de mare şi de plăcută învălui întreaga încăpere. De pe fotoliul de lângă masă profesorul se ridică şi veni spre ei.

— Vedeţi ce înseamnă să fii de modă veche? Nu mă pot despărţi de lampa asta cu petrol. Peste tot în casă folosesc curentul electric. Dar aici o prefer pe asta. E mai blândă şi mă simt bine cu ea. Apoi întinse mâna către Moţ: — Pe dumneavoastră, dacă nu mă înşeală memoria, v-am cunoscut la colonelul Nicoară.

— Într-adevăr, ne-am cunoscut alaltăieri. Permiteţi-mi să vă reamintesc numele meu. Sunt locotenentul Moţ Traian.

— Reţin, reţin dragul meu. Dar?... Nu-şi termină întrebarea ci o continuă numai cu ochii îndreptaţi spre Albu.

— Un coleg. Locotenentul Albu Ioan.

Profesorul îi întinse mâna şi-i invită să ia loc.

— Dacă doi ofiţeri de miliţie s-au deranjat până la mine, e mare lucru. Cu ce vă pot fi de folos?

— Am venit în legătură cu problema pe care aţi discutat-o cu tovarăşul colonel.

Albu neavând astâmpăr, nu mai ţinu seama de înţelegerea stabilită şi se amestecă în vorbă:

— Ne mai trebuiesc nişte amănunte pe care numai dumneavoastră ni le puteţi da.

Profesorul îl privi în ochi pe sub sprâncenele sale stufoase, la fel de negre ca şi mustăţile, în ciuda părului alb de pe cap. Îşi băgă mâinile în buzunarele largi ale halatului şi făcu câţiva paşi prin cameră. Se opri şi, întorcându-se spre cei doi, le vorbi sec, unda de căldură de la început dispărându-i din glas:

— Nu ştiu ce aş mai putea să vă spun. Mai degrabă ar

trebui să vă cer scuze, atât dumneavoastră cât şi domnului colonel, deoarece alaltăieri m-am înfierbântat degeaba şi am declanşat în mod inutil toată această poveste. Vedeţi? La vârsta mea se mai întâmplă să vezi stafii şi tot felul de duşmani pândindu-te ameninţători din umbră. De altfel chiar intenţionam ca mâine să trec din nou pe la sediul miliţiei şi să-i cer scuze colonelului pentru deranjul pe care l-am provocat. Toată noaptea m-am gândit şi am analizat întâmplările din ultimele zile. Îmi dau seama, acum, că tot ce v-am spus atunci a fost sub impulsul unor temeri de moment, nefondate. Acum văd totul limpede şi sunt convins că alte detalii nu am de unde să vă dau.

— Cum doriţi dumneavoastră, domnule profesor. Sunteţi cel mai în măsură să apreciaţi gravitatea unor fapte care vă privesc direct şi dacă această gravitate e reală sau părelnică.

Cuvintele lui Moţ, rostite cu seriozitate şi respect, se părea că-l încântă pe profesor, deoarece privirile i se înseninară. Singurul încurcat rămăsese Albu. Nu mai ştia ce să facă cu mâinile. Bătrânul, observându-i stânjeneala, îi veni în ajutor.

— Doreşti să fumezi, domnule locotenent? Te rog, serveşte-te! Şi împinse spre el o cutie de lemn lustruit, plină cu ţigări. Ia care îţi place. Eu fumez mai rar şi numai cu pipa, dar puţin fum de ţigară nu strică, deşi Mariei nu-i prieşte.

Maria, care stătuse până atunci într-un colţ în picioare, deschise uşa încet şi ieşi din încăpere. Albu întinse mâna spre ţigări, dar încrucişându-şi privirile cu ale lui Moţ, o retrase.

— Mulţumesc, dar nu mai fumez. Am fumat destul azi şi o pauză cred că mi-ar prinde bine.

La insistenţele profesorului cedă şi aprinse una.

— Dacă am aprins ţigara, îmi permiteţi să vă şi întreb ceva? Dar în afara serviciului şi a treburilor cu care v-am deranjat în astă-seară.

— De ce nu! Şi aşa am terminat lucrul pentru azi.

Împinse cu mâinile vraful de hârtii scrise, aflate în dreptul

fotoliului şi câteva cărţi. Aşteptă.

— Vă supără dacă vă întreb la ce lucraţi, acum? Sunteţi cunoscut pentru cărţile dumneavoastră şi manuscrisul trădează un nou volum, în elaborare.

— Chiar aşa cunoscut, de!… Dar de spus la ce lucrez, îţi spun, zise bătrânul, mulţumit că discuţia a pornit pe un alt făgaş. Mai nimica toată. Schiţez nişte fişe şi scriu o istorie a şcolilor româneşti din Transilvania de dinainte de primul război mondial. În măsura în care treburile astea îmi lasă timp, lecturez un manuscris al unui bun prieten, lucrare prin care propune o nouă interpretare a templului calendar de la Sarmizegetusa Domnească. El aşa îi zice: *Domnească* şi nu *Regia.* O lucrare foarte interesantă care trece în revistă toate ipostazele emise până acum, aducând, însă, o soluţie nouă. Şi, cel puţin pentru mine, e interesantă şi bine gândită.

Ochii lui Albu scăpărau, fapt ce nu-i scăpă profesorului.

— Te pasionează astfel de probleme?

— Vă mărturisesc sincer că da.

— Până acum acest templu calendar…

— Vorbiţi despre marele sanctuar circular? îl întrerupse Albu.

— Despre el, răspunse profeserul şi continuă: A fost interpretat în fel şi chip. De când academicianul Constantin Daicoviciu i-a intuit funcţionalitatea de calendar al dacilor, s-au emis multe păreri.

— Se pare că ultima e a unui colectiv braşovean. Vi se pare verosimilă?

Moţ îl privi uimit, dar şi cu o uşoară invidie, pe Albu. Descoperea că prietenul lui cel mai bun e o adevărată cutie cu surprize.

Răspunsul profesorului veni după o mică pauză:

— Nu! Eu împărtăşesc părerea prietenului meu şi anume că micul sanctuar circular, la care s-au oprit cei trei braşoveni, nu poate fi considerat întruchiparea în lemn şi piatră a calendarului dacic. Or fi folosit ei maşini de calcul şi calcule complicate, dar au uitat un lucru elementar. Să te văd acum, domnule locotenent, dacă îl ştii care-i.

Albu tuşi scurt şi rosti aproape pe nerăsuflate:

— Da. Pentru a justifica rolul de calendar pe care l-au atribuit micului sanctuar circular, au fost nevoiţi să-l coreleze cu toate templele din incinta sacră, deşi elementele sistemului calendaristic dacic sunt cuprinse numai în arhitectura marelui sanctuar circular.

— Bravo, domnule locotenent. Aşa e! De altfel, la concluzia asta a ajuns şi prietenul meu. O să te convingi când i-o apărea cartea. Şi o să te convingă! Dar… – profesorul se ridică de pe fotoliu, deschise uşa şi chemând femeia în negru o rugă să le facă nişte cafele tari. Vedeţi ce gazdă sunt?

Profitând de scurtul răstimp, cei doi tineri avură răgazul să treacă în revistă, din ochi, interiorul camerei în care se aflau. Primul lucru care le atrase atenţia era un urs mare, împăiat, aşezat pe un tron de lemn în stânga mesei de lucru. Apoi, biblioteca, ce acoperea aproape în întregime pereţii încăperii. Doar pe un perete se afla o panoplie încărcată cu săbii şi arme. Profesorul, văzându-le privirile aţintite asupra panopliei, zâmbi şi cu un gest larg le arătă că se pot apropia:

— Puteţi să o vedeţi şi de aproape. Nu mai sunt periculoase. Aici, domnilor, se găsesc arme ce au aparţinut întregului neam Dunca.

„Într-adevăr, gândi Traian, armele din acest colţ cuprind o istorie întreagă”… Se aflau acolo pumnale mari şi mici, cu mînere din os sau din lemn, ferecate în argint de o mână meşteră; săbii de toate dimensiunile şi formele, muschete, pistoale cu cremene, puşti de tot felul şi chiar o armă automată nemţească. Profesorul puse mâna pe cea din urmă şi zâmbi amar:

— Pe ţeava pistolului e un glonte, glontele ce-mi fusese destinat de un hortist. Dar am avut noroc cu feciorul meu care i-a sesizat intenţia şi l-a lovit fulgerător. Am scos primul glonte din automat şi l-am păstrat până la sfârşitul războiului. Pe celelalte le-am folosit în diverse împrejurări că, de, pe vremea aceea, hărţuit de fascişti şi de hortişti, am dus o viaţă grea şi trebuia să-mi apăr pielea. Şi mi-am

apărat-o! După Ziua Victoriei am pus în ţeavă acel prim glonte şi arma şi-a căpătat locul cuvenit în panoplia familiei noastre. Dar… cred că nu e cazul să vă mai plictisesc cu astfel de întâmplări…

— Aveţi un fiu? îndrăzni Albu.

Profesorul nu răspunse imediat. Îl privi cu ochii mari, umezi şi nemişcaţi. La lumina lămpii căpătau sclipiri ciudate. Se lăsă o tăcere jenantă. O simţi şi Albu. Neştiind ce să mai spună, luă de pe birou o carte groasă, legată în piele şi căută să-i afle titlul şi autorul.

— E „Dacia preistorică” a lui Nicolae Densuşianu. Cartea mea de suflet. Mă simt atât de aproape de gândurile lui… Vedeţi? Eu mă deosebesc de ceilalţi din neamul meu. Unii au fost tribuni, alţii, căpitani de oşti, memorandişti, avocaţi vestiţi. Oameni care au luptat cu arma în mâini şi cu cuvântul lor pentru neamul nostru. Şi eu am luptat tot pentru el, dar altfel. Am luptat cu scrisul şi cu căutările mele. Am fost profesor şi am luminat minţile copiilor. Am fost unul din nenumăraţii profesori din Transilvania noastră. În afară de profesorat, am căutat toată viaţa comorile dacilor. Unii m-au socotit nebun. Alţii m-au luat în serios; dar, după un timp, văzând că nu ajung la rezultatul visat, au dat bir cu fugiţii, ajungând la părerea celor dintâi...

Aici se întrerupse. Intrase Maria cu o tavă pe care se aflau trei ceşti de cafea, aburinde.

— Mulţumesc, Maria. De altceva nu mai am nevoie. Poţi să te culci. Cu domnii mă descurc şi singur. După ce dispăru femeia în negru, profesorul continuă cu acelaşi glas: — … ei, dragii mei! Poate au dreptate să mă socotească aşa cum v-am spus. Tăcu, şi privindu-l pe Albu în ochi, îi spuse: M-ai întrebat dacă am un fiu. Am avut… Era tânăr ca dumneavoastră amândoi… A căzut răpus de un glonte, la un an după război…

Urmă o pauză scurtă, după care continuă:

— L-am văzut pe ucigaş după câteva zile. În lanţuri, împreună cu încă doi. De loc, era de aici; fiul unui descreierat de hortist ce speriase oraşul cu ideile lui criminale. Ceilalţi doi, la fel de derbedei, care îşi

schimbaseră cămaşa verde cu sumanul negru. Hortistul a mărturisit că urmărea să ne stârpească familia. De, am fost o familie incomodă pentru duşmanii neamului nostru… Au fost pedepsiţi exemplar. Dar… ce folos? Cu mine se stinge neamul Dunca…

Bătrânul profesor tăcu iarăşi un timp. Pe chipurile celor doi tineri se puteau citi emoţia şi sincera compasiune.

— Dar să nu credeţi că voi pieri. Cu toată durerea pe, care nimic nu mi-o poate stinge, mai am două datorii faţă de ţara mea: să termin această istorie a şcolilor româneşti din Transilvania şi să găsesc comoara străbunului rege din Carpaţi – Burebista sau Decebal. E tot una!

Cei doi îl admirau cum îşi depăşeşte o amintire atât de dureroasă.

— E posibil să mai am încă mult de căutat, continuă profesorul. Dar m-am învăţat. Treaba asta o fac de patruzeci de ani. De aceea nici nu cer ajutorul cuiva. De ce să mai pun şi pe alţii pe drumuri? Mai ales că pot să mă descurc şi singur, deocamdată, picioarele şi mintea încă mă ţin.

— Totuşi acum două zile aţi venit la noi, îl întrerupse Moţ.

— Ce s-a întâmplat atunci? interveni şi Albu.

Profesorul se uită la amândoi, cântărind, parcă, răspunsul;

— Acum două zile mi se păruse că ceva nu e în regulă. Nu ştiu cum să vă explic, ca să fiu mai clar. N-am văzut şi n-am auzit nimic şi pe nimeni. Dar parcă simţeam o prezenţă străină pe urmele mele. Domnilor, sunt un om serios şi nu mă las amăgit de fleacuri. Dar atunci, parcă cineva umbla după mine, cineva pe care nu-l puteam vedea, dar care exista. Sub imperiul acestei impresii am venit la colonel. Îl cunosc de multă vreme şi numai cu el puteam discuta. Prietenia care ne leagă îmi dădea curaj ca să-i spun ce simţeam, chiar dacă mă înşelam…

Ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva, duse mâna la frunte şi se apropie de fereastră. Privi câteva clipe în întunericul de afară, apoi o închise cu zgomot şi parcă şi cu o oarecare grabă.

— Iertaţi-mi gestul, dar… e mai bine cu geamul închis. Îşi aşeză o şuviţă de păr, surâse ostenit şi continuă: Acum mi-a trecut. După cum v-am spus, totul a fost o impresie de moment. Numiţi-o năzăreală, dacă vreţi! Dar nu e nevoie să vă mai faceţi griji din cauza mea…

Moţ îl privi atent şi interveni, cu vocea lui tărăgănată şi baritonală:

— După cercetările noastre, că am făcut ceva în direcţia celor relatate de către dumneavoastră, ceea ce ne-aţi spus acum două zile pare a fi adevărat.

Cuvintele lui Moţ îl descumpăniră, pentru o clipă, pe profesorul Dunca. Îşi reveni, însă, repede:

— Vă repet, cât pot de exact, ceea ce i-am spus şi colonelului. De altfel ai auzit şi dumneata. Am avut *doar* (şi accentuă pe acest cuvânt) impresia că cineva îşi bagă nasul în lucrările mele. Repet: *doar impresia*… Dar dacă m-am înşelat? Cine ştie de n-or fi fost niscaiva ciobani în trecere cu oile sau câţiva turişti, mai curioşi din fire…

— Şi asta se poate. Dar vă rugăm să nu uitaţi: tot oraşul vă vede plecând cu maşina în munţi, aproape în fiecare dimineaţă, şi ştie pentru ce vă duceţi. Nu e un secret pentru nimeni că cercetările dumneavoastră s-au localizat în zona Apei Cetăţii; mai exact, în zona Stâncii Fulgerata. Nu e exclus ca cineva, cu intenţii bune sau rele, asta încă nu ştim, să vă urmărească.

— E drept. În zona respectivă am descoperit nişte grote necălcate nici de oameni, nici de fiare. Dar foarte interesante din punctul meu de vedere. La prima impresie îţi vine să crezi că apa le-a săpat în stâncă. O fi şi puterea apei, nu zic ba, dar fundul, mai ales al uneia dintre grote, nu mai seamănă a stâncă. Pare un fel de zid meşterit de mâna omului.

— Din câte îmi amintesc, aţi observat că cineva vă urmăreşte.

— N-am spus, domnule locotenent, că am observat. Am afirmat că doar aveam senzaţia că sunt urmărit. Şi asta e cu totul altceva.

— E o altă nuanţă, e drept, dar consider că nici senzaţia

asta nu putea veni din senin. De aceea insistăm, cu tot respectul pe care vi-l purtăm, să ne spuneţi chiar şi cele mai mici amănunte. Meseria ne este de aşa natură. Din amănunte, de cele mai multe ori fără importanţă, pentru unii, ne străduim să reconstituim un întreg, sau, măcar, o mare parte din el, care să ne ajute în ce avem de făcut mai departe. Ştiţi foarte bine ce s-a întâmplat cu tezaurul de la Pietroasa. A căzut în mâinile unor oameni nepricepuţi, dar avizi de îmbogăţire rapidă pe căi necinstite. N-am dori ca istoria să se repete. Nici dumneavoastră nu doriţi aşa ceva! Dar dacă strădaniile dumneavoastră sunt pândite de ochii cine ştie căror oameni lipsiţi de scrupule?

— Vai, dar am impresia că luaţi prea în serios activitatea mea de căutător de comori.

— Exact!

— Să vă spun drept: cred de peste patruzeci de ani în existenţa tezaurului regilor daci, a unui tezaur pe care nici lăcomia Romei nu l-a aflat şi nici cugetul vreunui vânzător nu l-a trădat. Mă învârt în jurul lui. Dar cu mâna pe inimă nu aş putea afirma cât de aproape sau de departe sunt de el. Ar fi extraordinar dacă l-aş afla cât mai curând. Aş muri cu sufletul împăcat că mi-am îndeplinit misiunea pe care singur mi-am asumat-o.

— Tocmai de aceea dorim să fim alături de dumneavoastră, să vă acordăm tot sprijinul şi, dacă e nevoie şi protecţia necesară.

— Dragii mei, vă rog să nu mă înţelegeţi greşit. Nu vă refuz ajutorul. Dar nici n-aş vrea să vă pierdeţi timpul din cauza unor închipuiri de ale mele. Slavă Domnului, cred că aveţi destule altele care să vă solicite. Dar dacă dumneavoastră şi domnul colonel credeţi că e bine cum procedaţi, n-am nimic împotrivă. E dreptul şi datoria dumneavoastră. Eu nu vă resping bunele intenţii. Vă voi ţine la curent cu tot ce s-o ivi pe parcurs şi chiar cu… năzărelile mele. Dar am o singură dorinţă: lăsaţi-mă să lucrez singur.

Profesorul Dunca se ridică în picioare. La fel şi cei doi ofiţeri. Era noapte bine şi profesorul era obosit. Se simţea

după glasul său, tot mai tărăgănat şi după pleoapele care băteau ca aripile unui cocor ostenit.

Coborâră scările, conduşi de profesor până în hol şi se despărţiră.

Capitolul IV
ÎNTRE MUZEU ŞI DOUĂ HALBE DE BERE

Deşi nu aflaseră prea multe de la profesorul Dunca, Moţ şi Albu plecară mulţumiţi. Cunoscuseră un om interesant. Erau mulţumiţi că profesorul le promisese că îi va ţine la curent cu tot ce va sesiza pe parcursul cercetărilor sale.

Conform înţelegerii, aproape de orele 22 sunau de zor la uşa apartamentului colonelului Nicoară. Colonelul îi aştepta şi îi primi bucuros să afle noutăţile pe care le trădau figurile lor radioase.

Ca toată lumea din oraş şi colonelul era la curent cu pasiunea profesorului pentru comori. Prietenia dintre ei nu-l împiedica, însă, ca şi el să se îndoiască de existenţa unei comori căutată de atâta amar de vreme, dar neaflată. Dar când profesorul Dunca venise la sediul miliţiei şi îi împărtăşise bănuielile sale, ca şi stadiul în care se aflau cercetările, intui, cu acel fler format şi dezvoltat de-a lungul unei cariere îndelungate, că dincolo de explicabila îngrijorare pe care o vedea pe chipul şi o citea în cuvintele profesorului, se ascundea ceva mai grav. Confesiunea acestuia era tulbure; nimic precis. Doar impresia că în ultimul timp era urmărit, pas cu pas, în toate deplasările pe care le făcea în zona Apei Cetăţii şi că fiecare mişcare îi era supravegheată din umbră. Deşi insistase, profesorul nu-i dezvăluise, exact, stadiul cercetărilor pe care le făcea cu mai multă ardoare decât oricând. Dar simţise, în felul profesorului de a se rosti, ecoul unei temeri. Nu pentru viaţa sa ci pentru soarta tezaurului,

Starea de spirit care îl copleşea pe profesor îl făcu pe colonel să se întrebe dacă nu cumva Dunca era în pragul descoperirii, fapt care putea explica de ce în jurul lui se agită, încă nevăzuţi, unul sau mai mulţi indivizi decişi să pună mâna, cu orice preţ, pe tezaur. Măsurile pe care le preconizase urmăreau să împiedice o astfel de eventualitate.

De aceea ascultă relatarea subordonaţilor cu interes vădit, aprobând, din când în când, printr-o uşoară aplecare a capului, sau notând câte ceva într-un carneţel. Când Moţ ajunse la întâmplarea din peşteră şi Albu la dispariţia funiei, colonelul se posomorî şi îi opri cu un gest scurt:

— Profesorul a amintit ceva despre capcană?

— Nu. Nici nu l-am întrebat despre ea, nici nu i-am povestit ce am păţit.

— Aţi procedat corect. Nu era cazul să-l fi întrebat. Dacă a făcut-o el pentru a-şi feri intrarea spre locul unde bănuieşte că ar fi tezaurul, nu i-aţi fi spus o noutate. Ar fi râs de păţania lui Moţ şi l-ar fi dojenit, cum fac eu acum, că nu şi-a luat lanterna cu el…

Moţ lăsă privirile în pământ, nu atât din cauza dojanei colonelului, pe care o socotea întemeiată, cât pentru a nu vedea zâmbetul maliţios al lui Albu.

— Lasă, Albule, nu râde, că şi tu ai greşit în privinţa funiei, neasigurând-o. De data asta Albu îl imită pe Moţ privindu-l ironic. Hai, măi copii, fruntea sus! Se mai întâmplă. Au păţit-o şi alţii în anii de ucenicie… Apoi reluă firul discuţiei: Dacă n-a făcut el capcana, ci altcineva – aspect pe care va trebui să-l lămurim! –, l-aţi fi înspăimântat şi mai mult. Şi aşa e destul de speriat, deşi nu vrea să recunoască.

— Dacă-mi permiteţi…

— Zi-i, Moţ!

— Cred că profesorul e speriat de două ori: o dată de acel „cineva” de care se teme că e urmărit şi a doua oară de un „ceva” care îl face să refuze sprijinul nostru. Cel puţin deocamdată:

— Bine judecat! Acum daţi-i drumul mai departe.

Ofiţerii relatară cum a decurs vizita la profesor, cu lux de amănunte, ascultaţi cu toată atenţia de colonel. După ce terminară, colonelul Nicoară se ridică de pe scaun, deschise micul bar aflat în corpul bibliotecii şi îi servi cu coniac.

Ciocniră paharele. Albu şi colonelul le goliră dintr-odată, în timp ce Moţ gustă puţin şi îl lăsă pe masă.

— Existenţa grotei şi, mai ales, a capcanei dinăuntru, impune luarea tuturor măsurilor pentru asigurarea securităţii profesorului, indiferent cine a făcut-o. Un om care face o astfel de capcană, n-o face de florile mărului. O face pentru că se teme de ceva sau de cineva şi caută să se apere şi să-şi apere descoperirea, după priceperea sa. Dacă

a făcut-o altul şi nu profesorul, înseamnă că e îndreptată contra acestuia. În al doilea rând: după câte reţin de la întâlnirea dintre mine şi profesor, acesta amintea ceva şi despre o maşină cu număr străin, parcată undeva în zona cercetărilor sale.

— Da, răspunse Moţ. Dar pe ocupanţii maşinii nu-i văzuse. Nici numărul, nici alte amănunte nu reţinuse.

— Ei bine! Pentru a face câteva mutări importante pe masa asta de şah, vom proceda astfel. Tu, Albule, te vei duce mâine la muzeu, pentru a afla cât mai multe despre tezaurele dacice. Apoi vei verifica sosirile de cetăţeni străini în localitate. O atenţie deosebită vei acorda-o celor ce se deplasează în zona Stâncii Fulgerata.

Colonelul se ridică în picioare, semn că întrevederea s-a terminat. Tinerii oaspeţi nocturni salutară şi strânseră, pe rând, mâna colonelului, întinsă către ei ca de la egal la egal.

— Duceţi-vă acasă. Pentru azi v-aţi făcut datoria cu prisosinţă. Ne întâlnim mâine dimineaţă. Noapte bună.

— Să trăiţi! răspunseră în cor locotenenţii.

•

A doua zi Albu şi Moţ se prezentară în biroul colonelului. Acesta le răspunse la salut, fără a ridica ochii de pe un dosar prăfuit, aflat pe masă, în faţa sa. La invitaţia făcută cu un semn al mâinii, se aşezară pe scaune şi aşteptară.

— Aseară, după ce ne-am despărţit, începu colonelul, m-am gândit la ce v-a spus profesorul în legătură cu moartea fiului său. Şi iată ce am aflat din acest dosar peste care a trecut timpul şi s-a aşternut uitarea: profesorul e convins că fiul său a căzut victimă urii ucigaşe a celor care îi duşmăneau familia şi neamul. E drept că familia Dunca a fost, în decursul vremurilor, ca un ghimpe în ochii autorităţilor austro-ungare sau, mai târziu, hortiste, dar era duşmănită şi de elemente fasciste de la noi, pe care profesorul nu pregeta să le înfiereze cu orice prilej.

Colonelul tăcu o clipă, răsfoind filele carnetului, după care continuă:

— Adăugaţi la această duşmănie şi comoara. După război, rămăşiţele acelor grupări făceau tot posibilul ca să

fugă din ţară pentru a scăpa de pedeapsa binemeritată care îi aştepta. Câţiva din ei, aceia pe care i-a amintit şi profesorul, au aflat despre comoară şi au râvnit la ea, ca să nu plece cu… mâinile goale. Au încercat să-l atragă de partea lor pe fiul profesorului, dar acesta, la fel de integru ca şi tatăl său, i-a respins. Au căutat să afle amănunte de la profesor, prin viclenie sau prin ameninţări. Tot fără rezultat. Profesorul s-a plâns autorităţilor din acea vreme, dar fără niciun rezultat. Indolenţa, nepriceperea sau reaua voinţă a celor de atunci, formaţi la şcoala poliţiei de dinainte de război, nu a dus la luarea niciunei măsuri. Clica aventurierilor s-a hotărât să-l lichideze pe profesor. Dar în loc să-l împuşte pe profesor, i-au împuşcat fiul. Ucigaşii au fost prinşi, după cum v-a spus Dunca. Dar el nu ştie că unul dintre ei a reuşit să scape şi că a fugit peste graniţă.

— N-o fi vreo legătură între evenimentele de atunci – zise Moţ – şi cele de azi?

— Cine poate şti? rosti colonelul mai mult pentru sine. Închise dosarul, îşi frecă bărbia şi îi privi. Cine poate şti? Nimic nu e exclus, dar nu trebuie să ne pripim. Făcu o scurtă pauză şi-i întrebă: — Cum aţi dormit? Cu sau fără vise?

Moţ nu răspunse nimic. Se vedea că se odihnise bine. În schimb Albu raportă:

— Destul de bine. Dar, în drum spre casă, m-am abătut şi pe la „Ursul brun”, că tot îmi era în cale. Mi-am luat ţigări şi am verificat ce mi-aţi ordonat în legătură cu suspecţii.

— Îs mulţi?

— Opt stau la hotel şi al noulea, un comis-voiajor venit să ridice nişte mărfuri de la Fabrica de blănuri.

— Toţi sunt cu maşini?

— Numai comis-voiajorul şi trei familii.

— Câţi au părăsit oraşul în zilele acestea?

— Unul singur. A plecat, împreună cu familia, la Eforie-Nord.

— Comis-voiajorul la cine locuieşte?

— E cazat la un inginer – privi în carnet – pe nume Toader Avram, de la Ocolul Silvic. Are o casă mare, proprietate

personală şi, cum nu are familie şi pe nimeni cu el, a încheiat un contract cu O.J.T.-ul.

— Lasă-mi o notă cu tot ce mi-ai spus.

— Am şi întocmit-o.

Întinse colonelului o listă în care erau trecuţi toţi cei nouă străini.

După ce o citi cu atenţie, le spuse:

— Trebuie să vă mai spun ceva. Profesorul nu trebuie să afle că unul dintre ucigaşii fiului său a reuşit să fugă peste graniţă, scăpând de pedeapsa ce i se cuvenea. Cine ştie ce legătură ar putea face între cel ce i s-a părut că îl urmăreşte şi ucigaş.

— Şi dacă ar avea dreptate?

— Nimic nu e imposibil! Au mai fost cazuri când unii fugari au reuşit să revină în ţară, cu nume schimbate, cu fizionomii refăcute şi cu acte în regulă, intenţionând, sub paravanul unor afaceri onorabile, să lovească în tot ce noi am realizat cu trudă şi cu cinste. Dar au fost depistaţi la timp şi au primit ce li se cuvenea, aşa cum spun legile noastre. De va fi cazul şi acum, vom şti să acţionăm. Acesta e rolul nostru. Dar profesorul nu trebuie informat. N-are rost să îi mai dăm bătaie de cap în plus. Înţeles?

— Da! răspunseră amândoi locotenenţii într-un glas.

— Acum tu, Albule, poţi să-ţi începi documentarea la Muzeu.

— Plec imediat, dar… aş vrea să vă mai comunic un amănunt. Permiteţi?

— De ce nu, dacă e pe... fază!

— Comis-voiajorul poartă, în permanenţă, mănuşi. Mănuşi albe, mulate perfect pe mâini, ca la chirurgi.

— Interesant… Eşti sigur?

— Doar l-am văzut.

— Unde?

— La barul hotelului, la barul „Ada-Kaleh”, ca şi la restaurantul „Ursul brun”. E un tip mărunţel. Are o barbă scurtă, foarte bine îngrijită. Vârsta, în jur de cincizeci de ani. Poate ceva mai mult, dar cam aici.

— Bine, dar de ce poartă mănuşi?

— Nu vă pot raporta exact de ce. Am auzit, însă, o discuţie între două ospătare; poartă mănuşi întrucât ar suferi de un fel de boală de piele, localizată la mâini, din care cauză transpiră din abundenţă. Aşa ar fi explicat el extravaganţa asta a mănuşilor albe.

— Trebuie să aflăm şi cauza portului mănuşilor. O fi, omul, bolnav cu adevărat. Dar s-ar putea să aflăm şi altele…

Colonelul îşi însemnă informaţia în carnetul de care nu se dezlipea niciodată, se uită la Albu, tăcu câteva momente, după care îl întrebă brusc:

— De unde l-o fi cunoscut pe inginerul Avram?

— Cei de la hotel mi-au spus, după cum v-am raportat, că O.J.T.-ul l-a cazat la inginer.

— Ai verificat dacă hotelul e plin şi nu-i putea oferi cazarea?

— Verificat! Hotelul e suprasolicitat. La data sosirii comis-voiajorului, nu mai aveau camere libere. De aceea l-au şi îndrumat la locuinţa inginerului.

— Ai grijă şi de acest aspect.

— Să trăiţi, am! I-am şi văzut, acum câteva seri, intrând împreună în restaurant.

— Te pomeneşti că s-au şi împrietenit! exclamă colonelul.

— Nu ştiu dacă or fi prieteni. O singură dată i-am văzut împreună. Dar s-ar putea să fi fost o simplă amabilitate din partea chiriaşului către gazdă, sau invers.

— Hm! făcu colonelul. Poate… Vezi, Albule, nu-i chiar aşa de rău că te duci destul de des prin baruri. Colonelul zâmbi.

Albu tăcu şi, înţelegând că trebuie să plece, salută şi ieşi, urmărit de zâmbetul lui Moţ. Albu îl zări cu coada ochiului, dar nu zise nimic. Doar în gând: „Lasă colega, că-mi vine şi mie rândul…”

•

După ce coborî scările, Albu se îndreptă spre garaj. Nu mai era, însă, nicio maşină disponibilă. Toate erau plecate în diferite misiuni. Neavând încotro, plecă pe jos spre muzeul oraşului. „Colonelul e binedispus – îşi zise. Înseamnă că a aflat câteva amănunte semnificative din

dosarul prăfuit pe care îl avea pe birou. Poate şi din cele spuse de mine… Bună-i şi memoria hârţoagelor… Să fie vreunul din cei de la hotel ucigaşul scăpat ca prin urechile acului de sub incidenţa legii? Prea ar suna a roman poliţist… Şi, dacă da, care-i?… Sunt nouă la număr… Să-i socotesc suspecţi chiar pe toţi?… Ar fi o exagerare!… Dar dacă, totuşi, unul din ei e acel care…? Cum îl vom afla? Dar dacă niciunul nu are niciun fel de amestec?… Vezi, de aceea colonelul recomandă prudenţă, raţiune şi chibzuială…” Cam aceste idei se vânturau în mintea lui Albu, făcând ca drumul până la muzeu să i se pară mai scurt.

La muzeu domnea o linişte desăvârşită. Răcoarea din holul imens îl învălui plăcut, făcându-l să uite arşiţa de afară. Zărind femeia de la intrare, îi spuse că-l caută pe director.

— Tovarăşul director Măloiu e plecat la Cluj-Napoca. E invitat să facă o expunere în faţa studenţilor de la *istorie* în legătură cu vestigiile din incinta sacră de la Sarmizegetusa.

Era o femeie mărunţică, pistruiată, cu ochi vioi. Avea în glas o naivă superioritate generată probabil de importanţa pe care o acorda postului ce-l ocupa. Că, de, nu e puţin lucru că toţi cei ce vizitează muzeul treceau prin faţa ei. După ce îl mai studie puţin pe tânărul din faţa ei, continuă:

— Dar puteţi vorbi cu domnişoara Stela, dacă aveţi, cumva, ceva deosebit de important.

— Domnişoara Stela? îndrăzni Albu.

Femeii nu-i venea să creadă că tânărul din faţa ei, care nu-i inspirase de la început prea multă încredere – …„prea e plin de el”, îşi spusese… – nu ştia cine e domnişoara Stela. I se citea pe chip şi uimire şi dezaprobare.

— Da, domnişoara Stela. Şi, pe un ton mai grav, continuă, ca şi când i-ar fi făcut un favor: — Domnişoara Stela Turcu este cercetătoare la muzeul nostru, secţia arheologie. Urcaţi scările şi o veţi găsi la etajul II. Scrie pe uşă.

Femeia se întoarse cu spatele şi, ca să se afle în treabă, aranjă masa plină cu pliante, cărţi şi reviste de istorie.

Albu urcă scările în spirală. Sala de la primul etaj era spaţioasă şi nenumărate culoare porneau spre ea. În sală, vitrine cu fel de fel de exponate, iar pe pereţi, hărţi şi materiale informative. Atras de tot ce vedea, Albu aproape că uitase scopul vizitei la muzeu şi începu să le privească foarte atent. Îi părea rău, pe măsură ce tot altele veneau la rând, că deşi era repartizat de aproape un an în oraş, nu-şi făcuse timp să viziteze muzeul.

Atent la conţinutul vitrinelor, tresări puternic la sunetul unei voci grave, care îl întrebă:

— Ce studiaţi atât de atent, domnule locotenent?

Se întoarse brusc şi dădu cu ochii de profesorul Dunca.

Rezemat în baston, profesorul îl privea zâmbind pe sub mustaţa bogată. Ofiţerului îi fu ciudă că nu-l simţise venind, dar depăşi momentul de surpriză şi îi răspunse:

— Mă zbat, domnule profesor, să aflu cât mai multe despre tezaurul lui Dccebal. Dar se pare că am nimerit în altă parte… Deşi nu-mi pare rău, că toate sunt interesante.

Bătrânul, văzând încurcătura de pe chipul tânărului ofiţer, interveni împăciuitor, dar puţin ironic:

— Ai nimerit în cuaternar, dragul meu. Istoria e la etajul II. Te pot însoţi până acolo. Mai ales că directorul Măloiu lipseşte. Cu el aveam treabă. Dar dacă nu-i, nu-i bai!

— Bucuria şi folosul sunt de partea mea, dacă binevoiţi să mă însoţiţi de-a lungul istoriei, răspunse Albu, elegant dar şi respectuos. Şi eu îl căutam tot pe director.

— Bine că nu l-aţi găsit. E un om care nu admite supoziţii. La el, piatra e piatră, osu-i os. Nimic mai mult. E un bun arheolog, dar fuge de visuri. Dacă îl întrebi despre tezaurul dacic, îţi aprinzi paie în cap. Măloiu consideră problema asta drept o utopie. A botezat-o: „Utopia profesorului Dunca”. Încolo, nu e băiat rău,

— Nu-l cunosc şi de aceea vă mulţumesc pentru informaţie.

— Îl ştiu bine şi de mai multă vreme. Oricât ar fi de ocupat, mă primeşte totdeauna, bucuros, aş zice, deşi are de lucru enorm de mult. Am acces la biblioteca muzeului, bine pusă la punct şi chiar la fişele sale. Dar dacă încerc să-

i spun ceva despre tezaurele dacice, mai că mă dă afară.

Ajunseră la etajul II. Se opriră într-o încăpere imensă. Obiectele, expuse cu pricepere şi gust, veneau din adâncimile istoriei şi de dincolo de hotarele ei, mărturisind prezenţa şi continuitatea vieţii pe aceste meleaguri, de-a lungul vremurilor. Pietre şlefuite, arme, unelte şi podoabe făurite de meşteri autohtoni, din aramă, bronz, fier şi, mai ales, din aur, scăpărau în vitrinele ingenios iluminate. Pe o hartă imensă, Dacia Mare a lui Burebista. Şi, peste tot, misterioasa ceramică dacică.

Străbătură încăperea de la un capăt la altul cu pasul celui ce, având timp, vrea să vadă şi să reţină totul. Profesorul Dunca, vizibil încântat, află în locotenentul Albu, minunat de tot ce îi ofereau exponatele, un atent ascultător al explicaţiilor pe care i le dădea cu tot mai multă plăcere.

— După câte am auzit, îndrăzni Albu, în acest muzeu s-ar afla şi câteva monezi de aur de tip „Koson”.

— Au fost, dar nu mai sunt. Una a fost furată cândva şi, ca măsură de prevedere, celelalte au fost duse la Bucureşti. Şi la Cluj se mai păstrează câteva; din cele găsite în Munţii Orăştiei, tot cu numele enigmaticului rege Koson.

— În fond, domnule profesor, cine a fost acest Koson?

— Hei, tinere… Greu de răspuns. Să fie vorba de regele dac Cotiso, unul din urmaşii lui Burebista? Aşa cred unii. Să fie vorba chiar de un rege cu numele de Koson, ajuns stăpân pe o parte a moştenirii teritoriale a lui Burebista? Aşa spun alţii… În orice caz, monedele cu numele său există, sunt sigur dacice şi au fost emise în a doua jumătate a secolului I î.e.n.

— Aveau aur, nu glumă, strămoşii noştri. Cel puţin regii lor.

— Cum să nu fi avut? În vremea aceea concentra, în mâinile sale, întreaga producţie de aur. Avea, în termenii noştri de azi, un veritabil monopol, supuşii rămânând doar cu frumuseţea mai puţin strălucitoare a argintului.

Profesorul Dunca tăcu o clipă. Îşi şterse atent ochelarii şi, după ce şi-i reaşeză tacticos pe nas, continuă, zâmbind:

— Văd că te prinde patima istoriei!

— Da’ ce, numai pe şeful să-l prindă? replică Albu.

— Care şef?

— A, scuzaţi! Mă refeream la tovarăşul colonel Nicoară. Noi aşa îi zicem: şeful. Bănuiam eu ceva, de mai multă vreme, dar aseară, la dumneavoastră acasă, m-am convins.

— Cum? Sprâncenele profesorului se arcuiră a întrebare.

— Simplu. Aseară, când am venit cu prietenul şi colegul meu Moţ la dumneavoastră, am avut răgazul să văd că manuscrisul privind calendarul dacic purta semnătura sa.

— Bată-te să te bată norocul, tinere. Într-adevăr, ai ochi de poliţist.

Albu zâmbi cu falsă modestie, vădit flatat de cuvintele bătrânului. Apoi spuse:

— E foarte interesant ceea ce am văzut, ca şi cele pe care mi le-aţi spus. Dar văd că nu găsesc ceea ce caut…

— Tezaurul? Păi aşa ceva nu se caută aici, ci în munţi, unde şi eu îl caut de vreo patruzeci de ani.

Terminând de vizitat imensa încăpere, Albu hotărî să revină cu prima ocazie. Coborâră împreună şi profesorul propuse locotenentului să iasă undeva la o halbă de bere, rece, pe măsura zăpuşelii de afară. Albu acceptă. În timp ce coborau scara în spirală, Albu îl zări pe Moţ oprit în faţa unei vitrine uriaşe de la etajul I, în care se afla scheletul unuia din strămoşii elefantului. Îi făcu cu ochiul, gândind: „Dropia îşi admiră… strămoşii!” Moţ se făcu că nu-l vede, zicându-şi la rândul lui: „Na! Uite cum se naşte pasiunea pentru istorie!”…

Trecură pe lângă femeia-portar. Albu o salută ceremonios, rugând-o cu o ironie semi-voalată să-i transmită complimente domnişoarei Stela. Dar femeia parcă nici nu-l vedea. Zâmbea profesorului şi-i ură din toată inima:

— Mai veniţi pe la noi, domnule profesor!

— Mai vin, drăguţă, că n-o băgat Dumnezeu zilele în sac.

Făcură câţiva paşi prin aerul încins de afară şi cum în faţă le apăru o berărie, cu arbori rămuroşi în grădină şi cu câteva mese îmbietoare, intrară.

Se aşezară la o masă, sub o salcie imensă care-i ferea de

dogoarea soarelui. După câteva clipe, o tânără îmbrăcată în roşu-cărămiziu, cu şorţ alb, apretat, picioare frumoase şi mers legănat, le puse pe masă două halbe cu spumă deasă. Ciocniră în tăcere şi sorbiră.

— Aşa-mi place berea! zise profesorul. S-o simţi cum parcă îţi taie dinţii. Cu o batistă imensă (...„parcă-i batista lui Moţ”, îşi zise Albu) îşi şterse mustăţile, ciudat de negre în comparaţie cu părul alb.

— Rece şi bună, încuviinţă Albu, căutând cu ochii pe juna ospătară.

— Dar unde-i prietenul dumitale de aseară?

— Locotenentul Moţ? Cine ştie pe unde o fi... Eu sunt liber azi şi nu ne-am întâlnit. De aceea mi-am şi permis vizitarea muzeului. Vedeţi? M-a prins şi pe mine ideea comorilor dacice.

— Pentru că veni vorba despre comori, să ştii, tinere, că ori eu am cam îmbătrânit, ori comoara asta pe care o caut e o fantomă. Am momente în care m-aş lăsa păgubaş... Patruzeci de ani de căutare fără rezultat... E drept că am aflat multe, în timpul ăsta, că am învăţat şi mai multe... Şi despre oameni şi despre locuri... Când predam la liceu, în anii mei de activitate profesională, îmi făceam nişte planuri măreţe pentru anii de pensie. Nu mă gândeam, pe atunci, că acum n-or să mă mai ţină puterile.

— Dacă mă uit la dumneavoastră, îmi permit să nu vă cred. Nu vă fac complimente, dar arătaţi destul de robust pentru anii pe care spuneţi că-i aveţi. V-a călit muntele, domnule profesor.

— Asta cam aşa-i! Am robit mult în munţii ăştia... Şi, ciudat: de câte ori m-am decis să nu le mai urc potecile, tot de atâtea ori am plecat cu noaptea în cap spre ei.

— Vedeţi că am dreptate? Nu ştiu dacă veţi izbuti în căutările dumneavoastră, deşi v-o doresc din toată inima. Dar o comoară tot aţi aflat în munţi: sănătatea trupească şi sufletească.

— Ai început să devii înţelept, tinere, ai dreptate. Ce zici: găsesc tezaurul? Sau te îndoieşti ca atâţia alţii?

— N-am spus asta.

— Trebuie să-l găsesc! Sunt în preajma lui. Profesorul sorbi dintr-o înghiţitură restul de bere. Apoi schimbă discuţia: — Uite ce, dragă. Fă dumneata un semn fetei. Eu pot să-i fac o sută, că tot la dumneata se uită... Fă-i un semn să mai aducă un rând. O fi de vină căldura, o fi vina comorilor, nu ştiu. Dar ştiu că mi-e sete, că berea e aşa cum îmi place, că dumneata vrei să mă tragi de limbă în legătură cu comorile şi că mie îmi eşti simpatic.

Berea veni, la fel de îmbietoare. După o clipă de tăcere, profesorul îl privi zâmbind şi continuă:

— Comorile astea te înlănţuie ca o vrajă. Doar cât auzi de ele şi mintea se înfierbântă. Păcat că cei ce le descopereau, că s-au descoperit destule de-a lungul timpului, se lăsau stăpâniţi de această fierbinţeală a aurului. Aşa s-au irosit multe minunăţii care ar fi stat la loc de cinste în muzeele ţării noastre. Îţi dau un exemplu: prin anul 1803 un flăcăiaş de 15 ani îşi păştea porcii pe Dealul Anineşului, undeva în zona cetăţilor dacice. Şi la rădăcina unui fag, în care râcâise cu ciomagul, găsi o monedă de aur. Era un „Koson”. Copilul i l-a dat lui taică-său şi acesta, doar cu un par, a scos de sub fag 264 de galbeni. În anul următor un popă găseşte, tot în acelaşi loc, alte 400 de monede asemănătoare. Unde-s acum toţi aceşti galbeni? Nimeni nu mai ştie. Ce pierdere, domnule! Ce pierdere pentru istoria acestor pământuri...

— Dumneavoastră aţi încercat să săpaţi printre fagii de pe Dealul Anineşului? întrebă Albu, simţind că discuţia intra pe făgaşul dorit.

— De ce să sap? Ducându-se vestea despre comorile aflate, n-a rămas centimetru pătrat de pădure nerăscolit de târnăcoapele celor avizi de îmbogăţire. Cronicile timpului spun că la un moment dat era atâta lumăraie acolo, „de parcă ar fi fost un bâlci mare” – dacă-mi permiţi să citez din memorie. Locul la care m-am oprit după atâţia ani de căutări îl ştii...

— Stânca Fulgerata.

— Da.

— Şi chiar credeţi că o să găsiţi mult căutatul tezaur în acea zonă din preajma Sarmizegetusei lui Decebal? După

câte ştiu, tezaurul Daciei a luat drumul Romei.

— Dacă mai repeţi prostia asta… Profesorul se opri puţin, tuşi, ca să-şi ascundă un fel de mânie. Iartă-mă!… Dar dacă o mai repeţi, poţi să dai mâna cu Măloiu. E drept că romanii, datorită trădării lui Bicilis, au găsit tezaurul lui Decebal ascuns sub albia râului Sargeţia. O spune Cassius Dio. Şi îl cred. Era un tezaur imens. Dar te rog să reţii: romanii au găsit *acel* tezaur, ascuns *acolo* şi nu tezaurele Daciei. Ţi-am spus că regii Daciei aveau monopolul aurului. Gândeşte-te! În fiecare an, pe vremea aceea şi cu mijloacele de care dispuneau, dacii scoteau din munţi sau din aluviuni cam 20 de tone. Dacă socotim numai de la anul 82 î.e.n., când Burebista ocupă tronul şi până în 106 e.n. când Dacia a fost cucerită de romani, vedem că sunt cam 186 de ani. Înmulţeşte, te rog, cu cele 20 de tone scoase anual. Sunt cel puţin 3700 de tone de aur curat? Sunt! S-or fi consumat anumite cantităţi din el, pentru felurite nevoi, dar tot a rămas. Pricepi unde vreau să ajung?

Albu, foarte atent la vorbele profesorului, care se înflăcărase, tresări şi răspunse încurcat:

— …Nu. Dar vă rog să continuaţi.

— Uite unde. Când a ajuns pe tronul Daciei, Decebal a luat în stăpânire şi acel imens tezaur, adunat cu grijă de toţi cei ce-l stăpâniseră înaintea sa. Şi nu uita: Decebal ajunge în fruntea statului dac într-un moment în care romanii făceau intense pregătiri pentru îngenuncherea strămoşilor noştri dinspre pământ. Putea el, mai ales după primul război cu oştirile lui Traian, să îngroape întregul tezaur într-un singur loc?

Profesorul îl privea lung, aşteptând un răspuns. Albu tăcea, urmărind raţionamentul. Profesorul continuă:

— Dio Cassius îi face lui Decebal un entuziast portret, prezentându-l ca pe un abil diplomat, mare conducător de oşti şi foarte iscusit în luptă. Or tocmai această isteţime deosebită a marelui rege mă face să cred că el a ales singura cale înţeleaptă, a fracţionării tezaurului şi îngropării lui în mai multe locuri. Planurile sale pentru viitorul Daciei erau mult mai mari decât ne putem închipui. Pentru

împlinirea lor avea nevoie de puterea aurului. Decebal nu subestima forţa Romei. Trebuia să se gândească şi la o înfrângere în urma căreia putea să piardă o parte din ţară. Cum ar fi ajuns la tezaur dacă îl îngropa pe tot într-un singur loc şi acela ar fi intrat în stăpânirea romanilor?

— Aveţi dreptate. Ar fi fost o greşeală de neiertat.

— De aceea cred că o parte din tezaur a îngropat-o în jurul cetăţii sale de scaun, sub albia Apei Cetăţii sau a Streiului, după cum cred unii. Dar restul a fost depozitat în diverse alte locuri din ţară, bine alese şi tăinuite. Aşa procedează orice mare conducător de ţară. Mai ales în vremuri de primejdie.

— Bine, dar dumneavoastră căutaţi tot în zona cetăţilor dacice… De ce?

— Întrebarea e bine pusă. Dar din datele de care dispun, ca şi din constatările făcute pe teren, sunt convins că în afara tezaurului aflat de romani, prin trădare, în zona pe care o ştim amândoi, se află un tezaur la fel de important, dacă nu şi mai mare. E cel despre care Bicilis nu ştia.

— Şi restul tezaurelor? Albu mai mult şopti întrebarea.

— Pământul ţării noastre ascunde nenumărate taine. Eu nu mai am nici timp, nici vârsta să le caut pe toate. Nici nu aş putea-o face într-o viaţă de om. Dar oamenii noştri, pământenii noştri, le vor dezlega pe toate şi vor ajunge la ele. Atunci vor înţelege măreţia şi înţelepciunea lui Decebal, manifestată şi în această direcţie.

— Mai sunt şi excepţii, îl întrerupse Albu, mai mult ca să-l incite pe profesor.

— Or fi fost şi or mai fi! Dar nu e cazul lui Decebal. Măritul rege a fost un conducător total, cu o viziune largă, nu un rege disperat. Reţii din istorie că după căderea Sarmizegetusei Domneşti, Decebal a încercat să se refugieze, cu o mână de oşteni, în păduri şi de acolo să ajungă la alte cetăţi, mai îndepărtate, pentru a continua războiul. Faptul e atestat şi de una din scenele Columnei lui Traian. Că nu a reuşit, e o altă poveste. S-o fi găsit vreun Bicilis şi printre cei din cetate, care, ca să capete bunăvoinţa învingătorului, a trădat direcţia în care pornise

regele său… Iată de ce sunt convins de măreţia şi de adânca judecată a lui Decebal. Iată de ce toate acestea sunt cel mai temeinic suport al convingerii mele că voi descoperi unul din tezaurele sale şi, probabil, pe cel mai mare. Că e tot în zona Cetăţilor dacice, nu contrazice cu nimic ceea ce ţi-am spus mai înainte. Tezaurul dacic a fost divizat. Eu îl caut, acum, pe cel din această zonă. Şi trebuie să-l aflu.

Profesorul tăcu. Îşi privi ceasul. Erau orele 11. Se scuză că trebuie să plece, motivând că mai are de scris la istoria şcolilor româneşti din Transilvania, pe care voia să o predea până la sfârşitul verii unei edituri. Strânse mâna locotenentului, îi mulţumi pentru discuţie şi pentru bere şi porni cu paşi repezi spre casă. Albu nici n-avu timpul necesar să-l reţină. Ar fi plecat şi el cu profesorul, dar misiunea sa era alta.

Îl urmări cu privirea până departe şi apoi se îndreptă din nou spre muzeu. Cunoscând indicaţiile femeii-portar urcă grăbit scările şi intră direct în biroul domnişoarei Stela. Aceasta şedea în faţa unei mese aflate în mijlocul camerei şi eticheta nişte obiecte descoperite cu prilejul ultimelor săpături făcute la cetate. Era destul de înaltă, slăbuţă, cu gropiţe în obraz şi cu părul negru, bogat revărsat pe umeri.

Tânăra cercetătoare îi răspunse graţios la salut, cu o uşoară înclinare a capului şi aşeză bucata de ceramică pe care o avea în mână pe un mic trepied. Trecu o clipă alături după o perdea, ca să se spele pe mâini. De acolo îl întrebă ce doreşte.

Albu, care se frământa cum să înceapă discuţia, se fâstici o clipă, apoi îi spuse pe şleau:

— Aş dori o îndrumare competentă de la dumneavoastră. Vreau să mă documentez asupra tezaurelor dacice şi am aflat că aici, la muzeu, o pot face cu prisosinţă.

Fata reveni de după perdea cu un uşor zâmbet pe buze şi cu un licăr jucăuş în ochii albaştri.

— Sunteţi, cumva, prieten cu profesorul Dunca?

— M-aş simţi onorat dacă ar fi aşa. Dar nu suntem nici prieteni şi nu-i sunt nici colaborator. Îl cunosc, doar.

— Atunci de unde pornirea asta pentru comori?

— De la el. Am avut ocazia să-l cunosc şi să stăm câtva timp de vorbă. Mi-a vorbit despre căutările sale, dar m-a întristat o mărturisire pe care chiar azi mi-a făcut-o. Ceva mai devreme…

— E secretă mărturisirea profesorului?

— Nu. Nu mi-a cerut să păstrez taina, după ce mi-a spus ceea ce mi-am permis ca să numesc *mărturisire.* Era necăjit că nu ajunge la un rezultat şi zicea că s-ar lăsa păgubaş de cercetările pe care le face de atâţia ani… Dar mi-a vorbit atâta despre tezaurele dacice, despre înţelepciunea străbunilor, despre comorile încă nedescoperite, încât mi-a trezit interesul. Şi în care alt loc aş fi putut afla mai multe? De aceea v-am deranjat.

— Curios! zâmbi fata. Unul vrea să se lase şi altul se grăbeşte să-i ia locul… De ce oare?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Cum ce să spun? Spun clar: nu există comori fabuloase nicăieri, în afară de… închipuirea unora. De aceea am şi botezat toana asta „Utopia profesorului Dunca”. Aşa-i zice şi directorul, aşa-i zic şi eu…

— Am auzit şi eu aşa ceva, dar…

Locotenentul Albu înţelese, că oricât ar insista, tot nu va afla nimic de la tânăra din faţa sa. Nu-şi putea da seama dacă această părere a ei era reflexul unui orgoliu pe care îl au cei ce cred doar în faptul concret şi riguros controlat, sau al unei intime convingeri. Ori poate şi ea avea impresia că profesorul nu e în toate minţile…

Politicos, mai ales că fata, cu toată ironia ei, fusese amabilă, îşi luă rămas bun şi porni spre uşă. Dar glasul cristalin, care-i plăcuse, îl reţinu:

— Nu aţi uitat nimic?

Albu se uită mirat în jur. Ştia că venise cu mâinile goale şi deci nu avea ce uita. O privi întrebător.

— Iertaţi-mă, eu am uitat, spuse fata. Am uitat să vă spun că mă numesc Stela Turcu.

Albu se roşi, îngăimă ceva, ca un fel de scuză, se reîntoarse spre fată şi, sărutându-i mâna, se prezentă:

— Ion Albu.

Ieşind afară din muzeu se opri. „A naibii fată! Şi cu vino-ncoa! Dar de ce nu crede în comori?”

Pe stradă, câţiva copii, alergând zgomotoşi după o minge, susţineau un meci în toată regula. Se uită la ei şi îşi aminti crâmpeie dintr-o copilărie rămasă în colţul de taină al amintirilor. Bătuse şi el într-o minge şi rupsese destule perechi de ghete. Vede mingea venind către el. Trage! Mingea trece printre copii şi intră în „poarta” străjuită de două ghiozdane, stârnind uralele micilor fotbalişti.

— Nene, hai în echipa noastră, strigară copiii din echipa pentru care marcase golul.

— Nu jucăm cu străini, răspunseră cei din echipa adversă.

…Albu îşi văzu de drum. Băgase un gol şi era mulţumit. „Da’ de ce nu crede fata asta în comori? A naibii fată!”…

Capitolul V
PRIMA MUTARE A ADVERSARULUI

Dacă aruncai o privire în cabinetul de lucru al colonelului

Nicoară şi cunoşteai ordinea perfectă care domnea permanent în încăpere, aveai de ce rămâne surprins. Peste tot, pe masă, pe scaune, erau răspândite cărţi de istorie şi de arheologie, vechi şi foarte vechi, alături de reviste şi volume editate recent. Ca pe masa unui cercetător pasionat care, pentru a-şi lămuri unele fapte, se documentează cât mai temeinic. Se vedea că fuseseră răsfoite cu atenţie.

În cabinet se aflau locotenentul Moţ şi un sergent major înalt, cu mustaţa abia răsărită. Lumina amiezii pătrundea din plin în cameră. Amândoi erau cufundaţi în lectură şi unde găseau ceva în legătură cu ceea ce căutau, puneau câte un semn, o fâşie de carton subţire, colorat; la capătul de sus notau, succint, ideea din pasajul respectiv. Erau atât de cufundaţi în lucrarea pe care o făceau, încât nu auziră că cineva bate în uşă. Uşa se deschise şi Albu intră respectuos, crezând că se află şi colonelul înlăuntru. Dând cu ochii doar de cei doi, exclamă surprins:

— Ce cauţi aici, Dropio? Parcă aveai o misiune…

— Ce să caut! Treburi precise. Nu ca alţii, care stau tot prin restaurante… Apoi, cu un ton serios, adăugă: — Până să vii tu, că şi pe tine te aşteaptă şeful, m-a pus la treabă. Studiez istoria veche…

— Dacă le citeşti pe toate astea, îţi poţi lua şi doctoratul. Nu ţi-ar sta rău titulatura: Locotenent Moţ Traian zis şi Dropia, doctor în istoria veche…

Moţ nu-i replică. Îşi văzu de treabă. Dar niciunul din ei nu auzi intrarea în cameră a colonelului. Doar o voce, uşor ironică, îi făcu pe toţi trei să tresară şi să se ridice:

— Da, Moţ doctor în istorie, iar dumneata, specialist în muzee şi doctor în… halbe de bere.

Colonelul avea braţele pline de alte cărţi. Le puse pe masă:

— Asta-i tot ce am mai putut găsi.

Albu se fâstici, vru să spună ceva, dar un gest scurt al colonelului îi reteză avântul:

— Mulţumesc, nu-i nevoie să raportezi. Ştiu că la muzeu ai încurcat etajul I cu II, că ai băut câteva halbe de bere cu profesorul şi că în faţa tovarăşei Turcu te-ai fâstâcit…

Albu îl privi pe Moţ şi gândi: „Numai de la el ştie… Bine, bine, Dropio! Ţi-o coc eu!…” Întorcându-se către colonel, încercă pentru a doua oară să spună ceva:

— Permiteţi să...

— Permit un singur lucru. Acela pentru care v-am chemat aici. Urgent deplasarea la Stânca Fulgerata. Vă echipaţi după toate regulile drumeţiei prin munte. Merge şi sergentul major Nădăşan cu voi. Veţi cerceta grota cu pricina şi, dacă e posibil şi pe celelalte. Dar aveţi grijă de capcane… Asiguraţi-vă să nu fiţi văzuţi sau urmăriţi de către cineva. Maşina o ascundeţi. Găsiţi voi un loc prielnic. Nădăşan va sta de pază la maşină. Treceţi la magazie şi luaţi-vă cele necesare. Nu uitaţi lanternele. În treizeci de minute veniţi echipaţi şi gata de drum. Executarea!

Cei trei ieşiră salutând din mers. Rămas singur, colonelul se afundă în lectura unui tom voluminos cuprinzând reviste de istorie veche. Parcursese mai multe numere, dar fu întrerupt de intrarea în cabinet a celor trei, echipaţi conform ordinului. Păreau trei pasionaţi turişti, porniţi să înfrunte cine ştie câte coclauri muntoase. Colonelul îi măsură din ochi, de sus şi până jos:

— Bine! Dar vă repet: să nu vă vadă nimeni. E posibil ca şi alţii să dea târcoale pe acolo, după cum v-am mai spus. Comorile atrag aventurieri de tot soiul, cum atrage mierea muştele. N-am certitudini în privinţa asta; doar anumite bănuieli. De aceea trebuie procedat cu mult tact. Să nu se afle că noi supraveghem grotele. Dacă bănuielile mele nu se confirmă, nu avem ce pierde. Ştiţi, doar, că paza bună trece primejdia rea. La faţa locului nu lăsaţi urme de trecerea voastră şi nici nu vă atingeţi de nimic. Noroc şi drum bun!

— Să trăiţi!

Rămas singur, colonelul reluă lectura, prins tot mai mult de paginile pe care le parcurgea. Din când în când îşi nota câte ceva. Deodată telefonul zbârnâi scurt, ca un bondar înfuriat. Ridică receptorul. Auzi un glas agitat, de femeie:

— Tovarăşul colonel? Vocea de la celălalt capăt al firului trăda o spaimă nereţinută.

— Eu. Cine întreabă şi ce s-a întâmplat?

— Veniţi, vă rog, urgent pe strada Pinilor, la numărul 10. Profesorul Dunca a murit.

Colonelul voi să mai întrebe ceva, dar în receptor se auzi ţăcănitura de închidere. Rămase o clipă înmărmurit. Privi ceasul: era ora 12 şi un sfert. Sună şi dădu un ordin scurt ofiţerului de serviciu. Nu trecură nici zece minute până când maşina de serviciu îl lăsă pe colonel la poarta profesorului. În curte, către intrarea în casă, câţiva oameni. Veniseră, probabil, atraşi de strigătele femeii. La scurt timp sosi şi maşina „Salvării”.

Pe un butuc, în curte, şedea o femeie îmbrăcată în negru. În graba sa, colonelul nu-i dădu atenţie şi urcă scara de lemn ce ducea din hol în camera profesorului. Ştia unde se află. Ferestrele erau deschise şi camera luminată intens de razele soarelui. Cu capul căzut pe biroul masiv, profesorul. Mâinile îi atârnau pe lângă scaun. Un fel de încordare a trupului arăta că voise să se ridice, fără a reuşi. Cu tot aerul care pătrundea din plin în cameră, colonelul simţi un miros uşor şi neplăcut. Nu-şi dădu seama ce poate fi. Pe masă, un vraf de hârtii răvăşite. Calendarul de birou, răsturnat. Lângă tâmpla profesorului, un petic de hârtie, pe care se aflau câteva rânduri: un număr de telefon şi un cuvânt scris de o mână tremurândă. Luă hârtiuţa şi tresări puternic. Era numărul său de telefon de la birou şi, sub el, doar atât: „Colonelul…” Alături, două ceşti de cafea, goale, în fundul cărora văzu drojdia neagră. Le mirosi şi îşi dădu seama că de la una din ele venea acel miros pe care-l sesizase mai înainte.

Fotograful care îl însoţise, mărunţel, iute ca o zvârlugă, cu mişcări precise care trădau pe omul de meserie, luă mai multe poziţii, după indicaţiile colonelului. Între timp sosiră medicul legist şi procurorul de serviciu. Medicul constată moartea şi, după ce ceru avizul colonelului şi al procurorului, ordonă brancardierilor să-l ridice şi să-l transporte la morgă. Mirosi şi el ceştile, oprindu-se la aceea care-l intrigase şi pe colonel:

— Dacă nu mă înşală mirosul, s-ar părea că e Parathion şi

încă foarte concentrat. Mai siguri o să fim după autopsie şi după efectuarea analizelor.

Mirosi şi procurorul ceaşca cu pricina şi fu de acord.

— A fost otrăvit prin cafea. Şi doza cred că a fost mare, deoarece aparenţele arată că bătrânul nu s-a zbătut prea mult.

— La vârsta lui, interveni medicul, chiar dacă doza era mai mică nu s-ar fi zbătut mai mult. Dar cel care l-a otrăvit a vrut să fie sigur că „pacientul” nu se va încăpăţâna să trăiască, deşi cu Parathionul ăsta…

Voi să mai continue cam tot în genul ăsta. Văzuse multe în practica sa de medic legist, încât nu se mai impresiona. Dar se întrerupse, văzând faţa neagră de supărare a colonelului şi ochii lui care parcă îl sfredeleau. Tăcut, luă cu grijă ceştile, şi le aşeză într-una din numeroasele compartimente ale genţii de care nu se despărţea niciodată.

— Peste o oră aveţi rezultatele la birou. Din uşă se întoarse şi nu se putu stăpâni: — Odată cu rezultatele vă trimit şi ceştile. S-ar putea ca în afara amprentelor dumneavoastră, ale tovarăşului procuror şi ale mele, să fie şi ale ucigaşului… Vă salut!

Procurorul, văzând că însuşi bătrânul ofiţer se ocupă de caz, nu-l deranjă din tăcerea în care acesta se închisese. Aşezat la o măsuţă aflată în alt colţ al încăperii, începu să scrie procesul-verbal de constatare. După ce îl semnă şi colonelul, plecă.

Trântind uşa, care rămăsese întredeschisă după plecarea procurorului, colonelul Călin Nicoară se aşeză pe un scaun, mai departe de birou. Cu toate că ferestrele erau deschise, avea senzaţia că se sufocă. Îşi lărgi puţin cravata… În întreaga sa carieră avusese fel de fel de cazuri dificile. Urmărea cu perseverenţă rezolvarea cazului şi reuşea să-i ducă pe cei vinovaţi în faţa justiţiei pentru a-şi primi cuvenita sancţiune. Şi de fiecare dată îşi punea întrebarea: de ce sunt şi astfel de oameni? Ce i-a determinat să iasă din rândurile oamenilor adevăraţi şi să alunece pe făgaşul răutăţii şi al mârşăviei? Dar la niciun caz nu se simţise atât

de deprimat ca acum…

Se ridică de pe scaun şi merse spre fereastră. În curte, după plecarea autosalvării, nu mai era nimeni. Vecinii şi curioşii se retrăseseră. Domnea liniştea. Rotindu-şi privirea prin curtea îngrijită, încadrată de flori şi arbuşti, cu o alee bine întreţinută, zări din nou femeia în negru stând pe un butuc de lemn uitat acolo, cine ştie, de astă iarnă. Tresări şi abia acum o recunoscu. Era nepoata profesorului. O mai văzuse în casa profesorului şi o întâlnea adeseori ducându-se sau reîntorcându-se de la piaţă. Şedea pe butuc, prăbuşită, cu faţa în palme şi cu coatele pe genunchi. Bănui că de la ea a primit telefonul. Vru s-o strige, dar îşi aminti ceva şi renunţă pentru moment. Scoase batista şi înveli cu grijă receptorul pentru a nu şterge eventualele urme. Formă un număr. Cineva răspunse imediat. Vorbea cu miliţia. Dădu un ordin scurt după care privi din nou pe fereastră. Femeia nu mai era acolo. „Am timp să stau cu ea de vorbă”, îşi spuse şi se aşeză din nou pe scaunul cu spătar înalt. Zărind pe birou manuscrisul său, întinse mâna şi îl luă. Răsfoindu-l, zări adnotările profesorului. Îl puse la loc. Alături de acest manuscris se afla şi manuscrisul profesorului, cel în legătură cu istoricul şcolilor româneşti din Transilvania. „N-a avut răgazul să-l termine”, oftă. În aşteptarea celor pe care îi chemase, îşi plecă fruntea în palme. Stătu câteva clipe aşa, dar auzi o uşoară ciocănitură în uşă. Ridică ochii şi aşteptă. Uşa se deschise încet. Femeia din curte intră cu paşi şovăielnici, cu ochii rătăciţi, privind parcă de dincolo de lume. Se opri în mijlocul încăperii. Şi ea îl ştia; totuşi îl întrebă cu glas stins:

— Dumneavoastră sunteţi domnul colonel?

— Da. Cu mine aţi vorbit la telefon. Vă rog să vă aşezaţi, dacă tot aţi venit. V-aş fi chemat eu, dar ceva mai târziu. Acum sunt prea proaspete evenimentele şi văd că sunteţi profund afectată.

Femeia se aşeză pe scaun. Colonelul continuă:

— Aş putea să vă întreb ceva?

Femeia dădu afirmativ din cap şi aşteptă:

— Ce puteţi să-mi spuneţi? Ce ştiţi, dacă ştiţi ceva?

Femeia ridică mâinile a neputinţă:

— Ce să ştiu? Nimic. Am fost dimineaţă la piaţă, pe la vreo nouă, şi am stat mai mult după cumpărături. Sever mi-a spus că pleacă şi el de acasă: la muzeu şi după aceea la bibliotecă.

— Pe la ce oră v-aţi reîntors de la piaţă?

— În jur de 12. Am intrat în casă şi după ce am pus cumpărăturile la locul lor, am urcat până aici ca să-l întreb pe Sever ce vrea să-i pregătesc pentru prânz… Şi… l-am găsit… cum ştiţi…

— Mai era şi altcineva în casă?

— N-am văzut pe nimeni.

— N-aţi observat nimic deosebit în curte sau în casă? Ceva, cum să spun… ceva nefiresc?

Femeia ridică mâna, ca şi când s-ar fi apărat de ceva. Tăcu o clipă, după care îi răspunse:

— Nimic.

— Dacă l-aţi găsit aşa, cine i-o fi făcut cafeaua? Că noi am găsit două ceşti de cafea din care se băuse.

— Le-a făcut singur. Are spirtieră în cameră, că nu-i plăceau reşourile electricte. Când eram plecată şi dacă-i venea poftă de cafea, că era cafegiu mare, îşi făcea singur. Are în birou şi zahăr şi cafea şi rom. Aşa-i plăcea cafeaua, cu rom. Îi zicea „Marghiloman”.

Colonelul continuă pe un ton blând:

— Ştiţi cumva dacă profesorul avea duşmani?

— Nici asta nu ştiu, domnule colonel. Dar n-aş crede. Era un om bun cu toată lumea...

— Dar şi oamenii buni îşi au duşmanii lor. Poate din cauză că sunt prea buni.

— Poate o fi avut în tinereţe, dar de zece ani de când stau aici nu am observat nimic de felul ăsta.

— Îmi puteţi spune cine l-a vizitat în, să zicem, ultima săptămână?

— După câte ştiu eu, trei inşi. Chiar aseară au venit doi tineri. Unul era mai tăcut şi am avut impresia că Sever îl cunoştea de undeva. Celălalt, însă, era mai zburdalnic. Îl înghiontea ca un copil pe cel mai solid.

Colonelul zâmbi în sinea lui văzând cum femeia îi caracterizează pe cei doi locotenenţi:

— N-aţi aflat cine erau?

— Nu. Probabil dintre cei pasionaţi, ca şi Sever, de istorie.

— Şi al treilea?

— Un pădurar. Se vedea după haine. Venise cu un plic şi insista să urce zicând că trebuie să înmâneze personal misiva profesorului. A insistat atâta, încât i-am deschis şi l-am condus până în camera asta.

— Eraţi de faţă când i-a dat plicul?

— Da. I l-a dat şi a plecat imediat.

— N-a spus nimic?

— Doar „bună ziua” la venire şi la plecare. Atât.

— Ce-a făcut profesorul? A citit biletul imediat?

— Cât am fost eu de faţă, a deschis doar plicul. Apoi am ieşit şi l-am condus pe pădurar. Când am revenit, profesorul părea tulburat. Mi-a cerut să-i fac o cafea.

— Când a fost asta?

— Ieri, pe la orele şase după-amiază.

Colonelul tăcu, dându-i timp să-şi revină. O vedea cât e de abătută. Chiar speriată. Apoi reluă întrebările:

— Nu vă supăraţi dacă vă întreb atâtea. Dacă socotiţi că nu mai putem continua, revin cu altă ocazie.

— Nu vă faceţi griji. Vă ascult.

— Vedeţi, în afară că vreau să-l descopăr pe cel vinovat, profesorul mi-a fost şi mie apropiat. Ne cunoşteam de mult.

— Ştiu. V-am mai văzut pe la Sever…

— Vreau să ştiu cât mai multe, pentru ca vinovatul să-şi primească pedeapsa cuvenită.

— Să şi-o primească, aprobă şi femeia cu glasul stins. Moartea lui Sever nu e la fel cu cea a oamenilor care mor când le vine rândul. N-avea de ce să moară acum. Era încă în putere, dacă îl ştiţi bine. Nu suferea nici de inimă, nici de altceva.

— Şi eu spun la fel. Uite ce v-aş ruga: uitaţi-vă pe masă şi vedeţi, plicul acela n-o fi pe undeva?

Femeia se apropie de masă cu paşi nesiguri. Răscoli printre hârtii dar nu găsi nimic. Ridică din umeri cu sfială:

— Nu e.

— Vă rog să vă uitaţi şi în sertarele biroului.

Zicând acestea, colonelul trase cele două sertare de sus. Femeia căută şi în ele, cu acelaşi rezultat. Colonelul încercă şi sertarul al treilea, din dreapta, aflat ceva mai jos. Nu cedă. Era încuiat.

— Nu ştiţi unde or fi cheile biroului?

— Sever le purta totdeauna la el. Cât şedea în casă, le ţinea în buzunarele halatului. Cred că şi acum tot acolo or fi.

Colonelul se ridică de pe scaun. Pe unul din fotolii se afla halatul. Îl puseseră acolo brancardierii. Căută în buzunar şi le găsi. Le încercă pe rând. Una se potrivea şi deschise Priviră amândoi înăuntru. Câteva hârtii şi un exemplar foarte vechi din „Gazeta Transilvaniei”. Maria căută şi scoase o casetă de os, frumos lucrată şi o puse pe masă în faţa colonelului.

— Nici urmă de plic, domnule colonel. Doar cutia asta.

Colonelul o deschise şi găsi în ea un pistol de model vechi. Stratul de ulei cu care fusese uns se uscase în parte. Îl ridică cu atenţie şi îşi dădu seama că de multă vreme nu mai pusese nimeni mâna pe el.

În clipa aceea se auzi o bătaie în uşă. Femeia, la încuviinţarea colonelului, deschise uşa şi în cameră intrară lucrătorii de miliţie pe care îi chemase prin telefon. La indicaţiile lui îşi începură activitatea. Cercetară cu atenţie camera, ferestrele şi mai ales biroul. Luară amprente de peste tot. Fiecare era ocupat cu câte ceva. Lucrau în tăcere, siguri de ei. Colonelul îi urmărea în tăcere, apreciindu-le priceperea. Mai arunca, din când în când, câte o privire spre pistolul aşezat în faţa lui, pe birou: „La ce i-o fi trebuit? se întrebă în sinea lui. Un om cinstit nu ţine un pistol în casă, chiar dacă îi e teamă de ceva sau de cineva. Ca cetăţean, supus legilor ţări, nu are acest drept. Sunt organe care apără viaţa şi avutul fiecăruia. Dacă se temea de ceva, de ce n-a solicitat sprijinul nostru? Şi de ce a renunţat după ce mi-a împărtăşit bănuielile sale?… E prea târziu să-l mai judec. Ca om în vârstă, trecut prin multe greutăţi ale vieţii

şi, poate, nepriceput în astfel de treburi – deşi nici asta nu e o scuză! –, profitând de faptul că îl avea de multă vreme, l-a păstrat pentru orice eventualitate. Cred că a fost hărţuit, înnebunit, chiar, de ceva sau de către cineva dacă l-a păstrat la îndermnă, în sertarul biroului la care îşi petrecea aproape tot timpul când nu era în munţi. Putea să-l păstreze cu celelalte, în panoplie... Dar cine să-l fi ameninţat? O fi tot în legătură cu tezaurul? Să fie oare întemeiată părerea bătrânului că i s-a părut a fi fost urmărit, din umbră, la grote? Râvneşte cineva la comoara pe care Dunca voia s-o dăruie patriei?”...

Femeia în negru, după ce deschisese uşa celor trei, rămăsese iarăşi în picioare, cu mâinile încrucişate pe piept şi cu ochii îndreptaţi spre biblioteca burduşită de cărţi, sau poate dincolo de ea. Nu-ţi puteai da seama de ceea ce îi trecea prin minte.

Cam după o jumătate de oră cei trei raportară că au descoperit foarte puţin scrum la picioarele fotoliului profesorului. După părerea lor nu era vorba de tutun de pipă. Văzuseră pe masă luleaua lui Dunca. Era scrum de ţigară fină. Avea alt aspect şi miros decât cel care se găsea în pipă. Luaseră probele necesare pentru analiză. Voiră să ridice şi pistolul vechi, dar colonelul îi opri:

— Nu prezintă importanţă pentru cercetările noastre. E neumblat de foarte multă vreme şi, de altfel, nu are nicio legătură directă cu moartea profesorului. Vedeţi panoplia de colo? Va intra şi el alături de celelalte arme.

Echipa de cercetare se execută. Colonelul îl luă din nou în mâini, cu precauţie şi îl descărcă. „Totdeauna pistoalele astea vechi produc surprize”, îşi zise. Dădu gloanţele pentru a fi duse la miliţie, iar pistolul îl aşeză într-un toc de piele aflat pe rastel. Miliţienii plecară.

Stând lângă panoplie îl copleşiră amintirile pe care le credea uitate de mult. Cunoştea foarte bine acest colţ al armelor din camera profesorului. Cu ani, cu mulţi ani în urmă, la câţiva ani buni de la război,casa profesorului fu supusă unei percheziţii foarte riguroase, în urma unei anonime. Cineva, răuvoitor ca toţi anonimii, ca toţi cei ce n-

au curajul şi răspunderea pentru propriile afirmaţii, informase organele de stat că în casa profesorului Dunca s-ar afla un depozit de arme.

La faţa locului se deplasase o comisie întreagă, din care făcea şi el parte, tânăr lucrător de miliţie, numit nu de mult în acest oraş.

Profesorul nu păru impresionat de cel care-i întinse autorizaţia procuraturii pentru efectuarea percheziţiei. Deschise larg uşile, poftindu-i pe toţi în casă. Câţiva din echipa de descindere, mai entuziaşti sau mai ambiţioşi, când dădură cu ochii de panoplie se şi văzură avansaţi. Profesorul nu-şi pierdu cumpătul. Recunoscu că toate armele sunt ale sale şi dădu, senin, declaraţia în acest sens.

Îşi aminti că părerile erau împărţite. Unii cereau confiscarea urgentă a armelor; alţii, să se găsească posibilitatea ca totul să rămână pe loc; câţiva, ca să fie predate muzeului. Colonelul a făcut parte dintre cei ce opinaseră că armele trebuiau să rămână în casa celor care le purtaseră cu demnitate. Mai ales că armele îndeplineau condiţiile pentru a putea fi păstrate într-o panoplie.

S-a dresat un proces-verbal. Armele au rămas pe loc, camera fiind sigilată, până la hotărârea ce se va lua în privinţa lor de forurile de resort. Rezultatul? Punctul de vedere, care era şi al lui, triumfase şi profesorul primi dreptul de a-l păstra, cu toate obligaţiile ce decurgeau din acest drept. Chiar el a fost împuternicit să-i comunice profesorului rezultatul. Ţinea minte perfect momentul în care l-a încunoştiinţat pe profesor. Se bucurase ca un copil. Poate de atunci a început şi acea legătură dintre ei pe care, fără a greşi, o putea numi prietenie.

De-a lungul anilor s-au văzut rar, dar cu regularitate. Mai tânăr decât profesorul, colonelul îl stima. Avea o figură de general roman trecând triumfal printre învinşi. Dar un general care, în loc de suliţă, lupta cu pana de scris şi, în loc de pavăză, avea sumedenie de cărţi deasupra cărora sta aplecat zi şi noapte, avea nenumărate file de pe care scrisul său, mic dar energic, lua drumul tiparului. Iar învinşii săi erau toţi cei ce se adăpau din învăţătura pe care o

împărţea tuturor fără zgârcenie.

Profesorul îl aprecia pe colonel pentru limpezimea gândurilor, pentru că se pricepea la istorie şi, mai ales, pentru că era sincer. Într-una din aceste întâlniri rare, colonelul îi lăsase manuscrisul său privind calendarul dacic. Întinse mâna spre birou şi-l luă.

Maria continuă să stea nemişcată în acelaşi loc, în dreapta biroului, unde se oprea totdeauna când o chema profesorul. Coborând din lumea amintirilor spre imaginea firavă din faţa lui, îi arătă manuscrisul, subliniind cu degetul numele autorului, numele lui şi îl băgă în mapă.

Maria aprobă, dând din cap, continuând să rămâie nemişcată. Colonelul se gândi că n-ar fi rău să afle mai multe despre ea. Ar fi vrut să ştie cum o poate ajuta, dacă mai are pe cineva pe lume. Când i se adresă, femeia tresări brusc, ca trezită dmtr-un somn greu:

— După câte cunosc, sunteţi rudă cu profesorul.

— Da, dar o rudă îndepărtată.

— Adică? Şi o invită să ia loc.

— Nici eu nu ştiu prea bine. Tata a murit pe când aveam trei ani. Îl chema tot Dunca. Locuiam în unul din satele răsfirate pe culmile Munţilor Apuseni. Acum vreo cincisprezece ani a murit şi mama şi am rămas singură pe lume. Înainte de a muri mi-a spus că are o rudă îndepărtată în oraşul O..., că e profesor mare şi, la ceas de nevoie, să mă adresez lui că e om bun.

— Mama îl cunoştea?

— Nu ştiu. Până atunci nu-mi spusese nimic. Dar din cele rostite pe patul morţii cred că, cel puţin, ştia de el.

— Şi cum aţi ajuns aici?

Maria lăsă capul în jos şi tăcu un moment:

— După moartea mamei am rămas singură... Nu mă căsătorisem că nu mă ceruse nimeni... Şi-mi era foarte greu... Într-o iarnă m-am rugat de cei de la primărie din comună să se intereseze dacă în oraşul O... e un profesor Dunca Sever şi dacă da, să-i afle adresa. Oamenii m-au înţeles şi aşa am putut să-i scriu, arătând că sunt la nevoie şi că îl rog să mă ajute. Răspunsul a venit mai repede decât

mă aşteptam. M-a chemat să vin la el, că şi el e singur şi ar avea nevoie de cineva care să-i fie aproape. Mi-a trimis şi banii pentru călătorie. Cum avere nu aveam, iar casa nu era a noastră, am părăsit totul, mi-am luat cele câteva lucruri pe care le aveam şi am venit aici. Aici am rămas. De zece ani.

Colonelul părea adânc mişcat de povestea nepoatei lui Dunca. Dar mai stărui:

— Pe profesor nu l-aţi întrebat despre rudenie?

— De câte ori îl întrebam câte ceva în legătură cu noi, schimba discuţia.

— N-aţi insistat?

— Ba da, dar părea tare încurcat. Ce am putut să aflu e foarte puţin. Cred că se ruşina de faptul că nu ştiuse nimic despre noi. De aceea nu l-am mai sâcâit cu întrebările. Ca să nu-l supăr…

— Cum s-a purtat după ce aţi venit aici?

— Să spun că frumos, aş spune puţin. Mi-a dat toată libertatea ca să mă pot simţi în casa lui ca la mine acasă. Aşa a devenit şi casa mea. De la început m-a rugat să-i spun pe nume, Sever, iar mie îmi spunea tot pe nume, Maria.

— În satul din Munţii Apuseni din care aţi venit aţi mai fost vreodată?

— Ce să mai caut? Nu era satul nostru. Tata venise acolo ca să-şi încerce norocul căutând aur, dar n-a izbutit. Cred că din cauza asta a şi murit. Se îmbolnăvise greu şi de supărare şi de atâta amar de vreme petrecută în ploi, în ger sau în arşiţă. Nu mai am pe nimeni acolo. Soarta…

— Nu ştiţi cumva dacă a lăsat vreun testament?

— Nu ştiu, dar nu cred. Cui să lase? Nu mai are pe nimeni. Ştiţi de fiul lui…

— Ştiu. Dar putea să vă lase dumneavoastră casa, cu tot ce-i în ea.

— Putea? La asta nu m-am gândit niciodată… Şi îl privi în ochi, mirată, parcă, de o astfel de posibilitate.

Colonelul conteni cu întrebările. O obosise prea mult şi chiar în ziua în care îi murise protectorul. Îi arătă nota cu

cele câteva obiecte pe care trebuia să le ia cu el în interesul cercetărilor. O semnă aproape automat şi plecă din cameră.

Aplecându-se pe fereastră, colonelul strigă subofiţerul care-l însoţise şi care aştepta lângă maşină, stând de vorbă cu şoferul, ca să vină să sigileze camera profesorului. După îndeplinirea tuturor formalităţilor o căută pe Maria ca să-i spună că nimeni nu are voie să pătrundă în camera sigilată, în afara persoanelor împuternicite s-o facă. Îi atrase atenţia ca pe cei ce vor veni să nu-i lase să intre decât după ce vor prezenta legitimaţia şi împuternicirea cuvenită. Femeia promise că aşa va face.

Urcând în maşină, plecă. „Adversarul a făcut prima mutare mai importantă pentru el. Se pare că joacă tare”, gândi colonelul, lăsându-se pradă gândurilor.

Capitolul VI
FILE VECHI ŞI ÎNTREBĂRI NOI

Plecând din casa Dunca, colonelul se îndreptă spre spital. Acolo era şi morga. Voia să se intereseze de rezultatul autopsiei şi de analizele laboratorului. Nu mai găsi pe nimeni care să-i răspundă la întrebări. Medicul legist plecase; la fel şi autopsierul. Era destul de târziu, iar el stătuse câteva ceasuri bune la locul crimei. Plecă spre sediu.

Din birou dădu un telefon medicului legist, acasă. Bănuiala în privinţa otrăvii se confirmă:

— Tovarăşe colonel, profesorul a fost otrăvit cu o doză masivă de Parathion, aşa cum am bănuit cu toţii de la început. Otrava i-a fost servită în cafea, urmele otrăvii fiind găsite în zaţ. Moartea nu i-a fost instantanee ci a survenit după circa 3 – 4 minute de la consumarea cafelei. Profesorul a avut o constituţie robustă. Ora decesului: în jur de 12.

Colonelul îi mulţumi şi se gândi la câtă tărie poate exista în trupul unui om dacă otrava i-a lăsat răgazul ca să scrie: „colonelul” şi numărul lui de telefon de la birou. „Bietul profesor, îşi spuse. Şi-a dat seama că l-au ucis. Altfel nu se gândea ca eu să fiu înştiinţat… Dar de ce n-a notat şi numele persoanei cu care a băut cafeaua împreună? Să n-o fi cunoscut şi totuşi s-o fi primit în casă şi chiar să bea împreună o cafea? De ce? Mai ales că în ultimul timp profesorul era destul de bănuitor… Să o fi cunoscut, dar n-a mai avut timpul necesar?”

Scoase câteva file şi îşi notă evenimentele zilei după care le închise în dosarul anchetei care de abia începuse.

Încercă să facă ordine în cărţile de pe masă, dar renunţă. Ridică telefonul şi întrebă pe ofiţerul de serviciu dacă s-a primit vreo veste de la Albu şi Moţ.

— Nicio veste până acum, răspunse cel întrebat.

— Cum iei legătura cu ei, anunţă-i să vină urgent la sediu.

Îşi continuă gândurile întrerupte: „Dacă profesorul a fost ucis, înseamnă că bănuielile mele au un suport. Cineva, unul sau mai mulţi, au aflat de tezaur şi vor să pună mâna pe el. Ce o fi fost scris în misiva adusă de pădurar de s-a tulburat atâta? Până la ce punct or fi la curent cu ultimele descoperiri ale profesorului? Să ştie ei mai mult? Şi cum? Şi de la cine? Neprimind răspuns la scrisoare, să-l fi suprimat? De ce, însă, nu i-a informat pe locotenenţi, când au fost la el acasă, despre conţinutul scrisorii, dacă l-a tulburat? Aşa ar fi fost normal. Să fi fost ameninţarea atât de cumplită încât un om integru şi dârz ca el să tacă din gură? Şi cine să fie cei interesaţi de tezaur de au avut atâta putere să-l sperie?

Consecvent unui gând pe care-l nutrea de când profesorul îl vizitase la sediu, dădu un telefon la hotel şi se interesă dacă cineva a sosit sau a plecat de acolo între orele 10 şi 12 jumătate. Recepţionera, cu o voce plăcută dar profesională, îl informă că în dimineaţa zilei sosise un grup de turişti cu autocarul. Îl rugă să aştepte puţin, întrucât înainte de orele 12 nu fusese de serviciu şi voia să se uite în registru. Colonelul, sub apăsarea gândurilor care îl frământau, iritat de răspunsul imprecis al fetei, închise telefonul înainte ca ea să-şi termine comunicarea. Sună din nou hotelul şi dădu vina pe centrala telefonică de la poştă. O rugă pe recepţioneră să-l sune în momentul în care va deţine informaţiile solicitate.

Colonelul Nicoară era cu adevărat obosit. Ultimele zile fuseseră „pline”. Dacă nu se întâmpla crima, ar fi fost la mare, în concediu, împreună cu familia. Zilnic primea un telefon prin care îl anunţau că timpul e frumos, că se simt

bine şi că îl aşteaptă… Vezi, îşi spuse, aproape în toate romanele poliţiste cei din meseria noastră, când trebuie să plece în concediu, sunt împiedicaţi de ceva neprevăzut şi rămân ca să rezolve problemele pe care numai ei le pot rezolva. Râdeam, dar după câte se vede, cam aşa-i şi în realitate”. Şi pe el, moartea profesorului Dunca, atât de neaşteptată, îl afectase în mod deosebit. Avea încredere în capacitatea şi spiritul de discernământ al colaboratorilor săi, dar datoria şi prietenia îl ţinuseră pe loc. Obţinuse amânarea concediului şi familia îl înţelesese. Până la lămurirea cazului şi prinderea celor vinovaţi, nu avea de ales.

Un nou telefon la ofiţerul de serviciu şi acelaşi răspuns. Cei trei nu se întorseseră de la Stânca Fulgerata. Chemă secretara. Înţelese că-i trebuia o cafea şi veni cu una mare şi amară. Ştia ce-i trebuie colonelului în astfel de momente.

Ridică încă o dată telefonul, chemă hotelul şi întrebă dacă turiştii străini de pe nota lui Albu mai erau în oraş. I se răspunse afirmativ. Despre comis-voiajor nu află nimic, deoarece, aşa cum i se raportase fusese cazat la o locuinţă particulară. Amintindu-şi că el, omul cu mănuşile albe, cum îl botezase Albu, avea ocomandă la Fabrica de blănuri pentru firma pe care o reprezenta, sună fabrica şi se interesă dacă nu cumva era pe acolo. Centrala fabricii îi făcu legătura cu poarta şi un glas răguşit îl informă:

— Maşina comis-voiajorului se află la intrare. A sosit chiar acum. Dar mă rog cine întreabă? Neprimincl niciun răspuns, se răsti la el: — Ia mai lasă-mă dom’le în pace, că trebuie să-i deschid. Închise telefonul de parcă îl zorea cineva de la spate, dar colonelul avu răgazul necesar ca să audă prin receptor, în ultima fracţiune de secundă, un claxon puternic şi puţin nervos.

Lăsă telefonul încet în furcă şi bău cafeaua tacticos, pentru a se destinde. Apoi se afundă în fotoliu şi reluă lectura cărţilor. Îi aştepta pe cei de la Stânca Fulgerata şi aşa timpul trecea mai uşor, dar şi cu folos. Ghidându-se după semnele puse de Moţ, se opri la o relatare luată de autorul volumului dintr-un număr de pe la începutul

secolului al publicaţiei „Gazeta Transilvaniei”. Colonelul îşi aminti ceva şi scoase din mapă publicaţia pe care o găsise la profesor în sertarul în care se afla cutia de os cu pistolul. O răsfoi şi văzu că era chiar acea amintită în carte. Descoperi şi relatarea şi preferă să o citească de pe paginile îngălbenite de timp. Era vorba de un fel de testament lăsat de unul, Pavel Varga, din Cluj. Pe patul de moarte mărturisise că îmbogăţirea sa nu venise din senin ci ca urmare a descoperirii unui tezaur, pe care o făcuse cu încă doi prieteni, într-o deschidere subterană aflată lângă albia unui râu de munte.

În minte îi stăruia gândul că profesorul îi vorbise, cândva, despre întâmplarea petrecută în urmă cu peste 270 de ani. Atunci zâmbise, dar acum vedea lucrurile într-o altfel de lumină. Urmări mai atent textul şi îşi notă amănuntele mai importante. În peşteră, cei trei aflaseră o comoară inestimabilă: doi ogari de argint şi cu ochii de diamant, doi lei cu totul de aur, un om de aur ce stătea pe un scaun de aur, ţinând în mâini un sceptru de aur. În faţa lui şedeau 12 regi de aur, cu coroane de aur pe cap şi pietre preţioase încrustate pe veştminte. Ar mai fi fost manuscrise vechi şi peste 300 de buţi şi vase de argint pline de o bogăţie fantastică.

Relatarea din „Gazeta Transilvaniei” i se păru deosebit de interesantă, dar nici la vremea aceea, nici de atunci până azi nimeni nu putuse afla mai mult. Pavel Varga nu destăinuise nici locul tezaurului, nici numele celor doi tovarăşi ai săi. Şi aceştia, la rândul lor, tăcură, legaţi printr-un jurământ cumplit…

Nici lectura acestei întâmplări, oricât de palpitantă era, nu-l putea scoate din starea de apatie care îl cuprinsese din clipa în care aflase de moartea lui Dunca şi, mai exact, de când îl văzuse căzut cu capul pe birou şi cu mâinile atârnându-i ca două aripi neputincioase.

Lăsă la o parte cartea şi gazeta şi scoase din sertar un dosar îngălbenit de timp, pe care îl luase de la arhivă şi începu să-l citească din nou, filă cu filă. Tot ce era adunat între copertele groase şi scorojite se referea la uciderea

fiului profesorului. Erau mai multe procese verbale, mărturii şi declaraţii ale martorilor şi interogatoriile inculpaţilor.

Declaraţiile primilor doi dintre cei prinşi erau neinteresante pentru ipoteza pe care colonelul începuse să o construiască cu migala restauratorului care, din cioburi, încearcă să refacă întregul. Cei doi îşi primiseră pedeapsa cuvenită. Fuseseră ucigaşi de rând, fără ranguri deosebite în organizaţiile subversive din acea vreme. Brute gata să apese în orice clipă pe trăgaci. Fiinţe în două picioare, dar rămase pe cea mai abjectă treaptă a animalităţii.

A treia declaraţie trăda, prin scrisul stăpânit, corect şi chiar energic, pe omul stilat, dar cu nimic deosebit sufleteşte de ceilalţi doi. În timp ce primii se încurcau în relatări, strecurau jurăminte că se vor face oameni de treabă şi aruncau toată vina pe al treilea care i-ar fi convins că fac acte de dreptate naţională ucigând în stânga şi în dreapta, acesta nu scrisese decât vreo 12 rânduri prin care recunoştea că era „căpetenia” celor doi, că organizase asasinarea profesorului Dunca şi că din eroare i-au ucis fiul. Mărturisea că aflase despre cercetările profesorului şi chiar bănuia cam pe unde se află tezaurul. Într-o seară a vrut, împreună cu ceilalţi doi, să-l răpească, ca să-l poată forţa să le destăinuie locul comorii. Dar interveni fiul profesorului, care îl recunoscu şi traseră în el.

Acest al treilea mai mărturisea – şi colonelul urmărea foarte atent rândurile – că era gata, contra răsplată, să dezvăluie organelor anchetatoare fapte şi mai importante, nepetrecute, încă, dar care ar fi putut să pericliteze noua orânduire aflată la primii ei paşi spre împlinire şi consolidare.

Tocmai faptul acesta determinase organele de atunci să-l despartă de cei doi şi să-l înfăţişeze altor organe, mai mari pe scara ierarhică, deoarece celor ce-l anchetau nu vru să le facă alte precizări. Mizase pe o carte riscantă, dar câştigase. Avea 20 – 25 de ani şi declarase că se numeşte Matiaş Şandor. Nu avea acte asupra lui, dar l-au identificat cei din oraş care îi cunoşteau familia şi pe el. Tatăl său, un hortist înveederat, beţiv şi cu o oarecare stare materială.

Hortist şi el. Urmase istoria dar nu mai apucase să-şi termine studiile. După 23 august 1944 fugi în munţi, pentru a nu da socoteală de actele săvârşite şi se înhăită cu alţii asemeni lui.

În timp ce-l transportau, reuşi să evadeze. Organele de anchetă din vremea aceea nu au putut stabili cum. Se pare, însă, că Şandor, profitând de naivitatea şi buna credinţă a însoţitorului, poate şi de complicitatea cuiva rămas neidentificat, l-a ucis. Filmul evadării nu putuse fi reconstituit. Faptul se petrecuse însă şi Şandor dispăruse fără urmă…

Colonelul reciti de câteva ori declaraţiile acestuia şi celelalte acte aflate în dosar. Căută fotografia în dosar. Nu exista. Sună arhiva. Nici acolo nu exista. Doar un singur amănunt se păstrase: ucigaşul avea pe ambele mâini, imprimat cu fierul roşu, semnul de proprietate al unui cioban, semn cu care îşi marca oile. Întrebat despre peceţi, declară că i le-au făcut nişte ciobani care l-au prins, pe când se ascundea în munţi, furându-le câteva oi. Nu l-au ucis, deoarece ciobanilor nu le place vărsarea de sânge, dar îl însemnaseră pentru toată viaţa…

Colonelul închise dosarul în sertar, cu gesturi largi, ca într-un film rulat cu încetinitorul. Rămase pe gânduri. Dar din noianul lor îl scoase ţârâitul prelung al telefonului. Îl ridică şi ascultă:

— Alo! Tovarăşul colonel?

— La aparat, Albule. Se bucură auzind glasul repezit al subalternului. Ce veşti?

— Toate bune, să trăiţi!

— Când vă întoarceţi?

— Păi, ne-am întors. Suntem în oraş şi ne îndreptăm spre sediu.

— Vă aştept şi cât mai urgent.

Colonelul închise mulţumit telefonul. Nu-l puse bine în furcă şi-l auzi sunând din nou. Era miliţianul care supraveghea casa Dunca. Raporta că venise un tânăr, un elev de liceu, să înapoieze nişte cărţi profesorului. Întrebă cum să procedeze. Colonelul îi spuse să-i primească

pachetul, să-i noteze adresa şi, eventual, numărul de telefon. Dar să nu-l sperie pe copil.

Nu trecu nici jumătate de oră şi cei doi ofiţeri, împreună cu subofiţerul, sosiră la sediu. Ofiţerii intrară în cabinet şi îl găsiră pe colonel citind una din cărţi. Erau binedispuşi. Venirea lor îl învioră puţin. Ceru trei cafele mari, prin ofiţerul de serviciu, şi îi invită să ia loc, care pe unde apucă. Debarasară de cărţi un scaun şi un fotoliu, şi după ce se aşezară se tot îndemnau, din ochi, care să înceapă primul. Colonelul aştepta răbdător până ce Albu se decise, în sfârşit, să relateze cum s-a desfăşurat misiunea.

Albu raportă că în grotă nu mai intrase nimeni după păţania lui Moţ sau cel puţin aşa se părea. Nu apăruseră urme noi sau alte indicii care să trădeze trecerea cuiva pe acolo. Nici capcana nu fusese repusă în funcţiune. Având lanternele la ei, deci o lumină mai bună decât a „torţelor” lor de acum câteva zile, au explorat peştera până la ultimul ungher. Aşa au dat, undeva mai în fund de locul în care căzuse Moţ, de o saltea pneumatică, mare şi înflorată, dar cam dezumflată. Mai era o vatră improvizată din câteva pietre de râu, cu cenuşă, dovadă că cineva făcuse foc acolo de mai multe ori. Cenuşa era rece şi uşor umedă, din cauza umezelii din grotă. Au mai dat şi de nişte cutii goale, de sardele, borcane de compot şi un târnăcop cu coada scurtă. Starea acestora întărea părerea că nimeni nu mai intrase în grotă de câteva zile. Încolo, nimic deosebit.

Colonelul stătu puţin pe gânduri. Veniseră cafelele şi se răceau. Le făcu semn să le bea, apoi îi întrebă:

— Cum se prezintă grota, din punct de vedere al… zidirii, nu al conţinutului?

De data asta răspunse Moţ:

— Pereţii laterali sunt din stâncă masivă. Am controlat foarte atent toţi trei. E o stâncă uşor roşietică, foarte dură şi dintr-o bucată. Şi peretele din fund e tot din piatră, dar e puţin altfel decât cei laterali. Aşa cum v-am raportat şi rândul trecut. Am repetat şi experienţa anterioară: lovind în acest perete am rămas cu aceeaşi impresie că dincolo de el e posibil să se afle o altă grotă. Ecoul loviturilor noastre nu

e prea puternic. Probabil peretele e gros. Dar este, în timp ce, dacă loveşti în ceilalţi pereţi, nu-ţi răspunde nimic de dincolo…

Albu, cu permisiunea colonelului, îşi aprinse o ţigară şi intră în discuţie:

— Pentru a ne convinge, consider necesar ca să se facă sondaje, săpături, de oameni de specialitate.

— Toate la timpul lor. Momentan nu e cazul. I-am alerta pe cei interesaţi de tezaur şi… cum i-am mai afla şi prinde?

Văzând că cei doi locotenenţi au terminat de raportat, colonelul îşi drese glasul şi li se adresă cu o voce gravă, cum nu-l mai auziseră de multă vreme vorbind:

— Trebuie să vă dau o veste tristă şi cumplită. Una care va da un nou curs cercetărilor noastre. Astăzi, în jur de orele 12, profesorul Dunca a fost ucis, cu otravă.

Amândoi săriră în picioare:

— Nu se poate! exclamară într-un glas.

— Şi totuşi s-a putut… Glasul colonelului parcă se rupse, dar continuă: — Acum, acasă cu voi! Amănuntele şi planul de acţiune le vom stabili mâine. Noapte bună!

Ofiţerii plecară cu paşi rari, sperând că vor fi chemaţi din nou de către colonel. Se opriră în uşă o clipă, salutară şi plecară cu acelaşi pas.

Colonelul deschise din nou sertarul, scoase dosarul cu miros de arhivă şi strecură între coperţile acestuia „Gazeta Transilvaniei”. Ieşind pe uşă îşi spuse gânditor: „File vechi, întâmplări vechi şi câte răspunsuri noi”… Dădu seara bună ofiţerului de serviciu şi plecă pe jos spre casă…

Capitolul VII
ÎNTÂMPLĂRI DE NOAPTE LA UN BAR RESTAURANT

A doua zi, se reîntâlniră toţi trei, la prima oră, în cabinetul colonelului. Bătrânul ofiţer arăta mai înviorat după o noapte de odihnă. Locotenenţii se foiau pe scaune aşteptând amănuntele.

— Ieri am primit un telefon de la nepoata profesorului. Mi se pare că o ştiţi şi voi.

— Am cunoscut-o.

— M-a chemat să mă duc neîntârziat acasă la ei că profesorul a murit. L-am găsit, otrăvit, la masa lui de lucru. După datele pe care le deţin până în prezent, crima s-a petrecut în jur de orele 12. Aşa a stabilit autopsia.

— În mod cert, tovarăşe colonel. La orele 11 ne-am despărţit la berărie, după vizita de la muzeu. Reţin exact. S-a uitat la ceas şi a remarcat că e 11, după care s-a scuzat că trebuie să plece deoarece îl aşteaptă masa de scris. Până a ajuns acasă…

Moţ îi luă vorba din gură:

— Şi eu cred la fel. L-am condus de la distanţă până a intrat pe poarta casei. În momentul acela era ora 11 şi jumătate.

— Concluziile autopsiei sunt, deci, corecte. La orele 12 şi un sfert am fost anunţat de Maria, aşa o cheamă pe nepoată şi ea mi-a spus că în jur de orele 12 s-a întors de la piaţă şi, urcând la profesor, l-a găsit mort. Trebuie reţinut acest amănunt. Îşi are importanţa lui în stabilirea orei decesului.

Considerând că este necesar, îi puse la curent cu toate datele noi cunoscute şi cu tot ce se întâmplase în oraş între timp, după care dispuse:

— Trebuie să lămurim, deîndată, câteva aspecte. Se întoarse către Albu: — Vei lua legătura cu liceanul care-l căuta pe profesor pentru a-i restitui nişte cărţi. Ai grijă cum discuţi cu el. E încă un copil. Află însă tot ce se poate afla în

legătură cu el. Îi întinse o notiţă: — Ai însemnate numele, adresa şi liceul în care învaţă.

Către Moţ:

— Te deplasezi la casa Dunca. Să ai asupra ta legitimaţia. Apoi îi întinse o foaie dactilografiată: — Ia şi împuternicirea de a desigila camera. Chiar dacă te cunoaşte, să-i prezinţi amândouă actele. Verifică agenda de birou în care îşi nota adrese, numere de telefon şi alte amănunte. Mai ales adnotările făcute în ultimul timp. Profesorul a fost foarte meticulos. Îşi ţinea în agendă un fel de jurnal de bord.

Sună la telefon şi-l chemă pe sergentul-major Nădăşan:

— Te deplasezi imediat în zona Stâncii Fulgerata, pe care o vei supraveghea în permanenţă, dar cu discreţie, aşa cum ne-am înţeles. Ia-ţi tot ce-ţi trebuie. Vei reveni numai la ordinul meu.

Şi către toţi:

— Legătura telefonică sau prin radio o veţi lua numai cu mine. Puteţi pleca.

Nu trecu o oră de când cei trei plecaseră în misiune şi sună telefonul. Albu raporta că l-a găsit pe licean, că se numeşte Grigore Tăşală şi e în ultimul an. Copilul aflase de moartea profesorului şi i-a relatat că Dunca îi fusese profesor până în clasa VIII-a. Pasiunea elevului pentru istorie şi geografie l-a apropiat de profesor şi acesta, la rândul lui, l-a încurajat, împrumutându-i diferite cărţi. Atât şi nimic altceva.

Adăugă că a vorbit şi cu dirigintele elevului de la care a primit referinţe foarte bune. Copilul e dintr-o familie de muncitori. Tatăl, decedat de 5 ani în urma unui accident de producţie. Mama, muncitoare într-o fabrică. Singurul copil la părinţi şi cu bune rezultate la învăţătură.

Albu raportă mai departe că l-a întrebat pe elev dacă Dunca i-a povestit ceva despre cercetările sale din munţi. Niciodată nu-i spusese nimic, dar ştia despre ele, ca atâţia alţii. Concluzia sa este că între profesor şi elev a existat o afecţiune, care a continuat şi după ieşirea lui Dunca la pensie.

Colonelul fu de acord că elevul nu are nicio legătură cu

tragica întâmplare.

Nu închise bine telefonul şi îl auzi sunând iarăşi. Era Moţ. Găsise agenda şi o luase cu el. Sigiliile la cameră erau intacte, iar Maria îl legitimase.

După câtva timp, de la staţia de radio i se raportă că şi sergentul major ajunsese la locul ordonat.

Cum sosiră la sediu, Albu şi Moţ intrară mai întâi în biroul lor ca să-şi redacteze rapoartele şi apoi la colonel, unde le înmânară. Colonelul ceru agenda şi o răsfoi.

Moţ, care o străbătuse, îi arătă o însemnare făcută cu câteva zile înainte de moartea profesorului: „Istoric străin, în trecere prin ţara noastră, doreşte să mă cunoască. Nu şi-a dat numele, dar a spus că revine. De ce?”

— Interesant! vorbi mai mult pentru sine, colonelul. N-am auzit de niciun istoric străin pe meleagurile noastre. Să fi dat telefon din altă localitate? De reţinut! O fi profesor, că sunt destui în lumea asta. Dar îi solicită o întrevedere chiar în ajunul uciderii sale?

Colonelul răsfoi mai departe şi găsi notată vizita locotenenţilor şi întâlnirea cu Albu la muzeu. „A avut timp să-şi facă însemnarea. Deci cel ce l-a ucis a intrat în casă cu puţin înainte de orele 12, după ce Dunca se întorsese şi îşi făcuse succinta notare. Dar de ce n-o fi scris nimic despre plicul pe care i l-a adus pădurarul? Şi încă ceva: pe unde o fi plecat criminalul, dacă Maria nu l-a văzut? Trebuia să-l vadă, dacă ieşise pe uşa principală de acces. Să fi ieşit prin spate, pe intrarea de serviciu?”

Colonelul îşi făcu câteva note şi continuă răsfoitul agendei. Nimic altceva. Când să introducă şi agenda în dosarul anchetei, zări bileţelul profesorului pe care era notat numele şi numărul său de telefon. Îl luă în mână şi vru să-l pună în agendă la data în care se petrecuse crima. I se păru că mai vede încă ceva notat. Se uită atent, îi chemă şi pe cei doi lângă el:

— Priviţi cu băgare de seamă. În colţ parcă e o literă. Seamănă cu litera „M” mare.

— Seamănă şi cu un W de tipar, zise Moţ.

— Posibil. Aşa cum e scris şi în condiţiile în care a scris

biletul cu numărul meu de telefon, amândouă variantele sunt posibile. Tăcu. Se gândi câteva clipe, zâmbi cine ştie cărui gând, îi privi în ochi şi iar zâmbi:

— La, ştrand cu voi. Până după-amiază la orele 17 să nu vă prind pe aici.

— Dar...

— Niciun dar. Executarea.

•

Colonelul sosi cu puţin înainte de orele 17. Intră în birou. Faţă de căldura de afară, răcoarea din cabinet îi venea bine. Ofiţerul de serviciu îi raportă că nu e nimic nou. Dar chiar în acel moment sună telefonul. De la staţia de radio i se raportă că s-au primit două mesaje din Zona Fulgerata. Primul, de la un agent de circulaţie şi conţinea doar atât: „În zonă, autoturism cu număr străin”. Se raporta şi numărul şi faptul că în conformitate cu dispoziţiile primite, nu a trecut la verificarea actelor ocupanţilor şi a maşinii. Al doilea era de la Nădăşan şi avea acelaşi conţinut. Mai puţin numărul maşinii. Era prea departe de postul său de observaţie, ca să-l reţină. Dădu dispoziţie să rămână la post şi să nu întreprindă nimic de unul singur. Să raporteze tot ce i se pare deosebit.

Până la sosirea celor doi locotenenţi, colonelul fixă următoarele·obiective: în primul rând, urmărirea atentă dar discretă a autoturismului semnalat. În al doilea rând: identificarea ocupanţilor maşinii, sau cel puţin a proprietarului ei, după numărul de circulaţie. În al treilea rând: cine solicitase o întrevedere profesorului şi a cui era iniţiala de pe bilet? În al patrulea rând: identificarea pădurarului şi, dacă e posibil, aflarea plicului cu scrisoarea.

Cu aceste idei îi întâmpină pe cei doi tineri care intrară în cabinet radioşi şi cu feţele îmbujorate de soare.

Discuţia fu scurtă, apoi două maşini spintecară lumina zilei care începuse să amurgească. Era o acţiune „fulger” aşa cum le numea colonelul pe toate cele care impuneau o deplasare rapidă, cu un scop precis şi care trebuia atins urgent.

Maşina în care se aflau colonelul Nicoară şi Albu se

îndreptă spre munţi. Amurgul era superb. Parcă o pelerină vişinie flutura în înaltul cerului. Cu a doua maşină plecă Moţ. Singur. Trebuia să ia legătura cu inginerul şef al Fabricii de blănuri, pentru a se informa asupra comis-voiajorului. Îl găsi acasă. Serba ziua de naştere a fiului său. Îl primi. La plecare, după scuzele şi amabilităţile de rigoare, Moţ constată că nu aflase prea mare lucru, în orice caz, nimic mai mult decât ştia. Totuşi un amănunt i se păru mai deosebit din cele spuse de către inginer şi anume că reprezentantul firmei străine e un chiţibuşar, găsind fel de fel de motive pentru a întârzia recepţia şi preluarea mărfurilor contractate, arătându-se nemulţumit ba de una, ba de alta. „Cred, îi spusese inginerul, că are chef să zăbovească mai mult pe la noi. Am auzit că se simte bine. Are bani şi mai tot timpul e prin baruri şi restaurante. S-ar părea că e culant şi nu i-a fost greu să-şi înjghebe un cerc de beţivani ce foiesc în jurul lui”. Moţ repeta cuvintele inginerului, sucindu-le pe toate feţele. „Ce motive o fi având comis-voiajorul de-şi întârzie plecarea?”.

Opri maşina în faţa hotelului pentru a-şi împrospăta la bar provizia de ţigări. Apoi se interesă, la recepţie, de numele şi adresa comis-voiajorului. Obţinând totul foarte repede şi cu cea mai mare discreţie, se îndreptă spre casa inginerului silvic unde era cazat comis-voiajorul. Când ajunse la intersecţia de unde începea strada, începu să meargă încet. Încerca să vadă numerele caselor. Strada era liniştită. Pe ambele laturi, castani stufoşi. În dreptul numărului 7, cam la vreo sută de metri de casa căutată, opri motorul, stinse luminile şi coborî. Se găsea în faţa unei grădiniţe de copii. Merse pe jos cu pasul celui ce se plimbă în fiecare seară pe străzile lăturalnice, căutând liniştea necesară destinderii nervilor. Din cauza castanilor, strada părea şi mai întunecoasă în seara care se lăsase. Casa cu numărul 11 se ghicea printre arbori. La ferestre, nicio lumină. Nesesizând nicio mişcare, se întoarse şi se urcă în maşină. Aşteptă. Nu-i fu dat să aştepte mult timp. O lumină orbitoare inundă strada şi două maşini trecură în viteză pe lângă el. Abia avusese timp să se lase în jos, lipindu-se de

banchetă. Amândouă maşinile opriră în faţa casei de la numărul 11. Cineva coborî din prima maşină şi deschise poarta masivă, de stejar. Fără zgomot, ambele maşini intrară în curte. Din a doua, pe care Moţ o recunoscu, după formă, că e străină, coborî un singur om. Nu-i zărea chipul; dar necunoscutul îşi aprinse o ţigară şi la flacăra brichetei îi văzu mâinile albe. „Comis-voiajorul”, îşi spuse, amintindu-şi amănuntul relatat de Albu. Din Dacia 1300 coborâră doi. Bănui că unul e inginerul. Nu ştia însă care dintre ei, nu-l cunoştea. Intrară cu toţii în casă şi, curând, la una din ferestre se aprinseră luminile. Moţ mai aşteptă cam un sfert de oră, dar cum nu se petrecu nimic deosebit, se hotărî să plece. Merse cu farurile stinse vreo zece metri înapoi şi numai după aceea întoarse maşina, îndreptându-se spre centru. La primul colţ observă maşina colonelului. Era oprită cu farurile stinse. Încetini, cu gândul de a afla ce se întâmplase în munţi. Dar beculeţele roşii, de semnalizare, clipiră într-un anumit fel. Înţelese că trebuie să-şi vadă de drum. Acceleră şi porni spre „Ursul brun” să bea o cafea. Se simţea obosit şi după baia de la ştrand şi după încordarea în care trăia de mai multă vreme.

Complexul „Ursul brun” se afla în centrul oraşului, pe *Magistrală,* cum îi spun localnicii cu mândrie bulevardului larg, străjuit de ambele părţi de plopi uriaşi şi de zone verzi încărcate cu flori. În faţa complexului, o parcare largă în care, zilnic, staţionau nenumărate maşini, ale celor dornici să cunoască oraşul, împrejurimile lui pitoreşti.

La parterul complexului se aflau restaurantul, barul şi recepţia. Restaurantul şi barul comunicau între ele printr-o uşă permanent deschisă. Între bar şi sala de aşteptare a hotelului se afla recepţia. Deasupra parterului se înălţau cele şase etaje ale elegantului hotel. În ambele localuri se putea pătrunde fie prin intrarea restaurantului, fie prin a hotelului. Barul şi restaurantul aveau ferestrele mari cât peretele.

Moţ se îndreptă spre bar pătrunzând prin intrarea hotelului. Rămase surprins că la ora aceea nu era prea multă lume. Doi îndrăgostiţi, retraşi într-un colţ mai ferit, se

sărutau. La altă masă se afla un cetăţean între două vârste, cu o chelie lucitoare. În spatele barului, care domina întreg localul, se zărea barmanul. În aşteptarea clienţilor, părea că visează, dar pe sub pleoape se uita când spre intrare, când în sală. Pe o mică estradă, lipită de tăblia barului, câteva scaune înalte, ca un fel de ciuperci de metal cu căciulă de piele.

Moţ se aşeză la una din mese şi comandă o cafea. Din restaurant se auzea zumzet de voci, dovadă că, spre deosebire de bar. Acolo era destulă clientelă. Peste acel murmur specific restaurantelor în care toţi discută şi glasurile se contopesc în ceva de neînţeles pentru cel ce ascultă de la distanţă, pluteau acordurile unui vals ce se revărsau lent şi plăcut.

„Bine că nu-mi sparg timpanele, cum li-i obiceiul”, îşi spuse Moţ. În aşteptarea cafelei, rememoră evenimentele din ultimele zile. Din toate, moartea profesorului Dunca îl tulburase cel mai mult. Într-un fel, răspundea de siguranţa acestuia. Dar cum să i-o fi asigurat şi acasă când profesorul refuzase categoric orice sprijin? Deşi îşi dădea seama că nu are nicio vină, gândul îl rodea.

Sosi şi cafeaua, servită de o fată drăguţă, subţirică şi înaltă. „De-ar fi şi Albu aici, sunt sigur că i s-ar aprinde călcâile”. Zâmbi, lăsând cafeaua să se răcească. Privi ceasul şi văzu că încă e devreme. Ce-o fi căutând maşina colonelului în preajma casei inginerului Avram? Ştie el ce ştie, dacă mi-a semnalizat să nu opresc…”

Fu întrerupt din gânduri de intrarea unui grup în bar. Veniseră tot pe la recepţie. Toţi trei îmbrăcaţi în ţinută de seară. În ciuda căldurii, purtau cravate impecabile, ce spânzurau elegant deasupra cămăşilor de un alb imaculat. Moţ îi privi cu compătimire pentru tributul pe care-l plăteau „domniei” pe-o astfel de zăpuşeală. Ezitară în alegerea mesei. Oscilau între bar şi restaurant. Până la urmă, cel mai înalt dintre ei reuşi să-i convingă că-i mai bine în restaurant. Hotărându-se, trecură pe lângă masa lui Moţ, care nu le dădu prea multă atenţie. Îşi sorbea cafeaua cu înghiţituri rare. Nu se grăbea. Ceva parcă îl îndemna să

stea pe loc. Chemă ospătara şi ceru şi o oranjadă. Cum barul era aproape gol, schimbă masa, aşezându-se în partea cealaltă a sălii, de unde putea cuprinde cu vederea aproape tot restaurantul prin uşa larg deschisă. Cei trei se aşezaseră la o masă liberă de lângă orchestră. Comandară şi masa li se umplu cu sticle cu vin şi de pepsi.

Moţ îşi sorbea oranjada tot aşa de încet. Privi la ceas. Erau orele 21 şi un sfert. În restaurant, nimic interesant.

De altfel nici nu venise pentru aşa ceva. Ciudat i se păru, însă, faptul că cei trei, atât de gravi când sosiseră, deveniră ca prin farmec nişte oameni veseli şi gălăgioşi. Mai ales cel înalt, care avea o cicatrice vizibilă ce pornea de sub ochiul drept şi se oprea la capătul maxilarului superior. După câte se vedea, băuseră ceva şi înainte, iar în local se ameţiseră bine. La un moment dat cel înalt voi să se scoale de pe scaun pentru a se aşeza la masa vecină unde se aflau două femei neînsoţite, cu care şi schimbase câteva cuvinte. Dar ceilalţi îl opriră. Repetă încercarea de câteva ori. Parcă îl frigea ceva. Golea pahar după pahar şi nu avea niciun astâmpăr. Dând să se ridice încă o dată, unul dintre ei, care stătea cu spatele spre Moţ, întinse mâinile şi-l reţinu. Moţ tresări. Era omul cu mănuşi albe. „Cum de nu l-am zărit de când a intrat? O fi ţinut mâinile în buzunar, sau cum dracu'?" N-avu timp să se întrebe prea multe, că simţi o mână lăsându-i-se grea pe umăr.

— Bravo, Dropio! Faci pe sfântul cu noi, dar când eşti singur dai buzna în bar…

Albu şi colonelul intraseră în local fără ca el să-i simtă. Se aşezară la masa lui şi comandară câte o cafea. Colonelul şedea cu spatele către uşa restaurantului, ca să nu zică cineva că frecventează barurile când familia îi e plecată în concediu. Spuse asta şi zâmbi. Barmanul, când îl văzu pe colonel, scăpă o sticlă, din care tocmai turna ceva, din mână… „Ne-am ars, se gândi. Avem control economic" şi vru să iasă din cuşca lui, dar un semn discret al colonelului îl pironi pe loc. Colonelul duse un deget la buze. Barmanul clipi din ochi că a înţeles şi rămase locului.

Albu se aplecă spre Moţ şi îl felicită pe şoptite:

— Ai fler, Dropio, dacă i-ai luat şi tu în obiectiv pe cei trei.

— Lasă-mă! Habar n-am avut cine sunt. Doar în ultimul moment, când mi-ai pus tu mâna pe umăr, i-am văzut mănuşile albe.

Albu îi explică încet că cei urmăriţi sunt: comis-voiajorul străin şi inginerul Avram Teodor, ambii cunoscuţi prin beţiile lor din ultimul timp, şi un al treilea pe care nu-l identificaseră, încă. Îi mai şopti că maşina cu număr străin semnalată la Stânca Fulgerata era a străinului, dar că fusese însoţită şi de Dacia inginerului, în care se afla şi cel înalt. La rândul lui, îl informă şi Moţ.

Mai erau câteva minute până la orele 22. În bar pătrunse un grup zgomotos. Se uitară în restaurant şi, negăsind locuri, se aşezară la câteva mese din bar. Cerură mici şi grătare. Ospătarii refuzau, deoarece mâncarea se servea numai în restaurant. Cel mai în vârstă dintre ei le ceru să tacă. Colonelul îl recunoscu. Era faimosul maistru Alexandru Sava. Le ceru încă o dată să se potolească şi arătă cu degetul spre masa celor trei ofiţeri. Apoi îşi puse degetul pe obraz cu un gest grăitor, după care îl salută pe colonel cu o uşoară înclinare a capului. Gălăgia se potoli, ambiţiile cedând.

La masa din restaurant cheful celor trei continua. Vinul roşu era sorbit pe nerăsuflate. Se apropia ora de închidere şi colonelul îl trimise pe Albu ca să cheme un echipaj de la circulaţie. Voia să-l identifice pe necunoscutul cu cicatricea. Dar totul cu discreţie, fără a se trezi nicio suspiciune.

Când Albu reveni, îl găsi pe Sava la masa lor. Venise să dea mâna cu colonelul. Se cunoşteau din tinereţea petrecută împreună pe şantierele de la Salva-Vişeu, Hunedoara şi atâtea altele… De bucuria revederii, Sava comandase o sticlă întreagă de coniac, adusă de aceeaşi ospătară care îl servise pe Moţ. Îi rugă să o consume mai repede, că se apropie ora închiderii. Albu, uitând că nu e cel mai mare în grad, o asigură că până la orele 23 nu va mai rămâne nicio picătură.

Colonelul se scuză faţă de Sava că nu bea, deoarece e la volan. Dar îl asigură că o să-l ajute Albu cu toată tragerea

de inimă… Dropia primise ordin, din ochi, să supravegheze masa de dincolo.

Miliţianul de la circulaţie intră în bar. Salută şi se duse să-şi cumpere ţigări. Bău un pahar cu apă minerală şi plecă. Semnalul convenit că sunt la datorie.

Mai erau vreo cincisprezece minute până la închidere. Ospătarii treceau printre mese cu notele de plată. Mulţi se ridicară şi plecară. Câţiva, însă, încinşi de băutură şi de căldura din local ce concura zăpuşeala de afară, nici nu se gândeau la aşa ceva. Şeful localului anunţă ora închiderii prin microfonul de la staţia orchestrei. Nici vorbă. Cei care mai aveau ceva în pahare, drămuiau fiecare picătură trăgând de timp, ca la fotbal. De fapt nu plăcerea de a bea îi reţinea pe mulţi din cei ce nu se îndurau să plece, ci gustul discuţiilor interminabile. Vorbeau de câte în lună şi în stele. Se auzeau replici filosofice, discuţii despre femei şi agregate, vinuri şi farfurii zburătoare. Vorbeau cu toţii, nu se înţelegea nimic, dar asta nu-i împiedica să vorbească mai departe.

La o masă învecinată, doi din cei veniţi cu Sava se certau.

— Ce aveţi, mă? Aţi căpiat?

— N-am căpiat, maistre, îi spuse unul din ei, mic şi bondoc şi cu accent moldovenesc. Iel stricî. Şi arătă spre cel din faţa lui, înalt, osos şi mustăcios. L-am întrebat cât îi ceasul, că a mieu s-o dus pi gârlî. Şi m-o pâcâlit. Iaca aşa am pierdut trenul cu care fac naveta. Şi nu numai câ m-o pâcâlit, dar şi râdi di mini şi neberezii ceia se hlizesc după iel. Păi zî şi matale: cini ari dreptati?

Maistrul chibzui o clipă şi dădu verdictul:

— Tu, mustăciosule, pentru că l-ai păcălit pe fraierul ăsta care a căscat gura la bazaconiile tale şi te-a crezut, o să-l culci în seara asta la tine.

Râsetele izbucniră din nou. Mustăciosul, ridicându-se în picioare, râdea cel mai cu poftă:

— Maistre, chiar asta am vrut. Muierea şi copiii mi-s plecaţi la ţară şi mă simt cam singur. Ca să-mi treacă de urât, am cumpărat o sticlă de votcă şi încă de aia faină. S-o

fi băut de unul singur, n-ar fi fost frumos din partea mea. S-o fi băut cu toţi, e prea puţină. Şi mi-am zis că s-o beau cu cel mai bun prieten al meu. Iar el, tăntălăul, mă înjură.

Furiosul se potoli ca prin farmec şi, cu glas domol, îi răspunse:

— Di ci n-ai zis aşa, bre? Ciara măsii di treabă!

Râseră din nou cu toţii. Râse şi colonelul descreţindu-şi fruntea care de câteva zile tot înnourată arăta. Un semn discret făcut de Moţ îl vesti că cei trei se ridicau de la masa lor şi se pregăteau de plecare. Necunoscutul şi inginerul intrară în grupul sanitar, iar străinul făcea plata. Probabil dăduse un bacşiş substanţial. Se observa pe chipul, şefului de sală, care venise personal să încaseze consumaţia. Rânjea şi se ploconea. Moţ, care văzuse scena, simţi că i se face greaţă privind mutra de tâmpit-slugarnic a ober-chelnerului. Comis-voiajorul trecu prin bar şi vru să iasă. Dar îşi aminti ceva şi se îndreptă spre recepţioneră. Deşi nu se auzea bine ce vorbea, îşi dădură seama că vorbea o românească stâlcită. Ea făcu un semn din cap care însemna: nu! Între timp sosiră şi ceilalţi doi. După câte se putea observa, cel mai treaz era străinul, iar cel mai ameţit, necunoscutul. Parcarea din faţa hotelului era puternic luminată şi prin geamurile mari ale barului puteau fi văzuţi cum, după o scurtă ceartă, necunoscutul se urcă la volanul unei Dacii albastre; dar la insistenţele inginerului cedă, lăsându-l pe acesta la volan. Străinul plecă cu maşina lui.

La rugămintea colonelului, Sava îşi convinse oamenii să plece: vreo doi bombăniră, dar maistrul, ridicând doar o sprânceană, îi linişti. Cei trei ofiţeri ieşiră odată cu ei, fără să atragă atenţia cuiva asupra lor. Doar barmanul, vrând să salute, se aplecă mai mult decât ceremonios peste bar. Ajungând afară, grupul se destrămă, fiecare pierind spre rosturile lui. Colonelul mai rămase câteva clipe de vorbă cu Sava. Albu plecă pe jos iar Moţ se urcă la volan şi-l luă de pe drum. Din parcare mai demară un turism în care se urcase un grup de tineri gălăgioşi. Despărţindu-se de Sava, căruia nu-i primise invitaţia de a-l conduce acasă, întrucât voia să facă o plimbare pe jos, plecă şi colonelul cu cealaltă

maşină.

La aproximativ 200 de metri de la hotel, o maşină a serviciului de circulaţie barase strada. Se organizase, după indicaţiile date de colonel, un control inopinat al actelor, autovehicolelor şi a stării conducătorilor auto. Controlul era meticulos. Şoferii claxonau care de care mai insistent. Dar cei doi plutonieri îşi făceau conştiincios datoria, fără ca să se impacienteze. Câţiva din şoferi fură invitaţi să coboare. Moţ fu supus aceloraşi formalităţi. O scurtă clipire complice din pleoape între ofiţer şi plutonier. Pentru a se integra atmosferei, începură şi Albu şi Moţ să se agite.

Fu dat jos din maşină şi inginerul Avram şi rugat să-şi continue drumul pe jos. Protesta, dar când i se întinse fiola, nu mai spuse nimic. Necunoscutul, care coborâse din maşină în acelaşi timp cu inginerul, se propti în faţa miliţianului şi începu să strige, scăpând o înjurătură printre dinţi. Plutonierul îl legitimă şi îşi notă datele în carnetul de serviciu, alături de ale celorlalţi găsiţi în neregulă. Străinul fu lăsat să-şi vadă de drum. Ceilalţi doi abandonară maşina şi plecară pe jos, furioşi. Dar ceva mai încolo îi aştepta comis-voiajorul şi plecară împreună, cu maşina acestuia.

Se apropie şi colonelul. Opri şi plutonierul îi întinse pe geam o notă cu datele necunoscutului. Se numea Carol Stoian, era de undeva din Banat şi avea 45 de ani.

Era trecut de miezul nopţii. Colonelul conducea cu gândurile duse, totuşi foarte atent la drum. Îşi amintea fruntea profesorului prăbuşită pe tăblia mesei… Strângea din dinţi. „A fost ucis un om demn care mai avea încă multe de spus şi de făcut pentru semenii săi… Şi odată cu el s-a stins ultima ramură a unui arbore rămuros şi cu adânci rădăcini în pământul Transilvaniei…”

Acceleră şi se opri direct acasă.

Capitolul VIII
SE CAUTĂ UN PLIC

A doua zi, la prima oră, în biroul colonelului erau prezenţi amândoi locotenenţii. Nădăşan şi ai săi continuau supravegherea la Stânca Fulgerata. Colonelul le vorbi rar dar grav, hotărând problemele ce trebuiau rezolvate în cursul zilei.

Se auzi sunând telefonul. Colonelul ridică receptorul şi ascultă. O voce, pe care cei doi n-o puteau identifica, dar care se auzea destul de clar şi în încăpere, comunica:

„Stoian Carol – verificat conform ordinelor dumneavoastră. Este brigadier la Ocolul Silvic din localitate şi răspunde de zona care vă interesează. Lucrează sub ordinele inginerului Avram Teodor”. Colonelul închise telefonul gânditor. După o scurtă tăcere li se adresă:

— Aţi auzit cine-i ilustrul necunoscut? Subaltern al domnului inginer (sublinie cu ironie cuvântul „domn”), dar după comportamentul lor, în afara serviciului, sunt tentat să cred că relaţiile lor sunt de altă natură, nu de la şef la subaltern. Vom afla! Iată dar un aspect nou al problemei: brigadierul răspunde de zona în care se află şi Stânca Fulgerata; inginerul Avram e mereu în control acolo şi comis-voiajorul admiră natura tot în aceeaşi zonă… Străinul e găzduit la inginer… Toţi trei par prieteni şi nu se sfiesc să bea împreună prin toate localurile… Să fie doar o simplă coincidenţă?

Albu, care se tot foia pe scaun vrând să întrebe ceva, îşi dădu drumul:

— Iertaţi-mă că intervin, dar impresia mea e că moartea profesorului Dunca e o consecinţă a cercetărilor pe care le făcea pentru a descoperi tezaurul. Zona în care el cerceta ca şi zona în care au o anumită „activitate” cei trei, e aceeaşi… Bănuiesc că şi dumneavoastră credeţi la fel.

Deşi suna a întrebare, Albu nu făcea altceva decât să-şi exprime gândurile ca pe o părere, ştiind că numai aşa poate afla mai multe. De data asta nu o nimerise colonelul replicându-i promt:

— Nu ajunge doar impresia. Ori o schimbi în convingere, ori renunţi la ea dacă nu e întemeiată! Tăcu câteva momente şi continuă: — Cazul e dificil şi voi sunteţi tineri. Dar, vorba lui Napoleon: şi voi purtaţi în raniţă bastonul de mareşal. Cunoaşteţi datele acestui caz pe care trebuie să-l rezolvăm. Pregătirea voastră ca şi experienţa pe care aţi acumulat-o până acum mă fac să am toată încrederea în voi. Acţionaţi împreună mai departe. Aţi făcut o propunere. O aprob. Dar fiţi atenţi: nu orice suspect e şi vinovat. Chiar dacă figura sau comportamentul unora nu ne plac, nu trebuie să ne lăsăm mânaţi de prejudecăţi. Luciditate,

raţiune şi prudenţă! Sunt armele cele mai de preţ în meseria noastră. Vă sfătuiesc: dacă îl veţi întâlni pe comis-voiajor, nu vă pripiţi. E trimisul unei firme străine cu care Fabrica noastră are relaţii comerciale. Ar fi păcat să stricăm asemenea relaţii din pricina cuiva despre care nu ştim, deocamdată, ce hram poartă. Şi acum, la treabă! Eu am să plec până la primărie. Nu stau mult. Când terminaţi, mă găsiţi aici.

Albu şi Moţ plecară. Ajunşi în stradă, se îndreptară spre casa Dunca. „Nu se poate, stabiliseră ei, ca pe o stradă atât de liniştită să nu fi observat vreun vecin ceva în ziua crimei, între orele 11 şi 12”. Opriră un taxi, care tocmai trecea fără pasageri şi urcară. Şoferul, un bătrânel simpatic şi bun de gură, încercă să intre în vorbă, ba despre căldura asta care înmoaie şi asfaltul, ba despre concurenţa pe care le-o fac posesorii de autoturisme personale, luându-le clientela de la gară. Moţ, care şedea lângă el, dădea din cap în semn de aprobare. Albu tăcea, ceea ce îl nemulţumi pe şofer. Ca să se răzbune, la o intersecţie unde apăru „roşu” chiar în clipa aceea, puse o frână bruscă, aruncându-l pe Albu cu nasul în speteaza scaunului pe care şedea Moţ. Bătrânelul nu-şi ceru scuze, satisfăcut că se răzbunase pe „mutălăii” ăştia. Nici pasagerii nu mai avură timp să zică ceva. Maşina ajunse la destinaţie şi opri în faţa casei Dunca. Coborâră, plătiră şi îşi începură cercetările, aşa cum conveniseră. Moţ o luă la dreapta şi Albu la stânga.

Alături de casa profesorului se afla locuinţa medicului stomatolog Ştefan Vasiliu. Cum zări plăcuţa de marmoră cu numele medicului, Albu îşi aminti de el. Cam în primele săptămâni de la repartizarea sa în oraş, fusese nevoit să îşi extragă o măsea pe care niciun fel de tratament nu i-o mai putea salva. S-a dus la policlinica de stomatologie şi a nimerit la doctorul Vasiliu. Zâmbi aducându-şi aminte că o făcuse pe viteazul solicitând extragerea măselii fără injecţie. Nu voia să mărturisească, dar îi era mai frică de injecţie decât de extrasul „pe viu”. Păstra, din copilărie, o teamă faţă de acul subţire... Cum asemenea pacienţi sunt rari, medicul ezitase la început, dar la insistenţele lui,

acceptase. Şi se jurase, apoi, că nu va mai repeta o asemenea bravură. Mai ales că măseaua avusese şi nişte colţi afurisiţi…

Apăsă pe butonul negru al soneriei. Îl deschise un copil de vreo zece ani care, aflând pe cine caută, îşi anunţă tatăl şi reveni, rugându-l să intre în casă şi să-l urmeze. Doctorul era în sufragerie, unde-şi lua ceaiul. Se prezentă, dar doctorul, privindu-l pe sub sprâncenele stufoase, începu să râdă:

— Nu e nevoie de prezentări, dragule. Dumneata eşti voinicul cu măseaua. Te mai supără vreuna, domnule locotenent?

Bucuros că scăpase de introducere, negă şi îi lămuri scopul vizitei. Doctorul se scuză că e nevoit să plece la policlinică, oricum, nu i-ar fi fost de folos deoarece în ziua respectivă fusese toată dimineaţa de serviciu. Îl cunoştea bine pe profesorul Dunca, de pe când erau copii, el fiind mai tânăr cu vreo 8 ani decât profesorul. Relaţiile dintre ei erau bune, dar nu de intimitate. Când şi când jucau o partidă de table, când la el, când la Dunca. Şi, mai rar, se invitau la câte o halbă de bere, dacă se întâlneau în oraş. Fiecare îşi aveau preocupările lor şi erau prinşi până peste cap… Scuzându-se încă o dată, îl sfătui să stea de vorbă cu o rudă a sa, dinspre partea soţiei, care locuieşte la ei şi e toată ziua acasă, sau cu copilul, care are program şcolar numai după-amiază. Soţia e medic de spital şi e mai mult acolo, decât acasă.

Albu rămase în compania mătuşii şi a copilului. Mătuşa era o femeie care se încăpăţâna să pară tânără, vopsindu-şi părul într-un blond spălăcit. Discuţia cu ea nu lâncezi o clipă.

— Să vezi mata, vecinul nostru era un om tare liniştit. Lumea spunea că sapă în munţi, undeva, departe, după o comoară. Şi-a cumpărat chiar şi un Trabant cu care scula toată strada, cu noaptea în cap, când pleca pe coclauri. L-am cunoscut. Venea din când în când la Fănică, la o partidă de table. Dar de o bucată de vreme nu s-a mai arătat… Din cauza comorii îşi uitase şi vecinii…

Albu îşi dădu seama că femeia din faţa lui poate vorbi ore în şir, fără să ostenească, vrute şi nevrute. Atunci, merse direct la ţintă:

— Iertaţi-mă că vă întrerup, dar ieri dimineaţă, cam spre prânz, nu aţi văzut pe cineva intrând la profesor?

— Cam pe la nouă am văzut-o pe Maria, nepoată-sa, plecând la piaţă. Avea o coşarcă în mână şi vreo două plase. Nu după mult timp a plecat şi profesorul. Era cu pipa în gură. Dovadă că era binedispus. Aşa era el, Dumnezeu să-l ierte! Şi îşi făcu semnul crucii. Eram în curte. M-a salutat, că era politicos, maică. De, profesor mare şi prieten cu Fănică…

— Şi? interveni Albu. Ca să-i scurteze peroraţia.

— Şi atât! Ce să vă mai spun? Puţin mai târziu am plecat în livada din spatele casei. Avem acolo câteva straturi cu zarzavat. Or fi bune cele din piaţă, dar tot mai bune sunt ale tale…

— Nu l-aţi văzut pe profesor când s-a întors?

— Nu l-am văzut nici pe el, nici pe Maria. Am cam zăbovit în grădină. Am zmuls câteva buruieni, m-am uitat la pomi şi m-am întors în casă unde m-am ocupat de bucătărie.

— Băieţelul a fost cu dumneavoastră în livadă?

— Da’ de unde. A rămas în curte, să se joace.

Copilul plecase afară, şi Albu o rugă să îl cheme. Femeia deschise uşa şi îl strigă. Copilul intră. Află că se numeşte Remus. Nici el nu văzuse ceva deosebit. La vârsta lui nu dădea prea multă atenţie celor ce se întâmplau pe stradă sau în curţile vecinilor. „Trebuie să mai crească pentru treaba asta”, îşi zise Albu, gândindu-se la nevinovăţia copiilor şi la curiozitatea celor mari. Dar reţinuse de la el, totuşi, ceva:

— L-am văzut pe nenea profesorul venind acasă. I-am spus „sărut mâna” şi mi-a făcut cu mâna. Puţin mai târziu, în faţa casei domnului profesor a oprit un camion mare cu lemne lungi în el, cât stâlpii de lumină electrică de la poarta noastră. Camionul era plin de praf şi de noroi. A coborât un nene din cabină…

— Cum arăta?

— Ca un nene, cum să arate?

— După ce a coborât, a intrat la cineva? S-a dus, cumva, la profesor?

— Nu ştiu. M-a strigat Tuşica să vin la masă, că se apropia timpul ca să plec la şcoală. Când am plecat la şcoală, camionul nu mai era.

Albu se ridică. Mulţumi femeii şi zâmbi complice copilului. Aflase ceva nou. Nu prea clar, dar care dădea de gândit. Cel care venise cu camionul să fi intrat la profesor? Oprise, doar, în faţa casei lui. Copilul l-a văzut coborând pe şofer, dar nu a sesizat altceva, fiindcă intrase în casă ca să mănânce; înseamnă că era după orele 11 şi jumătate, deoarece la 12 trebuia să plece la şcoală. Deci, ora coincidea. Dacă cel care venise era criminalul, sosea din afara oraşului, deoarece camionul era plin de praf şi noroi. Notă în carnet ce aflase şi puse un semn de întrebare.

Vizavi de profesor, pe partea cealaltă a străzii, bătu în poartă fără niciun rezultat. Insistă. Nu răspunse nimeni. Oamenii erau plecaţi cu treburile lor. Renunţă să meargă mai departe. Ar fi fost în zadar. Gardul care înconjura casa profesorului era destul de înalt şi dacă vecinii apropiaţi nu zăriseră nimic, cei depărtaţi n-ar fi putut vedea nici atât. În dreptul casei profesorului era o bancă de lemn, aşa cum se găsesc în cartierele vechi, sau în parcuri, prinsă solid în cimentul trotuarului. Se aşeză, aşteptându-l pe Moţ.

Moţ nu întârzie mult. Era şi el necăjit că nu aflase nimic deosebit. Şi în partea în care cercetase el nimeni nu ştia nimic. În schimb, cu toţii i-au spus că profesorul a fost un om tare cumsecade. Că nu supăra pe nimeni şi era săritor, la nevoie…

Fumară câte o ţigară. Încercară poarta. Nu era încuiată, aşa că intrară fără ca să mai sune. Ajungând la uşa casei, care era întredeschisă, auziră glasul Mariei. Vorbea cu cineva. Împinseră uşa uşor şi intrară în hol. Acolo se afla un telefon, o derivaţie a celui clin camera profesorului. Fusese montat din dispoziţia colonelului, după sigilarea camerei, pentru uzul nepoatei profesorului. Cu spatele la uşă, Maria vorbea cu cineva la telefon. Nu-i simţise intrând. Albu tuşi

discret. Maria întoarse capul, surprinsă, dar el, salutând-o respectuos, îi făcu semn să continue.

— …Nu ştiu, domnule, de niciun plic cu fotografii

— …

— Nu, nu pot să-l caut. Acolo… nu pot intra.

— …

— Dacă nu pot, nu pot! Nu insistaţi! Veniţi după înmormântare şi, dacă o să… pot, o să intru şi îl căutăm…

Femeia lăsă mâna cu receptorul în jos şi se înroşi toată.

— Mi-a închis telefonul în nas, zise şi puse telefonul în furcă.

— Cine era? întrebă Moţ.

— O voce de bărbat. M-a sunat de vreo cinci ori în dimineaţa asta. Cică are la răposatul Sever nu ştiu ce plic cu fotografii, de care ar avea neapărat nevoie.

— Nu v-a spus cine e?

— Nu, dar a zis că e un fost coleg de-al lui Sever.

— A spus că vine după plic?

— Da’ de unde! Spunea că dacă îl găsesc, el o să mai dea un telefon şi o să ne întâlnim, că mă cunoaşte.

— Aţi găsit plicul? se amestecă şi Moţ în vorbă.

— Nici nu l-am căutat. De plicul lui îmi arde acum?

Tresări, se opri brusc şi după ce-i privi atent, continuă.

— Ce înseamnă să fii necăjită. Nu v-am recunoscut. Nu sunteţi dumneavoastră cei care aţi venit acu’ câteva seri la Sever? Şi dumneata – arătă spre Moţ – parcă ai fost ieri sau alaltăieri aici. Nu-i aşa? Cât de zăpăcită sunt. Încurc zilele şi nu mai cunosc oamenii…

— Se mai întâmplă într-o situaţie ca asta. Suntem trimişi de către colonelul Nicoară.

— L-am cunoscut. Om de treabă… Acum pot să vă spun: cum să caut plicul dacă biroul lui Sever e sigilat?

— Desigur, mormăi Moţ. Noi vom urca până în camera de sus. Poftim actele noastre.

— Nu-i nevoie. De acum vă cunosc! Dacă v-a trimis domnul colonel, faceţi cum credeţi de cuviinţă. Auzind un claxon, privi prin uşă şi se întoarse spre cei doi: — Acum vă las. A venit o maşină cu o coroană de flori. Scuzaţi-mă dar

trebuie să ies.

Şi plecă, lăsându-i pe cei doi singuri în hol. În curte intrase o furgonetă aducând o splendidă coroană de garoafe naturale. Pe panglicile negre putură să observe, din pragul uşii, că era din partea muzeului.

Cei doi ofiţeri urcară la etaj. Îndepărtară sigiliile de pe uşa cabinetului de lucru al profesorului. Erau intacte, semn că nu intrase nimeni în încăpere. Deschiseră ferestrele pentru a aerisi şi începură să caute plicul. Acum aveau două plicuri de căutat: cel pe care l-a adus pădurarul şi cel despre care aflaseră de la Maria şi pe care îl mai căuta şi „concurenţa”. Nu era o muncă uşoară. Vrafuri de manuscrise, cutii cu sute de fişe, însemnări, planuri, cărţi cu nemiluita… Se uitau în toate, cu grijă şi cu aceeaşi grijă le puneau la locul lor. Când aproape pierdură nădejdea, Moţ descoperi un plic într-o cutie cu fişe. Aşezat pe fundul cutiei, sub maldărul de fişe, doar din întâmplare putea fi găsit de altcineva. În afară de profesor. Îl desfăcură. Conţinea trei fotografii. Uitându-se atent, îşi dădură seama că e vorba de cele trei grote de la Stânca Fulgerată. Pe dosul uneia dintre ele, erau nişte calcule, încercuite cu diferite culori, iar din cercuri plecau săgeţi. Se uitară amândoi foarte atenţi, răsucind fotografia pe toate părţile.

— Ce-or fi însemnând săgeţile? zise Moţ.

— Ştiu eu? răspunse Albu. Poate direcţiile în care profesorul urma ca să caute sau să sape.

Se duseră cu fotografiile la fereastră, ca să le vadă mai bine. Le întoarseră pe o parte şi pe cealaltă. Datorită luminii observară ceva, ca un fel de pată, imprimată destul de clar.

— Să fie amprentă?

— A amprentă seamănă, Ioane.

— A cui o fi, Dropio? A profesorului?

— Normal a lui ar trebui să fie. N-avea cine umbla cu fotografiile.

— Dar cel care l-a otrăvit?

— Şi el putea ajunge la ele, dar… de ce nu le-a luat?

— Le-o fi fotografiat… În fine, o să verificăm la laborator, dacă e vorba de amprente sau de altceva.

Sună telefonul. Prin uşa întredeschisă îl auziră sunând şi la derivaţia din hol. De acolo nu răspundea nimeni. Albu se apropie de masă, ridică telefonul şi ascultă fără să răspundă.

— Alo! auzi o voce de bărbat.

— Alo, da!… Ce doriţi?

— Casa profesorului Dunca?

— Da

— Vă rog, cu nepoata domnului profesor…

— Momentan nu-i aici. Puteţi să-mi spuneţi mie… Sunt un nepot…

Cel care sunase închise telefonul. „De ce, oare?”, se întrebă şi închise şi el.

— O voce care o căuta pe Maria, îl informă pe Moţ. Dar n-a vrut să spună cine e şi nici să discute cu mine.

— Să fi fost cel care solicita pozele?

Albu ridică din umeri. Băgă plicul în buzunar şi îi făcu semn lui Moţ că e timpul să plece.

— Dar celălalt plic? întrebă Moţ.

— Cel adus de pădurar? Nu l-a găsit colonelul, cum să-l găsim noi?

Căutară încă vreo jumătate de oră şi nu aflară plicul.

— L-o fi distrus profesorul, zise Albu. N-ai reţinut că şeful spunea că acel plic l-ar fi înspăimântat?

— Da, dar…

— Niciun dar…

— Raportăm că nu l-am găsit…

— Bine. Atunci mergem.

— Mergem.

Ieşiră din încăpere. O sigilară din nou. În curte o găsiră pe Maria. Îşi luară rămas bun şi îşi oerură scuze că au deranjat-o. Dar nu i-au spus nimic despre telefonul pe care îl primiseră. Ieşind în stradă, Moţ îl întrebă pe Albu:

— De ce s-o fi fâstâcit dumneaei când am intrat în hol?

— Ce voiai să facă? Doar am dat buzna peste ea. Nici anunţaţi, nici n-am bătut în uşă!

— S-ar putea să ai dreptate, dar…

— Dar ce?

— Nu reţii? De ce a tresărit, când a dat ochii cu noi? De ce s-a făcut că nu ne ştie? Ne cunoaşte, doar, din seara în care am venit la profesor. Ştia că suntem miliţieni. Reţii că a fost în cameră?

Albu încuviinţă din cap. Moţ continuă:

— Şi ar fi fost normal ca să reţină mutrele noastre inteligente. Mai mult. Trebuia să mă reţină pe mine. Doar am intrat în casa Dunca, acum vreo două zile şi m-a legitimat, respectând ordinul colonelului.

— Hm! mormăi Albu. N-o fi întreagă la cap. După atâta necaz…

— N-o fi…, de… Dar dacă o fi?…

— Om trăi şi om vedea…

Ca un făcut, tăcură amândoi şi îşi continuară drumul, fiecare cu gândurile şi întrebările lui.

Capitolul IX
A DOUA MUTARE A ADVERSARULUI

La Primărie, colonelul participase la o şedinţă a „Sfatului Omeniei”. Se terminase şi hotărî să nu mai cheme maşina de serviciu ci să plece pe jos. „Am şi eu nevoie de mişcare – îşi spuse – că altfel ruginesc de tot. Nu mai am douăzeci de ani… Nici treizeci…” Până la Primărie venise tot pe jos, din aceleaşi considerente.

Mergea şi se gândea la cazurile pe care membrii *sfatului,* din care şi el făcea parte, le soluţionaseră. Un tânăr în toată puterea nu voia să lucreze. Trăia din pensia mamei şi banii îi cheltuia prin crâşme… Un bărbat, soţ şi tată a cinci copii, nu dădea niciun leu în casă, lăsând toate greutăţile pe umerii soţiei… O pereche de tineri, abia căsătoriţi, voiau să divorţeze din cauză că părinţii lor se certau între ei pentru suma câştigată la strigarea darurilor… Şi câte şi mai câte…

Colonelul Nicoară era încântat de eficienţa acestui

„Sfat al Omeniei”, care se străduia să aducă un strop de lumină acolo unde inconştienţa, indolenţa, lipsa de afecţiune năşteau întuneric şi amărăciune. Îl urmărea figura luminoasă, gândul just şi înţelegerea prim-vicepreşedintelui Vioreanu, care alături de întregul colectiv, găsea propunerea cea mai adecvată. Şi, cum era un organ de decizie, afla cea mai eficientă soluţionare a cazurilor aflate în discuţie. „E un om, primarul – că toată lumea îi spunea *primarul* –, e din zona asta. Din tată în fiu au trăit aici şi niciodată nu şi-au făcut neamul de ruşine. A ieşit din maică-sa gospodar! Un adevărat gospodar şi înţelept şi chivernisit şi cu mult, foarte mult bun-simţ. E meritul lui şi eu îl respect dar îl şi iubesc. E meritul lui…”

Prins de gândurile lui, nu observă că un turism se oprise lângă el. Nu făcuse nici 200 de metri de la Primărie către sediu. Un claxon – pe care îl cunoştea foarte bine, îl făcu să tresară. „Se vede că nu am noroc să merg pe jos!”, îşi zise. Venise maşina miliţiei după el. Şoferul deschise portiera:

— Să trăiţi! Urcaţi-vă, tovarăşe colonel, că-i bai!

Colonelul urcă.

— Ce s-a întâmplat Spiridoane? S-o aprins gârla? Era vorba lui şi la bine şi la rău.

— Măi rău, să trăiţi! Cică avem încă o crimă.

Pentru Spiridon, şofer de înaltă clasă şi mâna dreaptă a Miliţiei din oraş, cum îi plăcea să se laude că este, gata la datorie la orice oră din zi şi din noapte, deşi avea nevastă şi copii, toate erau cu: *avem, suntem, noi facem, noi dregem;* se implica în tot ce se petrecea, de parcă nimic nu se putea întâmpla sau întreprinde fără el.

— Dar ce e, Spiridoane?

— Nu vă faceţi griji. Aflăm noi, tovarăşe colonel, ce mai e. Doar asta e treaba noastră. Şi o rezolvăm noi, n-aveţi teamă.

Colonelului îi plăcea de Spirică. Era un om. Sub aparenţa lui de flecar bătea o inimă cinstită şi înţeleaptă. Înţelepciunea ţăranului român care, chiar dacă în loc de plug conduce maşina, ştie cum să-şi mâie caii, deşi sunt

cai-putere. Îi plăcea şi intimitatea ce se revărsa din toată fiinţa lui Spirică. Spirică nu era obraznic. Era intim, aşa cum un om e intim cu ogorul lui, cu florile din grădină, cu albinele, cu cel care-i bate în poartă şi îi cere adăpost, deşi nu-l cunoaşte şi nu ştie cu ce gânduri i-a intrat în casă. Dar, ca toţi ţăranii, Spiridon ştia şi să se uite printre gene, să cântărească oamenii şi, în raport de cântarul lui, să-i judece. Şi nu prea greşea. Chiar când greşea, zâmbea şi răspundea celui care încerca să râdă de el: „Nu eu am greşit. Noi!” Totul era pentru el acest *Noi* la care n-ar fi renunţat pentru nimic în lume.

Ajuns la sediu, primi raportul ofiţerului de serviciu:

— Tovarăşe colonel, a telefonat plutonierul major Anastasie Scripcă, şeful de post din comuna S… şi a anunţat că brigadierul Stoian Carol a fost ucis în pădurea de lângă comună. A fost găsit cu capul despicat de o secure, lovit pe la spate. A luat toate măsurile ce se impun şi aşteaptă ordinele dumneavoastră.

— Ia legătura imediat cu şeful de post. Mortul rămâne acolo unde a fost găsit. Nimeni nu se atinge de nimic. Cea mai mică urmă să fie sesizată. Urmele din teren să nu fie distruse. Ancheta va fi condusă de oamenii noştri. Bineînţeles, va participa şi el la anchetă, deoarece crima s-a întâmplat în sectorul său. A mai comunicat ceva?

— Da. Stoian Carol domicilia în raza comunei lui. Era însurat cu o fată din sat. Avea şi doi copii. Se pare că nu prea era agreat în comună. Localnicii îi ziceau „venetic”, că nu era din partea locului, ci de undeva din Banat. Că în ultima vreme nu îşi vedea de gospodăria sa. Nu din cauza meseriei. Prinsese gustul oraşului şi uitase de copii şi nevastă. Şeful de post a mai informat că ar fi cerut de mai multe ori ca să fie repartizat un alt brigadier, că ăsta, mortu’, nu-şi vedea de treabă şi pădurarii din subordinea lui îşi cam făceau de cap. Dar că nu s-a luat nicio măsură. Plutonierul major Scripcă bănuie că cineva de la Ocol îi ţinea partea. Asta-i tot!

— Bine, mulţumesc. Te rog, dă-mi o notă scrisă cu tot ce mi-ai raportat.

Rămas singur, colonelul încercă să facă ordine în vălmăşagul de idei care-l năpădeau. „Stoian Carol, individul cu cicatrice cumplită de pe obraz, prietenul inginerului şi ai comis-voiajorului, ucis... Cu o seară înainte l-am văzut la restaurant, beat şi cu tupeu... Era cu ceilalţi doi... Acum e mort!... Cine să-l fi ucis? Şi de ce?... A doua crimă în câteva zile... Să fie vreo legătură între ele?”...

O bătaie scurtă în uşă. Un „intră”! Sosiseră Moţ şi Albu. Colonelul îi puse la curent cu noua crimă, după care le ascultă raportul. Se arătă de acord cu tot ce au făcut şi dispuse ca Moţ să plece, de urgenţă, împreună cu procurorul, în comuna S... pentru cercetări. Îi puse în vedere să depisteze pe cei cu care brigadierul era în duşmănie. De asemenea, să stea de vorbă şi cu soţia celui ucis.

Moţ, împreună eu procurorul, care sosise în acel moment, plecară. În comună, se opriră la postul de miliţie. Şeful de post le făcu o descriere amănunţită a faptelor pe care la constatase. Le încredinţă şi o copie de pe procesul-verbal. Le relată că era bănuit un gopodar din sat, pe nume Vaida Aron, prins cândva de către brigadier furând lemne din pădure. Nişte lemne de construcţie. Făcuse şi puşcărie din cauza asta. A mai arătat că îl anchetase, dar că Vaida se jurase pe copii şi pe muiere, ca şi pe sufletul lui, că nu avea niciun fel de amestec. Nu-l reţinuse, dar a luat toate măsurile ca să nu fugă din sat.

Şeful de post se uită în carnet şi continuă:

— Nu ştiu cât de mult contează, dar mai este, un fapt. În tinereţe, Vaida ar fi vrut să se însoare cu cea pe care a luat-o de nevastă Stoian. Era, pe atunci, fată tânără şi frumoasă. Şi Vaida, la fel de chipeş. Nunta lor era ca şi făcută. Dar a apărut Stoian în comună, proaspăt pădurar. Bun de gură şi insistent, mai ales că fata avea, fiind singura la părinţi, tot ce-i trebuia, i-a sucit minţile şi s-a însurat el cu fata, lăsându-l pe Vaida de râsul satului. Nu e o dovadă împotriva lui. Dar nu puteam ca să las de o parte şi această întâmplare.

— Dumneata, tovarăşe Scripcă, ca şef de post, dar şi ca

cetăţean al comunei de multă vreme, îl cunoşti pe acest… Vaida… Ce părere ai despre el ca om? îl întrebă Moţ.

Şeful de post îşi dădu şapca pe ceafă, se scărpină pe frunte, se uită şi la Moţ şi la procuror şi, peste câteva, clipe răspunse:

— Vă rog să nu uitaţi: eu sunt şeful de post de aici. În al doilea rând sunt cetăţeanul comunei. V-am raportat. Părerea mea…e doar o părere. Eu trebuie să ţin cont de fapte şi de oamenii care le fac.

— Ai dreptate, replică procurorul. Dar, vrând, nevrând, eşti şi organul de ordine din comună şi cetăţeanul ei. Tovarăşul locotenent, ca şi mine, după ce te-a ascultat ca organ de ordine, vrea să audă şi părerea cetăţeanului.

— Dacă-i aşa, ca cetăţean al comunii, nu-l cred capabil de asemenea faptă. Indiferent că a avut ceva cu Stoian… Dar ca om al ordinei, trebuie să fiu alături de dumneavoastră pentru a afla adevărul. Şi dacă adevărul e împotriva lui Vaida, adevărul să iasă la iveală, nu ceea ce cred eu. Dar dacă ceea ce cred eu e adevărul, tot adevărul o să iasă la iveală.

Moţ şi procurorul se uitară unul la altul şi zâmbiră. Cam aceleaşi gânduri le treceau prin minte: „Are dreptate, majurul. E înţelept, nepripit şi pune încrederea în stabilirea adevărului mai presus de orice. Un om cu adevărat demn!”

Procurorul îi ceru şefului de post să-l cheme pe Vaida. Omul sosi într-un suflet. Mâinile îi atârnau, ca paralizate, pe lângă trup. Intră cu pălăria în mâna stângă. Aşa cum era, nebărbierit, părea un om trecut de cincizeci de ani, deşi avea doar patruzeci.

— Să trăiţi!

— Bună, omule! îi răspunse procurorul. Dumneata eşti Aron Vaida?

— Eu, să trăiţi!

— Ia loc pe scaun.

Vaida se aşeză cu greu, mutându-şi mereu pălăria dintr-o mână în alta.

— Eu sunt procuror, iar dumnealui e ofiţer de miliţie. Te-am invitat până aici deoarece, aşa cum ştii şi dumneata,

brigadierul Stoian a fost ucis, iar…

— Iar eu sunt bănuit că l-am ucis, îl întrerupse Vaida, deşi cu toată sfiiciunea.

— Nu zice nimeni că l-ai ucis. Ştii mai bine ca noi adevărul. Dar noi, care nu-l ştim, încă, trebuie să-l aflăm. Poate că dumneata ne-ai putea ajuta. Nu te speria că unii cred altceva.

Vaida aştepta urmarea cuvintelor procurorului, tăcând. Doar ochii îi erau stinşi, ca un jar înmuiat în apă.

— Ai fost azi-dimineaţă în pădure?

— Fost.

— După lemne?

— După. M-a trimis tovarăşul secretar de la Consiliu popular ca să aduc un car de lemne pentru noua şcoală care se ridică la noi. Pentru copii, ca să nu mai meargă în satul vecin.

— Pe Stoian unde l-ai întâlnit?

— Niciunde.

— Sigur?

— Vă jur pe sufletul meu şi al copiilor mei.

— Erai certat cu Stoian?

— Să spun că am fost certat, aş greşi. Să spun că am fost prieteni, aş minţi. Nu eram nici bine, nici rău unul cu altul. El cu ale lui, eu, cu ale mele.

— Lumea spune că nu-l aveai la suflet, fiindcă s-a însurat cu fata cu care voiai să te însori dumneata.

— E drept. Dar asta-i treabă veche. Eu l-am iertat şi am uitat, iar el nici n-a uitat, nici n-a iertat, răspunse Vaida, trecându-şi mâna peste ochi ca şi când ar fi vrut să şteargă o imagine care-l supăra. Treabă veche, de flăcăi, domnule procuror.

— Şi zici că nu l-ai văzut pe Stoian?

— Cum nu v-am văzut pe dumneavoastră, că n-aveaţi ce căta în pădure. Aşa nu l-am văzut nici pe el. Nu l-am văzut de mult, că de-o bună bucată de vreme nici nu mai dădea prin sat. De când l-au făcut brigadier, stătea mai mult în oraş… Sau, poate, avea prea multă pădure de stăpânit… O fi având mai multe treburi pe acolo decât pe aici.

Procurorul, care luase iniţiativa interogatoriului, tăcu. Îl privea pe Vaida. Omul nu-i displăcea. Simplu, dar sănătos la minte. Totuşi o îndoială îl încolţea:

— Şi spui că te-a trimis secretarul Primăriei după lemne?

— Aşa am zis, că aşa e! Nu v-am minţit. Întrebaţi-l!

— Aşa o să şi fac. Te rog să aştepţi în cealaltă cameră. O să te chemăm.

Procurorul făcu un semn şefului de post. Acesta ieşi cu Vaida din cameră şi reveni. Procurorul continuă:

— Te rog cheamă-l pe secretar. Apoi, către Moţ: — Ce spui, tovarăşe locotenent?

— Ce să spun! E bine că l-aţi chemat pe secretar. O fi omul ăsta bănuit de crimă, dar tot ce spune trebuie verificat. De la bănuială la adevăr e o cale lungă…

— Nu atât de lungă, cât de grea. Dacă ar fi numai lungă, am ajunge destul de uşor la el. Dar e grea. Are ocolişuri şi ascunzişuri şi tare anevoie ne vedem la un capăt, la acel pe care trebuie să-l atingem.

— Aveţi dreptate. Dar să vă mai spun ceva. Moţ îşi drese glasul. Victima, Stoian Carol, nu era chiar uşă de biserică. În sat, aici, îşi avea casa lui, dar nu o prea încălzea cu prezenţa sa. În schimb, în oraş, ducea o viaţă de chefliu şi pierde-vară. Aseară l-am întâlnit la restaurant. Elegant îmbrăcat. Bea de usca şi cocheta cu femeile de duzină aflate în preajma lui. Umbla numai cu ingineri de-ai lui şi cu străini. S-ar putea ca şi alţii să fi fost interesaţi să scape de el.

— Asta-i o altă treabă, răspunse procurorul. Dumneata eşti încă tânăr şi n-ai văzut câte am văzut eu. Dacă-l duşmănea careva de la oraş, nu-l ucidea în pădure. Găseau ei şi acolo un loc dosnic în care să-i facă de petrecanie. Şi nu cu securea. Foloseau ceva mai potrivit, care să nu ceară efortul la care te supune mânuirea unei securi.

— Dar dacă l-au ucis în pădure tocmai ca să ne îndrume pe noi pe o pistă greşită şi să îndepărteze bănuielile de ei?

— Nu spun nu. Va trebui ca să acţionăm şi în direcţia asta..

Nu termină bine vorba şi secretarul intră pe uşă. Şeful de

post rămăsese pe undeva afară. Procurorul îi întinse mâna, că se cunoşteau dă mult:

— Ne gândeam la lup şi Lupu la uşă! Bine ai venit, Lupule! Să ţi-l prezint pe tovarăşul locotenent Moţ, de la miliţie. Întorcându-se spre Moţ: — Nu te mira. Lupu îl cheamă. Lupu Tănase, secretarul Primăriei de aici.

Cei doi îşi strânseră mâna.

— Uite ce, Tănase. Vaida susţine că tu l-ai trimis la pădure după nişte lemne pentru construcţia şcolii.

— Aşa e. Eu l-am trimis. Aseară eram la Primărie. Aveam de făcut o situaţie pentru judeţ. Atâtea situaţii ni se cer, şi care trebuie şi care nu trebuie, că m-am speriat. Dar porunca e poruncă şi a trebuit să stau până târziu ca să o termin. Cum lucram aşa, am primit un telefon de la Ocolul Silvic că mâine, adică azi, se pot ridica lemnele din pădure. De multă vreme mă tot rugam de ei pentru lemne. Am făcut şi adrese peste adrese, dar tot mă amânau de pe o zi pe alta. Când am primit vestea, am şi plecat la baci Aron, că el are cei mai ţepeni boi din comună. Trag cât un tractor! L-am rugat ca să ne aducă lemnele din pădure şi a spus că le aduce. A adus un car încărcat şi aşa am scăpat de grija lemnăriei pentru şcoală. Altfel, stăteam cu construcţia şcolii în loc.

— Ce fel de om e Vaida? interveni Moţ.

— Om ca toţi oamenii, tovarăşe locotenent. Om muncitor. Îşi vede de casa şi de familia lui. Cam bea, e drept, şi când scapă la pahar e harţăgos. Dacă cineva îl înfruntă, nu se lasă călcat pe bătături, îi sare muştarul. Loveşte, însă, numai dacă e lovit. Dar care om, în asemenea momente, e altfel?

— Se spune că a fost implicat într-un furt de lemne. Ce e cu treaba asta? continuă Moţ.

— Povestea cu furtul e mai veche. Îi zic poveste şi o să vedeţi de ce. Într-o seară l-a prins Stoian, care pe atunci era pădurar, venind cu un car de lemn din pădure. I-a făcut acte. Flagrant-delict. Aşa-i spun ei, pădurarii. Vaida a încasat câteva luni de puşcărie. E drept că omul s-a apărat spunând că Stoian l-a trimis după ele, dar n-a putut dovedi.

Stoian l-a înfruntat zicând că Vaida dă vina pe el de ciudă că i-a luat mândra. Şi a ieşit pe-a lui Stoian. Procesul-verbal de flagrant-delict nu a putut fi infirmat.

— Să-l fi ucis el pe Stoian? puse Moţ întrebarea mai mult în şoaptă.

— Cine să ştie? Altul n-a mai fost în pădure în dimineaţa asta. Şi Stoian tot în dimineaţa asta a fost ucis. Deşi Vaida nu e omul care să ia viaţa altuia…

Procurorul asculta. Ţinea cotul pe masă şi palma la tâmplă. Asculta şi cumpănea. Apoi le spuse:

— Vaida trebuie reţinut! Toate indiciile sunt împotriva lui. Dacă n-o fi vinovat, îi dăm drumul.

— Şi dacă într-adevăr nu e vinovat? Moţ conchise: — Îl eliberăm, dar lăsăm un om mutilat sufleteşte. Un om care va pierde încrederea în semeni, în noi, în dreptate. Avem dreptul să ne jucăm cu conştiinţele? Eu zic să nu-l reţinem. Dispunem să nu părăsească satul. Şeful de post îl va supraveghea permanent. Dar să-l lăsăm liber. Ancheta o vom continua. Nu-l vom pierde din… obiectiv. În libertate îi va fi mai uşor să se trădeze, dacă o fi vinovat. În stare de arest, mai greu.

Procurorul zâmbi:

— Eşti tânăr, locotenente. Nu te-a rodat, încă, viaţa. Eşti şi sentimental. Pui inima alături de creier… Nu e rău!… Poate pe noi, ăştia mai bătrâni, ne mai ţine, uneori, de mână şi rutina… Ştiu eu?… Tare aş vrea să ai dreptate. Fie cum zici!

Moţ se ridică şi îl aduse în încăpere pe Vaida:

— Uite, baciule, tovarăşul secretar confirmă cele ce ne-ai spus.

Chipul lui Vaida se lumină o clipă.

— Păi nici nu putea spune altfel, dacă ăsta e adevărul. Apoi se posomorî şi continuă cu un glas stins: — Dar e tot degeaba. Pe mine cade păcatul… Am făcut câteva luni de puşcărie din cauza lui Stoian? Am făcut… Am fost de dimineaţă în pădure? Am fost… A fost găsit mort acolo? A fost…

— Nu te învinuieşte nimeni. Sunt numai presupuneri…

— Da, presupuneri... Dar oamenii din sat le cred şi se uită la mine ca la dracu’.

— Lasă-i pe oameni cu părerile lor şi ai încredere în noi. Eu şi cu tovarăşul procuror pentru asta suntem aici. Ca să cercetăm şi să aflăm adevărul.

Ţăranul tăcea, cu privirile aţintite în gol. Moţ continuă:

— Ar fi bine ca şi dumneata să ne spui adevărul. Aşa ne-ai ajuta să lămurim lucrurile mai repede.

— Cum adică? Să spun că l-am omorât eu, deşi nu ştiu de câte săptămâni nu l-am mai văzut? Adevărul ăsta?

— Nu! Adevărul cel adevărat! La ce oră ai plecat la pădure?

— Parcă noi plecăm cu „ora”. De dimineaţă tare. Se crăpa de ziuă când am înjugat boii şi am ieşit pe poartă. Voiam să mă întorc până ce nu începeau căldurile cele mari ale zilei.

— Când ai ajuns la tăietură, se luminase de ziuă?

— Se luminase.

— Pe drum n-ai observat nimic?

— Ce?

— Nu te urmărea nimeni? Nu te pândea nimeni? N-ai întâlnit pe nimeni?

— Nu, răspunse Vaida, scărpinându-se în moalele capului, repetând un străvechi obicei ţărănesc de aducere aminte.

— Cum ai încărcat carul singur?

— Asta-i bună! Cum l-am încărcat? Cum se încarcă. Am răsturnat carul pe o parte şi am rostogolit lemnele pe el. Că lemnele erau pe o ridicătură, stivuite după rânduială. N-au căzut toate. Pe cele rămase le-am încărcat cu braţele. Nici ele nu erau prea grele, nici eu nu sunt chiar aşa de nevolnic.

— Carul a fost uşor să-l răstorni, cât era gol. Dar după ce l-ai încărcat, cum l-ai pus iar pe patru roate?

— Iertaţi-mă, dar e mai uşor să-l îndrepţi când e plin, decât să-l răstorni când e gol. Numai că trebuie să ştii cum să faci treaba asta. Şi eu o ştiu de când eram copil. Am învăţat de la tata şi el de la bunu şi el de la toţi ăia care or

fost înaintea lui. N-am dreptate, tovarăşe secretar? Doar şi dumneata eşti tot de aici.

Secretarul zâmbi:

— Ai dreptate. Ajunge să pui un umăr, atât cât trebuie şi carul, plin, cade pe toate roţile. E drept că trebuie să fii şi o ţâră voinic şi ceva mai mult, priceput. Şi dumneata eşti.

Moţ continuă:

— Cât timp ai încărcat lemnele nu s-a întâmplat nimic? N-ai simţit nicio mişcare în jur? Ceva care să te facă să fii atent?

— Nu. Doar o dată s-au speriat boii de o vulpe ce ţâşnise dintr-un tufiş, chiar sub botul lor. Atât a fost.

— Dar după ce ai plecat spre sat?

Ţăranul tăcu, ridică din umeri şi se scărpină iar în cap. Îi lăsară răgaz să-şi amintească.

— Nici după ce am plecat în sat. Dar era să păţesc altceva. Cât pe ce să răstorn căruţa cu tot cu lemne într-o râpă. Noi îi zicem râpa Aprodului, după unul de la noi din sat care a fost aprod la judecătorie şi într-o iarnă l-au mâncat lupii chiar acolo, în râpă. Cum vă spuneam, era să se răstoarne căruţa cu tot cu lemne din pricina unei maşini.

Procurorul, care până atunci ascultase plictisit dialogul dintre Moţ şi ţăran, tresări. Tresări şi Moţ. Ţăranul, crezând că a zis o prostie, se opri din vorbă şi tăcu respectuos.

— Ce fel de maşină, baciule? întrebă procurorul.

— Una din alea mici, albastră,

— N-ai observat cine era în ea?

— Parcă erau doi domni, dar nu i-am văzut prea bine. A trebuit ca să am grijă de boi. Se speriaseră foarte tare. Le-am vorbit, că noi ne înţelegem cu vitele noastre şi ele ne înţeleg, până s-au liniştit. De căscam ochii la maşină, boii o luau razna în râpă, că la întoarcerea în sat râpa e pe dreapta. Nu eram în partea dinspre maşină, ci în cealaltă. Că aşa mergem noi, în dreapta boilor.

— N-ai auzit-o venind? N-a claxonat? N-ai văzut-o din timp?

— Cum s-o văd? Drumul de la pădure spre sat e tot şerpuit. Cum să vezi ceva când sunt atâtea cotituri şi atâta

nămet de pomi, cum s-o aud? Carul scârţâie, frunzele fişâie şi maşinile nu fac zgomot ca tractorul.

— Aminteşte-ţi, baciule. Dacă ai văzut că erau doi în maşină, n-ai cunoscut pe niciunul?

— Cum să-i cunosc, dacă n-am avut timp să-i privesc ca lumea? De nu săream repede, îmi nenoroceam şi boii şi căruţa. Acolo drumul e tare strâmt. Mă mir că n-am păţit nimic. Am auzit-o doar când a zvâcnit pe lângă car. S-o zăpăcit lumea cu atâtea maşini. Ce le pasă lor de noi care am rămas tot cu boii şi tot cu căruţa?

— Ai stat mult în pădure? Pe la ce oră ai coborât spre sat?

— De stat, am stat, că nu se încarcă o căruţă cu una cu două. Dar ora n-o ştiu că n-am ceas. Îmi amintesc, însă, că în timp ce mă apropiam de terminate cu încărcatul, suna sirena uzinii de peste deal.

— Deci când te-ai întâlnit cu maşina trecuse de şapte.

— Cam aşa. Să tot fi trecut cam o jumătate de ceas.

— Încotro a apucat maşina?

— Nu ştiu. Drumul pe acolo e făcut pe marginea unor râpi şi pâraie şi coteşte mereu, după cum v-am spus. Nici nu m-am uitat. Eram destul de necăjit de ce era ca să mi se mai întâmple.

— Ce culoare avea maşina? încercă Moţ să verifice memoria ţăranului.

— Albastră, domnule locotenent.

— Bine, baciule. Ştii carte?

— Ştiu, cum să nu ştiu. Doar am învăţat şi eu ca tot românul.

— Atunci ia loc la masă şi scrie pe hârtie tot ce ne-ai spus. Şi dacă îţi mai aduci aminte de ceva ce nu ne-ai spus, trece tot.

Procurorul părea deplin schimbat. Privea statura înaltă a ţăranului, trupul lui bine legat, călit prin munca de o viaţă. Aşezat cu temei la masă, începuse să scrie încet, migălind fiecare literă cu grijă. Deodată se auziră paşi grei, de cizmă, pe sală. Uşa se deschise şi şeful de post intră în încăpere cu o secure în mână. Securea era pătată de sânge.

— Au găsit-o nişte copii în râpa de lângă drum.
Vaida se ridică de la masă şi se repezi spre secure:
— Da’ asta-i securea mea!
Şeful de post îl opri cu un gest şi feri securea:
— Nu pune mâna pe ea, Aroane, că ştergi amprentele!
Moţ şi procurorul se priviră consternaţi. Dar mai mare fu reacţia ţăranului când o văzu mânjită de sânge. Oprit de gestul majurului, se crispă şi porni spre uşă, ca beat. Vru să-l oprească, dar la un semn al locotenentului îl lăsă să iasă. Reveni după un sfert de oră. Era alb la faţă, ca un mort.
— Am pierdut-o pe drum. Altfel, nu mă dumiresc…
— Când ai descărcat lemnele la şcoală, o aveai? întrebă procurorul.
— Nu-mi dau seama.
— Dar când ai încărcat lemnele în pădure?
— Nu ştiu. O luasem cu mine din obişnuinţă. Când am plecat de acasă am pus-o în car, ca să fie. Aşa fac totdeauna, oriunde m-aş duce. La pădure n-am avut nevoie de ea că lemnele erau gata tăiate şi fasonate. Parcă Dumnezeu mi-a întunecat minţile de nu mai ştiu ce am făcut cu ea.
Începu să plângă tăcut. Sta cu braţele pe masă şi cu capul pe braţe. Doar umerii care i se zguduiau arătau că plânge. Îl lăsară în pace. Se linişti, se ridică şi se uită la cei din încăpere cu privirile rătăcite:
— Unde-oi fi pierdut-o, Doamne? Cine mi-o fi luat-o ca să mă nenorocească?
Se auziră câteva bătăi în uşă. Şeful de post deschise şi intră medicul legist.
— A fost lovit…
Procurorul îl opri şi făcu un semn majurului ca să-l scoată pe ţăran afară. După ce ieşiră, medicul continuă:
— După cum arată tăietura şi poziţia mortului, a fost lovit cu ceva ascuţit, probabil o secure, pe la spate. Cred că cel care l-a ucis e mai scund decât mortul. Asta, după unghiul tăieturii. După cum arată victima, am convingerea că nici nu se aştepta la aşa ceva. Are faţa senină şi nimic nu

trădează că s-ar fi luptat cu agresorul. Moartea a fost fulgerătoare. Probabil că mergea fără nicio grijă prin pădure. Fie că nu l-a simţit pe agresor, fie că erau împreună, victima nu a bănuit ce avea să i se întâmple. N-ar fi rău să mergeţi la faţa locului.

— Chiar asta voiam să facem, îi răspunse procurorul.

Moţ telefonă colonelului şi-i raportă, în linii mari, tot ce reţinuse şi-l rugă să trimită de urgenţă unul din câinii lupi dresaţi pentru urmărire. Până să vină maşina, luară mărturia lui Vaida, în scris. Vaida arăta ca de pe altă lume, dar reuşi să relateze tot ce spusese mai înainte. Semnă. Semnară şi procurorul şi Moţ şi şeful de post.

— Îl reţii la dumneata, până la noi ordine, hotărî Moţ.

Până să-l conducă în camera cealaltă, se auzi un zgomot de motor. Sosise maşina miliţiei. Plutonierul Predică, rotofei şi zâmbăreţ, după cum îi era felul, intră în încăpere însoţit de Balaur, câinele lup de care nu se despărţea niciodată.

— Să trăiţi! Predică şi Balaur, la datorie.

Vaida întinse mâna spre câine şi îl mângâie pe cap. Câinele mârâi uşor, dar dădu din coadă.

După ce Vaida fu lăsat în grija unui subofiţer, urcară cu toţii în maşina cu care venise cuplul Predică-Balaur şi plecară spre pădure, la locul unde se afla cadavrul lui Stoian păzit de un alt subofiţer de la post. Mortul zăcea cu faţa în jos şi cu mâinile în lături. Capul nu i se vedea. Doctorul îl acoperise cu o bucată de tifon.

Moţ se temu că nu se prea putea conta pe mirosul câinelui. Urmele se amestecau. Ale asasinului fuseseră acoperite de ale celui ce descoperise cadavrul şi dăduse vestea. Un moşneag cu oile, scos din cauză. Peste ele, ale doctorului, ale şefului de post şi ale subofiţerului care sta de pază. Câinele se deplasă în cerc în jurul cadavrului, căutând alte urme. Pământul, acoperit, cu iarbă, nu le păstrase. Mări raza cercului. Deodată se opri ca şi cum l-ar chema pe Predică. Într-un lăsturiş descoperi mai multe ramuri rupte. Semn că cineva trecuse pe acolo. Ruptura era destul de proaspătă. Frunzele nu se uscaseră. Pe pământ, câteva urme. Aici nu mai era iarbă şi pământul era moale.

Urmele se imprimaseră clar. Câinele mirosi urmele şi se zmuci în lesă. Moţ îi făcu un semn lui Predică să aştepte puţin şi, întorcându-se spre şeful de post, îi ceru să-i facă rost, cât mai urgent, de ghips. Cât mai mult. Îi spuse să se ducă cu maşina în sat. Acesta plecă.

Ferind urmele bine imprimate, plecară cu toţii după câine. Traseul urmat arăta că cel sau cei care trecuseră pe acolo au ales calea cea mai scurtă, tăind-o de-a dreptul prin pădure. Nu merseră prea mult şi dădură de drumul forestier care ducea spre oraş. Câinele se opri scheunând în faţa unor urme de cauciucuri. Semn că autorul sau autorii urmelor veniseră şi plecaseră cu o maşină. Câinele îşi făcuse datoria. Mai mult nu putea.

— Ne întoarcem, zise Moţ. Dar cine dracu' să fi lăsat urmele? Curioasă treabă!

— În adevăr curioasă, repetă procurorul. Apar urme care arată că cineva a venit până aici cu maşina şi, pe cărarea pe care am străbătut-o noi, a ajuns până la locul crimei şi apoi s-a întors. Urmele-s recente. Câinele le-a putut lua mirosul şi pământul le-a păstrat prospeţimea.

— Dar dacă cineva, interveni medicul legist, a intrat în pădure din cine ştie ce motive şi dând cu ochii de cadavru s-a speriat şi a fugit? Sunt şi din ăştia care, de teamă de a nu fi amestecaţi, mai ales în astfel de întâmplări, preferă să se facă nevăzuţi.

— Sunt, reluă Moţ. Dar cine să fi fost? Dacă erau doi, să fie cei pe care i-a văzut Vaida în maşină? Am impresia că urmele indică două persoane. Mă pricep la urme. Încă din copilărie ne jucam, pe coclaurile mele, cu ceilalţi copii, de-a indienii. Văzusem un film la căminul cultural, nu mai ştiu care, dar în el un indian citea în urme ca în carte. Ne străduiam să-l imităm. Şi mă descurcam destul de bine. Dar ce căutau aceste două perechi de „urme” în pădure tocmai atunci când Stoian a fost ucis?

— Dar dacă urmele au fost făcute mai înainte de asasinat sau după? replică procurorul.

— Om vedea, zise Moţ. Hai să ne întoarcem, că o fi venit şeful de post cu ghipsul.

Ajunseră la lăstărişul în care urmele erau bine imprimate. Şeful de post adusese un sac întreg. Cu găleata maşinii luară apă de la un izvoraş din apropiere. Ajutat de procuror şi de medicul legist, Moţ luă mulaje după mai multe urme, atât ale celor ce veneau spre locul crimei, cât şi a celor ce se întorceau.

— Interesant! strigă Moţ. Se pare, după urme, că la venire au fost două persoane şi la întoarcere numai una. Uitaţi-vă! Aici sunt urmele care vin: unele sunt mai mari şi altele mai mici, dar amândouă sunt amprente ale unor tălpi de cauciuc. Dar amprentele nu sunt la fel. Cele mari au, de-a latul, dungi paralele, iar cele mici adâncituri rotunde, cum au încălţămintele antiderapante. Se vede clar. Urmele celui care s-a întors, celui care s-a întors singur, sunt urmele cele mici.

— Ce înseamnă să te fi jucat de-a indienii, glumi medicul.

— Înseamnă mult, după câte văd, îi ţinu hangul şi procurorul.

Între timp mulajele se întăriră. Moţ se ridică şi plecă întins spre cadavrul lui Stoian. Compară mulajele cu ghetele acestuia. Totul corespundea şi ca mărime şi ca semne caracteristice.

— După ce îl ducem la morgă, mai verificăm o dată. Ca să fim siguri. Dar ochiul nu mă minte şi pot să jur că unul din cei doi, la venire, a fost Stoian. Dar de ce s-a întors celălalt singur? Cel cu urmele mici să fie ucigaşul? Dacă da, cum de a ajuns securea lui Vaida în mâna sa? Să fi fost înţeleşi între ei? Nu-mi vine a crede, dar mai ştii? Totuşi nu-mi vine a crede şi gata!

Dădu dispoziţie şefului de post ca să-şi lase ajutorul în continuare de pază până la venirea autosalvării ce avea să ducă victima la morgă. Apoi se urcară cu toţii în ARO şi se reîntoarseră la postul de miliţie unde zăboviră cam o jumătate de oră.

Moţ îl chemă din nou pe Vaida şi îl întrebă dacă mai are ceva de declarat. Vaida declară că nu. Câinele îl privea liniştit. Când îl întoarseră în arestul postului, Vaida îl mângâie şi câinele dădu din coadă. Toţi priveau scena cu

ochii mari.

— Eu cred, rupse tăcerea Moţ, că Vaida nu e vinovat. Câinele nu i-a luat urma. De aceea nici nu m-am grăbit să-i cer să-mi arate talpa. Pentru siguranţă, şeful de post va lua un mulaj după ghetele lui, deşi, după câte aţi văzut, nu are tălpi de cauciuc. Se pare că asasinul a venit împreună cu victima, cu maşina aia albastră cu care s-a întâlnit Vaida când se întorcea de la pădure. Ce căutau în pădure, nu ştim. Cum de l-a omorât tocmai cu securea lui Vaida? Mister… Ţăranul nu ştie unde a pierdu t-o. Dar a pierdut-o pe traseu, odată ce plecase de acasă cu ea. Asasinul a văzut-o, a oprit maşina şi a luat-o. Mai probabil e că a luat-o chiar victima. Nu uitaţi, era brigadier silvic. Nu se găsesc securi pe toate drumurile. Ca pădurar putea bănui că a trecut pe acolo vreun delincvent silvic şi avea o probă ce i-ar fi permis să identifice pe făptaş.

— Dar dacă Stoian a recunoscut securea lui Vaida, că erau din acelaşi sat? Or fi ele, securile, toate asemănătoare, dar nu sunt la fel. Fiecare are un ceva al ei şi fiecare gospodar şi-o însemnă cu marca lui. Recunoscând-o, i-o fi spus şi celuilalt că e a omului pe care-l întâlniseră pe drum, cel cu căruţa cu boii sperioşi.

— Şi criminalul şi-a făcut rapid socoteala că are pe cine să cadă vina, interveni medicul. Ţăranul a fost în pădure… securea era a lui… deci el e asasinul…

— Să ştiţi că nu omul ce fuse aici e vinovatul, tovarăşe locotenent, se amestecă în discuţie şi plutonierul Predică. Balaur nu se înşală niciodată. Dacă ar fi fost el, praf îl făcea. Aţi văzut şi dumneavoastră că acu', când ne-am întors, nici n-a mârâit, ba a şi dat din coadă. Luaţi-vă şi după mintea lui Balaur. Are cap bun şi miros a'ntâia, prietenul ăsta al meu. Trebuie să-l ascultaţi că şi el face parte tot din miliţie. Şi la noi nu lucrează oricine!

Râseră cu toţii, deoarece Predică avea un fel al lui voios de a vorbi, dar îi dădură dreptate.

— Afurisită treabă, reluă Moţ discuţia. Parcă totul a lucrat în dimineaţa asta în favoarea ucigaşului. Se scărpină în cap şi îşi aminti de gestul lui Vaida. Întorcându-se către şeful de

post, îi spuse:

— Pe Vaida îl ţii în arest până la noi ordine. Să lăsăm ucigaşului impresia că a lucrat perfect şi că ancheta noastră se desfăşoară pe pista pe care ne-a creat-o el. Aşa îi lăsăm libertatea de acţiune şi sigur că va scoate capul.

Procurorul căzu de acord şi şeful de post îl asigură că va proceda întocmai. Sosind ambulanţa, medicul legist şi şeful de post plecară cu ea la locul crimei pentru a ridica cadavrul în vederea transportării lui la morgă. Fiind târziu, nu se mai duseră la văduva lui Stoian. După nenorocirea ce se abătuse asupra casei ei, socotiră că nu era momentul cel mai potrivit. De altfel se însera şi voiau să ajungă la timp în oraş. În schimb, şeful de post îi luase o declaraţie. Femeia nu ştia nimic şi nu învinuia pe nimeni. Nici chiar pe Vaida. Moţ avea declaraţia asupra lui. Împreună cu procurorul urcară în maşina cu care veniseră şi secondaţi de cealaltă maşină, în care se aflau Predică şi Balaur, plecară. Când au ajuns în O…, se însera bine. Moţ îl conduse pe procuror până acasă, undeva în zona noilor cartiere, după care plecă spre sediu.

•

La colonel se afla şi Albu. Studiau cu atenţie fotografiile ridicate de la profesor. Mai ales pe aceea cu calcule şi săgeţi. Află că Nădăşan raportase toată ziua din sectorul Fulgerata că totul e în ordine.

Văzând că Moţ fusese pus la curent cu această latură a cazului pe care îl anchetau, colonelul îi ceru să prezinte raportul. Relată totul, până la cele mai mici amănunte şi prezentă mulajele. Când termină, colonelul îl privi un timp, după care îi spuse:

— Ai procedat corect reţinându-l pe Vaida. Criminalul trebuie indus în eroare. Să dai dispoziţie ca să se ia amprentele victimei; pe ale lui Vaida le ai. Comparaţi-le cu cele de pe secure şi căutaţi-le şi în evidenţa amprentelor de la cazierul judiciar. Confirmă-ţi părerea pe care ţi-ai făcut-o în legătură cu urmele lui Stoian. Celelalte urme le vom identifica pe parcurs.

Colonelul tuşi, după care îl întrebă brusc: — Crezi că

există vreo legătură între asasinarea profesorului şi cea a brigadierului?

— Tovarăşe colonel, s-ar putea să greşesc, dar eu aşa cred.

— Raţionamentele şi argumentele, locotenente.

— Mai mult raţionamente decât argumente.

— Te ascult.

— Venind din comuna S… până aici, mi-am notat câteva repere. Permiteţi să mă ghidez după ele?

— Desigur.

Moţ îşi scoase carnetul şi începu să-şi citească pe puncte, notările, comentându-le când şi când:

— 1. Acum câteva zile a fost ucis profesorul Sever Dunca. Nu avea duşmani (sau nu-i cunoaştem, încă). Se pare că era în pragul descoperirii tezaurului şi acest tezaur interesa şi pe alţii (pe cei pe care-i căutăm şi noi). Că tezaurul interesa şi pe alţii, rezultă din bănuiala profesorului pe care v-a împărtăşit-o dumneavoastră şi din insistenţa cu care o anumită persoană (încă neidentificată) caută să intre în posesia fotografiilor aflate la noi. Un alt argument e şi capcana din grotă (căreia i-am căzut victimă). Dacă a făcut-o profesorul, înseamnă că se temea de cineva. Dacă a făcut-o altul (sau alţii), spera să intre profesorul în ea şi, prinzându-l, să-i smulgă toate datele. Să nu uităm şi dispariţia funiei pe care am coborât cu Albu la grote, prima dată.

2.Bănuind că tezaurul interesează pe anumiţi indivizi, am pus sub supraveghere grotele. Printre cei văzuţi mai des în zonă, au fost: comis-voiajorul, inginerul Avram şi brigadierul Stoian. Primul e în gazdă la al doilea. Mai mult, se pare că se împacă bine. Al treilea e subalternul celui de al doilea. Şi toţi trei fac chefuri împreună. Dacă străinul şi inginerul sunt interesaţi de tezaur, în mod cert a fost implicat şi Stoian. (Să nu uităm că în preziua uciderii profesorului, acesta a primit o scrisoare printr-un pădurar, adică prin cineva care purta uniformă de pădurar. Maria nu avea cum să ştie care îi pădurar şi care îi brigadier. Uniforma e aceeaşi, doar semnele distinctive sunt altele. De asemenea, în ziua

crimei, copilul dentistului a văzut în faţa casei profesorului un camion mare, cu lemne, care, probabil, venea din pădure.

3.Din motive pe care nu le cunoaştem, Stoian a devenit indezirabil şi, deci, trebuia să dispară. Ori ştia prea multe şi îşi şantaja complicii, ori aceştia voiau să scape de el pentru a rămâne numai ei părtaşi la împărţirea comorii. Dacă e aşa, atunci patronii sunt străinul şi inginerul. Amândoi cunoşteau pădurea. Sub un pretext oarecare – eventual un control în zona de care răspundea Stoian – acesta putea merge fără teamă cu şeful lui. Mai ales că după chefurile pe care le făceau împreună se puteau considera prieteni. Deci, autorul uciderii lui Stoian ar putea fi Avram. Putea fi şi străinul, dar e mai puţin probabil. Maşina lui ar fi fost mai uşor de identificat, pe când Dacii, chiar albastre, sunt numeroase şi nu bat la ochi. Dacă străinul ar fi luat maşina lui Avram, trebuia să cunoască pădurea satului S…, ceea ce nu prea cred. Urmele îşi vor spune cuvântul.

4.Rămâne de rezolvat problema securii. Vaida nu e vinovat, dar şi-a pierdut securea pe drum şi asasinul a folosit-o. Că victima nu s-a temut de agresor, chiar dacă ăsta ţinea securea în mână, rezultă din comportamentul ei: mergea înaintea ucigaşului şi nu alături sau în spatele lui. Stoian era voinic, mai voinic decât inginerul şi s-ar fi putut apăra. Unde se vede că o anumită *întâmplare* l-a favorizat pe criminal (întâmplare pe care am arătat-o la punctul 3 şi anume: prietenia dintre şef şf subaltern). Mai mult, chiar, l-a ajutat ca bănuielile să cadă pe altul. Amprentele de pe secure ne vor ajuta mult (dacă nu cumva copiii care au găsit-o le-or fi şters). La nevinovăţia lui Vaida se adaugă şi faptul că Balaurul lui Predică nu l-a băgat în seamă.

5.Să nu uităm că Stoian are o Dacie albastră, exact culoarea maşinii pe care a văzut-o Vaida şi care i-a speriat boii. Deocamdată astea îmi sunt raţionamentele.

Colonelul şi Albu îl ascultară cu atenţie, fără să-l întrerupă. Când termină, colonelul i se adresă:

— Deci concluzia ta e că ambele crime sunt legate între ele şi că mobilul lor e tezaurul. De asemenea, că autorul

celor două crime e aceeaşi persoană.

— Nu văd pe altcineva. L-a ucis pe profesor pentru a-i sustrage datele privind tezaurul. Nu ştim dacă a sustras ceva şi ce. Probabil că da, deoarece evenimentele par să se precipite. Dovadă, uciderea lui Stoian, care devenise incomod.

— Atunci de ce l-au mai implicat în toată afacerea asta? interveni Albu.

— Cine poate şti? Ori Stoian a aflat, din întâmplare, de scopurile urmărite de inginer şi de străin şi s-a impus ca un al treilea participant la acţiune şi la câştig, amenintându-i cu denunţul, ori l-au racolat pentru a-l folosi la lucrările mai grele din grotă, hotărâţi să-l lichideze la momentul oportun. Indiferent cum a ajuns alături de ei, soarta i-a fost aceeaşi.

— Ai o gândire logică, îl întrerupse colonelul. Poate prea logică. Dar să fim atenţi, că nu totdeauna socoteala de acasă se potriveşte cu cea din târg. Şi eu sunt de părere că inginerul şi comis-voiajorul trebuiesc puşi sub o strictă supraveghere, dar cu multă abilitate şi discreţie. Le vom da posibilitatea ca să acţioneze în voie. În adevăr, cele două crime lasă impresia că cei doi se grăbesc să ajungă la ţintă. Dacă ei sunt adevăraţii vinovaţi, nu se poate să nu se demaşte prin ceva. Dacă sunt alţii, la fel li se va întâmpla.

Tăcu. Se duse până la fereastră şi privi oraşul. Pe stradă, un du-te-vino al maşinilor şi pe trotuare, bărbaţi, femei, copii. În părculeţul copiilor de vizavi de sediu, larmă şi bucurie. Agregatele uzinei fremătau.

Se întoarse spre locotenenţi, care aşteptau în tăcere:

— Azi-dimineaţa a fost la mine şeful Ocolului Silvic. E un om în vârstă, în pragul pensionării, suferind. Am discutat despre brigadier. Îl cunoaşte de când a venit ca pădurar în cadrul Ocolului pe care îl conduce. Consideră că îşi făcea datoria; poate cu prea mult zel. A remarcat, însă, o anumită trăsătură a acestuia: răutatea şi dorinţa de parvenire, atât în meserie, cât şi în societate. Întrucât era subordonat direct lui Avram, mi-a recomandat ca să stau de vorbă şi cu el, deoarece îl cunoaşte de mult şi au lucrat împreună. Despre Avram am evitat să discut, dar am profitat de

sugestie şi i-am transmis prin el o invitaţie lui Avram ca să se prezinte la mine luni dimineaţa.

Soneria telefonului de pe biroul colonelului îi opri cuvintele. Ridică telefonul:

— Alo! Tovarăşul colonel Nicoară? întrebă o voce catifelată de femeie.

— Da.

— Sunt recepţionera de la Hotelul „Ursul brun”.

— Vă ascult.

— A sosit omul… dumneavoastră, cel cu… mănuşile albe.

— Ce doreşte?

— O cameră pentru câteva zile.

— A plecat de la particular?

— Da. A spus că doreşte să locuiască la noi, dacă avem camere libere.

— I-aţi oferit?

— Desigur. Au plecat câţiva călători şi l-am putut servi.

— V-a informat, cumva, din ce cauză a plecat de la inginer?

— N-a spus, dar după cum mormăia în româneasca lui stâlcită, am impresia că s-a certat cu proprietarul.

— Bine, drăguţo. Voi trimite pe cineva acolo.

— Bună seara, rosti vocea alintată a femeii.

— Bună să-ţi fie inima pentru aşa veste.

Închise telefonul şi, întorcându-se către ofiţeri:

— Aţi auzit minunea? Străinul nu se mai împacă cu gazda sa. L-a părăsit de vreo oră, cu tot cu bagaje şi s-a mutat la hotel. Asta nu înseamnă, cumva, o împărţire dirijată a forţelor „inamice” şi o încercare de a ne arunca praf în ochi? De la Fabrica de blănuri mi s-a comunicat că străinul a solicitat, pentru poimâine, livrarea mărfurilor. Timpul s-a scurtat la maximum.

— Şi funia se strânge la par, vorba bunicului, mormăi Moţ.

Colonelul zâmbi şi îşi aprinse satisfăcut o ţigară.

Capitolul X
ÎMI PARE BINE DE CUNOŞTINŢĂ

În jurul orelor 21, Moţ şi Albu se pregăteau să plece de la colonel spre casă. Dar colonelul îi reţinu.

— Unde vă grăbiţi aşa? Doar n-am terminat. Mai am să vă spun ceva. Mâine e duminică, deci sunteţi liberi.

— Tovarăşe colonel… Voiră să zică ceva, însă colonelul le reteză cuvintele:

— E duminică şi, din când în când, trebuie să respectăm şi noi ziua de repaus. Aveţi o zi întreagă la dispoziţie, să faceţi ce vreţi. Dar ţineţi legătura cu ofiţerul de serviciu şi anunţaţi-l unde vă poate găsi, dacă o fi necesar.

Colonelul îi privea amuzat. Nu se clinteau din loc. Arătau încurcaţi. Intraseră în „joc” şi orice întrerupere îi lipsea parcă de ceva. „Se bosumflă ei acum, dar o să le prindă de minune. I-am hărţuit o săptămână ca pe caii de curse. Au nevoie de odihnă şi de destindere, pentru refacerea forţelor. Mai ales că ne aşteaptă zile grele, care ne vor

solicita mult”. Văzându-i că nu pleacă, se răsti la ei:

— Vreţi să vă iau de mână şi să vă conduc până acasă? De altfel mâine şi eu o să fiu mai liber. Mă duc şi la înmormântarea profesorului Dunca. Mi-a fost prieten bun… Acum, noapte bună!

Glasul colonelului era categoric deşi tonul era glumeţ. Neavând încotro, salutară şi ieşiră.

— Ce zici? întrebă Albu. O zi liberă, chiar dacă e duminică, în toiul unei acţiuni.

— Ce să zic? Mă întreb şi eu ca tine. O fi ştiind şeful ce-o fi ştiind. Ne crede obosiţi şi vrea să ne refacem. Într-un fel, ziua asta liberă îmi cade bine. Mă simt frânt de oboseală. Gândeşte-te şi tu: Drumul până în comuna S…, alergătura până la pădure şi cercetările de acolo, reîntoarcerea în comună, interogatoriul lui Vaida şi surpriza cu securea, drumul înapoi în oraş… Îşi spun cuvântul. O să dorm în noaptea asta ca un buştean.

— Nu sunt aşa de trudit ca tine, replică Albu. Dar toată ziua mi-am făcut capul calendar cu cifrele şi semnele de pe fotografie, fără să le aflu sensul. Cunosc bine grotele. Fotograful nostru, care-i mare specialist, ne-a făcut altele, chiar şi din unghiul în care au fost luate imaginile din plicul profesorului. Ipoteze, cu grămada. Dar una o răstoarnă pe cealaltă şi, până la urmă, în „sita” prin care le cerneam n-a rămas nimic. Nici mie nu mi-ar strica un pic de odihnă.

Moţ căută în buzunare, după o ţigară. Nu avea.

— N-ai ţigări, Ioane? Pe ale mele le-am terminat.

Albu se căută şi el, cu acelaşi rezultat:

— Ei, fir-ar să fie! Nici eu n-am. Am fumat ca un turc toată ziua. Ei, dar ne apropiem de „Ursul brun”. Du-te până la bar şi ia ţigări pentru amândoi, că n-am nici acasă. Ţine banii.

— Du-te tu! Sunt prea obosit şi fumăria din local nu-mi pică bine. Dar să nu te încurci, după cum ţi-e obiceiul.

Albu cedă şi după ce promise că se va întoarce repede, intră în local pe la recepţie şi de acolo la bar.

Localul gemea de lume. „De, mâine e duminică şi oamenii se pot odihni după o sâmbătă mai prelungită”, îşi

zise şi înaintă spre tejgheaua barului. Salută din mers câţiva cunoscuţi, cu unul mai insistent dădu mâna, refuză o invitaţie la o masă cu tineri zgomotoşi şi ajunse la barman. Surpriză! Pe unul din scaunele înalte aflate în faţa tejghelei, comis-voiajorul. Îşi legăna picioarele ca un om fără griji şi cu timp destul la dispoziţie. Lângă el, o femeiuşcă blondă. Amândoi vorbeau şi se amuzau. O cunoştea bine pe Any Runda. Lucra la poştă, la ghişeul de „recomandate”. O salută şi ceru barmanului două pachete de „Snagov”. Veselă şi clătinindu-se uşor pe scaun, blonda îi întinse mâna şi îl chemă cu un gest familiar:

— Hei, frumosul meu locotenent, hai la un pahar de votcă. Să nu spui că nu. Astă-seară eşti invitatul meu. Şi făcu cu ochiul spre străin.

În alte ocazii Albu ar fi refuzat-o, dar de data asta arboră un zâmbet de fante cuceritor şi luă loc pe scaunul din stânga fetei. „Are ce mă bodogăni Moţ. N-am ce-i face. Deşi i-am promis că nu stau mult, ocazia de a-l cunoaşte de aproape pe comis-voiajor nu trebuie să-mi scape”.

Albu nu o înghiţea pe „dihania” asta (era o vorbă a lui) cu părul platinat exagerat. Frecventa barurile în căutare de fraieri şi de aventuri profitabile. Văzând-o cum arăta, îi venea să fugă. Machiajul din jurul ochilor i se lăţise din cauza transpiraţiei, iar rochia, şi aşa destul de scurtă, îi dezgolea până sus picioarele durdulii pe care le legăna în acelaşi ritm cu comis-voiajorul. Dădu curs, însă, invitaţiei. Chiar îi sărută şi mâna grăsuţă, întinsă insistent prea sus. Mâna grăsuţă urcă şi mai sus, direct în cârlionţii locotenentului, zburlindu-i în chip de alintare. Simţea că, de va dura mult, va face explozie.

— Ionele, („îmi zice pe nume, Doamne!”) hai să-ţi fac cunoştinţă cu bunul meu prieten Hektor Walker, mare om de afaceri în ţara lui şi… Aici se întrerupse, şi tuşi din pricina unei guri de votcă sorbită cu lăcomie, după care continuă: — …şi cel mai drăguţ şi desăvârşit cavaler pe care l-am cunoscut în viaţa mea.

Albu privi chelia lui Hektor şi-i evaluă vârsta la peste cincizeci de ani. „Poate o fi având mai mult, dar mutra asta

uscăţivă, cu barba neagră bine cănită, nu trădează anii.” Întinse mâna şi se prezentă. Simţi mâna voiajorului, încorsetată de nelipsita mănuşă albă. Deşi simţea doar repulsie, îi zâmbi. Fu răsplătit imediat cu un surâs până la urechi şi chiar şi cu câteva cuvinte româneşti:

— Eu bucuros… să cunosc la tine, tiner baiat…

Albu era foarte atent.. „Într-adevăr, îşi zise, vorbeşte româneşte cum aş vorbi eu chinezeşte. Dar de ce, dacă vorbele sunt rostite anapoda, accentul e corect? Încercă să-i răspundă franţuzeşte dar străinul clătină din cap, semn că nu ştia limba lui Voltaire. Atunci interveni Any. Le ceru la amândoi să vorbească româneşte.

— Dacă tu, Ionele, vorbeşti rar, Hektor te înţelege. Şi Hektor, care e un om grozav şi a reuşit să înveţe ceva româneşte de când e la noi în ţară, va găsi cum să se exprime ca tu să-l înţelegi. Unde n-o putea sau unde n-o înţelege, voi interveni eu. Doar ştiu limba lui! Căzură de acord şi ciocniră paharele. Barmanul, văzând că paharele au rămas goale, se grăbi să le umple. La un semn al comis-voiajorului, trecură de la votcă la whisky.

Discuţia demară fără prea multă greutate, la întâmplare. Discuţii banale, discuţii de băutură, ca între oameni care abia s-au cunoscut. Any intervenea la momentul oportun şi toţi erau mulţumiţi că nu tăceau din gură. Ca de obicei, subiectul principal era legat de realitatea imediată: căldurile cumplite din ultimele zile şi frumuseţile împrejurimilor. Walker îşi exprima părerea de rău că nu are timp suficient la dispoziţie ca să cunoască pitorescul şi istoria regiunii. Că e un pasionat, un om pentru care frumosul şi străvechiul înseamnă totul. De data asta, însă, afacerile nu i-au dat răgazul necesar. Dar că va reveni, cândva, numai ca să admire tot ce e frumos în ţara asta. Discuţia se pierdu în banalităţi şi de la cetăţile dacice, despre care străinul mărturisea că auzise că sunt *colosal* de interesante, ajunseră la băuturi, femei şi maşini. Any se simţea în largul ei între cei doi bărbaţi. Se prindea când de gâtul unuia, când de al celuilalt, râdea zgomotos şi se legăna ca barca pe valuri. Cu pantofii sprijiniţi pe stinghiile

barului, cu picioarele îndoite, dezgolite şi mai mult din cauza poziţiei şi cu capul lăsat pe spate, îi privea pe rând pe sub genele rimelate, provocator, şi îşi golea paharul cu graţia cu care o primadonă îşi mişcă evantaiul.

Albu găsi un prilej ca să privească în sală. Îl văzu pe Moţ la o masă. Sorbea tacticos dintr-o ceaşcă de cafea. La masa lui luaseră loc şi trei tineri pletoşi. Fumau şi beau coniac. Îi întâlni privirea şi îşi dădu seama că e supărat. Nu-l înţelegea. Nu vedea nimic rău din faptul că, din întâmplare, ajunsese în preajma comis-voiajorului, a celui care le dădea atâta bătaie de cap. Totuşi era bucuros că Dropia nu-l părăsise, cu toate că se plânsese că e obosit. Îi venea să zâmbească. „Iată-l pe incoruptibil din nou în bar! Dacă am fi fost împreună, ne-am fi tachinat de mama focului, până la supărare. Ne-ar fi trecut, însă tot atât de repede, că de, şi asta ajută în muncă”. Albu fu întrerupt din gânduri de Any care, întinzându-se cu tot trupul ei de viespe pornită la atac spre comis-voiajor, ca să-l sărute, îl lovi din greşeală cu piciorul. Simţea că nu mai poate suporta jocul în care intrase. Any îi repugna iar străinul era destul de reţinut la vorbă. Dădu să se ridice, dar Any sări de pe scaun cu o iuţeală de care n-o credeai în stare într-o asemenea împrejurare şi-l aşeză din nou, inundându-l cu dogorile ce zvâcneau din trupul pe care rochia, foarte subţire, i se mula perfect, scoţându-i în relief anatomia apetisantă.

Conversaţia lâncezea. Mai comandară un rând şi blonda gustă din fiecare pahar, plescăind din limbă cu plăcerea cunoscătorului. Barmanul, care o cunoştea bine, o privi ironic şi făcu cu ochiul străinului. În timpul acesta veni şi Moţ la bar ca să-şi cumpere ţigări. Îi aruncă fetei, din mers, o privire furioasă şi se făcu că nu îl vede pe Albu. Fata nu se sinchisi, crezând că-i vreun adorator dezolat şi Albu nu-i dădu niciun fel de atenţie.

Comis-voiajorul dădea semne de ameţeală, dar se ţinea bine. Albu se hotărî să mai rămână, ca să-şi joace cartea până la capăt. Se apropie de Any şi o prinse de umeri. Femeia i se lăsă moale în braţe şi, înţelegând altfel gestul lui, îi şopti mieros: „— Fii cuminte! Astă-seară, nu”.

Desprinzându-se de el intră în braţele larg deschise ale străinului, care îl privea ironic de parcă i-ar fi spus: „E a mea, tinere domn!”

Îşi roti iarăşi privirile prin sală. De la masa lui, Moţ îi arăta cu discreţie ceasul. Îl privi pe al lui şi văzu că e trecut de zece.

Dar, surpriză. În momentul acela intră în local inginerul Avram însoţit de doi tineri. Albu gândi că cercul se lărgeşte. Inginerul trecu pe lângă bar. Îl văzu pe străin, dar nu-l salută. Acesta părea că nici nu-l observase. Barmanul, care îi cunoştea pe amândoi şi îi văzuse de atâtea ori împreună, îi atrase atenţia. Străinul făcu un gest cu mâna, semn că nu-l interesează. Dar Any, cunoscându-l pe inginer, îl strigă şi-i făcu semn să vină la ei la bar. Inginerul îi privi o clipă, ezită şi apoi refuză, arătând cu un gest grăitor spre cei doi însoţitori. Any mormăi printre dinţi: „Mojicul tot mojic!”

Albu, care urmărea scena, avu prilejul să-l observe mai atent pe inginer. Îi văzu faţa aproape pătrată şi nasul uşor coroiat. Privirile îi erau spălăcite şi clipea des. Părea cam de o vârstă cu voiajorul. Ajutat de un ospătar, inginerul reuşi să-şi facă rost de o masă în restaurant, tot în preajma orchestrei, ca şi în seara trecută.

Any şi voiajorul nu-i mai acordau nicio atenţie. Lăsând impresia că e ameţit, coborî de pe scaun cu încetineala pilitului şi, clătinându-se uşor, trecu printre mese, intră în restaurant şi se îndreptă spre grupul sanitar. La masa inginerului se consuma tot vin negru. Cei trei fumau şi aruncau fumul spre tavan. Nu vorbeau nimic. Din când în când loveau paharele de tăblia mesei şi, fără să le mai ciocnească, le goleau. La grupul sanitar Albu dădu peste Moţ, care intrase prin uşa personalului de serviciu. Se supără când îl văzu, gândindu-se că ar fi fost posibil ca cineva să facă vreo legătură între ei, sau să intre şi să-i găsească împreună.

— Ce vii după mine, Dropio?

— Tu ai venit după mine! M-ai găsit doar aici.

— Vrei să-mi faci morală, să-mi spui că e târziu şi că trebuie să plecăm? Dacă vrei, du-te! Eu mai rămân. Mi-ai

văzut, doar, compania.

— N-o fă pe isteţul, că nu-ţi stă bine. Ce, crezi că o să poţi să-l tragi de limbă pe voiajorul tău? N-o fi aşa de nerod ca să-l ia gura pe dinainte, chiar dacă e ameţit. Sau speri că, prins de cine ştie ce remuşcări, o să-ţi cadă în genunchi făcându-ţi mărturisiri complete şi cerându-ţi iertare…

— Nu de asta e vorba. M-am convins că nu-i prost. Dar sunt curios dacă cei doi vor lua legătura între ei în vreun fel oarecare. În seara asta e multă lume aici. Aşa cum stăm şi noi de vorbă, pot găsi şi ei o modalitate.

— Mă îndoiesc. Dacă n-aş ţine la tine, te-aş lăsa aici, pe mâna lor. Ai văzut ce mână bună au…

— Parcă tu n-ai văzut!

— Am văzut şi-s sătul. Dar ca să te saturi de compania lor, te duc, după ce ieşim, direct la morgă. Să ţi-l arăt pe Stoian care, ca şi tine, aseară benchetuia cu ei.

— Du-te la locul tău sau acasă şi lasă-mă în pace!

Spre bucuria lui Albu, nu intră nimeni în grupul sanitar cât dură încinsul dialog. Ştia că Moţ are dreptate. Dar simţea că trebuie să încerce. Deci, să rămână. Moţ căzu, până la urmă, de acord. Plecară fiecare la locurile lor, pe aceeaşi cale pe care veniseră. Erau curioşi – şi Moţ se molipsise de la Albu – să vadă dacă inginerul va încerca să ia legătura cu străinul, sau dacă cearta lor era adevărată. Nu prea credeau în a doua variantă, dar bănuiau că se va întâmpla ceva până la închiderea localului. Nici ei nu ştiau ce, dar li se părea că ceva pluteşte în aer.

Surpriza nu întârzie să se arate. Albu nu mai găsi la bar nici pe Any, nici pe Walker. Barmanul spăla nişte pahare. Văzându-l, îi şopti:

— Porumbeii au urcat în hogeac. Au luat şi o bombă cu whisky.

Ceru nota, ca să-şi achite consumaţia. Barmanul rânji:

— Nu e nevoie, domnule locotenent. Rechinul a plătit tot şi vă doreşte o seară plăcută.

Ca să aibă justificare că mai rămâne, (voia să vadă ce va face inginerul), ceru un pahar cu whisky. Barmanul ridică un pahar plin de pe tejghea.

— Sunteţi servit! Vă aştepta. L-a plătit înmănuşatul, pentru dumneavoastră, când a plecat. Şi v-a rugat să-l beţi în sănătatea lui.

Albu luă paharul. Nu avea încotro. Să fi refuzat, ce-ar fi zis barmanul? Poate bogdaproste, şi l-ar fi băut el. Nar fi fost rău… Dar cum tot comandase un pahar, ca să tragă de timp, ar fi dat de bănuit că nu-l bea pe cel oferit. Aşa că, vrând, nevrând, îl săltă şi începu să-l deguste.

Albu îl cunoştea pe barman de când venise în oraş. Auzise că era vechi în meserie şi priceput. Dar avea un zâmbet slugarnic, chiar imbecil, sub o mustăcioară à la Douglas Fairbanks. Îmbrăcat totdeauna într-un costum negru impecabil, cu papion alb, părea un ginere tomnatec în aşteptarea miresei. Putea să fie căldura cât de mare, nu zăreai strop de transpiraţie pe chipul lui. Avea un ten uscat, cu un neg pe obrazul stâng cât o monedă de 5 bani. Om stilat. Mâinile îi erau butucănoase şi mari, ca de ţapinar, totuşi extrem de agile.

Aşezat pe scaun, Albu îşi sorbea tacticos băutura. Prin oglinda de pe peretele barului, în care se răsfrângea imaginea a zeci de sticle cu diferite băuturi indigene şi de import, vedea cam jumătate din sală. Nu se petrecea nimic deosebit. Începu să se plictisească de unul singur. La Moţ nu voia să se ducă şi nici Moţ nu venea la el, deşi lui i-ar fi fost mai lesne. Ar fi venit la bar ca orice consumator şi gata! De aceea se bucură când Nicu Blaga, fotbalistul, îi puse mâna pe umăr, cu afecţiune dar şi cu respect. Făcea parte din echipa locală, intrată nu de mult în prima divizie.

— Îmi dai voie, bădie? Aşa-i spunea Blaga, după obiceiul din Moldova natală.

— Şezi, dragul badii, îi răspunse Albu pe acelaşi ton. Că loc e destul, chiar şi pentru fotbalişti.

Blaga luă loc în stânga lui Albu şi comandă un sirop cu lămâie.

— Sirop, Nicule?

— Sirop, bădie, că suntem în plin campionat. De ne simte şeful – se referea la căpitanul echipei, venit de la una din echipele bucureştene şi jucător în „naţională”, om de o

înaltă probitate profesională şi sportivă – că am consumat băutură în perioada asta, ne-am ars. „Băieţi, ne zice el, aţi intrat cu mine în «A»? Da! Vreţi să vă menţineţi? Atunci ascultaţi-mă, că de nu…”

Albu zâmbi când îl văzu pe barman meşterind la siropul cu lămâie mai mult decât era necesar. Bănui complicitatea dintre fotbalist şi barman, dar nu spuse nimic.

— Crezi că învingeţi mâine?

— Nu ştiu ce să-ţi răspund. Au o echipă bună, omogenă şi hotărâtă. Dar nici de noi nu ne e ruşine. Va fi o luptă grea. Suntem, însă, hotărâţi să luptăm cu toate puterile şi cu toată priceperea noastră, până la capăt şi să învingem.

— Până la care capăt? Al răbdării suporterilor poate?

— Bădie, eu vorbesc serios.

— Parcă eu nu! Doar vă ştiu. Când aţi… „promovat” din „A” în „B”, nu tot aşa aţi jucat? Tot până la capăt! Şi cum capătul echipelor din „A”, pe atunci, dar capătul de la coadă, eraţi voi, aţi luat-o de la capăt în una din seriile „B”-ului. Ai uitat „aclamaţiile” suporterilor care nu mai găseau sfinţi în calendar ca să vă „ovaţioneze”?

— S-au mai schimbat treburile, bădie. Ne-am schimbat şi noi. Suntem, până acum, pe locul trei şi nu-l cedăm.

— N-ar fi rău să fie bine, Nicule, rosti Albu una din ironiile atribuite lui Ion Creangă. Şi ciocni paharul său de whisky cu paharul de „sirop” al fotbalistului: Servus şi victorie!

Nicu gustă din sirop şi zâmbi:

— Te-ai prins, bădie! Numai unul beau. Zău! Mai gustă o dată. Privind în sală, îl văzu pe Moţ la o masă. Îl salută cu mâna şi se întoarse spre Albu: — Uite-l colo pe Traian. Cum de nu sunteţi împreună? Nu l-ai văzut?

— L-am văzut, dar lasă-l în pace. Observând că Nicu se pregătea să-l cheme la bar, continuă: — Ţi-am spus să-l laşi în pace! Ştii obiceiul lui de a intra în crâşmă din an în paşti. (Blaga dădu afirmativ din cap). Află că ne-am certat şi acum a intrat în local ca să-mi arate că nu-i pasă. Că se descurcă şi fără mine.

— Eu mă duc să-l aduc aici.

— Lasă-l, că stă bine şi acolo! Aşa-i trebuie! Dacă vrea, n-

are decât să vină singur, fără invitaţie. M-a făcut afemeiat, pilangiu, neserios. El a spus, el să vină să-şi ceară scuze.

Nu termină bine de vorbit şi inginerul Avram veni la bar, cumpără ţigări şi ieşi în stradă. Era singur. Dar, curios, era şi treaz. Cel puţin aşa arăta, lucru surprinzător pentru cei care-i cunoşteau meteahna. Mai era cam o jumătate de oră până la închiderea localului. Niciodată inginerul nu părăsise vreun local înainte de închidere şi atunci numai la insistenţele ospătarilor. Albu nu putea vedea dacă şi cei doi tineri care-l însoţiseră pe inginer au rămas sau au plecat pe uşa restaurantului. Din locul în care şedea nu se observa masa din restaurant la care şezuse inginerul. Era foarte important acest fapt, mai ales că cei doi tineri, dacă aveau vreo legătură cu cazul ce se ancheta, puteau fi două piese noi pe care adversarul le punea pe tabla de şah a celor două crime.

Se scuză faţă de Blaga şi, dând uşor la o parte perdeaua vişinie, de catifea, ce acoperea peretele-fereastră, privi afară. Nu văzu maşina inginerului. Probabil venise pe jos. Îl văzu, însă, cum suna de zor de la telefonul public. Deşi la hotel era şi o staţie de taxiuri, la ora aceea nu era niciun taxi. Neobţinând niciun rezultat, după câteva încercări, porni pe jos. Se uită după el până dispăru în întunericul nopţii. Reveni la scaunul său de la bar, după un ocol mai larg printre mese. Aşa putu privi în restaurant şi văzu că cei doi tineri erau tot acolo. Tocmai le soseau două sticle cu vin. Păreau mai veseli decât atunci când intraseră cu inginerul şi mai vorbăreţi.

Ajuns la bar, îl luă pe fotbalist de braţ, rugându-l:

— Hai cu mine!

— Unde, bădie?

— Unde merge şi vodă pe jos. Hai cu mine, că m-am cam ameţit.

Intrară în restaurant şi îndreptându-se spre grupul sanitar, îl întrebă pe Blaga într-o doară:

— Cine-s tipii ăia, că nu i-am văzut până acum?

— Care?

— Aia de la masa de lângă orchestră.

— Nu-i cunosc nici eu. Mi se pare, însă, că unul din ei, cel din dreapta, e şofer pe autobuz. Pe celălalt nu-l ştiu.

— Aşa localnic eşti? Nu-ţi cunoşti concetăţenii!

— Lasă, bădie, că şi mata eşti aici de un an şi ceva şi, vorba aceea, ditamai miliţianu’ şi nu cunoşti nici şoferii de pe autobuz. Cu meseria pe care o ai ar trebui să-i ştii cum îi cheamă chiar şi pe măturătorii de la gospodăria oraşului.

— Da’ ce, eu îs de la „circulaţie”?

— Cum să fii? Ăia sunt băieţi unu’ şi unu’…

Albu primi lovitura şi contraatacă:

— Fii fără grijă, dragu’ badii. O să întocmesc un tabel cu toţi măturătorii şi o să-l ţin la dispoziţia fotbaliştilor din oraş. Ca să-i chemaţi să mături roşiile de pe teren când pierdeţi un meci. S-ar putea să aveţi mare nevoie de ei.

Blaga înghiţi în sec, dar replică:

— N-ar fi rău să faci tabelul. Bădia şi-ar mai completa cunoştinţele.

— Mi-ajunge cunoştinţa ta, Nicule.

Izbucniră amândoi în râs. Cine i-ar fi văzut, ar fi zis că sunt doi tineri oleacă chefuiţi. Tot discutând şi tachinându-se, reveniră la bar, aşezându-se pe scaune.

— Mai iei un… sirop? Plătesc eu. Fără să mai aştepte răspunsul, se adresă barmanului: — Rudi baci, un sirop sportiv (făcu cu ochiul barmanului) pentru gloria fotbalului local şi un whisky pentru bătrânu’.

— Râzi, bădie, râzi! Dar dacă vii mâine pe stadion, parcă te văd ploconindu-te în faţa mea ca să-ţi dau un autograf şi o mânecă de la tricou, după meci.

— O să văd şi minunea asta. Să ştii că s-ar putea să viu mâine, să te admir. Şi dacă pierdeţi, ce-ţi fac?

— Punem pariu?

— Vrei să-ţi iau banii? Nu pun, că mi-e milă de tine. N-o să mai ai cu ce cumpăra… sirop o lună întreagă. O să vezi!

— Şi ce-ai vrea să mai vezi? întrebă Moţ, care se apropiase pe nesimţite de ei şi acum stătea cu mâinile pe câte un umăr al celor doi, înfierbântaţi de discuţie.

— Pe tine în orice caz, nu, Dropio, dar văd că n-am scăpat.

— Parcă ziceai că sunteţi certaţi, zise Blaga.

— Da. Acum a venit ca să-şi ceară iertare. Şi cum eu sunt bun, îl iert. Noi ne împăcăm repede. Nu ca fotbaliştii care se iau, uneori, la bătaie pe teren sau, mai… elegant, se cotonogesc, i-o trânti Albu.

— Mergem acasă? întrebă Moţ. E târziu…

— Mergem, Dropio. Apoi, către Blaga: — Vezi ce înseamnă să ai soacră. De aia nu mă însor. Am una aici, lângă mine şi îmi ajunge.

Se ridică de pe scaun. Albu îşi bău, stând în picioare băutura şi amândoi îşi luară rămas bun de la Blaga.

— Eu mai rămân ca să-mi beau siropul. Pe mâine, la meci.

— Pe mâine. Îmi pare bine de cunoştinţă…

Blaga rămase cu gura căscată. „Ce-o fi vrut să spuie”?

Nu ştia că Albu se gândea la Any, care i-a permis să-l cunoască pe comis-voiajor.

Ieşiră pe la „recepţie”, în stradă.

— Ce faci mâine? întrebă Moţ.

— Mă duc la meci. Dar tu?

— Merg şi eu.

Se despărţiră strângându-şi bărbăteşte mâna, fiecare plecând către locuinţa respectivă. Mergeau în direcţii opuse. Albu se uită o clipă după Moţ, îşi aprinse o ţigară şi plecă agale către casă. „Îmi pare bine de cunoştinţă, domnule Hektor Walker! Sper să ne mai revedem”, îşi spuse, trăgând cu poftă din ţigara care lucea, în întunericul nopţii, ca un licurici.

Capitolul XI
ÎMPUŞCĂTURI ÎN NOAPTE

Ajunşi acasă, şi Moţ şi Albu, conform ordinului, anunţară ofiţerul de serviciu că pot fi găsiţi în patul lor, toată noaptea.

A doua zi, după un somn bun, Albu şi Moţ se întâlniră imediat după orele 10 la cofetăria „Carmen". Era un soare splendid de vară. Nu începuse zăpuşeala, dar era cald. Luară o îngheţată cu frişcă şi plecară spre stadion. Stadionul nu era prea departe, aşa că nu se grăbeau. Aveau locurile rezervate şi meciul cu „minerii" începea abia la orele 11. Erau binedispuşi. Dormiseră bine şi nu-i deranjase nimeni. Semn că totul se desfăşurase normal, că nu intervenise nimic. Dădură un telefon ofiţerului de serviciu şi aflară că nici în dimineaţa asta nu-i căutase colonelul.

Tribunele era arhipline. Steagurile viu colorate ale echipei localnice fluturau în toate părţile, agitate de tineri gălăgioşi. Într-un colţ, doar, câteva steaguri ale echipei venită în deplasare, legănate ritmic de vreo trei sute de musafiri, la fel de gălăgioşi. Deşi în vădită minoritate, musafirii aveau gura la fel de mare. Şi ei şi gazdele agitau tălăngi şi manevrau nişte sirene micuţe dar care sunau cumplit, ca un miorlăit amplificat, de mâţe trase de coadă. În aşteptarea meciului, care trebuia să înceapă dintr-o clipă în alta, erau cu toţii nerăbdători.

În fine, echipele intrară pe teren. Arbitrul de centru şi cei

de margine îşi luară locul în primire. Traseră la sorţi şi oaspeţii avură lovitura de începere. Meciul se juca pe viaţă şi pe moarte, ambele echipe vrând să câştige. Primul gol îl marcară fotbaliştii mineri, şi cu scorul de 1 la 0 se şi încheie prima parte. Albu se gândi la Blaga… „Dacă puneam pariu, îl văduveam de… siropuri”.

Meciul se încheie, după o a doua repriză foarte agitată, cu victoria gazdelor. După egalare, care avu loc în primele zece minute, Blaga reuşi să marcheze golul victoriei. Urlete cumplite zvâcniră din mii de piepturi. Musafirii tăceau, necăjiţi, păstrând, totuşi, nădejdea, cel puţin a egalării, dacă nu a victoriei. Dar egalarea nu veni. Toţi din tribune, în picioare, intonau cântecul echipei. Patru versuri, doar, repetate la nesfârşit, fără oboseală… „Al dracului, Blaga! îşi spuse Albu. Bău el… sirop, dar a avut dreptate. Şi a marcat frumos”.

Moţ şi Albu ieşiră din stadion odată cu valul spectatorilor. Parcă se revărsa un fluviu pe porţile larg deschise.

— Unde mâncăm, Dropio?

— Tu ştii că eu mănânc acasă.

— Hai să mâncăm la restaurant. Măcar duminica n-o mai fă pe bucătarul. Ştiu că ai talente de gospodină, dar hai cu mine, că mi-e urât singur. Şi la cantină nu m-aş duce.

— Atunci vino la mine la masă. Oi avea ceva şi pentru tine.

— Mulţumesc de invitaţie, dar nu cedez. Mergem la restaurant.

Moţ acceptă şi amândoi se duseră la restaurantul hotelului. În restaurant, lume puţină. Afară, însă, pe terasa restaurantului şi în grădină, grămadă de oameni. Beau bere şi discutau despre meci. Normal!

Luau masa în linişte. Când ajunseră la grătar, în local îşi făcu apariţia Walker însoţit de un bărbat. Se aşezară la o masă şi o ospătăriţă le întinse lista de bucate.

— Cine-o mai fi ăla de lângă străin? întrebă Moţ.

— Dracu’ ştie? Dar parcă-i de-al lui. Nu vezi că se înţeleg, perfect?

Walker ridică privirea şi, întâlnind-o pe a lui Albu, se

înclină respectuos. Albu îi răspunse la fel.

Luară o sticlă de vin. Moţ gustă şi el dintr-un pahar pe care şi-l umpluse numai pe jumătate, lăsându-l pe Albu să ducă greul. Nu terminaseră tot vinul din sticlă, când apăru chelneriţa cu încă o sticlă.

— Păi, n-am mai comandat băutură, îi spuse Albu.

— A trimis-o domnul cu mănuşile albe.

— Spuneţi că nu o pot primi. O sticlă ne este deajuns.

Ospătara vru să ridice sticla, dar Walker, care urmărea scena, se ridică de la masă şi veni către masa lor.

— Iertaţi… Eu dat cu plăcere… Scuze că plecat aseară fără… fără… fără… bunvedere. Rog primiţi…

Albu dădu mâna cu Walker. Moţ înclină capul a salut şi mormăi ceva neinteligibil. Albu îi mulţumi şi acceptă, iar Walker se întoarse la masa lui.

— Ţi-ai făcut un prieten, Ioane. Să-ţi trăiască! Şi goli restul de vin din pahar. Contrar obiceiului său, îşi mai turnă o jumătate de pahar din sticla proaspăt adusă. Ca să fiu părtaş cu tine, Ioane. Servus! Ce-o să râdă colonelul când i-oi povesti!

Serviră şi o cafea, după care plecară. Ieşiră prin bar. Îl salutară pe Walker şi se opriră la recepţie de unde aflară că însoţitorul lui Walker venise de dimineaţă, cu o maşină mare, şi e cazat tot la hotel. Venise să ridice marfa de la fabrica de blănuri.

— Parcă trebuia transportată cu trenul, zise Moţ.

— S-or fi răzgândit. Aflăm noi, mâine. Ce faci după-masă?

— Dorm.

— Şi eu. M-au cam obosit meciul şi căldura asta.

De la un telefon public dădură din nou telefon la miliţie. Nimic nou. Comunicară că merg acasă, unde pot fi găsiţi până la orele 18. Dacă după asta au de gând să se ducă pe undeva, vor anunţa pe unde pot fi găsiţi. Se despărţiră, fiecare plecând spre casa lui.

•

Colonelul fusese la înmormântarea profesorului Dunca. Luase cu el o minunată jerbă de garoafe roşii şi o depusese pe catafalc. Înmormântarea, cu tot ritualul ei, a durat vreo

trei ore. Cortegiul care-l urma pe cel dispărut era imens. Mulţi, foarte mulţi foşti elevi; cadre didactice, personalul muzeului, cu directorul Măloiu în frunte; oameni din oraş care îl cunoscuseră. Şi câţiva străini de oraş, despre care află că reprezintă diferite foruri ştiinţifice din ţară.

Colonelul Nicoară se integră mulţimii, aducând un ultim omagiu prietenului şi cercetătorului dispărut atât de tragic. O zărea, când şi când, pe Maria, în urma carului mortuar. Era singură. Profesorul nu mai avea alte rude. Îmbrăcată în negru şi cu un voal negru pe cap, părea şi mai slabă. „O fiinţă neajutorată, îşi spuse colonelul. Cum se va descurca de acum încolo?”

Căldura se lăsase peste tot, înmuind asfaltul. Dar nimeni nu se grăbea, ritmul carului mortuar şi al oamenilor fiind acelaşi până la cimitir. Fanfara intona, tărăgănat, marşul funebru. Maşinile întâlnite pe parcurs se opreau, aprinzând farurile. Un vechi obicei al şoferilor de a respecta ultimul drum al unui om. Pe trotuare, trecătorii se opreau o clipă, iar cei acoperiţi se descopereau…

Când totul se termină, colonelul îşi luă rămas bun de la Maria, exprimându-şi încă o dată condoleanţele şi plecă. La ieşirea din cimitir, conform consemnului, îl aştepta maşina. Se duse direct acasă. Erau orele patru după-amiaza. Dădu un telefon la sediu şi află că e linişte. Se interesă de Moţ şi de Albu şi fu informat că la ora aceea se găseau acasă. Mâncă ceva în fugă. Nu-i era foame. Sau poate din cauza amărăciunii nu putea mânca. Dădu drumul la radio, dar îl stinse în grabă. N-avea chef nici de muzică. Se întinse şi adormi destul de greu. Până să adoarmă se gândi la familia sa, aflată, încă, la mare. Îi era dor de „fetele” lui, cum îşi alinta soţia şi fata. Dar se întreba şi ce surprize or să aducă zilele care vin. Se adunaseră o serie de date, dar nimic deosebit…

•

În cele două garsoniere telefonul zbârnâi prelung. Moţ şi Albu erau chemaţi urgent la sediu, din dispoziţia colonelului. Erau orele 23. Afară se întunecase…

La sediu, lumină la fereastra colonelului. La intrare, Moţ

sosi odată cu Albu.

— Parcă am tras în bobi, Dropio, că am sosit în acelaşi timp.

— Ce s-o fi întâmplat?

Intrară în cabinet. Colonelul se afla pe scaunul lui. Salutară şi, la un semn, se aşezară pe scaune. Colonelul se uita la amândoi. Îi erau dragi deopotrivă. Îi plăcea şi cum se tachinau. Avea încredere în ei. Cu toată firea lor deosebită, se înţelegeau de minune. Formau un cuplu de acţiune bine sudat.

— Noutăţile, băieţi!

De data asta Moţ i-o luă înainte lui Albu, relatând cu lux de amănunte aventura de la bar, din seara trecută, a lui Albu.

— Vasăzică ai avut „onoarea” de a face cunoştinţă cu distinsul comis-voiajor.

— Am avut. Când am intrat în local după ţigări, era la bar cu una, Any Runda, de la poştă.

— O ştiu. Şi?

— N-am scăpat. Mă cunoştea şi m-a invitat. Aşa l-am cunoscut pe Hektor Walker, că aşa îl cheamă pe omul cu mănuşile albe. Zicea că nu ştie româneşte. Că a învăţat câteva cuvinte în răstimpul de când e la noi în ţară. Avea asupra lui şi un ghid de conversaţii curente, în limba lui, cu traducerile respective în limba noastră. Dar să ştiţi că e viclean. Deşi Any o făcea, din când în când pe interpreta, am impresia că înţelegea tot ce-i spuneam. Dar nu ăsta e lucrul cel mai important, ci faptul că se pare că străinul s-a certat cu adevărat cu inginerul.

Colonelul îşi ridică numai sprânceana dreaptă a întrebare. Albu continuă:

— A venit şi inginerul în local, însoţit de doi tineri. Nu s-au uitat unul la altul, nu s-au salutat. Când Any, care îl cunoştea, l-a invitat la bar, a refuzat politicos şi a intrat în restaurant.

— Au rămas acolo?

— Nu. După un timp, Walker şi Any au intrat în camera străinului, iar inginerul a plecat în jurul orelor 22 şi 30. Pe

jos, singur şi, după aparenţe, necherchelit. Tipii cu care venise au rămas în local.

— Ai aflat cine sunt?

— După câte am fost informat, unul e şofer pe autobuz. Despre celălalt nu am putut afla nimic. I-am lăsat bând vin negru şi într-o stare înaintată de… euforie.

— Cum aţi petrecut ziua de azi?

Moţ relată tot ce au făcut. Adăugă:

— Walker şi-a adus un concetăţean. A sosit azi de dimineaţă un camion cu care vrea să-şi transporte marfă de la Fabrică. Locuieşte tot la hotel. E interesant acest aspect. Ştiam, doar, că marfa urma să fie transportată cu trenul.

— Vedem noi mâine. Acum să vă spun de ce v-am chemat. Ceva mai înainte, subofiţerul care supraveghează casa Dunca, a raportat, prin radio, că un individ a trecut aşa, în pas de plimbare, de câteva ori prin faţa casei. I s-a părut că se uita prea insistent spre casă. S-ar putea ca să fie un cetăţean cu insomnii, care-şi caută… somnul pierdut. Dar ar putea fi şi altceva. Vă amintiţi că Maria a primit câteva telefoane în legătură cu fotografiile pe care le-aţi găsit voi. N-ar fi exclus ca… plimbăreţul să fie posesorul vocii misterioase care le solicita atât de insistent. Ştiind că Maria e singură în casă, nu cumva să intre pentru a le lua. Plimbarea lui, dacă e aşa cum bănuiesc, urmăreşte să afle o posibilitate de a intra în casă şi eventualele riscuri… Un fel de… documentare la faţa locului.

— Bine, dar fotografiile sunt la noi, spuse Moţ.

— Sunt şi nu sunt. Sunt şi la noi şi acolo. Am făcut copii după ele. Până şi calculele ca şi săgeţile le-am copiat. Acum fotografiile, în plicul original, sunt la locul lor. Le-am pus cu mâna mea. Am trecut ieri pe acolo. Maria nu era acasă. Am descuiat uşa, că ştiu unde lasă cheia: în cutia de scrisori. Am intrat. Apoi am sigilat uşa şi am plecat. Aşa că nici Maria nu ştie că pozele au plecat şi s-au întors.

Îşi trase o clipă sufletul, apoi continuă:

— Misiunea voastră: mergeţi urgent acolo şi acţionaţi după împrejurări.

— Pe subofiţer unde îl găsim? întrebă Albu.

— În porumbăria veche din stânga curţii. E destul de încăpătoare pentru un om şi nu dă de bănuit.

— Coşmelia aia înaltă?

— Da. Fiind în ea, nu poate acţiona. De-abia a putut să ne transmită prin radio, cu voce înceată. Dacă ar coborî, ar putea fi văzut şi ar da totul peste cap. Mergeţi acolo. Vă recomand prudenţă şi atenţie. Dacă plimbăreţul e criminalul, nu va pregeta. Doi morţi ajung! Aţi văzut şi voi că asasinul nu are niciun scrupul…

Cerul se umpluse de nori şi o noapte întunecoasă se lăsase peste oraş. Când cei doi ofiţeri ajunseră, la destinaţie, pe strada Pinilor nu era nici ţipenie de om. Ultimele cuvinte ale colonelului îi puseseră pe gânduri. Îşi pipăiră pistolul de sub haină, în orice clipă la îndemână. La capătul străzii se opriră. În loc să meargă spre casa Dunca, intrară în prima curte. Casa era întunecată, semn că toţi ai casei dormeau duşi. Avură noroc că portiţa nu era încuiată şi nici nu scârţâia. Merseră tiptil pe lângă zidurile casei şi se strecurară spre fundul grădinii. Pantofii lor, cu talpă de crep, amortizau orice zgomot. Proprietarii nu aveau câine, aşa că ajunseră cu bine la gardul ce dădea în curtea de alături. Gardul era înalt, din beton. Reuşiră să se urce pe el. Moţ avu norocul să sară într-o tufă de urzici. Înjură pe înfundate, blestemând în gând proprietarul care nu-şi îngrijea ograda. I se băşicase pielea mâinilor şi îl ustura îngrozitor. Răbda, strângând din dinţi, ca să nu-i dea prilej de râs lui Albu. Parcă-l auzea povestind, înflorind povestea cu fel de fel de amănunte imaginare: „Marele anchetator, într-una din marile sale acţiuni, a sărit un gard mare; a fost atacat de un număr mare de urzici pe care, până la urmă, a reuşit să le aresteze cu mâinile goale, singur şi nesilit de nimeni, lăsând posterităţii amintirea unuia din infailibilele sale sisteme geniale”… Străbătură noua curte în pas vioi, prin iarba moale care atenua şi mai mult zgomotul paşilor. Nu mai săriseră atâtea garduri de când erau copii.

Aleseră calea asta pentru a ajunge la casa profesorului, fără să fie văzuţi de cineva de pe stradă. Treceau din curte în curte, sărind garduri când mai înalte, când mai scunde. O

veritabilă „cursă de garduri”. Călcau peste straturi de ceapă, varză şi altele din aceeaşi familie, se strecurau printre butuci de vie sădiţi de câte un pătimaş, care păstra nostalgia satului natal.

Într-o curte dădură peste un dulău bătrân care, după ce-i mârâi leneş, o clipă, îşi puse iar botul pe labe. La a patra curte, o bătrânică chinuită de nesomn, şedea cu lumina aprinsă în cadrul ferestrei deschise şi privea afară. Cu părul alb şi rărit de ani, revărsat pe umeri, uscată şi fără dinţi. O cămaşă albă, de două ori mai mare decât trupul firav. Când îi văzu sărind în curtea ei, dădu să ţipe. Glasul, însă, îi pieri ca prin farmec. O zăriră ridicând mâinile în sus şi căzând pe patul care, din fericire, era aproape de geam. Se opriră şi, apropiindu-se tiptil de geam, ascultară. Se temeau ca nu cumva bătrâna, de emoţie, să fi păţit ceva. Dar bătrâna îşi reveni repede, îşi făcu o cruce de la frunte până la picioare, închise fereastra cu zgomot şi slobozi storurile. Râseră mulţumiţi că nu se întâmplase nimic şi îşi continuară cursa. Moţ nu pierdu ocazia şi îl tachină pe Albu:

— Ai văzut cum leşină femeile după tine, simpatice Don Juan?

— N-a leşinat după mine, îi replică Albu. Dar când văzu aşa un urs ca tine, ce putea să facă săraca?

Pentru a preîntâmpina situaţii asemănătoare, o luară numai prin spatele caselor, unde – sperau ei – gardurile sunt mai mici şi şansele de a fi văzuţi, minime. Noroc că nu întâlniră garduri protejate de sârmă ghimpată.

Cursa cu obstacole ţinu vreo douăzeci de minute. Ajunşi la gardul profesorului, se opriră ca să-şi tragă sufletul şi să chibzuiască ce au de făcut. Gardul era destul de înalt. Parcă mai înalt decât celelalte. Avea, deasupra plăcilor de ciment, o plasă din sârmă cu ochiuri hexagonale.

Ascultau încordaţi şi căutau să străpungă bezna de dincolo. Linişte. Casa profesorului se înălţa, printre arborii înalţi, ca o umbră de castel medieval. Albu îşi privi ceasul fosforescent. Mai erau zece minute până la miezul nopţii. Trecuse mai mult de o oră de când subofiţerul raportase prin radio că i se pare ciudată plimbarea necunoscutului

prin faţa casei. Trebuiau să se grăbească.

Căutară locul prin care puteau trece peste gard, cât mai uşor, fără zgomot şi fără să fie zăriţi de către cineva din curte, dacă era cineva... În cele din urmă găsiră ceea ce căutau. Doi arbori, destul de rămuroşi. Unul într-o grădină, celălalt în cea în care se aflau. Ramurile lor se întindeau peste gard, ca într-o îmbrăţişare. Albu se urcă primul în copac. Trecu destul de uşor peste gard în celălalt pom, cel din curtea profesorului. Îl urmă Moţ. Aşteptară o clipă nemişcaţi, una cu frunzele. Nu sesizară nimic deosebit. Îşi dădură drumul pe rând. Curtea casei Dunca, în partea aceea, era nelucrată. O iarbă mare şi deasă, destul de înaltă, ce nu fusese cosită deloc în această vară, înăbuşi descinderea celor doi din pom. Din locul în care se aflau nu aveau un unghi favorabil de observaţie. Intrarea principală se afla către stradă. Se întinseră în iarbă şi aşteptară, cu toate simţurile încordate. Nimic. Îşi pipăiră încă o dată pistoalele. Răceala oţelului parcă mângâia fierbinţeala degetelor. Niciun semn nu arăta că şi în această casă, ca de altfel şi în cele din jur, nu se doarme. Când trăia profesorul, ferestrele lui erau luminate până târziu, spre faptul de zi. Acum nu mai avea cine să citească sau să scrie în sfânta linişte a nopţii. Casa intrase în ritmul celorlalte de pe stradă în care locatarii, după terminarea programului de la televizor, se culcă. Nu putură vedea dacă Maria doarme sau nu. Camera ei avea ferestrele spre stradă.

Hotărâră pe şoptite cum vor proceda. Albu o luă prin stânga casei. Se apropie de zid şi înaintă încet, cu grijă. Moţ ocoli prin dreapta şi se îndreptă cu precauţie spre intrarea principală. Făcea tot posibilul ca să ia legătura cu subofiţerul din porumbărie, coşmelie părăsită de mult de păsările zvelte şi blânde pe care le ţinuseră, cu mulţi ani înainte, strămoşii profesorului.

Albu ajunse la intrarea de serviciu. În partea aceea, dar către stradă, se afla un balcon larg. Balconul în care fusese ucis fiul profesorului. Până la uşa de serviciu era o scară de lemn, frumos lucrată, dar îmbătrânită de vreme.

Albu ascultă o clipă şi încercă să urce treptele. Când puse

piciorul pe prima treaptă, o simţi şubredă şi o auzi scârţâind. Renunţă să mai urce. Se dădu câţiva paşi înapoi şi aşteptă.

Pe partea cealaltă, Moţ nu întâmpină niciun obstacol până la intrare. Linişte şi nicio mişcare. Singurul lucru care îl nelinіştea era că subofiţerul nu dădea niciun semn de viaţă din porumbărie. Liniştea i se păru nefirească. Dacă nu adormise („şi cum să adoarmă când era în post şi ştia că-i vin ajutoare!”, îşi zise Moţ), trebuia să facă ceva. Din turn, prin ochiurile prin care altădată intrau şi ieşeau porumbeii, avea putinţă de observaţie de jur-împrejur. Se gândi că, acoperit de întuneric, ar putea urca scara porumbăriei. Încă nu se hotărâse. Cântărea…

În clipa aceea răsună un foc de pistol în casă. Moţ nu mai pierdu timpul cu prea multe socoteli. Din câţiva paşi fu la intrarea principală. Era aşa de întuneric că nu-şi vedea nici mâna întinsă, cu pistolul ţinut strâns. După al doilea foc de pistol, se izbi de uşă. Fie că nu era încuiată, fie că cedase sub forţa izbiturii lui, uşa se deschise. Acum era cert pentru el că subofiţerul nu mai era în porumbărie. Ar fi ieşit la primul foc de pistol. Nu ştia, însă, ce se întâmplase cu Albu…

Împinse uşa şi intră în hol. Merse încet pe lângă perete, ca să atenueze scârţâitul scărilor. Dădu de sala mare de sus, pe care o cunoştea. Totuşi se descurca destul de greu. În sală era şi mai întuneric. Se lovi de ceva moale care se răsturnă pe scări, de-a berbeleacul. „Ce dracu’ o fi? îşi zise. Cade şi nu face zgomot”. Se gândi că o fi vreun vânat împăiat, unul din multele aflate pe toţi pereţii, parcă străjuind o imaginară alee ce începea din hol şi ducea către încăperile de sus. Mai târziu avea să afle că răsturnase un superb lup cenuşiu, împăiat…

După câţiva paşi, se opri. Păstra în palme răcoarea balustradei de nuc, lustruită de atâţia ani de întrebuinţare. Se gândi: „Câţi inşi or fi stat cu mâna pe această balustradă?…”

Deodată auzi un ţipăt de femeie. Răsună strident deşi răguşit, ca un urlet ţinut cu greu şi multă vreme în gâtlej şi,

apoi, slobozit dintr-odată cu toată puterea dar şi cu frică. Izbit de ţipătul omenesc, întunericul prin care orbecăia locotenentul se făcu parcă şi mai dens. Ca de smoală. „Câte surprize şi în noaptea asta, îşi spuse Moţ. Parcă stihiile răului s-ar răzbuna pentru o perioadă atât de îndelungată şi de liniştită ce a domnit în această casă a înţelepciunii şi creaţiei”. Era sigur că e ţipăt de femeie. Deci subofiţerul şi Albu trebuiau excluşi. „Dar ce-o fi cu ei? De ce nu dau de subofiţer? O fi el sigur pe sine dar e singur şi ştia că venim… Dar Albu? De obicei e repezit în astfel de situaţii; de ce nu dă niciun semn de viaţă?”

Era ţipătul Mariei. Uită de orice precauţie şi într-o clipă fu la uşa biroului de lucru al lui Dunca. Văzând sigiliul rupt, bănui că de acolo venise strigătul. O deschise şi, cu pistolul în mână, intră. După câţiva paşi precauţi, pe lângă perete, Moţ făcu un salt şi trecu în spatele biroului profesorului. Judecata şi execuţia fuseră concomitente. Două motive îl determinaseră: dacă era cineva în încăpere, singurul refugiu era în spatele biroului masiv, care oferea un adăpost sigur chiar împotriva gloanţelor. Şi ar fi căzut peste el, anihilându-i orice împotrivire. Iar dacă nu era nimeni acolo, se putea adăposti. Lăsase uşa întredeschisă şi oricine ar fi putut trage în el. Stând pitit după birou, ascultă. Linişte. Nimic nu se mişca. Nici din restul casei nu venea niciun zgomot.

Se ridică, dar ceva parcă îl ţinea de picioare. Covorul era gros şi atenua zgomotele mişcărilor lui Moţ care încerca să se desprindă din cablurile telefonului. Fulgerător îi trecu prin minte capcana de la Stânca Fulgerata. Sudoarea începu să-i curgă rece pe şira spinării. Smulse cu brutalitate cablurile din jurul gleznelor, apoi aprinse lanterna pe care, de când cu aventura pe care încă nu o uitase, o purta permanent cu el. În încăpere nu era nimeni. Văzu telefonul răsturnat şi firele rupte. „Vasăzică asta a fost capcana”? Zâmbi.

Camera era de nerecunoscut. Totul fusese răvăşit, sertarele trase pe jumătate şi conţinutul lor aruncat pe jos, claie peste grămadă. Fotoliile, întoarse pe dos şi

îmbrăcămintea lor, din piele grea, închisă la culoare, tăiată cu cuţitul. Uşile bibliotecii se bălăbăneau din pricina curentului iscat între uşa întredeschisă şi oberlihtul uneia dintre ferestre. Mergând către ieşire, simţi că ceva i se sparge sub picior. La lumina lanternei, văzu că nu era altceva decât o fiolă de *algocalmin,* căzută cine ştie de ce, pe covor, printre fişele şi manuscrisele răspândite peste tot. Se vedea că cineva trecuse pe aici, cu câteva minute înainte. Graba, dar şi meticulozitatea cu care „acel cineva" lucrase, dovedeau că individul căuta ceva deosebit de important. „Să fi căutat fotografiile? se întrebă Moţ. Ştia că fuseseră puse la locul lor de către colonel. Le-o fi găsit?" Îi era imposibil, în împrejurarea în care se găsea, să mai controleze şi acest fapt.

Ieşi din cameră, deschise uşa camerei vecine, în care ştia că stă Maria şi intră. Până să aprindă lanterna, auzi ceva fâlfâind pe lângă el şi zgomotul de ţăndări. Din instinct, se trase uşor de lângă uşă. Fereastra încăperii în care locuia Maria nu avea perdele. Afară, norii se risipiseră şi lumina palidă a lunii îşi arunca razele pieziş în încăpere. Nu prea mult, dar suficient ca să poată observa câte ceva. O pată mare şi închisă pe peretele din stânga al camerei. Recunoscu un dulap. În mijlocul camerei i se păru că mişcă ceva. Bâjbâi după comutator şi aprinse lumina. Surpriză totală. Femeia în negru, Maria, se pregătea să arunce din nou. Avea un borcan în mână. Când îl văzu şi îl recunoscu, scăpă vasul din mână şi îi arătă tavanul. Privi în sus şi văzu rama unui chepeng, cu oblonul deschis. Se dădu la o parte, mai către perete. „Cum s-o fi urcat acolo?" Vrând să o întrebe pe femeie, auzi un geamăt. Privi într-acolo şi îl văzu pe subofiţer. Era căzut pe podea şi lângă el se zărea o pată de sânge ce se tot lăţea. Se gândi că trebuie să anunţe „salvarea", dar ca să ajungă la telefon urma să iasă din încăpere şi ar fi intrat în unghiul de tragere al celui din pod. Ca să se asigure, trase un foc de armă în direcţia chepengului şi ţâşni pe uşă. Dar se izbi de Albu. Prin gesturi îi arătă pe subofiţer şi duse mâinile la ureche cum ai duce un receptor. Albu pricepu şi coborî la telefonul din hol,

lăsând uşa deschisă.

Moţ se repezi spre subofiţer. Dinspre chepeng, nicio mişcare. Îşi dădu seama că agresorul se retrăsese. Glonţul pătrunsese în regiunea toracică. Sângele de pe haine arăta cu prisosinţă aceasta. Zăcea cu faţa în jos, cu mâna dreaptă, în care avea pistolul, sub el. Probabil că se temuse să nu i-l ia cineva. Îl ridică şi îl întoarse cu faţa în sus. Îl cunoştea. Era sectoristul din această parte a oraşului. Nu-i ştia numele, dar îl văzuse de mai multe ori. Erau cam de o vârstă şi cam în acelaşi timp venise la inspectoratul de miliţie din care şi el făcea parte. Îl cuprinse o adâncă părere de rău. Nu ştia cât de gravă e rana… Cu grijă, îi luă pistolul din mână. Rănitul deschise ochii. Recunoscându-l pe locotenent, se linişti. Pleoapele îi căzură din nou, grele. Îl lăsă pe subofiţer şi, deplasându-se tot pe lângă perete, ajunse lângă femeie. Şedea ghemuită după un divan imens şi plângea tăcut.

Era speriată rău. Obrajii îi erau albi ca o coală de hârtie. Buza de jos îi tremura nervos, iar lacrimile cădeau mari şi grele pe obrajii îmbătrâniţi dintr-odată. Încercă să o liniştească, dar femeia rămânea în continuare nemişcată şi mută după divanul demodat. Borcanul pe care voise să-l arunce cu câteva clipe înainte, căzuse jos. Îi scăpase din mâini şi se făcuse fărâme.

O întrebă în şoaptă pe unde se poate ajunge în pod. Femeia abia îi răspunse, cu glas ca de pe altă lume:

— Numai prin balcon. Acolo e o scară de lemn. Urcând pe ea, ajungi la un alt chepeng, ce dă în pod.

Îi făcu semn să stea liniştită şi o rugă să aibă grijă de rănit, până vine ambulanţa. După indicaţiile Mariei ajunse la uşa balconului. O deschise şi ieşi. Auzi un zgomot înspre gardul peste care săriseră şi ei. Aprinse lanterna şi în raza de lumină mai avu timp să vadă o umbră săltând în partea cealaltă. Privi în sus. Oblonul era dat în lături. Simţi paşi. Era Albu. Priveau amândoi înciudaţi, cu pistoalele în mâini. Îşi dădură seama că „pasărea” a zburat şi le puseră la locul lor.

La poarta dinspre stradă se auzi un claxon. Albu sări din

balcon direct în ogradă. Nu era prea înalt. Fugi la poartă şi o deschise. Venise ambulanţa. Brancardierii ridicară pe rănit şi plecară, apoi, în mare viteză spre spital. Nu era timp de pierdut. Subofiţerul pierduse mult sânge şi era nevoie de o intervenţie urgentă. După plecarea autosalvării, Albu vru să închidă poarta, dar Moţ îl opri. Se îndreptă spre porumbar. În spatele lui se afla Trabantul profesorului. Meşteri ceva la portieră şi, după ce-o deschise, mai meşteri ceva şi porni motorul. Lângă poartă opri şi-i spuse lui Albu:

— Ioane, eu mă duc după individ.

— ...? Albu făcu ochii mari.

— Nu mai căsca gura de pomană. Vreau să mă conving dacă e, sau nu, clientul nostru. Ştiu eu ce ştiu. N-am timp să-ţi explic. Ai grijă de femeie şi cercetează biroul profesorului. Dă un telefon şefului şi spune-i ce s-a întâmplat. Anunţă-l că-l vom căuta, la sediu sau acasă, după cum o crede de cuviinţă, indiferent de oră. Aşteaptă-mă, că mă întorc cât pot de repede şi te iau.

Lui Albu îi păru rău că nu-i venise lui ideea. Dar nici nu văzuse Trabantul. Pricepu că Moţ îl bănuia pe inginer şi acum căuta să se convingă.

Albu reintră în casă. Femeia şedea pe un scaun, cu mâinile în poală şi cu privirile rătăcite în gol. O lăsă câteva clipe în pace. După ce se potoli, întrebă şi el pe unde se poate ajunge în pod. Ieşi pa terasă, urcă scările de lemn şi, luminându-şi calea cu lanterna, se duse prin pod până la chepengul din tavanul camerei Mariei şi îl închise. Apoi coborî.

Însoţit de Maria, intră în camera profesorului. Aprinseră lampa de modă veche. Dezordinea îi izbi la fel de neplăcut cum îl izbise şi pe Moţ. Uşile larg deschise ale bibliotecii îi făcură lui Albu impresia unei păsări cu aripile întinse în gol, dar fără putinţă de zbor. Cu ajutorul Mariei încercă să facă ordine. Dar, sub acest pretext, căuta plicul cu fotografii pus de colonel la locul lui. Nici urmă de plic. Necunoscutul răscolise mult. „Se pare că a dat de el, îşi zise Albu. Aşa cum l-am găsit şi noi, după multă căutare.” După un răstimp, făcuseră oleacă de ordine în vraiştea lăsată de

intrus. Maria era expeditivă şi toate se aşezau la locul lor.

Albu ridică telefonul de jos. Firele, scoase de la locul lor de către Moţ, fură din nou conectate. Nu prea se pricepea, dar cu un briceag în loc de şurubelniţă şi, după câteva tatonări, reuşi să capete ton. Luă legătura cu colonelul. Acesta nu plecase acasă. Aştepta raportul lor. Relată cele petrecute şi ce măsuri au luat. Colonelul îi felicită, prin el, pe amândoi. Îl informă că subofiţerul e în afară de orice pericol. A fost operat de cum a ajuns la spital. Niciun organ vital nu-i era atins, dar pierduse mult sânge şi era slăbit.

Albu ceru aprobarea ca, după ce revine Moţ, să se prezinte la sediu. Colonelul i-o reteză scurt:

— Acasă cu voi! E ordin! Pentru azi ajunge! E târziu şi avem timp destul şi mâine. Ai uitat că graba strică treaba?

Albu încercă să mai spună ceva, dar colonelul era intransigent.

— Albule, ordinul se execută, nu se discută. Dacă nu vă convine, raportaţi mâine. Râse. Voi trimite un alt subofiţer ca să preia paza şi, pentru voi, o maşină, ca să nu vă mai plimbaţi cu Trabantul profesorului.

Închise telefonul. Femeia avu o idee pe care Albu o binecuvântă.

— O cafeluţă?

— Două, dacă nu vă e cu supărare, că n-o să beau de unul singur.

Maria nu mai coborî în bucătărie ci se folosi de spirtiera profesorului. Albu profită de relaxarea femeii şi o provocă la discuţie.

— …Şi cum s-a întâmplat?

Femeia tăcu câteva momente, aparent atentă la cafea, dar Albu bănui că încearcă să-şi facă ordine în gânduri. Apoi începu, cu vocea domoală, cu opriri spre aducere aminte:

— Eram în camera mea şi-mi cârpeam o fustă. Închisesem uşile şi ferestrele. Nu-mi era somn. Îmi era, totuşi, urât. Mă gândeam la Sever, pe care azi l-am înmormântat. A fost şi colonelul Nicoară… Om de treabă, domnule locotenent… Îmi era urât, nu şi teamă. Ştiam că în porumbar şedea un miliţian de-al dumneavoastră, lăsat de

pază şi mă simţeam în siguranţă. Mă gândeam şi la el… Mi-era milă… Grea meserie v-aţi ales! Aş fi vrut să-l chem în casă ca să mânânce ceva. Dar mi-am amintit că la sosire mi-a spus ca nu cumva să-l caut, că lui nu-i trebuie nimic… De, era în misiune, săracu'!…

— Nu aţi auzit nimic în camera asta? Nicio mişcare? Doar aţi văzut ce harababură a făcut individul care v-a „vizitat".

— Am văzut, dar n-am auzit nimic. Cârpeam la o fustă, după cum v-am spus. Dar, deşi sunt în doliu, am dat drumul la radio. Se spune că nu e bine să dai drumul la radio sau la televizor când în casă a murit cineva. Eu, am dat… Parcă nu eram singură. N-o fi bine, dar… morţii cu morţii şi viii cu viii! Era şi vorba lui Sever, Dumnezeu să-l odihnească! Se transmitea o piesă de război. Împuşcături, strigăte, larmă… Cum nu aud prea bine, dădusem radioul mai tare. Spre sfârşitul piesei, nu mai era atâta gălăgie în aparat. Mi se păru că aud un zgomot… Oi fi eu fricoasă, dar mi-am dat seama că e vorba de om şi nu de năluci. Deschid încetişor uşa şi ascult în hol. M-am uitat spre uşa camerei în care stăm noi acum, cabinetul lui Sever. Pe gaura cheii nu se vedea lumină. N-am îndrăznit să intru. Mi se făcuse inima cât un purice. Am coborât tiptil scările, am descuiat uşa.

— Uşa de la intrare era încuiată?

— Sigur! O încuiasem cu mâna mea şi trăsesem şi zăvorul. Într-un suflet m-am dus la porumbar şi l-am strigat încetişor pe miliţian. După ce mi-a răspuns, i-am zis că e cineva în casă. A venit cu mine. Probabil că el a făcut zgomot pe scări şi cel care intrase în birou l-a auzit. Când am deschis uşa, biroul era gol dar răvăşit, aşa cum l-am văzut şi noi. A vrut să dea un telefon la miliţie, dar l-am rugat ca mai întâi să vină la mine în cameră, ca nu cumva necunoscutul să fi intrat acolo. M-a înţeles… Am intrat în cameră. El a intrat primul şi eu după el. N-am ajuns să aprind lumina. Miliţianul a aprins lanterna şi a purtat-o peste tot. Când a ridicat-o spre tavan, a stins-o brusc… Atunci s-a auzit o pocnitură venind de sus. Am auzit un geamăt şi o bufnitură. Mi-am dat seama că miliţianul fusese împuşcat şi căzuse. Ştiam despre oblonul din tavan, dar în

clipa aceea uitasem de el. De teamă, n-am aprins lumina şi cum îmi cunosc camera şi pe întuneric, m-am ascuns după canapea. Miliţianul, deşi rănit, a mai putut trage un foc în sus.

„Vasăzică asta a fost a doua împuşcătură,” îşi zise Albu.

— Şi?

— Mi-am pierdut cumpătul şi am strigat. Atunci a intrat prietenul dumneavoastră.

Maria puse ceştile cu cafea pe birou, invitându-l. Din partea de jos a bibliotecii scoase o sticlă. Pe etichetă scria „Rom superior”.

— Puneţi şi puţin rom. Cică e mai bună. Aşa îi plăcea şi răposatului Sever.

— Dar pe unde o fi intrat dacă uşa era încuiată? Că n-o fi duh să intre prin gaura cheii, nici omul care trece prin ziduri.

— Ştiu eu? O fi intrat prin balcon, că nu-i mare lucru pentru un om în putere. Şi dacă e şi priceput, o fi reuşit să descuie uşa cu vreo sârmă şi să intre în casă.

Albu îşi aprinse o ţigară. Strică vreo două chibrite până găsi unul bun. Un gând îl rodea.

— Bine, a intrat în casă descuind uşa dinspre balcon cu şperaclul. Dar în pod ce-o fi căutat?

— Cred că a vrut să plece tot prin balcon, dar o fi văzut ceva sau pe cineva în curte şi n-a putut fugi. Ca să nu fie prins, s-a urcat pe scară în pod.

— S-ar părea că musafirul nepoftit cunoaşte casa, dacă s-a orientat atât de bine. N-aveţi idee cine ar putea fi? Ia gândiţi-vă la cei care veneau la profesor şi erau, hai să zicem, mai de-ai casei?

Femeia se gândi. Sorbea din cafea şi privea într-un punct fix, de parcă aştepta o sugestie de acolo. Apoi ridică din umeri:

— Nu ştiu. Zău nu ştiu!

Albu nu mai insistă. Îşi dădu seama că necunoscutul nu reuşise să fugă prin balcon deoarece tocmai atunci săriseră ei gardul în livada profesorului. I-a văzut şi, pentru siguranţă, s-a urcat în pod. Putea să tragă în ei, dar nu era

sigur de reuşită şi risca. Probabil avea o lanternă cu el şi aşa a descoperit celălalt chepeng, cel din camera Mariei. L-a ridicat sperând că va găsi o altă posibilitate de ieşire din casă. Dar intraseră femeia şi subofiţerul în cameră. Temându-se că subofiţerul l-a zărit când a luminat tavanul, a tras vrând să-l ucidă, ca să nu poată fi identificat ulterior…

…Auzind zgomot de motor la poartă, Albu coborî scările care scârţâiau îngrozitor şi ieşi în curte. Revenise Moţ şi acum parca Trabantul la locul lui. După câteva clipe sosi şi maşina miliţiei, cu care trebuiau ca să plece.

Îşi luară rămas bun de la Maria. Din umbră se desprinse o siluetă, un alt suboţifer. Înlocuitorul celui rănit. Se prezentă lui Albu şi îi spuse ceva. Albu se adresă Mariei: — Iată-l pe îngerul păzitor numărul doi. Dacă nu aveţi nimic împotrivă, va dormi în biroul profesorului, pe canapea.

Maria le mulţumi. Albu şi Moţ urcară în maşina miliţiei şi plecară. Albu era nerăbdător să afle ce-a făcut Moţ, dar Traian îi spuse să aibă răbdare până la miliţie. O să afle când i-o raporta colonelului, că n-o să spună aceleaşi lucruri de două ori.

Albu se înciudă, dar şi zâmbi. Moţ nu ştia că nu se duc la miliţie şi că şoferul avea ordin categoric să-i ducă acasă. Îşi aprinse o ţigară, făcând pe îmbufnatul…

Capitolul XII
CE NU ŞTIUSE ALBU

Maşina miliţiei opri în faţa blocului în care locuia Moţ. Era în drum, urmând ca după aceea să-l conducă şi pe Albu acasă. Moţ întrebă mirat, trezit din cine ştie ce gânduri: ·

— De ce aţi oprit la mine?

— Execut, ordinele şefului, îi răspunse Albu. Şi îl puse la curent cu dispoziţia transmisă prin telefon de către colonel,

— Dacă-i musai, cum ziceţi voi, transilvănenii, atunci cu plăcere.

Albu coborî după el.

— Da' tu nu te duci acasă?

— Nu mă duc! Rămân la tine, dacă vrei să mă primeşti.

— Rămâi, Ioane. De la mine voie ca de la… Banu Ghica.

— Să ştii că rămân. Din două motive: întâi, ca să-ţi fac pagubă, că de mâncare trebuie să-mi dai; apoi, vreau să aflu ce-ai făcut după ce-ai plecat cu Trabantul.

— Hai!

Mulţumiră echipajului de la „circulaţie” care îi adusese până acolo şi intrară în bloc. Luară liftul şi urcară.

— Ce-ar fi să se ia lumina şi să rămânem între etaje, râse Moţ.

— Ţi-ar conveni. Ai scăpa ca să-mi serveşti o masă bogată şi mi-ai povesti toată tărăşenia în lift.

— N-am eu norocul ăsta!

Dar lumina electrică îşi vedea de treburile ei şi liftul urcă până la etajul nouă, unde Moţ ocupa o garsonieră confortabilă. Camera era spaţioasă şi plăcut aranjată. În timp ce urcau, Albu îi spuse că şi aşa, dacă ar fi mers acasă, nu s-ar fi odihnit cum se cuvine. Avea un prieten, Radu Hristea, care şedea deasupra lui. Se pretindea mare sculptor în lemn. Cioplea până noaptea târziu într-o buturugă în care voia să imortalizeze pe femeia visurilor lui. Neavând atelier, lucra acasă. Ceilalţi vecini nu erau deranjaţi, că buturuga era pusă pe un maldăr de pături. Dar la el se auzea totul prin tavan.

— De ce nu-l pui la punct!

— Lasă-l în pace! Are şi el trăsnaia lui. L-aş muştrului, dar are talent şi e convins că din mâinile lui va ieşi o minunăţie.

Nu m-oi pricepe, dar, din câte am văzut, se pare că va ieşi.

Nu intrară bine în cameră şi sună telefonul. Moţ ridică receptorul.

— Cine-o fi la ora asta? Alo!… Să trăiţi! Am ajuns… Da, e aici… Doarme la mine… Da, îi e frică să doarmă singur… Bine… Am înţeles… Trecem şi pe urmă venim la sediu… Să trăiţi! Noapte bună! Închise şi se adresă lui Albu: — Şefu'! Ne-a verificat! A dispus ca mâine, înainte de a ne prezenta la raport, să trecem pe la spital şi, dacă e posibil, să stăm de vorbă cu subofiţerul.

Moţ îşi prinse în curea un prosop în chip de şorţ. Scoase din frigider cele necesare. Dispăru în mica bucătărie şi reveni cu două farfurii în care abureau două omlete uriaşe.

— Dropio, vezi să nu ajungem chiar în noaptea asta la spital şi nu mâine, cu… talentele tale culinare.

Albu îl tachina, deşi ştia că Moţ era un bucătar iscusit. Foarte rar mânca la restaurant sau la cantină. Îşi gătea singur şi era mândru de asta.

Mâncară cu poftă. Moţ scoase din frigider o sticlă cu vin şi umplu două pahare.

— Ştiu că nu-ţi place, dar ajută-mă, că la mine tot stă degeaba.

Ciocniră. Moţ dispăru iarăşi în bucătărie şi aduse două cafele.

— Dacă îţi trebuie rom sau coniac la cafea, serveşte-te singur. Nu-mi ţin frigiderul gol niciodată. Nu beau, dar am. Tu bei. Ai rezerve în frigider?

— Fii fără grijă. Râseră amândoi. Acum, dă-i drumul.

— După ce am plecat cu Trabantul profesorului, m-am îndreptat spre casa inginerului…

— Am bănuit. Şi?…

— Dacă mă mai întrerupi, tac… Am traversat oraşul în viteză şi am oprit la capătul străzii lui. Am parcat maşina pe trotuar şi am pornit spre casa inginerului. Cunoşteam locul. Aveam vreo treizeci de metri până acolo. Strada, după cum ştii, e încadrată de castani stufoşi. Ajuns în dreptul casei, m-am urcat într-un castan. Cu atâtea garduri sărite şi pomi în care m-am căţărat, aveam antrenament.

— Îţi lipseau urzicile. Cred că le duceai dorul, nu?

Moţ se făcu că nu-l aude şi continuă:

— ...şi ascuns în umbra lui, aşteptam. Casa inginerului era întunecată. Să nu fi sosit? mă întrebam. Dar dacă doarme dus şi eu îl bănuiam fără rost? În plus, mă mai usturau şi mâinile de la urzici... Râzi, tu, râzi! Dar nici până acum nu mi-au trecut.

— Ies la spălat, Dropio!

— Asta nu-i nimic. Dar mă necăjea şi un strănut afurisit pe care de abia reuşeam ca să-l ţin. Cum mă întrebam ce să fac, apăru maşina inginerului. Noroc că a venit repede. Chiar mai repede decât bănuiam.

— Maşina? Parcă n-am văzut niciuna pe strada Pinilor, îl întrerupse Albu.

— Ai dreptate, n-am văzut nicio maşină. Da’ ce, era prost să vină cu ea în faţa casei în care voia să pătrundă? O fi lăsat-o în altă parte. Nu venea cu viteză. Ca şi când ar fi venit de la o plimbare sau maşina ar fi fost în rodaj. A coborât tacticos, a deschis poarta şi a intrat în curte. Era aproape de ora unu. A închis poarta la loc şi a pătruns în casă.

Moţ trase o gură de vin, îşi aprinse o ţigară şi trase câteva fumuri, spre disperarea lui Albu care aştepta continuarea.

— Hai, mă, zi-i mai departe.

— Îmi venea să sar din castan şi să-l înhaţ de guler, continuă Moţ. Să-l fac inofensiv în doi timp şi trei mişcări şi să-l duc plocon şefului. Dar mi-am adus aminte de sfatul său: prudenţă, răbdare şi raţiune. Mi-am spus: măi Traiane, nu fi repezit ca Albu... Şi m-am calmat.

Albu îi arătă pumnul, dar nu-l întrerupse.

— Am strâns pumnii, de-mi simţeam unghiile în palme şi am aşteptat până s-a aprins lumina în casă. Am coborât, m-am urcat în maşină şi am venit după tine. Asta-i tot. Păcat că vremea e aşa de călduroasă şi pământul aşa de uscat. De era mai umedă, poate am fi găsit vreo urmă în grădina profesorului. Ei, şi dacă se potrivea cu mulajul pe care l-am luat în pădure...

Nu-şi termină gândul rostit cu glas tare. Văzând că paharul lui Albu e gol, că, prins de povestire, uitase să şi-l umple, luă sticla şi-i turnă.

— Dibaci om, rosti Albu. Ne duce de nas şi noi nu ştim nici până acum dacă el e ucigaşul sau nu.

— Ne duce, e drept. Dar, dacă el e vinovatul, îi vine rândul. O singură dată şi bine. Moţ îşi duse mâna la frunte, amintindu-şi de ceva: — Ai găsit plicul?

— Nici urmă de plic. Am căutat peste tot. Nimic. În schimb, camera profesorului era într-un hal fără de hal.

— Am văzut-o şi eu, dar n-am avut timp să zăbovesc. Era să-mi frâng şi gâtul. M-am împiedicat în firele de telefon. Dar dacă plicul nu-i, înseamnă că individul care-l căuta a muşcat din momeală.

— Aşa se pare.

Albu bău şi restul de vin. Gustă şi Moţ. Apoi se culcară: Albu pe pat şi Moţ, în chip de gazdă, pe un pat pliant. Se făcuse târziu. Ceasul din perete bătea orele trei când stinseră lumina. Adormiră imediat.

•

…A doua zi telefonul sună dis-de-dimineaţă. Moţ, somnoros, aprinse veioza şi, în drum spre telefon, privi ceasul. Era ora şase. Albu nu se trezise. Ridică receptorul şi auzi:

— Să trăiţi, sunt ofiţerul de serviciu… Tovarăşul colonel a dispus ca să vă trezesc la ora asta. Să trăiţi!

Moţ închise telefonul. „La toate se gândeşte şefu'. De nu suna telefonul, nu ştiu dacă auzeam, clopoţelul deşteptătorului”! Îl trezi şi pe Albu. Făcură un duş rece, pentru înviorare, se bărbieriră, luară o mică gustare şi plecară spre spital. Nu luară autobuzul, convinşi că, de vor merge pe jos, le va pieri somnul.

Portarul spitalului îi recunoscu şi le deschise poarta. Se îndreptară spre Urgenţă. O soră voinică moţăia într-un fotoliu. Când îi văzu, tresări şi le ieşi în întâmpinare. Se interesară de subofiţer şi ea îi informă că fusese operat şi acum se află într-o rezervă. Dar nu puteau merge acolo fără aprobarea medicului de gardă. Îi conduse până la camera

acestuia. Intrară. Medicul şedea întins în pat şi citea o carte. Se ridică şi, aşezat pe marginea patului, îi privea întrebător. Ofiţerii se legitimară. Fură invitaţi să ia loc.

— Şi ce doriţi?

— Am venit să ne interesăm de pacientul ce v-a fost adus aseară cu un glonte în torace.

— A fost operat şi acum e bine. De altfel, l-am informat şi pe tovarăşul colonel Nicoară. E în rezervă. Chiar eu l-am operat. I-am extras glontele. Luă de pe masă o cutiuţă, o deschise şi le arătă plumbul extras. Apoi îl puse la loc în cutiuţă şi îl întinse lui Albu: — Poftim.

Albu puse cutiuţa în buzunar, după care îl întrebă pe medic:

— Putem sta cu el de vorbă?

— Acum e imposibil. Operaţia n-a fost chiar aşa de grea. Dar e operaţie. Pacientul a pierdut destul sânge până a ajuns la noi. E drept că brancardierii i-au aplicat un pansament deasupra rănii, dar a sângerat mult până la intervenţia lor. Acum doarme. I s-au administrat sedative. Dacă vreţi să-l vedeţi, se poate. Dar nu cred că doriţi numai atât. Aşa i-am spus şi colegului dumneavoastră.

— Ce coleg? întrebă Moţ, mirat.

— Nu ştiu. A sunat acum o jumătate de oră şi a spus că e de la miliţie. S-a interesat de starea pacientului.

— S-a prezentat?

— Nu. Dar vorbea grav şi accentua pe „r”. Graseia.

— Nu era de la noi. Lui Moţ îi veni o idee: — Pot telefona de aici, din spital?

— Desigur, chiar de la aparatul din camera asta de gardă. Numai o clipă, ca să obţin firul cu oraşul.

Moţ îşi căută agenda şi formă numărul de acasă al inginerului. În timp ce se auzea cum soneria postului chemat zbârnâia, Moţ întinse doctorului telefonul şi-i spuse repede: — Dacă vă răspunde cineva, spuneţi-i ce vă trece prin minte, dar fiţi atent la voce.

La a cincea ţârâitură, răspunse o voce groasă:

— Ce dorrriţi?

— Nu vă supăraţi, casa profesorului Vasiliu?

— La drrracu’ şi cu prrrofesorul Vasiliu şi cu tine… Şi închise telefonul.

Medicului îi sticleau ochii:

— Ăsta-i tovarăşul de la miliţie care a telefonat. N-am nicio îndoială.

— Eram sigur, îi răspunse Moţ.

Obţinu din nou fir cu oraşul şi formă numărul de telefon, de la birou, al colonelului. Îi raportă că sunt la spital şi îl rugă să trimită de urgenţă pe cineva care să vegheze, că subofiţerul a intrat în atenţia celui care l-a băgat în spital. După convorbire îl întrebă pe medic:

— Ce i-aţi spus celui ce v-a întrebat despre rănit?

— Ce v-am spus şi dumneavoastră şi a promis că va trece pe la spital ca să-l vadă.

— Tovarăşe doctor. Va veni cineva de la noi. Aţi auzit! Nimeni, în afara personalului medical, să nu intre în rezerva subofiţerului. Unii au interes ca subofiţerul să nu vorbească.

— Fiţi fără grijă. Voi informa pe tovarăşul director şi vom lua măsurile corespunzătoare.

O bătaie în uşă întrerupse discuţia. În camera de gardă intră o femeie tânără, cu păr negru bătând în albastru. Subţire şi înaltă, cu mers elastic.

— Bună dimineaţa.

— Bună, Tiberia. Pe tine te-a trimis tovarăşul colonel? întrebă Albu.

— Da.

— Atunci să te prezint tovarăşului medic. Tovarăşa sergent major Tiberia Lazăr va fi Cerberul de la uşa subofiţerului. N-are mutră de buldog, dar e fată de ispravă.

Medicul de gardă îi întinse mâna. Fata se întoarse spre ofiţeri:

— Vă aşteaptă maşina afară. Urgent la tovarăşul colonel.

Ofiţerii îşi luară rămas bun şi plecară. Până la sediul miliţiei tăcură amândoi. Picoteau.

Capitolul XIII
MEMORIA DOSARELOR

Trecuse o săptămână bogată în evenimente, o săptămână de vară frumoasă, o săptămână de întrebări, căutări şi amărăciuni. Dincolo de forfota oraşului, de ritmul lui trepidant, de zbaterile şi împlinirile lui, o mână de oameni veghea, neadormită. O mână de oameni călită, părtaşă activă la viaţa de fiecare zi, oameni alături de oameni, dăruindu-şi fiecare clipă din viaţa lor oamenilor...

Începuse o săptămână nouă, cu un soare la fel de strălucitor, cu un cer la fel de albastru... În cabinetul colonelului pendula bătea orele cinci şi jumătate dimineaţa. La birou, colonelul Nicoară. În jur de şapte jumătate trebuia să apară Moţ şi Albu, venind de la spital. O trimisese pe Tiberia ca să vegheze asupra vieţii subofiţerului rănit. Medicii vegheau după rostul lor şi cu armele lor. Miliţia veghea după rostul ei şi cu armele ei. „Tiberia e o fată bună şi energică. Delicată şi mândră la trup şi chip, dar neînfricată ca un bărbat. Cât timp o ştiu acolo, nu mă tem pentru viaţa rănitului...”

Clopotul pendulei se stinse melodios. Cafeaua aburea în ceaşcă. O ţigară, uitată pe scrumieră, se consuma singură. „Am timp destul până vin băieţii. Şi, până la opt şi jumătate, când vine inginerul Avram, e timp berechet”. În

faţa lui, un teanc de dosare primite de la arhivă. Toate erau vechi, coperţile primind, datorită trecerii vremii, culoarea, tutunului, iar filele dintre coperţi, pe cea a lămâii. Răspândeau acel miros caracteristic pe care îl au dosarele depozitate de ani şi ani de zile. Le primise sâmbătă. Le studiase şi acasă, acum le cunoştea conţinutul. Scrise de mână, cu litere mai mari sau mai mici, cu greşeli de ortografie… Dar nu ăsta era inconvenientul principal. Multe din ele erau incomplete. Desigur, din vina celor ce, cândva, le întocmiseră. Lipsea câte ceva esenţial şi se mira că cei de atunci nu sesizaseră treaba asta. Era bucuros, totuşi, că, în mare măsură, găsise ceea ce căuta. Luă trei dintre ele şi le aşeză în sertarul clin dreapta-sus, cel cu lucrările curente. Pe celelalte le înapoie la arhivă.

Îşi privi ceasul. Orele şase. Zâmbi. „La ora asta băieţii dorm şi ofiţerul de serviciu îi sună. Ce or fi spunând că le stric somnul? Mai ales că au avut o noapte de… pomină. Nu-i nimic. Sunt tineri şi aşa se călesc”…

În sinea lui, colonelul era îngrijorat şi chiar nemulţumit de mersul cercetărilor. Nu se manifesta faţă de subalterni, pentru a nu le scădea moralul. Criminalul, sau criminalii, erau destul de dibaci. Cu toate astea, mobilul acţiunilor lor devenea tot mai clar. Uciderea profesorului se conjuga cu uciderea lui Stoian. Aceste două crime, ca şi celelalte acţiuni ale celor din umbră, arătau net că toate firele duceau spre tezaur. Dar probele se lăsau încă aşteptate, deşi funia anchetei, vorba lui Moţ, se strângea tot mai mult în jurul celor bănuiţi. „Cei din umbră” acţionau tot mai îndrăzneţ. „Din două motive, îşi spuse colonelul: întâi, fiindcă se tem de noi. Nu ştiu ce vom face. Chiar faptul că nu îi deranjăm îi deranjează. Nu ştiu ce ştim şi cât ştim despre ei. E drept că nici noi nu ştim prea multe, dar ceva tot ştim, pe când ei?… Totuşi adversarul nu trebuie subestimat niciodată! Ar fi singura greşeală şi cea mai mare! Suficientă ca să dea totul peste cap. Deci: se tem de noi. Şi e firesc să se teamă. Cel care încalcă legea se teme de consecinţe… În al doilea rând, tocmai din cauza acestei temeri vor încerca să forţeze nota, să ajungă cât mai

curând în posesia tezaurului şi să dispară. Îndrăzneala e, uneori, soră bună cu disperarea. Pe această disperare trebuie să mizăm…”

Seara care trecuse nu i-a prea priit. A adormit cu greu şi se sculase cu noaptea în cap. Dosarele vechi grăiseră, atât cât le-a fost putinţa, despre trecut. Ce se va aduna în dosar despre ucigaşii de azi?

Întinse mâna după o carte. O publicaţie cu caracter istoric cuprinzând mai multe articole, referate, comunicări… Printre alţii, cineva scria despre comorile regelui Decebal. Îl reciti şi puse cartea la loc. Nu găsea nimic în legătură cu ce îl interesa. O înşiruire, doar, din istoriile străvechi, vechi şi medievale. Îl surprinse, însă, că în final autorul îşi mărturisea chiar compătimirea faţă de cei ce se aventurau după astfel de himere. Mai interesante i se părură a fi două alte lucrări prin care autorii încercau să dea un răspuns întrebării: de ce numărul obiectelor de aur descoperite şi provenind din secolele ce preced cucerirea romană e extrem de mic în comparaţie cu abundenţa podoabelor de argint, datând din aceeaşi vreme? Să nu mai fi exploatat dacii aurul câteva secole? Ambii resping această ipoteză, bazându-se pe ştirile literare care atestă existenţa aurului în cantităţi imense chiar şi atunci. Mărturie, uriaşa cantitate de aur dusă de Traian din Dacia. Să fi strâns romanii tot aurul din ţara cucerită? „Ipoteza că romanii ar fi strâns cu grijă absolut tot aurul din Dacia, nu rezistă, scrie unul din ei, pentru că o sechestrare completă nu era posibilă…” Şi amândoi sunt de acord că singura explicaţie justă şi temeinică rezultă, din sistemul organizării statului dac. Aurul era tezaurizat numai în visteria regală, fapt pentru care nu se mai putea găsi şi în posesia altora, indiferent de rang…

Colonelul luă fişele întocmite cu grijă de el şi de colaboratorii săi. Citi extrasele… Câte zeci de întrebări nu se puneau? Unde e tezaurul, sau tezaurele regilor daci? Cât au descoperit şi şi-au însuşit romanii din el? Câte mesaje din negura timpurilor îşi aşteaptă şi acum descoperitorii?

Trecu peste luptele de opinii dintre cercetători cu privire

la aurul dus de Traian la Roma. Unii îl evaluau la peste un milion şi jumătate de kilograme, alţii îl reduceau la o zecime. Dar şi în al doilea caz cifra era impresionantă: 165 de mii de kilograme… Ce rămâne din această dispută?

Încărcat cu o deosebită semnificaţie rămânea tot testamentul ciudat al clujanului Pavel Varga, devenit, în 1716, dintr-un modest meseriaş, unul din cei mai bogaţi oameni ai timpului.

„M-am îndoit şi eu de aşa-zisa *utopie a profesorului Dunca,* îşi zise colonelul. Dar se pare că bătrânul prieten a avut dreptate. Să fi căutat chiar comoara despre care aminteşte Varga? Să fi aflat ceea ce sute de oameni au căutat cu înfrigurare de-a lungul timpului?” Colonelul era atât de entuziasmat de idee încât, de nu ar fi avut atâtea treburi şi răspunderi, ar fi pornit să răscolească văgăunile munţilor…

Timpul trecea, totuşi. Ceasul bătu şapte jumătate. În momentul acela se auzi o ciocănitură în uşă. Moţ şi Albu intrară în cabinet, salutară şi, la îndemnul colonelului, fiecare îşi luă locul obişnuit: Albu, în fotoliul micuţ din faţa ferestrei, iar Moţ pe scaunul de lângă geam.

— Cred că aţi dormit bine după o noapte atât de agitată.

Moţ luă cuvintele colonelului drept întrebare şi preciză cu conştiinciozitate:

— După o zi plăcută, o noapte cu adevărat grea.

— Se cam vede! Acum vă ascult.

— Cu toată graba, începu Moţ, necunoscutul ne-o luase înainte. Intrase în casă, răvăşise biroul profesorului şi-l împuşcase pe subofiţer, ca apoi să dispară la fel de misterios cum intrase în casă.

— Măcar aţi reuşit să-l vedeţi?

— Numai când a sărit gardul. Dar numai ca pe o umbră pierdută în întunericul nopţii.

— Nu l-aţi recunoscut cât de cât?

— Nu era posibil. Reţin doar că era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, care îl ascundea şi mai bine. Capul nu l-a întors. Când l-am zărit noi, tocmai sărea gardul. Doar câteva clipe l-am putut vedea…

— Nu a lăsat urme, în casă sau în curte?

— Doar urma trecerii lui. Scotocirea camerii şi împrăştierea cărţilor şi a manuscriselor, golirea sertarelor şi tăierea fotoliilor. Încolo, nimic care să poată constitui o probă temeinică. Pământul din grădină nu era umed, ci uscat, iar în casă nu par să fie amprente. Rămâne ca specialiştii noştri să verifice.

— Vor verifica, fii fără grijă. Colonelul tăcu. Le făcu semn să aştepte puţin şi ieşi clin cabinet. Când reveni, ochii îi străluceau. Ofiţerii bănuiră că îi venise o idee şi că pusese ceva la cale. Nu le spuse nimic. Doar atât:

— Acum vă ascult, pe rând.

Colonelul îi asculta foarte atent, notându-şi, când şi când, câte ceva. Când terminară, luă din nou cuvântul:

— Din cele relatate de voi, cred că putem desprinde următoarele aspecte:

1.Individul interesat de tezaur a luat plicul cu fotografiile, pus de mine în locul celui adus de voi. A riscat enorm. Putea să fie prins, dar n-a pregetat. Înseamnă că e un om îndrăzneţ, cu nervii tari. Dar mai înseamnă că vrea să acţioneze rapid în direcţia tezaurului.

2.Nu l-aţi recunoscut când a sărit gardul. Dar el nu ştie asta şi, probabil, a intrat în panică. Panica sa e dublată şi de faptul că în momentul în care se pregătea să părăsească locuinţa profesorului, v-a simţit pe voi în grădină. Sentimentul că e încolţit l-a făcut să-şi caute ascunziş în pod şi să iasă pe altă cale. Faptul acesta infirmă punctul vostru de vedere că ar fi fost un obişnuit al casei. Dacă era, ştia că prin chepengul din camera Mariei nu putea coborî, deoarece nu mai exista scara de multă vreme. Unele informaţii le avea. Aşa a putut pătrunde în casă şi să ajungă în camera lui Dunca. Să ne gândim şi la un eventual complice…

3.Nici de subofiţer nu e sigur că nu l-a văzut la lumina lanternei. De aceea a şi tras în el. Logic, nu trebuia să o facă. Prin focul de armă, atrăgea atenţia celor de afară, a voastră, şi îşi periclita retragerea. Dar a tras de teamă, ca să nu existe martor împotriva lui. Tot din cauza asta s-a

interesat de starea subofiţerului, la spital, prezentându-se la telefon drept ofiţer de miliţie.

4.Necunoscutul e şi bine informat. Nu a avut timp ca să-şi dea seama dacă subofiţerul a fost sau nu ucis. Dar până a doua zi a aflat că îl rănise, doar. Cum a aflat? Iarăşi problema unui complice sau a unui informator; în fond, tot un drac!

5.Am trimis un alt subofiţer la casa Dunca. Îl ştiţi şi voi. Dacă individul e convins că a fost văzut de către subofiţer, cred că bănuieşte că şi femeia l-a văzut. Şi vreau să preîntâmpin o nouă tentativă în direcţia asta.

6.Ipoteza noastră că inginerul e unul din autori s-ar confirma prin recunoaşterea vocii sale de către medicul de gardă. Dar mai sunt şi alţii care graseiază. Faptul că Moţ l-a văzut pe inginer venind acasă *după* întâmplările din casa profesorului, nu e o probă suficientă. Încă! Omul putea să vină din altă parte. Mai ales că la faţa locului sau în împrejurimi nu i-aţi văzut maşina.

7.Rămâne de elucidat, totuşi, cum a intrat necunoscutul în casă. Mai exact, pe unde. Prin faţă nu putea. Uşa era încuiată şi zăvorâtă, iar scările scârţâie. Îl auzea Maria şi dădea alarma. Prin spate? Să fi sărit gardurile ca şi voi? Înseamnă că e un om agil… În fine, vom vedea.

Sună telefonul. Albu, că era mai aproape, ridică receptorul, ascultă şi îl întinse colonelului:

— E pentru dumneavoastră, Tiberia, de la spital.

După ce termină convorbirea, le spuse să se ducă la spital. Subofiţerul îşi revenise şi doctorul permitea o scurtă discuţie. Mai ales că şi subofiţerul solicitase aceasta.

— Înainte de a pleca, puneţi mâna şi băgaţi tot ce e pe masă în dulapul de fier. Mai e un sfert de oră până soseşte inginerul şi n-aş vrea să observe că şi pe noi ne interesează… istoria. Ar putea intra la gânduri. Şi e, încă, prea devreme pentru aşa ceva!

După ce terminară, se îndreptară spre uşă. Colonelul le atrase atenţia:

— Să nu-l obosiţi! E destul de slăbit.

Ieşind din cabinet, avură surpriza să constate că pe

culoarul din faţa cabinetului apăruse un linoleum. Până atunci era numai cimentul gol. Dar nu un linoleum obişnuit. Parcă ar fi călcat pe un covor moale. Dar nu-i dădură prea mare importanţă şi ieşiră, fără să vadă cum femeia de serviciu le curăţa urmele, ce se imprimaseră perfect, cu o cârpă umedă.

•

La orele opt şi jumătate, inginerul Avram se prezentă la sediul miliţiei şi fu condus la colonel de ofiţerul de serviciu. Inginerul era în ţinută de lucru; pe reverele uniformei silvice erau însemnele rangului său. Pantalonii „pană” şi ghete în picioare. În cap, pălăria de vânător şi pe umăr, porthartul.

Colonelul şedea la birou şi, după amabilităţile de rigoare, îl invită să ia loc pe scaunul din partea cealaltă a biroului. Şedeau faţă în faţă. Colonelul îl ştia, din vedere, de vreo zece ani. Când dădu mâna cu el, simţi că inginerul are o mână viguroasă. Aşa cum şedea pe scaun, lăsa impresia unui om liniştit, aşezat. Nu mai era chefliul gălăgios pe care îl ştiau toţi ospătarii. Nu auzise nici de bine, nici de rău despre el. În cadrul Ocolului Silvic îşi făcea, probabil, conştiincios datoria, deoarece acolo nu se întâmplase nimic în ultimii zece ani care să intre în atenţia miliţiei.

Exista doar o singură chestiune nelămurită, dar de o importanţă mai mult personală: deşi avea peste 55 de ani şi cu toate că arăta doar în jurul lui 40, nu se căsătorise niciodată. Din cercetările efectuate discret, la timpul lor, se aflase că în urmă cu câţiva ani întreţinuse relaţii intime cu o doctoriţă din oraş, Marinela Popescu, o doctoriţă în vârstă, necăsătorită, care murise în împrejurări oarecum misterioase. Oficial, se sinucisese cu o mare cantitate de somnifere. După deces se constatase că le sustrăgea din depozitul special al spitalului, la care avea acces. Cantităţi infime, de fiecare dată, pe care le justifica prin diverse tratamente, dar care cu timpul se acumulaseră în cantităţi destul de mari. Autopsia a stabilit că le folosea în mod curent şi că în seara decesului înghiţise o cantitate prea mare, cu mult mai mare decât doza cu care se obişnuise. Doza fatală… A fost găsită moartă în locuinţa sa, fără

nimeni în preajmă care să-i fi sărit în ajutor.

Colonelul ştia toate acestea din unul din cele trei dosare de la arhivă, reţinute în sertarul din dreapta-sus al biroului său.

— Domnule colonel, ţin să vă mulţumesc pentru invitaţia făcută. Îmi parrre bine că am astfel ocazia să vă cunosc. Vă rrrog să mă scuzaţi că mă prrrezint în ţinuta de serrrviciu. Am de făcut un contrrrol inopinat în unul din sectoarrrele de carrre rrrăspund…

Colonelul îşi dădu seama că inginerul e stăpân pe sine şi decis să se ţină „tare”. Îi părea bine că l-a anunţat din timp prin şeful Ocolului. I-a dat posibilitatea de a-şi făuri un plan. Cum nu ştia pentru ce e chemat, planul trebuia să aibă o mie de faţete. Şi asta mai mult încurcă decât ajută. De altfel, pe asta conta şi colonelul.

Inginerul continuă, volubil şi graseind, aşa cum observase şi Moţ la telefon:

— Îmi pare bine că am ocazia să-l cunosc, în carne şi oase, pe… şi vă rog să nu vă supăraţi!…, pe colonelul *Index.* Aşa am aflat, de la un coleg, că vă spune lumea. La început nu am înţeles de ce. Dar tot colegul m-a lămurit. Din pricina faptului că arătaţi repede cu degetul, şi fără greşeală, pe cei vinovaţi.

Colonelul se gândi: „Se pare că nu e aşa de isteţ pe cât vrea să pară, dacă încearcă să mă flateze”. Îi răspunse, însă, calm, fără să-şi trădeze gândurile:

— Şi mie îmi pare bine de cunoştinţă. Din vedere, vă ştiu de multă vreme. Dar n-am ştiut până în această clipă (colonelul era sincer) că supranumele meu este *Index.* Toată lumea îl cunoaşte, după câte reţin; dumneavoastră, colegul de muncă şi, desigur, şi mulţi alţii, numai eu nu. Vorba ceea: ştie satul şi nu ştie bărbatul…

Observă pe obrazul inginerului o uşoară zgârietură. Arăta obosit, deşi voia să pară voios, iar ochii îi erau umflaţi de băutură. Inginerul sesiză privirea colonelului.

— Vă uitaţi la zgârietură? De la bărbierit, nu de la… femei. Aseară mi-a fost cam rău şi n-am dormit cum trebuie. Din cauza asta m-am trezit cam târziu. Cum nu

voiam să întârzii la program şi nici la dumneavoastră, că de felul meu sunt punctual, m-am bărbierit cam repede. Sunt, în general, un om tacticos şi graba mi-a stricat obrazul.

— Nu la zgârietură mă uitam. Nici n-o observasem (minţi colonelul). Abia acum o zăresc. Mă gândeam, doar, că dacă ar fi să mă iau după un obicei ţărănesc, ar trebui să vă spun naşule şi să vă dau un miel în dar, chiar dacă nu dumneavoastră sunteţi cel ce m-a botezat. Nu încerc să aflu cine m-a numit primul aşa. Ar fi ca şi când aş căuta acul în carul cu fân. De aceea rămâneţi dumneavoastră pe postul de… naş.

— Aş fi bucuros, răspunse pe acelaşi ton inginerul, dar n-ar fi drept pentru adevăratul naş.

— S-ar putea, dar deocamdată mă interesează altceva şi sper că o să mă puteţi ajuta.

Inginerul, care cu câteva clipe înainte zâmbea onctuos, deveni brusc grav şi foarte atent.

— Cu multă plăcere, numai să pot.

— Cred că veţi putea. La recomandarea şefului dumneavoastră, v-am deranjat cu această invitaţie. E vorba de brigadierul Stoian Carol, ucis în pădurea comunei S… I-aţi fost şef direct şi v-aş ruga să ne daţi câteva relaţii despre activitatea sa profesională, despre viaţa lui, despre tot ce ştiţi în privinţa sa. Noi anchetăm cazul şi fiecare amănunt, chiar dacă pare lipsit de importanţă, ne este necesar. Ne interesează şi dacă avea duşmani. În fine, tot ce ne puteţi spune…

Inginerul asculta cu atenţie („poate prea atent!”, gândi colonelul) şi, pentru a evita o pauză, răspunse imediat:

— Prea multe confidenţe nu am cu subalternii. Sunt destui, iar eu, unul singur. Vă daţi seama ce ar însemna să stau la taclale cu fiecare în parte. Cât timp irosit de pomană.

— E drept, dar nu m-am referit la toţi subalternii. Numai la Stoian. Pe el îl ştiţi mai bine. Sunteţi – adică eraţi – în relaţii strânse. Aţi fost văzuţi împreună şi la restaurante.

— Nu neg, îmi plac restaurantele. Mă scoate singurătatea din casă. Un holtei tomnatec ca mine are nevoie şi de

distracţie. Nu mă pot distra de unul singur. Aşa l-am luat şi pe Stoian de câteva ori cu mine.

— Nu vă reproşează nimeni că vă distraţi, unde şi cu cine. Fiecare e stăpân pe timpul său liber, pe banii săi şi pe dreptul de a-şi alege anturajul. M-am gândit, însă, că în astfel de ocazii omul îşi deschide sufletul şi vorbeşte despre bucuriile şi necazurile lui.

— Stoian nu era firea asta. Un om tăcut, închis. Ca meseriaş, era un bun brigadier. Puteam să merg cu el prin pădure o zi întreagă. Ar fi fost în stare să nu scoată un cuvânt, dacă nu l-aş fi întrebat. Îi plăcea să bea şi atunci făcea scandal. Dar despre ale lui nu scotea o vorbă. Nu-mi amintesc să-mi fi spus vreodată ceva despre el, despre viaţa lui.

— Domnule inginer, vă înţeleg rezerva. Se spune că despre morţi nu se vorbeşte decât de bine. Nu e vorba, acum, de Stoian, ci de cei ce au avut interes să-l răpună, în sensul ăsta ne puteţi ajuta. Vă rog să vă mai gândiţi. Mai ales la cei care îl duşmăneau.

— Pe un brigadier silvic îl pot duşmăni mulţi. Sunt destui care cred că pădurea poate fi călcată cum vor ei. Şi nu le convine când li se aplică legea.

— Mai gândiţi-vă. Am răbdare destulă şi timp suficient.

Inginerul aprinse o ţigară. Colonelul apăsă pe butonul soneriei şi ceru, prin ofiţerul de serviciu, două cafele mari.

Până la sosirea cafelelor tăcură amândoi. Colonelul nu era un prea mare fumător. Aprindea din când în când câte o ţigară şi atunci mai mult o pufăia. Când veniră cafelele, deschise un sertar, scoase un pachet de Amiral. Inginerul se repezi cu pachetul său de Kent.

— Vă rog să nu mă refuzaţi, zise, văzând un gest de împotrivire din partea colonelului. Dumneavoastră oferiţi cafelele. Lăsaţi-mi mie plăcerea de a contribui cu ţigările. V-aş fi servit mai de mult, dar ştiam că nu fumaţi.

— Ştiţi multe despre mine…

— S-ar putea altfel? Sunteţi foarte popular în părţile noastre.

„Iar începe să mă flateze. Sunt pe drumul cel bun…

Inginerul nu e sigur pe el”. Şi, ca să arate că e măgulit, servi o ţigară din pachetul inginerului. Ba primi şi foc de la bricheta acestuia. Colonelul o privi cu interes:

— Frumoasă brichetă şi, probabil, scumpă…

— În adevăr, e frumoasă. Dar cât o costa, nu ştiu. O am cadou de la o cunoştinţă. Am găzduit, că am contract cu O.J.T.-ul, un comis-voiajor venit din străinătate cu treburi în oraşul nostru.

Colonelul nu se lăsă atras pe noua cale pe care inginerul o alegea pentru discuţie. Îi înapoie bricheta:

— Aşa brichetă, mai rar. Dar… v-aţi amintit? Mă refer la ce v-am întrebat.

— Da…, îmi amintesc ceva. O întâmplare mai veche, de pe vremea în care Stoian era numai pădurar. A prins pe unul, Vaida pare-mi-se, un ţăran din comuna S… furând lemne din pădure. I-a dresat proces-verbal de flagrant delict. Au intervenit mulţi ca să-l ierte. Chiar eu i-am spus să-l lase în pace, dar Stoian n-a vrut nici în ruptul capului. Era şi încăpăţânat. Şi omul a făcut câteva luni de puşcărie.

— Fapta lui Vaida era chiar aşa de gravă?

— Într-un fel, da. Ce s-ar întâmpla dacă toţi ar năvăli în pădurea statului şi ar fura, vorba ceea, ca în codru? Putea, însă, să-l amendeze, nu să-l trimită şi la închisoare. Mai ales că erau din acelaşi sat. Stoian, deşi e din altă parte, are casă şi familie acolo.

— Credeţi că ţăranul i-a purtat pică?

— Nu m-aş jutea pronunţa, dar n-ar fi exclus. De altfel erau mulţi în comuna S… care nu-l înghiţeau, Stoian fiind venit din altă parte a ţării.

— Mă mir. Românul e larg la inimă şi primitor.

— Aşa e. Dar, după câte am auzit, când Stoian a apărut în sat ca pădurar, Vaida era în vorbă cu o fată de acolo. Fată frumoasă şi înstărită. Cum a făcut, cum a dres, s-a însurat Stoian cu ea. Nu-i puţin lucru pentru un om lovit în amorul propriu. Şi când omul are rubedenii o jumătate de sat, vă daţi seama de ce Stoian era ca un spin în ochii multora. Aşa s-ar explica şi pica pe care Vaida i-o putea purta lui Stoian.

— Vedeţi că vă amintiţi câte ceva?

— Da, dar cu greu. Sunt lucruri întâmplate de multă vreme…

— Atunci să vă întreb despre ceva mai recent. Colonelul stârni curiozitatea inginerului tăcând în timp ce sorbea încet ultima gură de cafea. Apoi trase lung din ţigară, suflă fumul spre ferastră. Citea nerăbdarea pe chipul interlocutorului. Continuă: Chiar dacă par indiscret, aş dori să-mi spuneţi unde aţi fost în noaptea de vineri spre sâmbătă?

— Acasă. Unde puteam să fiu?

— De la ce oră?

— Ora n-o ştiu prea exact, dar am plecat spre casă după închiderea restaurantului „Ursul brun”.

— Aţi fost cu cineva?

— E un interogatoriu?

— Şi da şi nu. Luaţi-l cum doriţi, dar vă rog să-mi răspundeţi.

— Cu străinul despre care v-am spus că a fost găzduit la mine şi cu Stoian. Numai noi trei.

— Aţi plecat împreună?

— Iniţial, nu. Hektor, că aşa-l cheamă pe comis-voiajor, Hektor Walker, a plecat cu maşina lui, iar Stoian şi cu mine, cu Dacia mea. În urma unui control făcut de către subalternii dumneavoastră de la serviciul de circulaţie, am fost oprit să conduc. Consumasem băutură, aveau dreptate. Am parcat maşina şi toţi trei ne-am deplasat cu maşina lui Hektor până la mine acasă. Fiind târziu, s-a culcat şi Stoian la mine. Dimineaţa a plecat acasă, la familia lui, în comuna S…

— Şi nu peste mult a fost găsit ucis.

— Din păcate. Şi, după câte observ, întâmplarea asta cumplită mă afectează şi pe mine.

— De ce şi pe dumneavoastră?

— Aş fi vrut să ies la pensie fără să vă calc pragul.

— Cum? N-aţi mai fost niciodată pe la noi? se arătă foarte mirat colonelul.

Inginerul se gândi o clipă şi aprinse altă ţigară:

— După câte îmi amintesc, niciodată.

— N-aţi dat acum vreo opt ani o declaraţie într-unul din birourile miliţiei?

— Bine ziceţi! Inginerul se bătu cu palma peste frunte. Uitasem. Era vorba de o doctoriţă care s-a sinucis cu narcotice sau cu aşa ceva. Nu era întreagă la cap.

— Cum puteţi vorbi aşa despre o femeie pe care aţi iubit-o?

Inginerul izbucni într-un hohot de râs. Un râs cam forţat. Când termină şi văzând că de fapt râde numai el şi destul de penibil, se şterse cu batista la frunte şi explică:

— Iertaţi-mă, dar nu m-am putut stăpâni. Chiar credeţi că am iubit-o? A fost doar o relaţie întâmplătoare.

— Chiar aşa să fi fost şi tot nu vă înţeleg.

— Domnule colonel (vocea inginerului deveni gravă), sunteţi bărbat ca şi mine şi cred că înţelegeţi destul de bine.

— Bine, dar în cazul acela, mulţi au afirmat că aţi iubit-o cu adevărat. Chiar şi în declaraţia pe care aţi dat-o atunci, la anchetă, afirmaţi aceasta.

— Sunteţi ofiţer de miliţie, aveţi răspunderi mari şi o vastă experienţă („iar mă flatează”, îşi spuse colonelul), dar văd că trebuie să vă explic în amănunt un lucru foarte simplu. De ce am scris atunci aşa? Îmi era foarte proaspăt în memorie chipul ei mândru. Se considera cea mai frumoasă femeie din părţile astea şi cea mai inteligentă. De aceea nici nu s-a măritat. Nu-şi găsea partener de talia ei, aşa spunea. Totuşi pe mine m-a preferat, fapt care mă încântase. N-am ascuns nici atunci, nu vă ascund nici dumneavoastră, legătura intimă dintre noi. A fost, însă, ceva trecător. Eu n-am iubit niciodată. N-am putut. De aceea n-a rămas nicio femeie cu mine. Ce vină am dacă nu pot iubi? Nu înseamnă să mă sihăstresc din cauza asta… Pot fi învinuit că nu cunosc acest sentiment?

— Nu vă învinuieşte nimeni. Doar conştiinţa dumneavoastră…

— Atunci sunt liniştit. Conştiinţa mea, încă, nu mi-i adversară.

— Aţi spus: încă! Fiţi atent cu ea… Aş mai avea o întrebare. Sâmbătă seara ce-aţi făcut?

— Am fost tot la „Ursul brun”.

— Singur sau cu chiriaşul?

— Lăsaţi-l amarului de voiajor! Nu mai stă la mine.

— …?

— Ne-am certat şi i-am pus în vedere să se mute, că nu-l mai găzduiesc.

— …?

— Mie, acasă, îmi place liniştea. E adevărat că fac chefuri, petrec… Dar numai la localuri. Am relaţii intime cu femei, dar nu în casa mea. Walker voia să aducă femei şi i-am interzis. A insistat. N-am cedat… Şi a trebuit să se mute. A găsit loc la hotel, iar eu am reziliat – parcă aşa se spune! – contractul.

— Aţi fost singur?

— Nu. La local nu-mi place, după cum v-am spus, singurătatea. Am întâlnit în holul hotelului doi tineri. Habar n-am cine erau. Ezitau între a intra în local şi a pleca. Şi… au acceptat invitaţia mea.

— Pe la ce oră aţi plecat?

— Cred că după orele zece seara.

Colonelul îşi dădu seama că nu mai avea rost să continue discuţia. Nu-l întrebă nimic în legătură cu modul în care şi-a petrecut timpul seara de duminică. Tot n-ar fi spus adevărul şi ar mai fi intrat şi la bănuieli. Ca să încheie întrevederea, se ridică în picioare. Inginerul îl imită.

— Deci numai atât ne puteţi spune despre Stoian.

— Din păcate, doar atât. De-o fi să-mi amintesc şi altceva, fiţi sigur că o să vă ţin la curent.

— Oricum, tot ne-aţi dat un fir. Cu ţăranul acela… Cum aţi spus că îl cheamă?

— Vaida.

— Cred că informaţia aceasta ne va fi de folos. Colonelul deschise sertarul, scoase un carnet. Îl răsfoi şi găsind ceea ce căuta, păru bucuros să-l poată informa pe inginer: — Da, da… Vaida îl cheamă. Unul din ofiţerii care anchetează cazul a reţinut pe cineva cu numele ăsta.

— Vedeţi? Nu v-am dezamăgit cu informaţia asta. M-aş bucura dacă v-ar fi de folos.
— Sper că nu v-au deranjat întrebările mele. Aşa suntem noi, puţin cam… indiscreţi.
— Vai, domnule colonel! Nu vă faceţi probleme. Asta e meseria dumneavoastră şi gata! Vă asigur încă o dată că vă stau oricând la dispoziţie.
— Am reţinut, dar nu vom abuza de încrederea cu care ne onoraţi decât în cazuri extreme.
— Am onoarea să vă salut.
— Succes în controlul inopinat pe care urmează să-l faceţi şi pe care eu vi l-am cam întârziat…
După ieşirea inginerului Avram din sediul miliţiei, covorul de linoleum fu ridicat urgent de doi subofiţeri avertizaţi de soneria colonelului. Cu aceleaşi precauţii fu ridicată şi ceaşca din care inginerul îşi băuse cafeaua.
Colonelul puse carnetul din nou în sertar. Apoi se îndreptă spre fereastră. În parcul de vizavi copiii se bucurau de soare şi verdeaţă. După plecarea inginerului simţea că îi plezneşte capul. Nu de durere. De migrene nu suferise niciodată. De întrebări… Jocul copiilor îl liniştea. Le zâmbi, deşi ei nu-l puteau vedea. Se uită la degetul arătător de la mâna dreaptă. Îl întinse acuzator spre uşă. „Hm! Colonelul Index”! şi izbucni în râs.
Se uită la ceas. „De acum trebuie să vină şi băieţii de la spital. Să vedem ce noutăţi aduc”.
Amintindu-şi de inginer, întrebările începură din nou să-l frământe. Întrebări şi răspunsuri, alte întrebări şi alte răspunsuri. Îi treceau prin minte fapte petrecute, altele bănuite că se vor petrece, figuri cunoscute şi altele care încă se aţineau în umbră. „Să fie inginerul vinovat de amândouă crimele? Dar dacă pe profesor l-a ucis Stoian, îndeplinind rolul de unealtă? Puţin probabil. Cei ce l-ar fi împins să săvârşească această crimă, nu aveau nimic de câştigat. Stoian n-avea pregătirea necesară ca să se poată descurca în însemnările profesorului, pentru a sustrage pe cele ce prezentau importanţă pentru descoperirea tezaurului. Nici nu-l văd pe profesor bând cafea şi stând la

taclale cu un ignorant despre tezaurele dacice. Dacă nu l-a ucis nici el şi nici inginerul, cine s-o fi făcut? Comis-voiajorul? Niciun indiciu nu arată că ar fi fost vreo legătură între el şi profesor. Ca să-l ucidă, trebuia să-l viziteze pe Dunca şi Dunca să-l primească... Totuşi cineva a fost. Să existe şi un al patrulea? Uciderea lui Stoian ca şi atacul asupra subofiţerului par a fi opera lui Avram. O să aflăm curând. Împuşcarea subofiţerului s-ar explica prin teama că acesta l-a văzut. Incursiunea în casa Dunca, prin dorinţa de a pune mâna pe fotografii. Dar de ce l-a ucis pe Stoian?"

Din vălmăşagul gândurilor îl smulse o bătaie scurtă, dar energica, în uşă.

Capitolul XIV
ATENŢIE MĂRITĂ

În cabinetul colonelului Nicoară intră Albu, cu o figură radioasă.

— Moţ unde-i?

— M-a rugat să vă transmit că se repede până la casa Dunca. A dat un telefon ca să afle ce mai e nou pe acolo şi subofiţerul de pază i-a comunicat ceva. Atunci a plecat ca fulgerul acolo, cu o ocazie. Un cunoscut, mi se pare. N-a avut timp să-mi spună de ce se duce. Nici dumneavastră nu

vă putea telefona. Era mai multă lume lângă telefon. Vă explică el când se întoarce.

— Bine. Noutăţile de la spital.

— Am stat de vorbă cu subofiţerul. Deşi slăbit, se simte, totuşi… tare. Mi-a relatat, printre altele, că la un moment dat a zărit, din porumbărie, pe cineva plimbându-se prin faţa casei, în sus şi în jos. Prin găurile din pereţii porumbăriei putea observa şi strada şi partea din curte cu intrarea principală. L-a început nu i-a dat atenţie. Nici nu sesizase că e vorba de aceeaşi persoană. Dar când plimbarea a început să depăşească normalul, a intrat la gânduri. Mai ales că persoana respectivă se uita insistent spre casă, când trecea prin dreptul ei. Atunci a transmis informaţia la noi, prin radio. La un moment dat necunoscutul n-a mai apărut. Din locul lui de pândă n-a mai văzut şi n-a auzit nimic o bună bucată de vreme. Se gândea, chiar, că ne-a alertat degeaba. Când a venit Maria şi l-a anunţat că e cineva în casă, n-a mai putut să ne informeze. Trebuia să acţioneze rapid. De asemenea, se temea că transmisia, oricât de încet ar fi vorbit, putea fi auzită de intrus şi acela ar fi dispărut.

— Bine, bine. Restul îl ştiu de la voi. Mă interesează dacă l-a văzut sau nu pe individ.

— Asta l-am întrebat şi eu. L-a prins în raza lanternei când a îndreptat-o spre tavan şi a luminat chepengul deschis. Dar o imagine trecută fulgerător prin faţa ochilor. Subofiţerul a văzut pe cineva cu pistolul în mână. Sesizând pericolul, a stins lumina…

— …şi de pericol n-a scăpat.

— Nu poate da amănunte despre fizionomia agresorului, dar e convins că, de l-ar întâlni, l-ar recunoaşte. Probabil sub imperiul emoţiei, figura individului nu i-a impresionat retina în măsura necesară de a o reţine, dar imaginea, tot din cauza şocului, a pătruns undeva mai adânc, fixându-se în subconştient. Nu mă prea pricep să explic, dar cam aşa cred că s-a întâmplat.

— Să vedem ce rezultat va da la momentul oportun.

Intră şi Moţ. Aşteptă până ce Albu relată tot ce avea de

spus şi îşi prezentă raportul.

— Am fost la casa profesorului Dunca. V-a informat Albu?

— Da. Şi?

— Subofiţerul care e acum acolo a găsit o hârtie în zona prin care a fugit necunoscutul. Chiar lângă gard. A zărit-o pe geam şi a coborât de a ridicat-o. Văzându-i conţinutul se pregătea să vă telefoneze, dar îi telefonasem eu cu o clipă mai înainte. L-am anunţat că vin personal să o iau şi să nu vă mai deranjeze, deoarece nu ştiam dacă se terminase vizita lui Avram.

— Unde-i?

Moţ scoase din buzunar o foaie de hârtie şi o întinse colonelului. Colonelul o parcurse într-o clipă. Era un bon de mână… Subsemnatul (numele nu era clar), am ridicat astăzi de la Ocolul Silvic O… de la tov. ing. Avram Teodor, chitanţierul cu numărul… seria…” Semnătura, la fel greu de descifrat. Scoaseră o lupă puternică din dulap şi după câteva eforturi aflară că insul care ridicase chitanţierul era un oarecare Andrei Macovei.

— I-o fi căzut intrusului din buzunar când a sărit gardul, zise Moţ.

— Mai mult ca sigur. Altă explicaţie nu poate fi. Dar piesa asta îl acuză pe inginer, interveni Albu

— Alte noutăţi la casa Dunca?

— Deocamdată, linişte. Femeia, ajutată de subofiţer, a făcut ordine în camera profesorului.

Colonelul se întoarse spre Albu:

— Ia spune-mi, Albule, ce-ţi mai face prietenul?

— ...?

— N-o fă pe neştiutorul! Onorabilul Hektor Walker. Amicul tău de la bar…

— Sănătos şi certăreţ. Le face zile fripte celor de la C.T.C.-ul Fabricii de blănuri. Găseşte fel de fel de cusururi, de parcă urmăreşte deliberat să-şi amâie plecarea.

— Cum să nu şi-o amâne dacă n-a ajuns la tezaur. Concluzia asta, continuă colonelul, se desprinde doar în situaţia în care e implicat în această afacere. Dar dacă nu e? Spre deosebire de inginer, voiajorul lucrează foarte abil.

Nu vedeţi? Ne învârtim în jurul lui şi nu putem prinde niciun fir de care să tragem cu nădejde, în timp ce către inginer duc mai multe. Fiindcă veni vorba de Avram… A plecat nu de mult de la mine. Am stat de vorbă o oră şi mai bine. Mieros şi viclean. Dacă nu-l cunoşti, mai că l-ai crede pogorât cu hârzobul din calendar.

— Îşi apără pielea, rosti Moţ.

— Şi încă cum! De l-aţi fi auzit cum îl denigra pe voiajor: cică nu i-a permis să aducă femei în casa lui şi din cauza asta a renunţat să-l mai găzduiască, renunţând şi la contractul cu O.J.T.-ul. Hm! Voia să vie cu femei în casa lui! Eu nu l-am întrebat nimic despre cauzele plecării lui Walker de la el, dar s-a grăbit să mă informeze.

— Nu prea cred în cearta lor, îşi dădu Albu cu părerea. Mai degrabă încearcă să ne inducă pe noi în eroare.

— Poate! Despărţindu-se, certându-se, făcându-se că nu se cunosc, încearcă să ne distragă atenţia de la obiectivul principal: tezaurul. Dacă ne pretăm jocului lor, eforturile se vor îndrepta în mai multe direcţii, pierzând din mână ansamblul. De exemplu: dacă-l dovedim pe Avram ca asasin al lui Stoian şi se pare că e aşa, graba de a-l aresta şi de a-l deferi justiţiei l-ar scoate din cercul bănuielilor noastre privind tezaurul. Atunci voiajorul ori ar acţiona de unul singur, ceea ce e mai greu, deoarece nu e localnic şi nu cunoaşte bine locurile şi nici n-ar reuşi fără ajutoare, ori s-ar da la fund pentru o vreme, rămânând ca să reia eforturile mai târziu, cu ocazia altei misiuni comerciale sau de altă natură, în ţara noastră. Dacă nu-l arestăm pe inginer, riscăm să-l scăpăm din mână. Fie prin alibiuri pe care şi le-ar asigura până în amănunt, fie prin fugă.

Colonelul tăcu. Tăceau şi cei doi tineri ofiţeri aşteptând continuarea, care nu întârzie:

— Pentru uciderea profesorului Dunca l-am bănuit, la început, pe Stoian. Acum a ieşit din scenă. Dacă-l bănuim pe inginer – şi am avea motive – ne putem trezi în final fără probe sau cu ele răsturnate. Dacă-l bănuim pe voiajor, suntem în aer. N-avem niciun indiciu măcar, mai de Doamne-ajută. Nu uitaţi: e cetăţean străin, deci intervin

anumite complicaţii procedurale ce trebuie soluţionate cu precizie matematică.

Nerăbdător, Albu puse o întrebare:

— Dar împuşcarea subofiţerului?

— În tactica intrusului, această eventualitate nu putea exista. Nu avea de unde să ştie căun om de-al nostru se afla în porumbar, decât dacă ar fi fost informat de cineva sau subofiţerul s-ar fi trădat din neglijenţă, ceea ce nu cred.

— Şi cine să-l informeze?

Colonelul îl privi gânditor pe Albu, dar ocoli răspunsul.

— Vedeţi? Bănuielile cad pe inginer. Mai mult. Se găseşte un bon de mână care-l vizează direct. L-a pierdut el? Putea fi lăsat, înadins, şi de altcineva, ca să îndrepte bănuielile noastre în direcţia inginerului. Cum a fost sacrificat Stoian, tot aşa putea fi sacrificat şi inginerul. Rămîneau mai puţini la împărţirea prăzii.

Albu trebui să recunoască şi această posibilitate. E legea lupilor: să se mănânce între ei. Colonelul făcu câţiva paşi prin cameră, apoi se opri, privindu-i:

— Trebuie să strângem toate dovezile şi cât mai multe, pentru fiecare caz în parte. Vinovaţii să răspundă de ceea ce au făcut, fie ca autori principali, fie ca participanţi. Dar să le lăsăm libertatea de acţiune în privinţa tezaurului. Acolo, la tezaur, îi vom prinde pe toţi în postura de autori. Altfel, rămân trei alternative: riscăm ca unul din ei să dea lovitura cea mare în timp ce noi suntem preocupaţi de celelalte aspecte ale cazului şi slăbim supravegherea grotelor; riscăm ca să amâne *sine die* marea lovitură şi să dispară; în fine, riscăm, dacă văd că totul e pierdut, să distrugă tezaurul.

Cei doi tineri urmăreau raţionamentul colonelului cu mare atenţie şi erau convinşi de justeţea argumentării. Dar Albu, a cărui inteligenţă speculativă era cunoscută, profită de moment şi strecură:

— Ar fi şi un al patrulea risc, tovarăşe colonel.

— ...?

— Un risc pentru ei, de data asta.

— ...?

— Să luăm noi toate măsurile şi să dezgropăm tezaurul, lăsându-i pe toţi candidaţii la înavuţire, ştiuţi şi neştiuţi, cu buzele umflate.

În locul colonelului răspunse Moţ:

— Şi păsărelele îşi vor lua zborul din cuib, în loc să le închidem în colivie.

Colonelul îi privea amuzat:

— Ideea n-ar fi rea. M-am gândit şi eu la asta. Dar sunt câteva impedimente, deocamdată. Nu ştim, în primul rând, exact unde trebuie să acţionăm. Dacă ar trăi profesorul şi ar accepta, am încerca. Ştim că la grote. Dar în ce loc? Şi dacă ei ştiu mai multe?

— Încercăm şi, concomitent cu lucrările de cercetare, îi arestăm şi pe ceilalţi. Nu pierdem nimic. Vinovaţii îşi vor lua pedeapsa pentru ce au făcut până acum şi noi găsim tezaurul, dacă există.

— Nu, Albule. Tezaurul e cheia – de aur, dacă vrei – a cătuşelor lor. Prinzându-i acolo, vom dovedi perfecta lor conlucrare. Procedând ca tine, voiajorul scapă. N-are decât, dacă nu are niciun amestec în nimic. Dar dacă are?

Soneria telefonului puse capăt discuţiei. Colonelul ascultă. Cei doi nu auziră decât: „Da… Bine… Când?… Desigur… Mulţumesc…” Închise telefonul şi se adresă celor doi:

— Treburile se precipită. Cred că ne apropiem de ultimul act. Am primit un telefon de la Fabrica de blănuri. Walker, după atâtea tergiversări, s-a hotărât. Mâine încarcă marfa. Mâine după-amiază. N-o mai expediază cu trenul, aşa cum aţi aflat şi voi, ci cu o maşină specială trimisă de către beneficiar. Dacă are vreun amestec, în seara asta sau mâine seară va încerca, împreună cu acoliţii săi, să dea lovitura. Altfel, n-ar pleca,

— Dar dacă încearcă ziua?

— Măi Albule, iar eşti neserios, îi replică Moţ. Cum să încerce ziua? Să rişte? Ziua, drumul e împânzit de oameni şi de maşini. Riscă să fie văzuţi. Ca să ridice un tezaur sau chiar o parte din el, nu pot veni cu rucsacul. În schimb, întunericul le poate fi complice.

— Dar dacă ei îşi spun exact ce-am spus şi noi? Dacă îşi dau seama că noaptea, totuşi, se expun mai mult? Fiecare ştie că, într-o astfel de situaţie, noaptea se iau măsuri mai mari de siguranţă. Acţionând ziua, aparent în văzul lumii, totuşi cu precauţie, ar putea să ne şi surprindă, tocmai pentru că, în mod logic, nu ne-am aştepta la o astfel de surpriză. Bineînţeles, dacă am fi aşa cum ar dori ei.

— Argumente juste din partea amândurora. Dar să lăsăm discuţiile, că mai avem timp de ele şi să vedem ce mai e de făcut. Şi iată ce:

1.Locotenentul Albu se va deplasa în comuna S… să continue cercetările începute de către Moţ şi procuror. Dacă mai ai nevoie de ceva date, procesul verbal şi Moţ îţi stau la dispoziţie. Mâine are loc şi înmormântarea lui Stoian. L-au ridicat de la morgă şi l-au dus în comună. Te duci mâine şi nu azi, deoarece trebuie să se vadă că noi acţionăm în direcţia Vaida, ca să lăsăm inginerului impresia că ne orientăm conform sugestiei sale. Îl vei ancheta pe Vaida. Vei lua legătura cu văduva lui Stoian, cu tot tactul cuvenit şi cu oricine vei crede de cuviinţă. Activitatea ta să fie cât mai vizibilă, pentru ca eventualii observatori ai lui Avram să aibă cu ce-l informa.

2.Locotenentul Moţ va supraveghea încărcarea autocamionului lui Walker, la Fabrică. Găseşti o modalitate. Aş fi procedat invers, dar Walker îl cunoaşte pe Albu. Pe tine, doar în treacăt, de ieri, la masă, când v-a oferit sticla cu vin.

(Albu şi Moţ se uitară lung şi cu înţeles unul la altul, fiecare crezând că celălalt l-a informat pe colonel).

Vei avea mereu în atenţie pe inginer şi pe voiajor.

3.La Stânca Fulgerata rămâne în continuare de veghe Nădăşan. I-am trimis tot ce-i trebuie. E tânăr şi burlac şi nu-i strică vreo două zile în munţi. După ce termini în comuna S… tu, Albule, te vei deplasa tot la Stâncă Fulgerata, ca să-i ţii de urât lui Nădăşan. În situaţia că va fi nevoie, ne vom deplasa cu toţii acolo în seara asta,

4. Pe mine mă găsiţi şi azi şi mâine aici. Legătura, ca de obicei, direct cu mine, fie prin radio, fie prin telefon. În caz

că nu sunt de găsit, pentru moment, luaţi legătura cu ofiţerul de serviciu.

Terminase de transmis sarcinile, pe puncte, aşa cum îi era obiceiul, şi locotenenţii plecară. Albu să studieze dosarul, să-şi noteze eventualele aspecte pe care va trebui să le clarifice cu Moţ şi să-şi facă o schemă privind modul în care va acţiona mâine în comuna S…

Moţ sună Fabrica, luă legătura cu şeful serviciului comercial şi stabiliră o întâlnire, pe după-masă, la bar. Aşa putea sta de vorbă cu Tănase Ionescu, şeful serviciului comercial, Tăsică pentru prieteni. Şi erau prieteni. Dar putea supraveghea şi pe Walker sau, cel puţin, să-i afle mişcările.

Rămas singur, colonelul luă legătura cu serviciul de circulaţie, organizând supravegherea căilor de acces către cetăţile dacice, în general şi în zona Fulgerata, în special. Trebuiau să semnaleze orice maşină aflată în zonă, indiferent categoria sau apartenenţa, ziua sau noaptea.

După aceea sună laboratorul de unde primi, în scurt timp, mai multe rapoarte pe care, după ce le citi, le închise în sertarul din dreapta-sus al lucrărilor curente.

„Atenţie mărită! îşi spuse colonelul. Calm şi vigilenţă! Sunt principalele noastre arme şi cu ele vom învinge!”

Locotenenţii rămaseră în biroul lor până la terminarea programului. Albu, care nu pierdea nicio ocazie să-l sâcâie pe Moţ, acum mai mult tăcea. Doar, din când în când, întreba câte ceva şi Moţ îi răspundea monosilabic. În timp ce Albu se pregătea pentru ancheta de a doua zi, Moţ încheia un dosar – un furt dintr-un magazin alimentar săvârşit de un pierde-vară – pentru a-l trimite Procuraturii.

•

Moţ se întâlni cu Tăsică la barul „Ursului brun”. Acesta îl aştepta bând un coniac. Pe masă se aflau două cafele şi un pahar cu oranjadă. Ştia gusturile lui Moţ.

— Servus, Traiane. Te cam laşi aşteptat.

Moţ îşi consultă ceasul:

— Servus! S-o crezi tu. Uite ici ora exactă.

Îşi dădură mâna şi Moţ luă loc. Bineînţeles că discuţia

începu cu meciul de fotbal de ieri, pe care l-au sucit pe toate părţile, aşa cum fac toţi microbiştii. Stau pe margine, se agită, enunţă strategii şi sentinţe, ca la meciul următor să o ia de la capăt. Discuţia trecu, din subiect în subiect, până ajunse la încărcarea mărfii de către Walker.

— După ce ne-a făcut zile fripte cu recepţia, până acum, ne trezim cu el azi-dimineaţă că ne cere de urgenţă livrarea mărfurilor. Vrea să le încarce mâine după-amiază. Asta n-ar fi mare lucru. Mărfurile erau gata, conform Stas-ului. E comandă, acceptată de noi şi marfa trebuie livrată. Dar altul e necazul. Baloturile au fost făcute pentru a fi transportate cu trenul. Baloturi mari, întocmite după anumite reguli. Comenzile au fost lansate. Ni s-a pus vagon la dispoziţie. Aşa ne-a cerut Hektor iniţial. Acum ne cere să anulăm comanda pentru că i-a venit un mijloc de transport auto. Cu vagoanele n-ar fi o problemă. Şeful gării e om înţelegător. Dar voiajorul cere debalotarea şi reambalarea mărfurilor în baloturi mai mici pentru a putea fi stivuite în maşină. Şi totul trebuie să fie gata până mâine, la orele 14, când va veni pentru încărcarea mărfii.

— Măi Tăsică, n-ai ce-i face. Treaba asta te priveşte cum o rezolvi. Eşti doar vechi în meserie şi ai oameni destui la îndemână.

— Asta aşa-i, răspunse Tăsică, măgulit. Dar m-am săturat de un astfel de client până peste cap. Înţeleg că trebuie să mă port frumos cu un partener străin, dar şi ei să se poarte la fel, nu să împingă pretenţiile până la absurd.

De ciudă, deşertă paharul şi mai ceru unul. Moţ încercă să-l calmeze. Îşi dădea seama că pe Tănase nu-l supăra atâta faptul că trebuie să refacă baloturile, cât comportamentul lui Walker.

— Uite ce, Tăsică. Să nu spui că nu ţi-s prieten bun. Mâine, ceva înainte de orele 14, voi fi şi eu la Fabrică, îmi faci rost de o salopetă, dar vezi să nu fie nou-nouţă, scoasă de la magazie, ci una purtată. Intru în echipa încărcătorilor şi dau şi eu o mână de ajutor, că n-o fi foc. S-a făcut?

Tăsică îl cunoştea pe Moţ de multă vreme. Relaţiile dintre ei erau prieteneşti, dar niciunul nu se băga în treburile

celuilalt. Bănui că e ceva la mijloc, dar nu întrebă nimic. Ştia că degeaba eşti curios când e vorba de Moţ. De aceea îi răspunse:

— S-a făcut. Mâine la 14. Şi începu să râdă: — No, că o să văd şi drăcia asta. Locotenent la corvoadă de necalificat. Poate-ţi dau şi certificat, după toată treaba asta.

•

A doua zi, la ora fixată, Moţ era în fabrică. Tăsică îi făcu rost de o salopetă obosită de atâta purtat. Cu o mustăcioară aplicată artistic, Moţ nu mai era... Moţ. Semăna cu un tinerel închipuit, de abia ajuns la vârsta bărbăţiei, care o făcea pe grozavu'. Împreună cu alţi muncitori din fabrică se afla la magazia de expediţii. În faţa magaziei, un autocamion uriaş, vopsit în tot felul de culori ţipătoare, plin de texte publicitare, firme şi desene, vizând cele mai diverse gusturi utilitare. Moţ află că autocamionul, de când venise, fusese parcat în curtea întreprinderii. „De aceea nu am văzut-o până acum", îşi spuse Moţ. Pe şofer îl ştia. Îl văzuse duminică, la „Ursul brun", în compania lui Walker. Şoferul, un vlăjgan roşcat, se rotea ca un curcan prin curtea fabricii, înţesată, la ora aceea, de fete şi femei ce ieşeau din primul schimb.

În magazie, comis-voiajorul verifica tacticos fiecare balot în parte. Era mulţumit. Îşi trecea, din când în când, mâna înmănuşată prin barbă şi zâmbea.

Începu încărcarea baloturilor. La uşa maşinii şedea Walker şi nota într-un carnet fiecare balot ce intra. Încărcătorii trebuiau să le aşeze înlăuntru într-o anumită ordine. Veni şi rândul lui Moţ. Balotul era greu, dar cerbicea lui ţinea. Avea umerii largi, de hamal şi o forţă de Hercule. Ajuns în faţa lui Hektor, se opri, ca acesta să poată înregistra datele de pe etichetă. Se uită în ochii străinului. Nu-i acordă nicio atenţie... „Nu m-a recunoscut, îşi spuse Moţ. Mustaţa mă... avantajează, mă schimbă la mutră. Şi nici el nu m-a văzut prea bine la restaurant..." Walker îi făcu semn să ducă balotul înăuntru. Urcând cu balotul său, văzu că în spatele cabinei era un fel de cămăruţă, foarte intimă, cu două paturi suprapuse. Bănui că e pentru odihna

şoferului şi a însoţitorului său, deşi venise fără însoţitor. Zări şi câteva unelte: un stingător de incendiu, de o construcţie ciudată, câteva lopeţi mici şi rezistente, o bară de tracţiune şi o rangă de fier ascuţită la ambele capete. Mai erau şi altele, dar nu avu răgazul să le privească atent. Ar fi dat de bănuit dacă întârzia. Ridică din umeri şi coborî, ca să ia un alt balot.

În fine, maşina fu încărcată. Toate formele erau îndeplinite. Şoferul urcă la volan. Walker îi făcu un semn şi marele camion, încărcat până la refuz, ieşi pe poartă. Voiajorul se îndreptă spre grupul de încărcători care priveau cum se îndepărtează camionul. Oferi fiecăruia câte o ţigară Kent şi le mulţumi, aşa cum putu. Mulţumi şi şefului serviciului comercial, căruia îi dărui un cartuş întreg de Kent şi plecă cu maşina sa. Şeful serviciului comercial zvârli cartuşul cu ţigări încărcătorilor:

— Luaţi-le voi! Bine că am scăpat de el. Apoi îşi făcu o cruce mare şi plecă bombănind.

Aşa se făcu, în ziua aceea de marţi, că Moţ se întoarse în oraş cu un pachet de Kent plus o ţigară. Nu putuse refuza împărţeala pe care o făcuse cel mai bătrân dintre muncitori, ca să nu se trădeze. Avusese noroc. Echipa de încărcători era formată din oameni disponibili, adunaţi de la diferite sectoare. Nu se prea cunoşteau între ei. Aşa că trecu neobservat. Predă salopeta la magazie şi intră în biroul lui Tănase.

— Ai venit după certificatul de… calificare?

— După el. Moţ îşi scoase mustaţa şi continuă: — Cu o condiţie: mi-l semnezi în maşina ta.

Stabiliseră că-l va conduce în oraş cu maşina lui. Îl luă de după umeri şi, ieşind în curte, se urcară în Dacia lui Tăsică şi plecară val-vârtej după camion. Nu era greu de urmărit. Camionul mergea fără viteză, cu grijă. Şoferul era străin şi de localitate şi de ţară şi nu voia să încalce niciuna din regulile de circulaţie. În faţa camionului mergea Walker cu maşina lui. Opriră la parcarea din faţa hotelului. După grija cu care parcară la locul ales, se vedea că au de gând să mai zăbovească în oraş câteva zile. Moţ îşi luă rămas bun

de la Tănase, mulţumindu-i.

„Cu voiajorul am cam terminat. Să văd ce-i cu inginerul”, îşi spuse Moţ şi se îndreptă spre telefonul public. Dădu un telefon la Ocolul Silvic şi întrebă de inginer. Îi răspunse cineva, care era de serviciu la telefon, că inginerul era plecat în control, în zona de care răspundea.

Îngrijorat, îl sună pe colonel. Era la birou. Îi raportă cum a decurs încărcarea mărfii şi că cei doi străini, Walker şi şoferul, sunt la hotel şi au de gând să stea mai mult. Despre inginer îi spuse că e pe teren, în control. Colonelul îi răspunse calm:

— Lasă-l pe inginer, acum. Ocupă-te de voiajor. L-ai ajutat pe gratis la încărcat…

— …Iertaţi-mă. Nu pe gratis. Am primit un pachet de ţigări Kent.

— Felicitări. Acum „ajută-l” şi în continuare. Poate te invită şi la un whisky, ca pe Albu. Ai grijă, însă, acum sunt doi.

— Am, să trăiţi. Dar…

— Spune.

— De la Albu aveţi veşti? Nu l-am mai văzut de ieri. A terminat în comuna S…?

— Nimic deosebit, deocamdată. Îl aştept. Trebuie să pice din moment în moment. M-a sunat mai devreme ca să-mi spună că treburile merg bine şi, bineînţeles, a pus aceeaşi întrebare: „Cum se descurcă Moţ fără mine”?

— Şi dumneavoastră?

— I-am răspuns, fără să te consult, că te-ai calificat în meseria de încărcător.

— Să trăiţi!

Convorbirea se termină la timp. Walker şi şoferul îşi asiguraseră maşinile şi se îndreptau spre intrarea hotelului. Şoferul avea un geamandan mic care, după cum îl ducea, părea a fi destul de greu. Intrară în sala de aşteptare şi urcară cu liftul spre camerele lor.

Moţ intră în bar şi se aşeză la o masă de la care putea observa şi recepţia şi ce se petrece în restaurant. Servea aceeaşi fată de rândul trecut.

— Ce doriţi?
— O cafea mare şi dulce, dar şi o oranjadă.
— Numai atât?
Moţ ridică ochii şi întâlni privirile fetei. Ironice şi provocatoare. Aşa cum le au fetele conştiente de frumuseţea lor.
— Numai atât!
Îl servi repede, cum nu mai fusese servit de mult. Nu prea erau clienţi în local. Fata avea timp şi lui i se păru că încearcă să cocheteze cu el, dar Moţ i-o reteză cu un „mulţumesc” scurt, de om ursuz. Ofiţerul nu-i dădu atenţie şi fata, uşor iritată, plecă. „După ce-i cât un urs, mai şi mormăie”, spuse fata. Dar fără să-şi dea seama, îşi rosti gândul, destul de tare, iar Moţ, care avea auzul fin, o auzi şi întorcându-se spre ea, mormăi de două ori. Dându-şi seama că a fost auzită, se făcu roşie la obraz, mai roşie decât uniforma pe care o purta şi care o prindea bine. De ciudă scăpă un pahar din mână. Moţ întoarse capul şi, văzând scena, se ridică de la masă şi îi ajută să ridice cioburile... „De m-ar vedea Albu, ar leşina”! Iar către fată:
— L-ai spart din cauza mea, nu-i aşa? Nu-i nimic. Cioburile aduc noroc, aşa se spune.
Fata tăcu, răspunzându-i numai în gând: „După ce-i urs, mai e şi încrezut”...
Întors la masă îşi aprinse ţigara pe care o primise de la Walker... „Am muncit pentru ea şi, deci, am tot dreptul s-o fumez”. Zâmbi, apoi scoase carnetul de note şi trecu câteva din evenimentele zilei. Nu-şi termină de băut cafeaua şi văzu cum din lift coboară voiajorul şi şoferul. Lăsară cheile la recepţie şi urcară în maşina lui Walker. Prin geam îi văzu plecând. Se ridică de la masă, achită consumaţia şi de la recepţie dădu un telefon colonelului, anunţându-i plecarea celor doi, într-o direcţie necunoscută.
Colonelul îi răspunse că totul e în ordine şi că o maşină are consemnul de a-i urmări.
— De unde dai telefon?
— De la recepţie.
— Bine. Aşteaptă în local până la noi ordine. Trebuie să

primesc un raport de la cei ce sunt pe urmele inginerului. S-ar putea să am nevoie de tine. Dacă nu te chem într-o oră jumătate, vii la sediu.

Moţ ieşi până la chioşcul de ziare de lângă hotel, cumpără câteva reviste şi reveni la bar, tot în sectorul în care servea fata care spărsese paharul.

„Atenţie mărită”, îşi spuse, neştiind că repetă cuvintele colonelului.

Fata se prezentă la masă.

— Mai eşti supărată pe mine, Katy? Aflase cum o cheamă citind pe ecusonul portocaliu de pe uniformă.

— Pentru ce să fiu supărată?

— Dacă nu eşti – Moţ accentuă insinuant cuvintele – te-aş ruga să-mi aduci încă o cafea. Dar… la fel de bună. Observând că fata avea mai multe pahare goale în mână, pe care le ridicase de la mese, o făcu atentă: — Vezi să nu le scapi, că paguba-i mai mare…

Privind-o cum se îndrepta spre oficiu, dreaptă şi mândră, dar mlădie, îşi spuse încă o dată: „Atenţie mărită, băiete”… Dar nu se mai gândea nici la Walker, nici la inginer, nici la şofer.

Capitolul XV
GRAIUL SECURII

Deşi nu fusese niciodată în comuna S…, Albu se descurcă. Luă legătura cu şeful de post care tocmai se pregătea să meargă la înmormântarea lui Stoian.

— Nu pot lipsi, tovarăşe locotenent. Sunt de atâţia ani aici… Îi cunosc pe toţi şi trebuie să mă duc.

— E şi normal. Eşti doar omul satului.

La casa lui Stoian au ajuns în plină forfotă. Grupuri de săteni se îndreptau spre casa mortului şi alţii erau în

bătătura casei. Venise şi o mică delegaţie din partea Ocolului Silvic. Colegi de muncă. Şedeau la o parte şi discutau între ei. Privind mulţimea şi dându-şi seama că trebuia să înceapă înmormântarea, îşi spuse că nu are încotro: ori stă până se termină totul, ori pleacă, fără să afle ceva. Alese prima variantă. Fiind împreună cu şeful de post, cunoscu câţiva oameni din sat cărora le fu recomandat cu numele şi funcţia pe care o avea. Aşa îi ceruse Albu. Trebuia să se ştie că e în comună şi cu ce treburi venise. Fiind curios să-l vadă pe Stoian, dar, eventual, să stea de vorbă şi cu văduva acestuia, se despărţi pentru moment de şeful de post, care se alătură unui grup în care era şi familia sa.

Rămas singur, Albu se lăsă dus de mişcarea oamenilor. Urcă scările de piatră şi ajunse în casă, în camera în care se afla mortul. Se apropie de sicriu. Moartea nu-l schimbase pe Stoian. Doar paloarea se aşternuse pe chipul altădată plin de viaţă, făcând ca cicatricea de pe obraz să pară şi mai cumplită. Locul în care fusese lovit cu securea nu se mai vedea, dar o dungă de sânge închegat, sub piele, se întindea până jos pe obraz. Pe faţă nu se vedea urmă de crispare sau de teamă. În adevăr, Stoian nu se aşteptase la lovitura care-i pusese capăt vieţii. Deşi nu îi era frică de morţi, Albu se retrase un pas înapoi. Cu toate că faţa lui Stoian era senină, pe chipul lui era un ceva ciudat. Sau poate i se părea… Îl văzuse la restaurant în preziua crimei… Îl văzuse chefuind şi făcând scandal… Era unul dintre cei bănuiţi de asasinarea profesorului Dunca… Şi acum pusese capăt la toate. Ieşise de sub puterea legilor omeneşti şi intra în cele ale ţărânii… „Ce taină o fi ducând cu el? Ce păcate a plătit atât de cumplit?…”

Îi mai aruncă o privire şi porni să o caute pe nevasta brigadierului. O bătrânică îl îndrumă spre bucătărie. În urma lui, bătrânica dădea din cap şi se întoarse către o vecină:

— Şi peste morţi se bagă miliţienii ăştia! Măcar azi să ne fi lăsat în pace.

Bătrânică aflase cine e tânărul. Informaţia dată de şeful de post trecuse din om în om.

— Ce să-i faci, nană Veto, îi răspunse cealaltă. Asta li-i meseria, că n-o fi venit ca să-l conducă la groapă pe Carol…

Albu auzi discuţia, dar nu zise nimic. Nu întoarse nici capul, măcar, spre ele. Pe văduva lui Stoian o găsi plângând pe o laviţă. Când îl văzu pe Albu, se ridică. Nu-l cunoştea, dar auzise că a venit un ofiţer de la miliţie. Zvonul ajunsese şi la ea. Intui că insul din faţa ei nu poate fi altcineva decât ofiţerul. Şi nu greşise. Dar în momentul acela o strigă cineva. Începea ceremonialul înmormântării şi femeia plecă acolo unde era locul ei. Albu rămăsese descumpănit, îşi dădea seama că nu e momentul potrivit pentru o discuţie cu văduva. Se gândi să renunţe. O să plece după terminarea înmormântării.

•

Înmormântarea dură mai bine de o oră. La întoarcerea de la cimitir, Albu o văzu pe văduvă în mulţimea de oameni. Liniştea şi pioşenia cu care fusese condus la groapă Stoian erau înlocuite acum de un zumzet de voci. Fiecare vorbea cu cel de lângă el, vrute şi nevrute. Vorbeau cu toţii. Văduva mergea singură, cu privirile aţintite în pământ, de parcă n-ar fi fost nimeni împrejur. Se apropie de ea, dar nu îndrăzni să-i spună ceva. Simţind că e urmărită, întoarse capul şi, zărindu-l pe locotenent, se opri.

Albu o privi cu atenţie. Nu era o femeie urâtă. Dimpotrivă! Ochii albaştri îi însufleţeau faţa. Avea o ţinută mândră, iar cel care nu o cunoştea nu ar fi putut bănui că e mama a doi copii.

Femeia se uită lung la Albu. Oamenii treceau pe lângă ei privindu-i cu o curiozitate explicabilă. Cum locotenentul, ţinând cont de împrejurări, nu o întrebă nimic, văduva avu iniţiativa:

— Acum toate s-au terminat! Ce mai doriţi să ştiţi? Nu vă ajunge declaraţia pe care am dat-o?

Albu tăcu câteva clipe. Femeia îl impresiona prin stăpânirea de sine de care dădea dovadă, ca şi prin felul direct în care i se adresase.

— Vă înţeleg, rosti Albu. N-aş vrea ca să vă tulbur în astfel de momente.

— Domnule… Femeia se uita ţintă în ochii săi: domnule ofiţer, eu sunt muiere dintr-o bucată. La mine, unu şi cu unu fac doi! Nu ai venit de florile mărului, aşa că dă-i drumul.

— Poate v-aţi mai adus aminte de ceva…

— Ce să-mi aduc aminte?

— În declaraţie îl pomeniţi şi pe Vaida Aron, deşi numai în treacăt. Dar lumea vorbeşte multe, că aşa-i lumea! Am auzit, şi te rog să mă ierţi că amintesc acest fapt, despre o iubire veche între dumneata şi cel care e învinuit că ţi-a ucis soţul. În măsura în care, acum, poţi să-mi spui ceva despre Vaida, aş fi mulţumit. Amândoi, şi eu şi dumneata, vrem să se facă lumină în acest caz. Dacă poţi să mă ajuţi! …

Văduva oftă, se uită în jur, ca şi când voia să se încredinţeze că nimeni nu o ascultă.

— Domnule ofiţer, nu mă supăr că mă întrebi. Asta e treaba dumitale. Dar în legătură cu Vaida, te rog să reţii: A fost, dar nu mai e.

— Bineînţeles că nu mai e. Dumneata ţi-ai făcut rostul după cum ai crezut de cuviinţă şi te-ai împăcat cu viaţa. Ce a fost a tinereţii, vorba dumitale, s-a dus. Dar el, Vaida, o fi judecat la fel? Ce părere ai: era în stare să facă ceea ce se spune că a făcut?

— Cine poate şti ce-i în sufletul şi în cugetul omului? Dar dacă vrei să ştii ce gândesc, ascultă-mă: nu cred s-o fi făcut el. Are şi el casă, muiere şi copii. Şi nu mi-ar fi făcut el mie necazul ăsta!

— Atunci cine?

— Dacă nu ştiţi dumneavoastră, că sunteţi de la miliţie, ce să ştiu eu, o biată muiere de la ţară? Căutaţi printre cei răi, care n-au frică nici de Dumnezeu, nici de dracu’ şi care l-au dus pe al meu la pierzanie. Că i-am spus să se lase de pădure şi de prieteni, da’ nu m-a ascultat… Dumnezeu să-l ierte!… I-am spus că avem din ce trăi, că avem de toate, dar pădurea şi oraşul l-au mâncat…

Deşi femeia începu să plângă, Albu îi mai puse o întrebare:

— Pe inginerul Avram Teodor, şeful lui, îl ştiţi? Nu l-am văzut la înmormântare.

Femeia se opri din plâns, îşi şterse lacrimile cu colţul broboadei negre de pe cap şi, privindu-l în ochi, se opri din mers.

— Domnule locotenent, îl cunosc. Omul ăsta i-o sucit minţile şi-o făcut din omul meu neom. L-am cunoscut, arză-l-ar… să-l arză…! Mi-a intrat în casă, mi-a mâncat la masă, a vrut şi ceea ce nu se cade să vrei de la muierea altuia… Să ştiţi de la mine, domnule locotenent: inginerul e omul dracului şi dracu’ nu face biserici… După asta tăcu şi se distanţă, pierzându-se în mulţime,

Albu, rămas în urmă, fu ajuns de şeful de post.

— Aţi aflat ceva?

— Şi da şi nu. Îţi spun eu pe drum. Acum, haidem la post. Trebuie să stau de vorbă şi cu Vaida.

— La asta mă gândeam şi eu. Mai ales că trebuie să vă predau şi o declaraţie. A şoferului de pe autobuzul cu care a venit sâmbătă dimineaţa Stoian din oraş acasă. De altfel e şi el aici.

— Care-i?

— Ăla! Ăla înalt şi tânăr care merge de unul singur.

— E din sat?

— Nu. Dintr-o comună vecină. Îl cunoştea pe Stoian că, de câte ori venea acasă, venea cu autobuzul condus de el.

Albu îl văzu şi tresări. Era unul din tinerii cu care băuse inginerul la restaurant, vineri seara. Se gândi, în prima clipă, să-i ceară şefului de post să-l invite la sediul miliţiei comunale, dar se răzgândi. „Dacă va fi nevoie, îl chem altădată. Doar am toate datele în declaraţie”, îşi spuse Albu.

La post, Albu luă declaraţia şoferului şi o citi. Se numea Faur Tovică şi era şofer pe autobuzul care făcea curse regulate între oraşul O… şi comuna S… În dimineaţa zilei de sâmbătă, când fusese ucis Stoian, îl transportase pe acesta spre casă. Dar brigadierul, în loc să coboare în faţa primăriei, unde era capătul de linie şi cobora deobicei, îl rugase să oprească la marginea satului, motivând că mai

avea o treabă în pădure. Mai relata că Stoian era neînsoţit. Stând de vorbă, i-a spus că a dormit la un inginer de la Ocol, lăudându-se că sunt prieteni. Şoferul preciza că Stoian arăta ca după o noapte de chef şi probabil că din cauza asta avea şi poftă de vorbă.

Lui Albu îi reţinu atenţia un pasaj: „Stoian mi-a spus multe. Îi plăcea să se laude şi a afirmat că nu va trece mult şi-şi va cumpăra maşină şi casă la oraş, că s-a săturat de autobuze şi de noroaiele satului. Dar cu ce le cumperi? l-am întrebat eu. Că doar n-ai vândut pădurea statului. S-a uitat la mine, a râs şi nu mi-a răspuns decât atât: «Ce ştii tu, măi Tovică!» Şi a tăcut, până mi-a cerut ca să-l las la marginea satului”.

Şoferul mai relata că în timp ce staţiona la marginea satului şi Stoian o apucase pe drumul spre pădure, a trecut pe lângă el o Dacie albastră, cu un singur om în ea, şoferul. Nu ştie cine era, dar dacă l-ar vedea, crede că l-ar recunoaşte.

După ce sublinie cele două pasaje, care i se păruseră mai importante, se adresă şefului de post:

— Cum ai ajuns la şofer?

— În niciun fel, tovarăşe locotenent. A venit el la mine, de dimineaţă, când sosise cu cursa. Spunea că tot stă până după înmormântare şi că are să-mi spună ceva. Făcuse o legătură între uciderea lui Stoian şi discuţia din maşină. Credea că Stoian avusese bani la el, că se lăuda că îşi cumpără casă şi maşină şi că ducându-se în pădure ca să-i ascundă – bănuia că nu sunt bani munciţi cinstit –, l-o fi surprins cineva şi l-a omorât.

Moţ îşi spuse că şoferul a fost corect, în cele declarate, în afara unui singur punct: că nu l-a recunoscut pe Avram. Nu se putea ca să nu-l recunoască. Doar băuseră împreună sâmbătă seara. „Ascunde ceva şoferul? E complice cu Avram? Să-l fi ameninţat Avram şi se teme de răzbunarea acestuia? Sau nefiind atent, că nu avea de ce, nu i-a reţinut figura?”

Albu avea să afle mai târziu că într-o nouă declaraţie, luată de colonel, şoferul îşi menţinuse declaraţia dată la

post. Fiind întrebat cum l-ar recunoaşte, a ridicat din umeri, zicând că nu ştie cum, dar îl va recunoaşte. Spunându-i-se că e vorba de cel cu care băuse în restaurant, şoferul râsese şi nu voia să creadă…

Albu împături foile şi le băgă în servietă. Ceru să-i fie adus Vaida. Până să vină, Albu dădu un telefon colonelului şi îl informă, în mare, asupra celor petrecute, despre discuţia ce urma să o aibă cu Vaida. Apoi întrebă cum se descurcă Moţ fără el…

După ce închise telefonul, Albu îşi aminti cuvintele văduvei: „...nu cred s-o fi făcut el. Are şi el casă, muiere şi copii. Şi nu mi-ar fi făcut el mie necazul ăsta”! Ultimele cuvinte ale femei trădau o siguranţă pe care nimic n-ar fi putut-o clinti în conştiinţa ei. Certitudinea că dragostea, dacă a fost adevărată, nu poate duce la răutate, chiar dacă mersul vieţii a călăuzit în direcţii diferite paşii celor ce s-au iubit…

Vaida intră în încăpere, sfios. Credea că-l cheamă tot ofiţerul de rândul trecut, care i se păruse a fi om drept şi cu inimă.

— Dumneata eşti Vaida Aron?

— Eu, să trăiţi!

— Sunt ofiţer de miliţie.

— Ştiu. Mi-a spus dom’ majur. Dar nu vă cunosc.

— Vreau să te întreb ceva. Ţăranul şedea nemişcat, aşteptând cuvintele ofiţerului. Am fost la înmormântarea lui Stoian. Lume multă şi jale mare. Ştiai că l-au îngropat azi?

— Am auzit de la dom’ majur. Şi m-am mirat.

— De ce?

— L-au îngropat prea repede, domnule ofiţer. Prea repede.

— Cum prea repede, omule? Au trecut, doar, trei zile de când e mort. Nu-i asta rânduiala?

— Este, răspunse Vaida, dar nu e pentru toată lumea. Omul care moare creştineşte, în patul lui sau răpus de boală, se îngroapă la trei zile, după cum aţi spus. Dar cei care mor de moarte năprasnică, adică de mână vinovată de om, nu.

— Ce rost avea să-l mai ţină!
— Avea. Mortul, chiar dacă a fost bun sau rău în viaţă, nu poate pleca cu păcatele altuia în spate, că se chinuie rău pe lumea cealaltă
— Ce vrei să spui? Cu ale cui păcate?
— Păi… cu păcatele mele. Lumea zice că eu l-am ucis, ca să mă răzbun. Şi dumneavoastră credeţi la fel. Deci, iată păcatul meu: l-am omorât pe Stoian. Numai el ştie că nu eu l-am omorât ci altul. Îngropându-l, l-au făcut să plece cu păcatul meu în spate. Rânduiala străveche cere ca cei răpuşi de mână de om să fie îngropaţi la cinci zile.
— Şi dacă-l îngropa după rânduială, ce se întâmpla?
— E-hei, domnule ofiţer! Dumneata eşti tânăr şi de la oraş şi de aia nu ştii. Eu mi-s neam de cioban. Când un cioban era ucis, cinci zile îl ţineau. Asta era rânduiala. Aşa mi-o spus tata şi bunu, Dumnezeu să-i ierte. Şi mi-au mai spus că omul îngropat după rânduială vorbeşte…
— Cum vorbeşte, omule?
— Vorbeşte aşa cum vorbesc morţii. Prin semne… vorbind, leapădă păcatele altuia şi ale lui i se par mai uşoare. Şi pleacă dincolo liniştit şi împăcat cu toată lumea…
Albu avu impresia că Vaida nu-i în toate minţile. Îl privi lung. Omul i se uita în ochi, netulburat. Avea ochii curaţi şi adânci, ca două fântâni prin care Albu se străduia să-i privească în străfunduri.
— Dumneata susţii că nu l-ai ucis. Atunci care păcat de-al dumitale a rămas în spatele lui Stoian?
Vaida se scărpină în cap şi se uita nedumerit la locotenent, mirat, în sinea lui, că n-a priceput.
— Păcatul, domnule ofiţer, de care sunt învinuit. V-am mai spus, doar. Până se limpezesc apele, e păcatul meu. *Acest păcat* e în spatele lui Stoian. Acum m-aţi înţeles?
Albu clătină afirmativ din cap, deşi nu-l înţelegea prea bine. Dar mai riscă o întrebare:
— Cum ar fi lepădat păcatul dumitale?
— Cum se leapădă. Punându-l în spinarea celui care l-a săvârşit cu adevărat. Dacă-l ţineau după rânduiala de care v-am spus, ar fi venit să-l vadă şi cel care l-a ucis. Toţi se

apropie de mort. Să-şi ia rămas bun de la el. S-ar fi apropiat şi cel care l-a ucis şi sângele mortului ar fi apărut pe mâinile ucigaşului. Ochii celor din jur n-ar fi văzut. Dar el, ucigaşul, şi-ar fi văzut mâinile mânjite de sânge… În clipa ceea l-ar fi văzut pe cel ucis privindu-l în crucea ochilor şi l-ar fi auzit întrebându-l: De ce-ai făcut asta?

Albu îl lăsă să continue, impresionat de naivitatea ţăranului, dar şi de adevărurile adânci rostite cu atâta simplitate şi cu nestrămutată convingere.

— …A fost ucis cu securea mea, domnule ofiţer, continuă Vaida. Trebuia dusă şi securea acolo. Pe ea stă scris numele meu, că mâinile mele au trudit cu ea o viaţă. Stă scris numele copilului care a găsit-o aruncată în râpă. Stă scris numele lui dom’ majur, care a adus-o aici. Dar stă scris şi numele ucigaşului… Dacă ar fi fost dusă şi securea acolo şi ar fi fost pusă pe copârşeu, *cel ce ştie să citească* ar fi văzut numele ucigaşului şi Vaida n-ar mai fi stat aici, sub pază, de râsul satului şi de ruşinea obrazului său. Domnule ofiţer, credeţi ce vreţi! Eu ce-am avut de spus, am spus. Dacă ştiţi să citiţi, citiţi pe secure. Securea niciodată nu minte! Are graiul ei şi grăieşte ădevărat.

— Omule, vorbi Albu văzând că Vaida tăcu. Am întrebat-o pe nevasta lui Stoian ce spune despre învinuirea ce ţi se aduce şi mi-a răspuns: „Nu mi-ar fi făcut el mie necazul ăsta”! Ce crezi? A vrut să te apere în amintirea altor timpuri, trecând peste necazul care a lovit-o? Cunoaşte adevărul şi îi este teamă să-l spună? Sau nu ştie nimic, dar te cunoaşte pe dumneata?

Vaida tăcu câteva clipe, îşi şterse fruntea cu palma, ca şi când ar alunga cine ştie ce gânduri, după care îi răspunse privindu-l în ochi:

— Domnule ofiţer, dacă muierea lui Stoian a grăit aşa, să ştiţi că nu-s vorbele ei. A grăit bărbatu’ său prin gura ei. Vaida îşi făcu o cruce mare şi spuse, mai mult pentru el: — Fie iertat de toţi, că eu l-am iertat. Adresându-se din nou lui Albu: — Dacă muierea lui, neroadă şi proastă ca mine, a spus aşa, sunt sigur că şi cei cu minţile luminate vor ajunge la adevăr. Numai să citiţi pe secure, s-o auziţi cum grăieşte

şi să-l găsiţi pe cel cu mâinile mânjite de sângele lui Stoian.

Tăcură amândoi. Albu nu mai ştia ce să-l întrebe. În faţa ochilor îi apăru chipul inginerului Avram. Nu venise la înmormântare. „Să aibă dreptate Vaida cu… rânduiala lui? E drept că se spune că făptaşul vine la locul crimei. Oare ar fi venit? Şi cum s-ar fi comportat?” Întrebări la care Albu nu găsea răspunsuri. Dar îşi amintea vorbele văduvei: „inginerul e omul dracului şi dracu’ nu face biserici”…

— Baciule, dacă e aşa cum spui, adevărul va ieşi la iveală, ca untdelemnul deasupra apei. („Na, că m-am molipsit şi eu de la Vaida: încep să vorbesc în pilde”…). Îţi promit că am să citesc pe secure şi am să-i ascult glasul… Noapte bună.

Şeful de post îl conduse pe Vaida din nou la arest şi reveni.

— Nu-l trimitem la oraş, la arestul miliţiei?

— Nu. Tovarăşul colonel a dispus ca el să rămână în paza dumitale. Propriu-zis, nu e arestat; doar reţinut pentru cercetări. Şi ştii de ce. Sperăm că nu va sta mult aici. S-ar putea ca în câteva zile să-l găsim pe cel mânjit e mâini de sângele lui Stoian, vorba lui Vaida.

Albu îşi puse carnetul de note în servietă. Nici şeful de post nu observă că Albu manevră ceva în servietă. Avea casetofonul la el şi înregistrase toată discuţia cu Vaida, în urma unei fericite inspiraţii de moment. Ca să fie.

Condus de şeful de post, ieşi în şosea. Era mulţumit că făcuse înregistrarea şi se gândea la surpriza pe care i-o va face colonelului şi Dropiei. Aşteptau o maşină de ocazie şi avu noroc. Un prieten se întorcea cu soţia şi cu fetiţa de la o cabană aflată la câţiva kilometri mai sus de comuna S… Îl văzu la marginea drumului şi-l luă cu ei până în oraş.

Când ajunse la sediu, colonelul lipsea. Ofiţerul de serviciu, în urma dispoziţiei colonelului Nicoară, îi reaminti că trebuie să plece la Stânca Fulgerata. Nu uitase. Întrebă de Moţ şi află că are altă misiune. Se urcă în singura maşină ce mai rămăsese în garaj, se repezi până acasă, unde se schimbă şi îşi luă cele necesare pentru o astfel de călătorie. Opri apoi la o cantină, îşi potoli foamea şi plecă înspre

Stânca de la Apa Cetăţii.

Capitolul XVI
REPETIŢIE GENERALĂ

Ne amintim că l-am lăsat pe locotenentul Moţ în bar, în aşteptarea cafelei şi a paharului cu oranjadă, dar, ceea ce nu ştia Katy, şi în aşteptarea unui mesaj de la colonel.

Moţ ajunsese la a treia cafea şi la al cincilea careu de cuvinte încrucişate pe care-l deslega. Nu era un pasionat rebusist, dar se pricepea şi era un mijloc plăcut pentru a-şi umple timpul. Şi util. Fără voie îi veniră în minte cuvintele lui Horaţiu: *miscuit utile dulci* şi zâmbi. „Mai ţin minte ceva şi din latineasca de la şcoală”… Se uită la ceas. Trecuse mai bine de o jumătate de oră şi niciun telefon de la colonel. De vreo două ori fusese tentat să telefoneze, dar se răzgândise de fiecare dată… „Dacă a spus să aştept telefonul, îl aştept şi gata!”

La ora aceea nu mai era nimeni în bar. Katy, pe care ceva mai înainte o servise cu o ţigară Kent, veni spre masa lui

— Vă deranjează dacă stau câteva minute? Nu-s clienţi şi mă simt obosită. Toată ziua stau în picioare şi alerg de colo-colo…

— Chiar vă rog. Luaţi loc.

— Cred că nu vă fac… necazuri. Poate aşteptaţi pe cineva. Aşa am impresia, vorbi Katy cu subînţeles. Şi când ne-o vedea pe amândoi…

— O să iasă o păruială de toate frumuseţea, râse Moţ. Redeveni serios. N-aştept pe nimeni, domnişoară. Luaţi loc… se repetă, uşor intimidat.

— Am şi luat, nu vedeţi? Puse picior peste picior şi se uită în ochii lui. Îl privea liniştită dar insistent sau, mai exact, cu

o curiozitate insistentă.

Moţ începu să se foiască pe scaun, surprins plăcut de gestul fetei, dar emoţionat. Nu-i displăceau femeile, dar se temea de ele. Nu era burlac convins dar nici nu s-ar fi însurat. Se învăţase cu viaţa de holtei, însă nu era ca Albu, care avea o fire aventuroasă şi chiar pătimaşă. Se gospodărea singur şi se temea că o legătură sentimentală i-ar fi afectat independenţa. Cu atât mai mult un mariaj, deşi în sinea lui îi invidia pe cei căsătoriţi, mai ales când aveau şi copii. Părinţii îi scriau, din când în când, să se însoare. Când se ducea pe la ei, în satul lui din Bărăgan, se găseau zece care să-l ducă în peţit, dar el le răspundea la toţi, invariabil: „Am timp şi de însurătoare, că nu s-au terminat nici zilele, nici fetele”. Dar zilele treceau şi burlăcia prinsese rădăcini în viaţa lui şi numai o furtună putea s-o dezrădăcineze.

Se uită la Katy şi-i întâlni privirea care-l cerceta cu atâta curiozitate. „Ce-o fi vrând şi fata, asta? De cochetăriile ei îmi arde acum? Vorba colonelului: ţara arde şi baba se cheaptănă”. Ca să nu pară nepoliticos, dar mai ales ca să nu-şi trădeze timiditatea, încercă să-i răspundă printr-un joc al cuvintelor:

— N-am văzut… Am simţit!

— Şi, mă rog, ce-aţi simţit?

— Că mai vrei un Kent. Întinse pachetul. Fata nu-l refuză, dar nu se lăsă pusă la punct.

— Atunci staţi, rău cu… simţurile.

— Eu? Te înşeli, domnişoară. De exemplu, văzul…

— Am remarcat că aveţi văzul bun. Mi-aţi aflat numele de pe ecuson. Dacă aveaţi ecuson, aflam şi eu cum vă cheamă.

Moţ se ridică ceremonios de pe scaun şi căută să repare greşeala:

— Dacă ţii neapărat, mă prezint. Pe invizibilul meu ecuson stă scris cu litere azurii: Traian şi Moţ. Râseră amândoi. Se aşeză pe scaun şi continuă: — Să mergem mai departe, că „simţurile” nu s-au terminat. (Traian intra în jocul fetei). Auzul…

— Auzul nu cred că-l aveţi bun. Afară e frumos, cântă păsărelele în ramuri şi staţi aici cu nasul în cafele şi rebusuri. Ce auziţi de aici?
— Aud cum mă dădăceşti. Nu e suficientă dovadă că am auzul perfect?
Katy râse din toată inima şi Moţ îi admiră fulgerarea dinţilor ca de porţelan şi provocator de frumoşi. Ca să nu se lase mai prejos, contraatacă:
— Cu mirosul cred că nu aveţi probleme. Văd că vă plac ţigările fine. În schimb, gustul… Dacă aţi avea şi gustul pe măsura mirosului, nu v-aţi îneca numai în cafea şi oranjadă. Aţi mai trece şi pe coniac, vodcă, whisky…
— Stai prost cu încasările pe ziua de azi? Cu planul ?
— Nu-i vorba de încasări…
— Atunci, ce… plan ai?
— Faci rebusuri cu mine, tinere domn? Nu te teme… Pardon, nu vă temeţi (fata reveni la forma reverenţioasă), nu vreau să vă deprind cu băuturile tari, dar mă mir că nu le consumaţi. Fumaţi Kent şi beţi limonadă. Sunteţi o pasăre rară în împărăţia noastră.
— Că am alură de pasăre, răspunse Moţ bombându-şi pieptul, ai dreptate. Dar şi… rară?
Râseră iarăşi, după care Katy continuă:
— Chiar rară! Să veniţi când e barul plin şi o să vă convingeţi. Să vă mai spun ceva: aseară era un tip în local. Un bărbos cu mănuşi albe. Băuse mult şi tot mai cerea. L-am refuzat şi când s-a uitat mirat la mine, i-am arătat afişul: „Nu servim băuturi alcoolice consumatorilor în stare de ebrietate”. S-a uitat la el, l-a silabisit şi când l-a înţeles, a râs şi mi-a spus într-o românească pocită că afişul e pentru copii, iar băutura, pentru bărbaţi.
Moţ prinse aluzia şi încercă să nu-i rămână dator. Deşi sesizase că e vorba de comis-voiajor, se făcu că nu-l ştie şi continuă pe acelaşi ton glumeţ:
— Păi dacă înmănuşatul era bărbat, şi nu pasăre rară, de ce nu l-ai servit?
— N-am vrut. Nu din cauza afişului, dar n-am vrut!
Moţ îşi aminti de ceva. Roti privirile prin sală şi îi arătă un

alt afiş:

— Uite, colo scrie: „Buna servire a clientului e o datorie de onoare”.

— O fi datorie de onoare, dar şi onoarea are limitele ei.

— Cum a reacţionat tipul?

— S-a dus la barman şi a rezolvat problema.

— Vezi?

— Uite ce! Katy se aprinse. Lasă-l dracului de scârbos!

— Măi, măi, măi! Ce te-ai pornit aşa pe bietul om?

— Dacă l-ai şti, n-ai mai spune asta. Închipuieşte-ţi un broscoi cu barbă neagră şi mănuşi albe. Cică mare om de afaceri în ţara lui. Dacă e plin de dolari, crede că poate orice? Într-o zi m-a întâlnit pe sală şi a vrut să mă sărute… Da, da, nu râdeţi! A vrut să mă sărute, spunându-mi: „dau la tine bani mulţi şi maşina…” Oh! (Katy se scutură) Îi simt şi acum mănuşile. Când m-a prins de mâini, parcă umblau râme pe mine. I-am cârpit o palmă să mă ţină minte… Dar nu ăsta-i baiul. Palma mea l-a făcut să vorbească româneşte aşa cum vorbim noi.

— ?…

— Nu te mira. De ăştia care fac pe nebunii că nu ştiu româneşte, am mai întâlnit. S-a uitat la mine şi m-a înfruntat fără ruşine: „Eşti o proastă, fetiţo!” N-am mai spus nimic şi am fugit.

Moţ nu arătă surpriza pe care i-o provocase povestea fetei. „Asta îl va interesa pe colonel”. Dar întoarse firul discuţiei pe vechiul făgaş:

— Ne luarăm cu poveştile şi am uitat de al cincilea simţ. A rămas simţul… tactil, domnişoară.

— Vezi să n-o păţiţi ca bărbosul! Am o palmă grea…

Râseră amândoi cu poftă, dar fură întrerupţi de recepţioneră:

— Domnule locotenent, la telefon!

Moţ îşi ceru scuze, iar Katy rămase cu gura căscată…

La telefon era colonelul:

— Ştii că ieri a fost inginerul Avram la mine. Cel care trebuia să-l fileze i-a pierdut urma azi pe la prânz şi nu dă de el. Ordin: îl cauţi şi preiei urmărirea. Ai maşină?

— Nu.

— O s-o ai în cinci minute. Laşi, apoi, şoferul liber şi… te descurci.

— Altceva?

— Nimic. Te ţii ca scaiul de el. Pe Walker lasă-l în pace. Avem noi grijă de el. S-a dus spre cetăţi. Vrem să ştim cum va acţiona inginerul. Asta-i misiunea ta. Noroc!

Moţ se întoarse la bar. Katy nu mai era la masă. Îi păru rău. Noroc că achitase consumaţia anticipat. Plecă. Se opri pe scările din faţa uşii de intrare în hotel şi aşteptă maşina. Deodată, auzi un glas în spatele lui:

— …Şi locotenentul a plecat supărat pe Katy cea proastă.

Se întoarse fulgerător şi o prinse de mâini:

— Nu te speria, n-am mănuşi albe. Dar trebuie să plec. Te rog, însă, ţine secretul. Măcar câtva timp. Recepţionera n-o să mai greşească!

Katy îi zâmbi, iar el coborî scările, deoarece îi sosise maşina. Mulţumi şoferului şi urcă la volan. Prin peretele-fereastră al barului, Katy îl privea cum se depărtează.

•

La primul telefon public opri. După o serie de întrebări pe care şi le puse privind posibilitatea de a-l găsi pe inginer, îi veni ideea salvatoare, ceva asemănător cu oul lui Columb. Coborî din maşină, scoase o monedă de 25 de bani şi formă numărul de acasă al inginerului. Nu răspunse nimeni. Mai scoase 25 de bani şi dădu un telefon la Ocolul Silvic. Îi răspunse o duduie amabilă, de la centrală, vorbind pe nas ca toate telefonistele:

— Ocolul Silvic. Ce doriţi?

— Pe tovarăşul inginer Avram Teodor.

— Nu vă supăraţi. Sunaţi încă o dată şi cereţi interior…

Sună încă o dată, fără să se întrebe de ce şi îi răspunse aceeaşi voce:

— Ce doriţi?

— Interior…

— Aveţi legătura…

În receptor, Moţ auzi vocea rârâită a inginerului:

— Alo!

Moţ tăcu.

— Alo!

Moţ continua să tacă.

— Vorrrbeşte, mă, dacă suni. Grrrijania…

Moţ zâmbi. Simţea cum îl cuprinde un sentiment de uşurare. Urcă în maşină şi plecă spre Ocolul Silvic. Sediul se afla în „Casa pădurarului”. O construcţie mare, în pur stil românesc, dar stilul de prin părţile Tazlăului. Cu balconaşe şi ieşituri, cu dantelării din lemn traforat, cu cerdacuri pline de geamuri şi deasupra, pe un fel de turnuleţ, cu un cocoş împintenat, de tablă, ce arăta direcţia vântului.

Nu opri în faţa clădirii, ci la o anumită depărtare, în faţa unei porţi. Din locul în care staţiona şi până la ocol erau cam o sută de metri. Cu mâinile în buzunare şi gândindu-se la Katy, străbătu distanţa în pas lent. Lângă poarta casei din faţa Ocolului văzu o bancă. Binecuvântă ideea proprietarului şi se aşeză Aprinse o ţigară. Nu avu prea mult de aşteptat. Pe la şase jumătate inginerul ieşi din sediu şi se urcă în Dacia sa albastră. După ce dispăru, făcând colţul străzii, plecă şi Moţ, care ajunsese, între timp, la maşina lui şi îl urmă. Mergea la distanţă. Inginerul ieşi din oraş şi se îndrepta spre cetăţi.

Până în satul C… nu-i fu greu să-l urmărească. Nu era decât un singur drum, drumul forestier, cu hârtoapele şi curbele lui. Îl lăsă să iasă din raza vederii.

Ajungând în zona Stâncii Fulgerata, Moţ îl văzu pe Nădăşan făcându-i un semn. Opri.

— Tovarăşul locotenent Albu a spus să nu mergeţi mai departe. Parcaţi maşina în ieşindul ăla de pădure.

— El unde e?

— Vă arăt eu după aia.

Parcă maşina şi reveni. Nădăşan îi arătă cu mâna un copac, undeva peste râu.

— E în stejarul rotat de pe malul celălalt al apei.

După câteva explicaţii suplimentare, îl reperă.

— Sunt toţi aici?

— Toţi. Maşina cu număr străin a trecut pe aici ceva mai de mult, în ea sunt două persoane. Dacia albastră sosit

adineaori. A oprit undeva mai sus. Nu departe de noi.

Nu termină bine vorba şi se auzi zgomot de motor. Se aruncară amândoi la pământ, după un lăstăriş de măceşi plin de frunze. Inginerul, la volanul maşinii, se întorcea. Opri din nou, mai aproape de ei, şi coborî în albia râului.

Moţ şi subofiţerul nu-l mai puteau vedea, dar intră în atenţia lui Albu, care-l urmări prin binoclu din stejar. Profitând de amurgul ce începuse a se lăsa, inginerul coborâse în albia râului şi se îndrepta spre grote. Albu se dădu jos din pom şi îl urmări. Aşezat pe burtă, după tufele de pe malul celălalt al râului, nu putea fi zărit. Inginerul luă o prăjină din nişte tufe, o propti de stâncă şi, cu ajutorul ei urcă până la grote. Încă se vedea. Timp de un sfert de oră inginerul făcu o serie de măsurători, vizând mai mult grota centrală, cea în care fusese capcana. Nu intră în nicio grotă. Terminând de măsurat şi de notat, inginerul coborî pe aceeaşi prăjină în albia râului. Puse prăjina la locul ei şi se întoarse prin apă la maşină. Intră din nou în obiectivul lui Moţ şi Nădăşan. Inginerul porni motorul şi plecă spre oraş.

— După două minute plec după el, zise Moţ. Îmi pare rău că nu mă întâlnesc cu Albu. Transmite-i din partea mea „o noapte plăcută şi fără surprize”. De altfel, îţi doresc la fel. Noapte bună.

— Să trăiţi! Noapte bună.

Nădăşan se întoarse la postul său de veghe şi Moţ, ajungând la maşina sa, plecă după inginer. După câteva curbe, la lumina lunii care răsărise, zări maşina inginerului oprită pe dreapta, cu luminile stinse. Fu nevoit să-l depăşească, pentru a nu-i atrage atenţia. La prima curbă, însă, opri după un pâlc de pomi şi se întoarse pe jos către locul în care staţiona inginerul. Nu merse pe drum ci prin pădure, paralel cu drumul. Ajuns în dreptul lui Avram, văzu că dinspre cetăţi vine o altă maşină. Avram şedea lângă maşina sa, ca şi când ar fi vrut să oprească pe cineva pentru a-l ajuta să remedieze o defecţiune. Ocupanţii maşinii care venea îl văzură şi opriră lângă el. Moţ îi identifică: erau Walker şi şoferul camionului în care se încărcase marfa de export. Coborâră din maşina lor şi toţi

trei urcară în a inginerului. Vorbiră cam zece minute. Moţ nu auzea discuţia, dar un lucru tot aflase şi anume că cearta dintre Walker şi Avram fusese numai de ochii lumii, iar mutarea comis-voiajorului la hotel, o stratagemă bine pusă la punct. Exact ce intuiseră şi ei cu câteva zile înainte…

După vreo zece minute străinii coboară şi, urcându-se în maşina lor, porniră spre oraş. Inginerul rămase un timp lângă maşină, cu un cot pe capotă şi fuma. „Probabil îi lasă pe străini să se depărteze”, se gândi Moţ, Aşteptă şi el, nemişcat, având grijă să nu facă niciun zgomot care să-l trădeze. Prilej de meditaţie: „Să fi descoperit inginerul calea spre tezaur? Înseamnă că Avram e în posesia fotografiilor profesorului. Deci o nouă confirmare că el e «musafirul de noapte» din casa Dunca şi cel care a tras în subofiţer”.

Inginerul mai trase un fum şi aruncă ţigara. O strivi sub picior şi, urcându-se la volan, plecă spre oraş.

Era întuneric. Moţ se îndreptă spre maşina lui fără grabă. Nu avea rost să-l urmărească. L-ar fi trădat farurile. Aşteptă câtva timp. Când socoti că e momentul potrivit, plecă. Maşina inginerului nu se mai vedea. Ajuns la poştă, formă, de la telefonul public, aflat la intrare, numărul de acasă al inginerului. Răsuflă uşurat când acesta îi răspunse.

— Nu vă supăraţi, spuse Moţ cu glas gutural. Aveţi numărul…

— Da.

— Suntem telefoanele. Masa de verificare. Am fost sesizaţi că în cartierul dumneavoastră s-a produs o defecţiune. Al dumneavoastră văd că funcţionează. Vă rugăm să ne scuzaţi. Noapte bună.

— Nu-i nimic, drăguţule. Noapte bună.

Moţ închise şi plecă spre hotel. Walker şi şoferul sosiseră. Văzu maşina comis-voiajorului parcată lângă camionul zugrăvit în culori ţipătoare.

Intră în bar şi se aşeză la o masă. Katy îl observă şi veni lângă el.

— Bună seara, domnule… Îşi duse mâna la gură şi se opri o clipă. După o scurtă pauză continuă: …domnule Urs. Aşa

v-am botezat şi aşa rămâneţi. Cu ce vă servesc?

Moţ îşi călcă pe inimă şi ceru o cafea şi un coniac. Fata făcu ochii mari, dar îl servi. Barul era plin. La fel şi restaurantul.

— Nu mai stai lângă mine?

— Nu pot. Localul e plin şi la bar suntem numai două de serviciu. Dar fiţi fără grijă, că nu scăpaţi.

Moţ îşi sorbea în linişte cafeaua şi coniacul. Se simţea obosit după o zi atât de agitată, dar ceva îl ţinea în loc. Katy trecu pe lângă masa lui şi-i făcu un semn discret că revine. Se întoarse de la bar cu o tavă plină cu diferite băuturi, pe care le împărţi pe la mese. Se opri şi la masa lui, servindu-l cu *cincizeci* de coniac. O privi întrebător, deoarece nu comandase un al doilea. Aplecându-se să pună paharul pe masă, îi şopti:

— Ala cu mănuşile albe şi încă unul sunt în restaurant, cu două tipe. Şi se depărtă.

Moţ o ascultă uimit dar şi încântat. „Fată inteligentă. Dar… (şi i se strânse inima)… o fi sinceră? Nu face jocul comis-voiajorului? Îşi şterse cu palma o imaginară transpiraţie, de pe frunte. Nu, nu pot să cred aşa ceva…” Dar se îngrijoră, totuşi. Îşi simţea burlăcia periclitată.

Prin uşa dintre bar şi restaurant îi zări pe cei doi. Împreună cu ei, Andy Runda şi încă una, pe care n-o cunoştea. Consumă şi al doilea coniac. Tace ar fi vrut să-l vadă Albu şi să râdă de mutra pe care ar face-o. Terminând, chemă pe Katy cu un semn discret, plăti şi ieşi. Dar Katy avu timp să-i şoptească:

— Poimâine sunt iarăşi de serviciu…

•

Colonelul, cu toată ora înaintată, era în birou. Primise un mesaj de la Albu, prin radio. Raportase despre plimbările „suspecţilor” în zona grotelor. Tot Albu îl mai informase că văzuse maşina lui Moţ, dar că n-a putut lua legătura cu el, întrucât după plecarea celor trei plecase şi el.

După o scurtă bătaie în uşă, Moţ intră în cabinet.

— Ai sosit la timp, zise colonelul.

— Să trăiţi!

— Bună seara, stai jos şi deşartă sacul.

Moţ relată cu lux de amănunte totul (mai puţin despre Katy). Colonelul îl ascultă atent. Terminând raportul Moţ adăugă:

— Ce-or fi urmărit în seara asta? Sub aparenţa unei nevinovate plimbări în zona cetăţilor ce se ascunde? Au vrut să ne deruteze? Cu ce scop? Dacă ar fi aşa, înseamnă că au prins ceva din acţiunile noastre! Nu puteau sesiza nimic, deşi... nimic nu e exclus. Au făcut cumva o repetiţie generală?

Moţ repeta, cu glas tare, în faţa colonelului, gândurile ce-l frământau.

Colonelul îl asculta, plăcut surprins de raţionamentul lui Moţ.

— Cred că au făcut o repetiţie generală.

— Atunci pe când… premiera?

— Nu ştiu. Doar ei ştiu şi poate nici ei. În orice caz, noi ne-am asigurat locuri în primul rând pentru a-i „aplauda” cum se cuvine. De altfel, Albu şi Nădăşan ne aşteaptă la „intrare” şi noi vom fi prezenţi la „ridicarea cortinei”. Vom avea surprize mari, locotenente Nu uita: în „ultimul act” noi suntem actorii. Şi vom fi la înălţime. Acum, acasă cu tine. Odihneşte-te, că ai nevoie. Nu mai trece pe la bar că şi Katy trebuie să se odihnească, dacă vrei să fie tot frumoasă. Pe mâine.

— Să trăiţi!

Moţ plecă înciudat… „De unde a aflat? O fi având antene peste tot?”…

După plecarea lui Moţ, ceasul din perete bătu de nouă ori. Colonelul strânse dosarele şi le închise în dulapul de fier din spatele biroului, udă florile din fereastră, stinse lumina şi plecă şi el spre casă.

Noaptea era înstelată. Luna atârna deasupra oraşului ca un gong. Afară era plăcut. O uşoară răcoare binevenită după o zi dogorâtoare. Zâmbi, dar pe buzele lui plutea şi o umbră de îngrijorare…

Capitolul XVII
NOAPTEA LOCOTENENTULUI

În noaptea de marţi spre miercuri nu se întâmplă nimic deosebit.

Walker şi şoferul său terminaseră cheful din restaurant şi urcaseră în camerele lor cu cele două partenere. Bmeînţeles, cu o provizie de whisky şi de gustări. Peste vreo trei ore, voiajorul, culant, le-a condus pe amândouă acasă, cu maşina sa, după care se întoarse cuminte la hotel şi dormi până a doua zi.

Inginerul Avram Teodor îşi petrecu noaptea în casa sa. Telefonul lui Moţ îl găsise în pijama, citind ziarul.

Cei care preluaseră supravegherea, în locul lui Moţ şi Albu, nu reţinuseră nimic deosebit.

Colonelul, pregătit pentru orice eventualitate, avu parte de o noapte fără probleme şi dormi până la ziuă, neîntors. Nu vrem să omitem faptul că fu chemat de la mare de soţie şi de fiică…

Moţ, în schimb, adormi mai greu. Imaginea lui Katy îl urmărea şi în vis… Se trezi de vreo două ori. Aşezat pe marginea patului îşi bălăngănea picioarele şi se întreba dacă într-adevăr se îndrăgostise. „Dacă m-am îndrăgostit, ce mă fac?”

La Stânca Fulgerata, Albu şi Nădăşan, în adăpostul pe care şi-l organizaseră, vegheau cu rândul. Dacă Nădăşan nu

își făcea probleme, veghea în munți încântându-l, Albu se gândea la un pahar de coniac. Nu pentru coniac în sine, cât pentru atmosfera localului, în care se simțea bine.

La sediul miliției nu sună niciun telefon și nici la stația de radio nu se recepționa nimic.

„Să știi că în noaptea asta s-a întâmplat o minune, își spunea ofițerul de serviciu. Nicio chemare pentru vreo intervenție. Niciun bețivan adus la noi, ca să se răcorească. Nicio bătaie. Niciun furt… Adevărată minune…”

Ziua de miercuri veni peste oraș ca și celelalte zile.

Sirena uzinei sună, ca de obicei, la ora stabilită, trâmbițându-și deșteptarea peste întregul oraș și chiar mai departe de granițele lui, odată cu sirena uzinei din orașul de peste deal.

Apele râului, atâtea câte mai puteau scăpa din barajul lacului de acumulare aflat nu departe de oraș, înotau leneșe și poluate prin albia pe care și-o statorniciseră de amar de vreme, albie care tăia orașul vechi în două, iar pe cel nou îl înconjura ca un braț de care, vrând-nevrând, nu poți să scapi…

În cabinetul său, colonelul Nicoară citea *Buletinul evenimentelor* din ultimele 24 de ore. Doar câteva rânduri, prin care organele de resort erau informate că ziua precedentă, ca și noaptea abia terminată, nu au ridicat probleme. „Să fie liniștea dinaintea furtunii? se întrebă colonelul. De la „repetiția generală” nu s-a trecut la „premieră”. De ce? Să ne fi înșelat în privința actorilor? Nu cred… În privința „acțiunii”? Nici asta nu cred… Atunci?” Întrebare rămasă, pentru moment, fără răspuns.

Moț făcu un drum până la Stâncă Fulgerata, cu o mașină a întreprinderii de alimentație publică, ce aproviziona cabanele din zona cetăților. Se întâlni cu Albu și cu Nădășan, transmițându-le ultimele indicații.

Moț îi povesti lui Albu atât ce făcuse în ziua precedentă, cât și întâlnirea cu Katy. Albu îl asculta uimit. Era normal ca un om să se îndrăgostească. Dar chiar și Dropia?

— Ești sigur de sentimentele tale, bătrâne?

— Sunt. Dar sunt convins și că ea ține la mine.

— După câte se pare, ai intrat în… zona chioară.

— Zi-i cum vrei, Ioane. Dar mi se pare că da…

— Să fie într-un ceas bun. Pierd un prieten, dar câştig o familie, Traiane. Pe când nunta?

— Nu te grăbi, omule. N-am ajuns, încă, până acolo. Zău, nici nu ştiu ce să-i spun, dacă voi fi numai cu ea… Îmi place, mă simt bine când o văd în preajma mea, dar de vorbit mai… altfel…

— Adică de dragoste…

— …n-am vorbit nimic.

Albu o ştia pe Katy. O văzuse de câteva ori în local, în seara când fusese cu colonelul la „Ursul brun” şi dăduse peste Moţ acolo, ea îi servise. Şi-o amintea. „Auzi! Mutălăul ăsta de Dropia, tăcutul ăsta, bunul meu sfânt Sisoe, mare cuceritor!… S-a întors lumea pe dos…”

Moţ îşi deşertă sacul inimii şi Albu îl asculta şi curios şi încântat. Ţinea la Moţ şi îi dorea să fie fericit. „Dar eu? gândea Albu. Eu ce voi face, cu firea mea? Mi-o veni şi mie rândul? O să arăt şi eu ca Dropia, bleg şi fericit?”

— Dropio, păcat că nu avem cu ce cinsti evenimentul, spuse Albu îmbrăţişându-şi prietenul.

— Taci, mă, că avem.

Moţ scoase din servietă o sticlă cu Pepsi. Albu dezamăgit, întinse mâna a refuz:

— Ce, sunt copil? M-a înţărcat mama de mult.

— Dar din asta bei? Moţ scoase o a doua sticlă. Stelele de pe etichetă îl înviorară.

— Ei, aşa mai merge. Şi, scoţând dopul, trase o duşcă. Plăcerea îi pieri pe loc. Scuipă conţinutul. — Ce dracu’ ai pus în sticlă?

— Ceai, colega; e bun pentru ficat şi pentru rinichi… Râseră amândoi şi Albu, mai în glumă, mai în serios, puse sticla la gură şi-i bău conţinutul, strâmbându-se…

— Să mai zică cineva că nu-s om serios!…

…Moţ nu stătu mai mult de trei ore. Împreună cu Albu coborî la grote. Nimic deosebit. Doar urmele inginerului se zăreau ici-colo. Se înapoie cu aceeaşi maşină a alimentaţiei publice, în oraş. Maşina îl aştepta, precum se înţelesese Moţ

cu şoferul, la ora stabilită.

Ajuns în oraş, dădu o raită pe la hotel. La parcare, Walker şi şoferul se învârteau în jurul autocamionului. De la recepţie Moţ află că voiajorul urma să plece în ziua următoare. Achitase costul cazării şi rugase ca să fie trezit dis-de-dimineaţă, ca să plece pe răcoare.

Se interesă la Ocolul Silvic despre inginer. Era plecat în capitala judeţului, la o consfătuire de producţie.

Intrând în sediul miliţiei, nu-l găsi pe colonel. Plecase la Inspectoratul judeţean. Până la sfârşitul programului, Moţ făcu câteva drumuri: La Consiliul popular, unde participă la o şedinţă a Comisiei pentru ocrotirea minorilor, ca reprezentant al miliţiei, la procuratură, predând dosarul încheiat în ziua precedentă şi la Clubul muncitoresc, unde se organizase un simpozion pe tema regulilor de convieţuire socială.

Ajuns acasă, îşi pregăti masa şi, după ce mâncă, se întinse în pat. Când se trezi, afară se întunecase. Dormise bine, somn de om sănătos. Vru să-şi facă o cafea, dar renunţă. Deşi ştia că abia în ziua următoare Katy e de serviciu, se gândi că nu i-ar strica o plimbare prin oraş şi o cafea la bar. Zis şi făcut. Dar mai era ceva care-l împingea la drum. Nu se simţise niciodată singur. Dar acum se simţea. Venea încă o noapte şi ceva, un fel de urât, îi da târcoale.

Noaptea era plăcută. Pe străzi circulau oameni şi maşini. Oraşul pulsa în ritmul unei activităţi care nu sa termina. Prin ferestrele blocurilor se revărsau luminile apartamentelor. Ici şi colo, doar, câteva ferestre întunecate. Dinspre uzină scăpăra o contelaţie de lumini şi se auzea zumzetul neîntrerupt al agregatelor. Autobuzele, încărcate, duceau oamenii spre rosturile lor…

Moţ mergea fără grabă. Era încă devreme. Până la închiderea localului mai era destul… Întotdeauna plimbarea prin oraş îi făcea plăcere. Trecea pe lângă stadion. Plopii de pe margine foşneau. Încercase de nenumărate ori să-i numere, dar totdeauna pierdea şirul şi nu reuşea să afle dacă sunt cu sau fără soţ…

În fine, ajunse la „Ursul brun”. Printre maşinile parcate în faţa hotelului, văzu maşina lui Walker şi maşina de transport. Cum erau aşezate una lângă alta, păreau un purice lângă un elefant. Intră. Gândi că animaţia din local îi va prinde bine, că îi va risipi senzaţia de singurătate care-l cuprinsese. În clipa în care urca scările, din local ieşea un grup de tineri gălăgioşi, în blugi şi cu cămăşile descheiate până la cureaua nădragilor. Unul avea un casetofon deschis la maximum. Vorbeau în gura mare, parcă la întrecere cu stridenţa muzicii. Un vlăjgan, cel mai înalt dintre ei, dar cam prea mult tras prin inel, poza în şef de trib faţă de ceilalţi. Când îl zări pe Moţ, se desprinse de grup şi cu degetele mari de la ambele mâini proptite în cureaua lată de o palmă şi bătută în ţinte, se apropie cu mers legănat de el. Moţ nu-şi dădea seama ce voia să facă, dar îl vedea venind provocator. „Face o glumă proastă? Are ceva cu mine? Sau vrea să le arate celorlalţi cât e de grozav”? Când ajunse, însă, la doi paşi şi-i văzu constituţia de luptător, căscă ochii mari, a mirare, făcu stânga împrejur şi plecă agale spre amicii care-l aşteptau ceva mai încolo.

Băieţii începură să râdă de el. Dar le şopti ceva. Casetofonul amuţi şi gălăgia se potoli. „S-o fi speriat de alura mea, sau m-o fi cunoscut, cocoşelul”. Moţ zâmbi şi împinse uşa de intrare în restaurant. Se uită la mese. Niciun cunoscut. Ar fi vrut să întâlnească pe cineva cu care să schimbe o vorbă. Din restaurant trecu în bar. Nici aici nu cunoştea pe nimeni. Se aşeză la o masă liberă, mai retrasă, aflată după unul din stâlpii localului. Aşteptând să vină cineva să-l servească, îşi plimba privirile prin local. Tresări. Dinspre oficiu venea Katy. „Ce caută azi, aici? Mi-a spus, doar, că mâine e de serviciu…”

Fata nu-l văzu. Îl ascundea stâlpul de lemn. Dar un val de căldură ciudată îi învălui sufletul. „Ce-i cu mine? se întrebă Moţ. De unde atâtea emoţii pentru o fată pe care o văd abia a treia oară în viaţă? Cât am vorbit cu ea, de simt nevoia ca să-i aud glasul? Doar o frântură de timp, ieri, şi atunci mai mult ne-am tachinat… Să fie, deci, adevărat că cei ce se iubesc se tachinează, cum spun francezii?” Fata îi plăcuse

de la început. Felul ei firesc de a intra în vorbă îl scosese din muţenie şi-i atenuase, întrucâtva, timiditatea.

Moţ îşi simţi încă o dată periclitată burlăcia sa, ce devenise proverbială. Nu era burlac din convingere, ci ca urmare a unei întâmplări petrecute în Şcoala militară. Se îndrăgostise de profesoara ce le preda stenodactilografia. Soţia lectorului de drept şi procedură penală, locotenent colonel şi doctor în drept. Ea, femeie frumoasă, spirituală, plină de viaţă. Aparent, uşuratică. Roiau în jurul ei ofiţerii din corpul de lectori şi instructorii de pregătire militară. Soţul, un om ursuz. Distins, adânc cunoscător al materiei pe care o preda, dar distant. Moţ, nu-şi putea închipui cum de dăinuia căsnicia lor. Deşi era foarte curtată, nimeni nu putea spune ceva rău despre ea. Moţ se îndrăgostise, dar îşi încuiase dragostea sub şapte lacăte. Îşi dădea seama de zădărnicia sentimentului, dar nu putea să-l înfrângă. Terminase Şcoala militară şi intrase în ritmul profesiunii pe care o visase de mic copil, de pe vremea în care, urmând cele opt clase la şcoala din sat, îl vedea pe şeful de post din comună. Un om voinic, cu o mustaţă uriaşă, un om sub paşii căruia duduia şoseaua. „Miliţian mă fac!”, se jurase în cugetul lui şi se făcuse miliţian. Absolvise Şcoala militară şi cu timpul imaginea profesoarei se estompase. Dar se jurase, încă o dată, că nu se va însura decât atunci când va găsi una care să-i semene. Şi nu găsise. Cel puţin aşa i se părea lui. Îndepărtându-le pe rând pe toate care-i ieşeau în cale, din cauza imaginii ideale, se trezi cu timpul burlac convins. „Atunci ce se întâmplă cu mine? Katy nu seamănă cu profesoara. E alt gen de femeie… Totuşi mă simt bine în preajma ei”… Nu-şi dădea seama că dragostea e ca foamea. În timp ce indiferenţa, ca şi goliciunea, înconjură satul, dragostea, ca şi foamea, dă de-a dreptul.

Fata nu-l zărise. Moţ o urmărea. Venea din oficiu cu o tavă plină cu pahare umplute cu diverse băuturi. Se strecura printre mese, unduindu-şi trupul subţire dar bine legat. Câte un consumator o striga. Îi auzea pe toţi. Către unii se întorcea, altora le făcea semn cu mâna că i-a înţeles şi să aibă răbdare. Împărţi paharele la mese, după comenzi.

Unul mai năbădăios încercă să-i vadă ecusonul care-i juca pe sânul plin şi frumos arcuit sub uniforma roşie. Îi respinse mâna, punându-l la punct.

Lui Moţ îi plăcu reacţia fetei. Ar fi vrut să sară să-l certe pe îndrăzneţ, dar se stăpâni. Aştepta cu nerăbdare momentul în care Katy îl va vedea. Era curios să vadă cum va reacţiona. Şi momentul veni. Îndreptându-şi privirea spre masa lui, îl zări. Şi zâmbetul dinainte, zâmbetul profesional, dispăru, făcând loc altuia, cald şi deschis. Se îndreptă spre el. Dar în clipa aceea o strigă şeful localului din uşa oficiului. Katy îi făcu semn că vine îndată. Nu zăbovi mult şi reveni, aducând pe o tavă un pahar elegant, subţire şi înalt, în care scăpăra coniacul auriu. Îl aşeză graţios pe masă şi îl întrebă dacă doreşte şi o cafea. Nu aşteptă răspunsul. Plecă din nou în oficiu şi se întoarse cu o ceaşcă în care aburea cafeaua deasupra căreia plutea un caimac gros de un deget.

— Vrei să nu dorm în seara asta?

— Sper, răspunse Katy alintându-se.

— Degeaba speri. Sunt învăţat cu cafelele. Beau cafea ca să rămân treaz, dar beau şi ca să dorm. Aşa că, vezi… Dar dacă vrei să-mi faci o noapte albă, încearcă…

Katy nu-i răspunse. Plecă spre celelalte mese, făcându-i semn că se întoarce şi s-o aştepte. Şi avu dreptate… Îşi bău încet cafeaua. Ca să-i treacă timpul mai uşor, scoase carnetul de note din buzunar şi începu să-l răsfoiască. Nu căuta ceva anume. Se distra recitind numere de telefon, însemnări telegrafice, iniţiale pe care numai el le ştia. Greu s-ar fi descurcat altcineva, dacă i-ar fi căzut carnetul său în mână. Privi ceasul. Trecuse cu mult de zece. Se apropia ora închiderii. Katy nu mai dădu pe la masa lui. „Ce are de gând?” se întrebă Moţ, înciudat. Se uită după ea şi o văzu făcând notele de plată. Unii plăteau imediat şi plecau, alţii porniră un adevărat scandal că n-au băut cât li se încasa, deşi de-abia se mai ţineau pe picioare. Erau şi din cei ce mai cereau băutură. Fata se descurca. Găsea pentru fiecare răspunsul potrivit.

Terminând de băut cafeaua, mai sorbi o gură de coniac.

Apoi îi veni un gând. „Ce-ar fi să-mi ghicesc în cafea?”

Răsturnă ceaşca cu gura în jos pe farfurioară şi după câteva clipe o ridică şi o aşeză pe un şerveţel de hârtie. Nu se pricepea la aşa ceva. Dar cafeaua îi plăcuse şi ideea îl înveselea. Ridică ceaşca, dar o mână, fină şi energică în acelaşi timp, îi opri mişcarea. Surprins, Moţ prinse mâna de încheietură.

— Mai uşurel, domnule Urs, că-mi rupi mâna, auzi glasul lui Katy.

— Iartă-mă. Moţ slăbi strânsoarea, dar nu dădu drumul mâinii. Cu mâna cealaltă începu să-i maseze încheietura, dar mai mult o mângâia. Katy zâmbea. Privind-o în ochi, zări nişte luminiţe scăpărând în adâncul lor. Îl cuprinse iarăşi timiditatea. Lăsă mâna fetei cu părere de rău.

— Te-ai speriat că mi-ai rupt-o?

Moţ nu-i răspunse la întrebare. O privea şi nu ştia cum să schimbe discuţia. Îi veni ideea.

— Spuneai că azi nu lucrezi, ci numai mâine.

— Nu trebuia să lucrez azi, dar înlocuiesc o colegă plecată din localitate. Acum am terminat.

Abia atunci Moţ observă că fata nu mai e în uniformă de serviciu, ci într-o rochie de stradă. Coafura înaltă i se potrivea de minune cu obrazul prelung, iar tocurile înalte ale pantofilor îi accentuau zvelteţea. Pe umăr purta o geantă micuţă, cochetă. Katy îl întrerupse din contemplarea admirativă care, după câte se observă pe chipul ei, nu o deranja ci îi făcea plăcere:

— Gata. M-ai privit destul. E timpul să plecăm. Nu vezi? Au şi început să facă ordine şi curăţenie în local.

Moţ sesiză că fata îl tutuieşte. Îi plăcea... Se ridică de pe scaun. Luă ceaşca în mână şi se uită la arabescurile desenate de zaţul gros şi negru.

— Ştii să ghiceşti şi în cafea? îl întrebă Katy.

Moţ dădu din cap că nu. Atunci ea îi luă ceaşca din mână, o studie puţin şi începu:

— Ai de făcut un drum, dar nu singur. Uite ici. Îi arătă un anume loc din ceaşcă. Un urs care merge. Dar nu-l faci singur. Îi arătă altceva. Vezi, lângă urs e o căprioară. Deci ai

de făcut un drum cu o fată. Nu ştiu ce gândeşte ursul, dar căprioara e de acord.

— Asta sună a invitaţie la… vals.

— Atunci să… dansăm. Katy îl prinse de braţ şi ieşiră amândoi din local. Câteva colege, care îşi aşteptau rândul ca să predea încasările, se uitară lung după ei. Şeful localului, cu haina descheiată şi cu burta revărsată peste curea, se opri din număratul banilor şi fluieră a uimire.

Ieşiră din local şi făcură câţiva paşi. Apoi Moţ se opri.

— Dacă ursul din ceaşcă ştia unde se duce căprioara, ursul de lângă tine, nu. Poate afla şi el?

— Azi trebuia să mă duc la părinţi. Când am o zi liberă, îmi place să fiu împreună cu ei. Când lucrez, însă, dorm în oraş. Mi s-a repartizat o garsonieră.

— Şi cam pe unde e garsoniera asta?

— O să vezi. Mergem vorbind şi o să te duc exact în faţa blocului în care stau.

Moţ acceptă.

— De ce te-ai făcut ospătară, Katy?

— Îmi iei un interogatoriu?

— Te consideri arestată?

— Ştiu eu? Hai să-ţi spun de ce, dacă eşti curios. Când eram mică, visam să mă fac educatoare. Aveam la grădiniţă o educatoare bună, bună de tot, pe tovarăşa Melania. Aşa îi spuneam. Şi voiam să fiu ca ea. Dar n-am avut norocul să urmez Liceul pedagogic. N-au vrut părinţii. Era prea departe, tocmai în capitala judeţului. Şi m-au dat la Liceul economic din oraş. Mult mai aproape şi într-un sfert de oră de mers cu autobuzul ajungeam la şcoală. Când am terminat liceul, am fost repartizată la o întreprindere din Dobrogea. Părinţii nici n-au vrut să audă. Sunt singurul lor copil. În oraş nu am găsit altceva în afară de postul de ospătară, şi m-am angajat. Te-ai lămurit? Nu-mi pare rău, deşi m-am săturat. Nu de servit oamenii, că trebuie să facă cineva şi treaba asta ci de grosolăniile unora, mai ales când se îmbată.

Moţ îi dădu dreptate. Vorbind, nu era atent la drumul pe care îl străbăteau. De aceea nu-i fu mică surprinderea când

o auzi pe Katy:

— Am ajuns şi acasă. Aici stau.

— Păi... Moţ făcu ochii mari. În blocul ăsta?

— Da. Ce te miri?

— Cum să nu mă mir? Aici stau eu.

— Şi n-am voie? Katy îl luă de mână şi-l duse în faţa tabelului cu locatarii. — Uite ici: nu e numele meu?

— Este. Dar uite-te şi tu ici: subsemnatul.

— Ştiam, îi răspunse Katy. Mai exact, ştiu de azi de dimineaţă. Nu cunosc multă lume din bloc. Nici pe tine nu te-am cunoscut până ieri. Dar când mi-ai spus că te cheamă Traian Moţ, mi-am amintit că-ţi văzusem numele pe afişier şi m-am întrebat: n-o fi domnul Urs? Şi chiar el era!...

— Ca să vezi ce face soarta...

Moţ se mai uită o dată pe tabel

— Stai la etajul patru?

— Da. Şi tu, la nouă. Ce înseamnă să avem ore diferite de muncă. Stăm sub acelaşi acoperiş şi nu ne vedem.

Urcară în lift. Moţ apăsă butonul cu numărul 4. Liftul urcă. În momentul în care Moţ voia să deschidă uşa, fata îi spuse:

— Te-aş invita la mine, la o cafea, dar am în vizită o prietenă venită din provincie. A venit azi. Acum cred că doarme şi nu aş vrea să o deranjăm. Nu te superi că nu ţi-am spus mai înainte?

Moţ îşi luă inima în dinţi şi spuse pe nerăsuflate:

— Dacă ai curajul necesar, poţi urca tu până la mine.

Katy se uită la ceas. Mai erau câteva minute până îa miezul nopţii.

— Nu refuz invitaţia, deşi e cam târziu. Dar dacă vin, ai cafea? Burlacii nu-s prea gospodari.

— Vom trăi şi vom vedea la faţa locului.

Katy dădu din cap că acceptă. Moţ apăsă bufonul numărul 9 şi după scurt timp ajunseră la garsoniera sa. Intrară. Aprinse luminile. Katy se aşeză pe unul din cele două fotolii ce încadrau o masă rotundă. Căută în poşetă o ţigară, dar Moţ îi puse în faţă pachetul de Kent şi intră în bucătărie ca să prepare cafelele. Reveni cu două ceşti mari şi pline.

— Cu ce te mai pot servi? Coniac sau ţuica?

— Dacă-i de casă, ţuică.

— E de casă, veche de vreo patru ani. O am de la ai mei. Eu nu prea beau şi le ţin pentru evenimente deosebite.

În timp ce sorbeau cafeaua, Katy trecu în revistă camera. Mobilată plăcut, intim. În spatele unui birou micuţ, dar lucrat cu gust, pe care tronau telefonul şi o maşină de scris, se afla o bibliotecă plină de cărţi. Alături, televizorul şi deasupra lui un casetofon ultimul model. Moţ o privea fără să spună nimic. Era fericit. Parcă îi intrase o lumină în casă şi dorea să nu se mai stingă. Ridică paharul cu ţuică:

— Pentru tine, Katy.

— Pentru tine, Traiane.

— Pentru noi. Mâna îi tremura uşor. La fel şi mâna lui Katy…

Goliră paharele şi Moţ întinse mâna spre casetofon, pornindu-l. Nu răsunară bine primele acorduri şi sună telefonul. Moţ opri muzica şi ridică receptorul.

— Da… Să trăiţi!… Da… Cobor imediat...

Katy înţelese. Se ridică de pe fotoliu. Se ridică şi Moţ.

— Iartă-mă, Katy, dar trebuie să plec. Îmi pare rău, dar trebuie.

— Nu-i nimic. Ne mai întâlnim altă dată. Doar suntem colocatari.

Moţ îşi luă haina din hol şi îşi schimbă încălţămintea. În locul pantofilor încălţă nişte bascheţi, dar fiind neatent şi cu ochii mai mult la fată, îşi pierdu echilibrul. Katy îl prinse de braţ şi el se agăţă de mâna ei. O simţea caldă şi fremătătoare. Nu se mai putu stăpâni şi o cuprinse în braţe. Fata îşi lăsă capul pe umărul lui. Stătură aşa o clipă sau o veşnicie? Katy se trezi prima din uitarea care-i cuprinse:

— Să mergem, dragul meu. Eşti aşteptat. Moţ nu-i răspunse. Era tulburat şi fericit.

Ieşiră fără să-şi spună o vorbă. Opri liftul la etajul IV… Se îmbrăţişară încă o dată şi se despărţiră.

Rămas singur, Moţ apăsă înciudat butonul de jos. Ieşi buimăcit. Afară îl aştepta maşina. Urcă.

De la una din ferestrele etajului IV, ochii fetei îl

urmăreau. Două stele veghind noaptea locotenentului.

Capitolul XVIII
GROTA DE DINCOLO DE GROTE

În apartamentul colonelului Nicoară sună telefonul. Întinse mâna şi ridică receptorul de pe noptieră.

— Tovarăşul colonel?

— Da.

— Să trăiţi! Sunt ofiţerul de serviciu. Raportez: de la recepţia hotelului am fost informaţi că maşina comis-voiajorului a dispărut de la parcare cam de vreo jumătate de oră. Recepţionera de serviciu spune că pe proprietarul ei nu l-au văzut ieşind din hotel. De asemenea, de la Stânca Fulgerata locotenentul Albu transmite: „Veniţi urgent”.

— Bine. Trimiteţi urgent maşina. În drum spre mine să-l ia şi pe Moţ. Îl anunţ personal. Să vină şi maşina de serviciu din noaptea asta. Una din ele, cu trei oameni.

Terminând convorbirea, sări din pat şi se echipă. Dădu un telefon lui Moţ. Cel pe care locotenentul îl primise în momentul în care pornise casetofonul. Se uită la ceas şi văzu că e aproape unu. „Nici două ore n-am dormit”. Coborî în faţa blocului. Noaptea era şi mai întunecată, cu toate luminile oraşului. Nu avu mult de aşteptat şi maşina sosi. În maşină, şoferul şi Moţ.

— Iar nu dormim, locotenente.

— Nu dormim, tovarăşe colonel.

— Unde mergem? întrebă şoferul.

— La „Ursul brun”, Spirică.

Maşina viră la stânga. După ea, cea cu echipajul de noapte. Un ARO cenuşiu. Când ajunseră în faţa hotelului, opriră. Colonelul şi Moţ coborâră din maşină şi urcară scările. După o scurtă discuţie cu fata de la recepţie, urcară la etaj. Fata luase şi două chei cu ea. Dublurile de la camera lui Walker şi a şoferului. Colonelul bătu insistent în uşile celor două camere. Nu primi niciun răspuns. Repetă bătăile, deoarece fata susţinea că nu-i văzuse plecând. Acelaşi rezultat. Descuiară ambele uşi. Camerele erau goale. Paturile, aşternute ca pentru culcare, dar nefolosite. În camera şoferului, o sticlă de whisky, golită. Recepţionera se uita cu ochii mari şi se jura că nu i-a văzut plecând din hotel. Pe unde să fi coborât? Ferestrele erau închise, deci nu ieşiseră pe acolo…

Coborâră la recepţie şi colonelul o întrebă pe fată unde e grupul sanitar al personalului de serviciu. Îi răspunse că pe culoarul de lângă uşa liftului, dar menţionă că e defect şi se folosesc de cel din restaurant.

— L-ai folosit în noaptea asta?

Fata roşi, dar răspunse că da. După miezul nopţii.

— Vezi? Până ai ajuns acolo şi până ai revenit, puteau pleca toţi pasagerii. Aşa au plecat şi cei doi.

Recepţionera era gata să izbucnească în plâns. Colonelul o prinse de mână, râzând:

— Fii cuminte! Au plecat şi gata! Bine că ai observat lipsa maşinii de la parcare. Dacă străinii revin, te rog să reţii ora. Bine?

Plecară. Ocolind sensul giratoriu din faţa hotelului, se îndreptară cu toată viteza spre Fulgerata

— E unu şi jumătate. Cât facem până la grote?

— Cam patruzeci de minute, răspunse Spirică. Aş face mai puţin, dar e noapte.

— Ai grijă. Drumul nu e prea grozav.

— Am, să trăiţi, că-l cunoaştem. De câte ori n-am fost noi la cetăţi. Şi tovarăşul general de la Bucureşti…

— Când ne vom apropia, stingi luminile şi mergi, pe cât posibil, fără zgomot.

— Stingem luminile şi mergem fără zgomot. Dacă-i musai, cu plăcere.

— Putem merge fără grijă până aproape de stâncă, interveni Moţ. Drumul are numeroase curbe şi pădurea coboară până în marginea drumului. Nu riscăm să fim văzuţi.

— Atunci, dă-i bătaie, Spirică!

Discuţiile încetară. Cu toată dibăcia şoferului, hârtoapele drumului se simţeau din plin. Colonelul privea fix înainte. Era atât de concentrat, de parcă el s-ar fi aflat la volan. Deasupra munţilor cerul părea de catran. Doar stelele licăreau. La un moment dat Moţ făcu semn şoferului să oprească. Se dădu jos ca să recunoască terenul.

— Suntem pe aproape. Mai avem de mers vreo cinci minute.

— Poţi merge cu farurile stinse? întrebă colonelul.

— Putem.

— Dă-i drumul şi cu grijă.

Înaintară câteva minute foarte încet. La un semn al lui Moţ maşina se opri. În spatele ei opri şi cealaltă. Le parcară cu grijă într-un intrând al pădurii şi coborâră. Peste munţi, linişte. Continuară drumul călăuziţi de Moţ. Spirică rămăsese la maşină, ca şi doi miliţieni din echipajul de pe ARO. Moţ mergea înainte, poticnindu-se de câte o rădăcină ieşită la suprafaţă. În spatele lui, colonelul şi al treilea din miliţienii veniţi cu a doua maşină. Ajunşi în dreptul celor trei grote se opriră şi, ascunşi după copaci, cercetară terenul din priviri, atât cât le permitea întunericul. La un semn al

colonelului, Moţ se tupilă şi porni târâş înainte. După vreo douăzeci de metri zări o maşină şi o umbră lângă ea. Reveni fără zgomot lângă colonel. Îl informă şi se apropiară amândoi cât putură de mult.

Moţ, ai cărui ochi se obişnuiseră cu întunericul, şopti:

— E maşina voiajorului şi, lângă ea, e şoferul. Pe altcineva nu am mai văzut. Cred că stă de pază.

— Eşti sigur că e el?

— Sigur. Îl scot din joc?

— Scoate-l, că trebuie. Ai grijă, însă. Nu cumva să fie înarmat. Sau să încerce să-i avertizeze pe ceilalţi.

— Lăsaţi pe mine.

Moţ dispăru şi, după câteva minute, reveni cu şoferul.

— Gata. Ce fac cu el?

— Du-l la maşină împreună cu sergentul major. Dar… calcă mai cu grijă că detună pământul sub călcâiele tale.

În timp ce îl duceau la maşină pe primul „erou” căzut, colonelul se gândea la Albu şi la Nădăşan. „Trebuie să fie şi ei pe undeva. Numai să aibă răbdare şi să nu se pripească”. Sosirea lui Moţ îi întrerupse gândurile.

— L-am dat în primire echipajului. A rămas şi sergentul major acolo. Dacă avem nevoie de vreunul din ei, îi chemăm prin radio.

— Bine.

Porniră amândoi către maşina străinului. Uşile deschise arătau că şoferul veghease în locul acela. La lumina lanternei, pe canapeaua din spate văzură un geamantan deschis şi gol. „Ce-or fi cărat cu el?” se întrebă Moţ. Ridică din umeri.

— Şi… cum l-ai rezolvat? întrebă colonelul. Că de văzut n-am putut vedea, dar nici de auzit n-am auzit nimic.

— I-am pus pistolul în spate şi i-am zis: „Gura şi cuminte”! Nu ştiu dacă a înţeles vorbele mele, dar a fost cuminte. Ba mi-a întins şi mâinile când i le-am cerut ca să-i pun brăţările.

Discuţia avu loc în şoaptă.

Colonelul îi făcu semn cu mâna să stea pe loc, iar el înaintă câţiva paşi printre arbuştii ce creşteau din plin pe

Stânca Fulgerata. Dacă jos se aflau numai voiajorul şi inginerul, era exclus ca să mai aibă pe cineva de pază. N-ar fi avut rost. Se bazau pe şofer. Dacă ar mai fi fost cineva, creştea numărul celor cu pretenţii la împărţitul comorii. Totuşi înainta cu multă precauţie. Se gândea şi la faptul că Albu sau Nădăşan, aflaţi pe undeva prin preajmă, n-o să-l recunoască din prima clipă, luându-l drept altcineva. Când să ajungă pe vârful stâncii, se simţi prins de două braţe vânjoase. Prin întuneric nu-l recunoscuse. Dar încleştarea dură doar câteva clipe. Colonelul îşi dădu seama că e Nădăşan. Îi şopti:

— Mai încet, omule, că-mi rupi oasele.

— Aoleu! Să trăiţi! Nu v-am recunoscut.

Între timp se apropiase şi Moţ.

— Care-i situaţia? întrebă colonelul.

— Inginerul, voiajorul şi încă unul, au coborât la grote pe funie, răspunse Nădăşan.

— Cine-i al treilea?

— N-am putut afla.

— Dar Albu unde-i?

— Îi urmăreşte.

— Dar tu ce făceai aici?

— Vă aşteptam. Aşa am primit ordin.

— De ce nu ne-ai aşteptat în drum?

— Tovarăşul locotenent mi-a spus să stau aici pentru a putea supraveghea şi partea în care se află dânsul. Ca să-l acopăr, la nevoie. Şi să am în obiectiv şi pe şofer. Cred că l-aţi văzut.

— Nu numai că l-am văzut, dar l-am şi… îmbarcat. Cum se poate ajunge la grote?

— Nu-i nevoie să mergeţi acolo. Dacă a venit tovarăşul locotenent Moţ, cobor eu cu dânsul.

— Lasă sfaturile. Pe unde au coborât cei de jos?

— Pe aici. Arătă cu mâna în dreapta. Pe funie. E legată de copacul ăla. Dar dacă vreţi să coborâţi, ajungeţi în mâinile lor.

— Albu pe unde a ajuns acolo?

— Pe dincolo, prin albia râului.

— Ce plan v-aţi făcut?

— Dacă cei de jos vor să se retragă prin albia râului, îi ia în primire tovarăşul locotenent Albu. Dacă urcă pe funie, intră în mâinile mele.

— Ssstt…, făcu deodată colonelul. Puse urechea la pământ.

— Sapă ăia, rosti Nădăşan. Asta se aude.

— Deci au dat de intrarea la tezaur.

— Or fi dat… Dar permiteţi să-l anunţ pe tovarăşul locotenent că aţi venit?

— Fă-o, dar cum?

— Simplu. Fac ca bufniţa.

— Dacă poţi…

— Încercăm, mai spuse sergentul major. Trase puternic aer în plămâni. Îl slobozi cu meşteşug şi se auziră trei ţipete de pasăre de noapte. De undeva dinspre râu o altă bufniţă îi răspunse o singură dată.

De jos, bufniturile se auzeau tot mai dese. Apoi se auziră nişte paşi. Albu, familiarizat cu locurile, veni la sigur. Povesti pe scurt:

— Jos se află Avram, Walker şi încă cineva, pe care nu-l cunosc. Au săpat o bună bucată de vreme. Au folosit şi exploziv, că am auzit, la un moment, dat o bufnitură.

— La care grotă s-au oprit?

— La cea din mijloc. Cea cu capcana.

— Ce-ai hotărât?

— Îi aşteptăm aici.

— Crezi că vor urca din nou pe funie?

— Sigur. Să coboare în albia râului e prea riscant pe vreme de noapte.

Colonelul tăcu câteva clipe, după care hotărî:

— Moţ, cobori în râu. Dacă vor încerca să se retragă prin albie, îi iei în primire. Ia şi un subofiţer din echipaj cu tine, dacă socoteşti necesar. Dacă vor urca pe funie, îi luăm noi în primire.

Moţ plecă. Stătură ascultând. Se auzea un râcâit pe stâncă. Cineva se căţăra pe funie. Apoi zăriră două mâini albe ce se prindeau de copacul pe care era înfăşurat şi

înnodat capătul de sus al funiei. N-avu timp să scoată o vorbă. Era voiajorul. Fu făcut inofensiv în câteva clipe. Cu cătuşele pe mâini şi legat cu o batistă la gură. Fu condus de Nădăşan la maşina care-l luase în primire şi pe şofer.

Din ordinul colonelului, maşina plecă cu cei doi la sediul miliţiei, cu indicaţia de a fi închişi separat. Prin radio Nădăşan chemă altă maşină.

Colonelul se apropie de creastă şi, până să se dumirească Albu şi Nădăşan, care revenise, prinse funia şi începu să coboare. Albu abia avu timp să-i şoptească:

— Fiţi atent. Inginerul e înarmat.

Colonelul dispăru în gol. Albu şedea nemişcat, ascultând. Un zgomot uşor dovedea coborârea pe peretele stâncii. Atât de uşor, însă, încât se confunda cu zgomotele nopţii.

— Nădăşane, tu stai de pază. Eu mă duc după şefu'. Jos sunt doi contra unul. Ştiu că-i agil ca o pisică, dar nu mai e tânăr. Îi sfidează pe cei de jos, că e sigur pe el. Ştii cum spune: în faţa primejdiei gradele nu mai contează. Mă duc după el...

Un foc de pistol sparse liniştea. Ecoul îl multiplică. Părea atât de puternic – sau aşa i se păru lui Albu – încât avu impresia că se prăbuşeşte stânca.

Nu mai aşteptă. Dându-şi seama că la grote se întâmplase ceva, înşfacă funia şi coborî după colonel. Din cauza vitezei de alunecare palmele îi ardeau. Ajunse în dreptul grotelor, Moţ apăru dinspre râu. Descoperise prăjina pe care o folosise şi inginerul.

Se repeziră în grotă. Intrară amândoi, cu lanternele într-o mână şi pistoalele în cealaltă. Dar de lanterne nu aveau nevoie. Un felinar lumina suficient. Colonelul Nicoară, cu pistolul în mână. În faţa lui, cu mâinile ridicate deasupra capului, inginerul şi necunoscutul. În peretele din fund al grotei se căsca o gaură destul de mare.

Albu şi Moţ aveau să afle mai târziu amănuntele. Colonelul coborâse pe funie fără niciun incident. Cei doi din grotă nici nu se gândeau că ar putea fi surprinşi. În geamantanul găsit gol în maşina voiajorului, aduseseră detonatorul şi uneltele necesare. Walker urcase pe funie ca

să-l aducă pe şofer după ce explozia deschisese peretele stâncii. Când au auzit paşi, crezură că a sosit voiajorul cu şoferul. Inginerul sesizând totuşi prezenţa colonelului, vru să-l lovească cu cazmaua, dar focul tras de ofiţer în aer îl potoli.

Moţ şi Albu preluară, la un semn al colonelului, supravegherea celor doi. Ca urmare a ruperii peretelui din fundul grotei, trebuiau îndepărtate mormane de pietroaie. La treaba asta, vrând-nevrând, lucrau inginerul şi celălalt. Munca nu era de loc uşoară. După eforturi cumplite, intrarea în grota de dincolo fu degajată. Bănuiala lui Moţ şi Albu se dovedi întemeiată. Colonelul, care supraveghea operaţia, ordonă scurt:

— Cătuşele! Apoi, privindu-i pe cei doi, zâmbi şi continuă:
— Aţi muncit destul. E cazul să vă odihniţi…

Inginerul parcă era alt om. Arăta ca o zdreanţă pe care vântul o bate de colo-colo. Nu spuse o vorbă. Întinse mâinile pe care brăţările de oţel se închiseră cu un clinchet sec. Celălalt privea îndobitocit când la inginer, când la colonel, de parcă era ceva ce-i scăpa puterii de judecată. Întinse şi el mâinile.

Colonelul lumină cu lanterna întunericul aşternut de milenii în grota de dincolo. Intră. Un strigăt aproape neomenesc, de uimire, surpriză şi admiraţie îi făcu pe ceilalţi să tresară… Şi un singur cuvânt:

— Fantastic!

Colonelul se întoarse. Pe chipul său se putea citi ca într-o carte deschisă. Strigătul său de mai înainte ca şi înfăţişarea sa trădau atât emoţia descoperirii tezaurului cât şi satisfacţia datoriei împlinite. Ieşi afară din grotă şi strigă în sus, către Nădăşan:

— A venit maşina cealaltă?

— Soseşte în clipa asta. Îi văd farurile.

— Du-te la maşină şi transmite prin radio, ofiţerului de serviciu: „Operaţiunea terminată! Vă aşteptăm!”.

— Transmit.

Întors în grotă, colonelul se aşeză pe un pietroi şi tăcu. Tăceau şi cei doi, Avram şi necunoscutul, aflaţi într-un colţ

al grotei, păziţi de către locotenenţi. Tăcerea se lăsa tot mai grea. Doar clipocitul Apei Cetăţii se auzea ca un tic-tac al undelor cristaline ce săltau peste pietrele din cale…

Era trecut de trei şi jumătate. Cum deschiderea grotei se afla spre răsărit, se vedea, pe coama pădurii, o pânză alburie, semn că nu peste mult avea să răsară soarele.

•

…Cam după vreo două ore de la transmiterea mesajului, toţi cei chemaţi sosiseră, conform planului stabilit până la amănunt şi din timp, de colonel. Condus de Nădăşan, un grup numeros format din lucrători de miliţie, din arheologi şi istorici, ca şi din tehnicieni dotaţi cu toate cele necesare, înaintau prin albia râului spre grote. Soarele răsărise şi, la lumina dimineţii ce abia începuse, au ajuns cu bine, deşi calea era anevoioasă. Uzi până la genunchi, dar nerăbdători, urcau pe o scară de pompieri adusă în mod special. Colonelul îi întâmpină.

Inginerul şi necunoscutul, sub escortă, au fost conduşi la maşină şi de acolo, la arestul miliţiei, cu indicaţia că să nu fie informaţi despre arestarea străinilor.

Între timp, echipa de tehnicieni, cu ajutorul unui grup electrogen portabil, asigură iluminarea grotelor. Colonelul, cu un gest larg de artist pe scenă, se adresă directorului muzeului şi celorlalţi de faţă:

— V-am stricat somnul, dar merită. Vă prezint *Utopia profesorului Dunca!*

Surpriza a fost imensă pentru toţi. Specialiştii muzeului de arheologie, în frunte cu Măloiu, intraţi în grota de dincolo de grotă, nu-şi puteau crede ochilor. Erau uimiţi şi impresionaţi de conţinutul care scăpăra în mii de lumini de parcă un soare mare răsărise de sub pământ, dintre rocile milenare…

Albu se apropie de Stela Turcu:

— Dacă mai trec pe la muzeu, îmi dai o mână de ajutor ca să mă documentez?

Fata râse:

— După câte văd, eşti mai documentat ca mine.

Fiecare din cei prezenţi la acel ceas, acolo, îşi amintea de

profesorul Dunca. Zeci de ani de căutări înfrigurate… Eşecuri ce ar fi frânt de mult alte voinţe… Zâmbetul ironic şi neîncrederea oamenilor… Luări de la capăt, cu tenacitatea pe care o au numai cei convinşi că dreptatea e de partea lor… Şi totul suportat cu seninătatea pe care o au doar sufletele mari. Tezaurul, aflat acum, era răspunsul pe care aştepta să-l dea tuturora, de atâţia ani. Dar nu apucase ziua acestei mulţumiri depline.

Normal, în acel început de zi nu se putea face decât o sumară inventariere a tezaurului. Inventarierea amănunţită şi transportarea tuturor pieselor la locul ce li se cuvenea urma să se facă în timp, cu toată grija.

Dar la începutul acela de zi – o zi de joi care se arăta la fel de frumoasă ca toate celelalte zile din vara aceea – după ce s-au luat toate măsurile ce se impuneau, directorul Măloiu se apropie de colonel şi, strângându-i mâna, îl privi în ochi:

— Totuşi profesorul Dunca a avut dreptate!

Capitolul XIX
GUSTUL AMAR AL ADEVĂRULUI

Cabinetul de lucru al colonelului. Prin ferestrele larg deschise intra aerul răcoros al unei dimineţe frumoase şi lumina un soare care vestea o nouă zi călduroasă. O adiere uşoară de vânt făcea ca perdelele să tremure asemeni unui voal de mireasă.

La biroul masiv, colonelul, având în stânga pe cei doi locotenenţi, iar în dreapta, la o măsuţă, stenodactilografa. În cealaltă parte a biroului, pe un scaun, inginerul Avram.

De la arestarea celor patru trecuseră o zi şi o noapte. Faţa inginerului era răvăşită de nelinişti şi nesomn. După o noapte pierdută la Stânca Fulgerata, noaptea în care se năruise tot ce visase împreună cu Walker, nici noaptea trecută nu se odihnise.

Când a fost arestat, era convins că şi cei doi străini au împărtăşit aceeaşi soartă. Dar convingerea făcu loc îndoielii, când nu-i văzu în maşina cu care el şi însoţitorul său fuseseră duşi la miliţie. De la subofiţerii din maşină nu

putu afla nimic. Spera că o să-i întâlnească la miliţie, dar nu-i văzu. Bătuse de câteva ori, cu pumnii, în uşa arestului şi tot de atâtea ori miliţianul de pază îi ceru, prin vizetă, să se astâmpere, că el nu ştie de niciun voiajor străin. Neîncrederea şi neputinţa de a afla ceva îl rodeau şi, deşi încercase să adoarmă, ştiind că a doua zi va începe interogatoriul şi trebuia să fie stăpân pe sine, nu putu închide un ochi. Dar dacă străinii scăpaseră? Urma ca el să plătească toate oalele sparte. Convins că reuşiseră să se facă nevăzuţi, căzu pradă altor gânduri, altor întrebări cărora nu le putea găsi răspuns. „Unde am greşit? Planul a fost pus la punct până în cele mai mici amănunte. Totul a decurs conform prevederilor. Nimic n-a fost neglijat. Chiar riscul de a fi prinşi! Să ne fi trădat şoferul lăsat de pază? Să fi adormit, că băuse mult şi n-a mai putut să-i avertizeze? Să-l fi prins pe Walker? Nu-i venea să creadă. Probabil i-a observat pe miliţieni şi a reuşit să o şteargă, fără să-i pese de mine. Afurisitul!… Peste câteva ore urma să trecem frontiera, cu cât am fi putut căra din tezaur… Acum poate că el şi şoferul o trec, iar eu mă aflu aici.”

E drept că noaptea e un bun sfătuitor, aşa spune o vorbă din bătrâni, dar pentru inginer noaptea fusese un coşmar. Nu se putea împăca cu gândul că tot ce construise se dărâmase ca un castel înălţat din cărţi de joc. Îl frământa, însă, şi un alt gând, cel mai cumplit: „Oare miliţia ştie totul? N-are de unde”, se îmbărbăta singur.

Acum şedea în faţa colonelului şi a celor doi tineri de care parcă îşi amintea că-i mai văzuse undeva. Era decis să „joace tare”. Aşteptă întrebările colonelului, pândindu-i fiecare gest, fiecare intonaţie a vocii. Dar întrebările întârziau. Tăcerea din încăpere îl sufoca. Parcă cineva l-ar fi apăsat cu o pernă pe gură. Din când în când doar un tril de pasăre vestea că afară e lumea, cu frumuseţile şi frământările ei…

În sfârşit, colonelul rupse tăcerea:

— Iată, domnule inginer, că ne-am întâlnit din nou. Ca să vezi cât de mică e lumea. Vorba ceea, munte cu munte se întâlneşte, dar om cu om! (Albu trase un ghiont discret lui

Moţ şi amândoi zâmbiră, gândind la fel: „şefu' cu zicătorile lui”!). Şi pentru că ne-am întâlnit profit de o asemenea ocazie pentru a vă informa că am aflat cine m-a botezat *Colonelul Index.* Chiar dumneavoastră! Vă mulţumesc pentru poreclă. Dar… să lăsăm asta. Nu fiţi îngrijorat, doarece îmi place şi o să vă convingeţi că nu aţi greşit… Vă atrag atenţia, însă, asupra sincerităţii cu care, sper, ne veţi onora. E numai în interesul dumneavoastră.

Inginerul aplecă puţin capul, privindu-l pe colonel pe sub sprâncene. Doar o venă îi tremura, destul de vizibil, în mijlocul frunţii, trădându-i încordarea şi nervozitatea.

— O primă întrebare: cum aţi reuşit să obţineţi toate datele privind tezaurul pe care îl căuta profesorul Dunca? Nu puteţi spune că nu eraţi în posesia lor. Dovada e că v-am prins asupra faptului.

Un licăr scăpără în ochii inginerului. „Vasăzică numai despre tezaur este vorba”… Ca să-şi ascundă un suspin de uşurare, scoase batista şi îşi suflă cu zgomot nasul.

— Răspunsul e simplu. L-am cunoscut pe profesorul Dunca în urmă cu zece ani, când am fost repartizat în acest oraş. L-am întâlnit străbătând pădurile. Mi-a vorbit foarte entuziast despre cercetările sale… Cunoaşteţi psihologia oamenilor de genul profesorului. Căutând nenumăraţi ani o comoară, dar fără rezultat, şi-a atras, în mod firesc, ironia cetăţenilor. Mulţi spuneau că nu e în toate minţile. Auzisem şi eu ceva despre căutările lui, dar i-am făcut pe plac, lăsându-i impresia că nu am niciun fel de îndoială. De-a lungul timpului ne-am întâlnit de mai multe ori. Ultima dată, cam acum o lună de zile. În zona Stâncii Fulgerata. Probabil că am fost primul om pe care îl vedea după descoperirea ce o făcuse în malul Apei Cetăţii şi, luat de valul entuziasmului, a scăpat ceva din secretul său.

— Întâmplarea a făcut ca tocmai dumneavoastră să fiţi primul întâlnit?

— Numai întimplarea! Eram în control în zona aceea. Dacă până atunci nu-i luam în seamă spusele, socotindu-le ciudăţenii de om bătrân, în clipa aceea mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva după felul grav în care mă privea. Ochii

îi străluceau ciudat, trădând o adâncă mulţumire sufletească. Mi-am dat seama că ajunsese la comoară sau că era pe pragul ei. Nu am insistat, ca să nu-i trezesc bănuielile.

— De ce să vă bănuiască? Doar ştia că sunteţi inginer, un om serios şi cu răspunderi.

— Ştia. Dar faptul că ajunsese la ţintă îl făcea suspicios faţă de oricine.

— L-aţi mai văzut de atunci?

— O singură dată. După vreo săptămână l-am vizitat acasă. M-a primit foarte amabil. M-a servit chiar cu o cafea preparată de mâna lui, în camera sa de lucru.

— Ce urmăreaţi?

— I-am propus colaborarea pentru toate lucrările necesare, încercând să-i demonstrez că singur nu va putea face nimic. M-a refuzat elegant, dar categoric, încercând să mă facă să cred că nu se punea, încă, problema unor lucrări de amploare, motivând că nu are certitudini şi că trebuie să mai cerceteze. Nu voia să împartă succesul cu nimeni.

— Când v-am arestat, s-au găsit asupra dumneavoastră nişte fotografii cu imaginea celor trei grote. Au fost făcute de dumneavoastră?

„Dacă spun că le-am făcut şi eu şi ei le ştiu provenienţa, m-am arşi. Mai bine recunosc că le-am sustras şi astfel nu îndepărtez ancheta de la tezaur.”

— Nu, n-am talente de fotograf.

— Atunci de unde le aveţi? Cum aţi intrat în posesia lor? Şi când?

— De la profesor. Când l-am vizitat, erau pe masă, după nişte cărţi, în dreptul scaunului pe care şedeam. Le-am luat. Recunoscusem locurile şi mi-am dat seama de importanţa fotografiilor.

— Sunteţi sigur? Nu cumva vi le-a procurat altcineva?

— Domnule colonel, nu vă mint! Vocea inginerului căuta să fie gravă şi convingătoare. Că am încercat să-mi însuşesc tezaurul sau, mai exact, cât puteam lua din el, recunosc. Am fost prins chiar în flagrant-delict. Îmi dau seama că trebuie să răspund. Sunt om cu păcate fireşti şi

avuţiile pe care le bănuiam acolo mi-au luat minţile. Dar vă rog să fiţi convins că nu mint.

Colonelul îl privi lung şi în tăcere. Cei doi locotenenţi îl priveau la fel. Inginerul tăcea şi privea în gol.

— Să admitem că nu minţiţi! Dar comis-voiajorul cum a aflat despre comoară?

— Ştiţi că a fost cazat la mine prin O.J.T. Când un om îţi intră în casă şi stă mai mult la tine, nu se poate să nu te apropii de el. Cât de cât! Azi o vorbă, mâine alta… Şi cum ştiu limba lui, am început să ieşim împreună ba la restaurant, ba la bar, ba în excursii prin împrejurimi. La un pahar de vin limbile se dezleagă. Aşa i-am spus despre tezaur. De aici până la cooperarea cu el n-a mai fost decât un pas.

— Pe care l-aţi făcut.

— Da. Eu cunoşteam locurile iar el îmi oferea posibilitatea valorificării tezaurului.

— Cum?

„Recunosc că am vrut să fug în străinătate. Le dau, astfel, o a doua pistă pentru ancheta lor şi-i îndepărtez de celelalte… Trebuie să par cât mai firesc…”

— Domnule colonel, am spus că nu vă mint. Le valorificam în străinătate. Mi-a oferit posibilitatea ca să trec graniţa. Acolo am fi împărţit totul.

— Văd că vă străduiţi ca să fiţi sincer şi apreciez această atitudine a dumneavoastră. Colonelul scoase din sertar un paşaport şi i-l arătă: îl cunoaşteţi?

— Sigur! Doar a fost găsit asupra mea.

— Dar e pe numele de Alfred Roth. Cum de a ajuns la dumneavoastră?

Inginerul sesiză că are ocazia de a afla ceva despre Walker şi despre şofer.

— Nu v-a spus şoferul lui Walker? Cred că v-a lămurit mai bine de cât aş putea-o face eu. Sau poate v-a spus chiar Walker…

Colonelul nu-i răspunse. Îl privea zâmbind, amuzat de modul în care Avram, făcând pe naivul, se străduia să afle ceea ce nu ştia. Inginerul căuta să nu se trădeze prin niciun

gest. Moţ şi Albu se uitau când la colonel, când la Avram. Stenodactilografa aştepta, cu degetele în aer deasupra claviaturii maşinii de scris. Afară gungurea o pereche de turturele…

Colonelul deschise calm paşaportul, privi fotografia şi apoi îl întinse inginerului:

— Cum de semănaţi aşa de bine, dumneavoastră şi şoferul?

Inginerul continuă să mizeze pe aceeaşi carte:

— De ce mai întrebaţi când aţi aflat de la el?

— Te supără dacă încerc să-ţi verific sinceritatea?

Inginerul fu pus în încurcătură. „Dacă ştie, înseamnă că străinii sunt arestaţi. Cum dracu' să aflu”? Un gând îl străfulgeră:

— Recunosc tot ce au spus ci.

— Dar n-a spus nimeni nimic. M-a frapat asemănarea. Treaba cu paşaportul am înţeles-o. Cu el ieşeai dumneata din ţară, în locul şoferului, care ar fi rămas, urmând ca ulterior să se descurce. Asemănarea însă, nu mi-o explic. Să nu-mi spuneţi că aţi înlocuit fotografia, că v-aş dovedi contrariul. Ştampilele sunt autentice.

Inginerul intui curiozitatea colonelului… „Deci străinii au plecat. Afurisiţii!” Colonelul aştepta răspunsul.

— Domnule colonel, povestea e cam lungă dar am s-o rezum cât pot. Alfred Roth mi-i rudă. O soră de-a tatălui meu s-a măritat cu un Roth şi Alfred mi-i văr. După război au plecat din ţară şi s-a stabilit aiurea. Întâmplător, semănăm. Asta-i toată explicaţia. Lui Walker i-am povestit despre el. Ştiam unde se stabilise. Pentru el n-a fost greu ca să-l solicite pe Alfred ca şofer pe camion. Şi l-a obţinut. El ar fi rămas în ţară şi eu plecam în locul lui. După câteva zile s-ar fi plâns autorităţilor că a fost victima unui furt de documente. S-ar fi dovedit că e cetăţean străin şi ar fi venit şi el după noi, avându-şi asigurată răsplata.

— Apreciez din nou sinceritatea de care daţi dovadă.

— V-am spus, doar…

Colonelul îl întrerupse, întrebându-l foarte calm:

— Recunoaşteţi, deci, că aţi vrut să vă însuşiţi tezaurul

din grota de la Stânca Fulgerata. Tezaur descoperit de către profesorul Sever Dunca?

— Recunosc.

— Recunoaşteţi că aţi vrut să-l scoateţi din ţară în complicitate cu Hektor Walker şi Alfred Roth?

— Recunosc.

— Recunoaşteţi că pe Hektor Walker l-aţi cunoscut cu ocazia veniri sale în oraşul nostru, datorită faptului că a fost cazat la dumneavoastră?

— Recunosc.

— Atunci vă rog să citiţi cele consemnate şi să semnaţi.

Inginerul luă filele şi vru să le semneze fără ca să le mai citească, dar colonelul îl opri.

— Nu semnaţi aşa. Vă rog să le citiţi. Şi dacă mai aveţi ceva de adăugat, spuneţi. Poate ceva în legătură cu altceva sau altcineva. Cred că vă daţi seama de situaţia în care vă aflaţi. De ce să plătiţi singur poliţe care privesc şi pe alţii?

— Domnule colonel, am toată încrederea în dumneavoastră. Asta-i tot ce am avut de spus. Şi sunt convins că s-a consemnat exact tot ce am afirmat. Dar vă ascult şi citesc. („Iarăşi caută să mă flateze”, îşi spuse colonelul).

Inginerul parcurse în grabă filele… „Dacă e vorba numai despre tezaur, e bine. Chiar faptul că intenţionam să trec graniţa nu e prea grav în comparaţie cu… Bine că ăştia nu ştiu altceva…” Semnă fiecare filă în parte şi le întinse colonelului.

Colonelul parcurse, la rândul lui, paginile dactilografiate. Deschise stiloul ca să le semneze, dar îşi opri gestul la jumătate, ca şi când şi-ar fi amintit ceva.

— Aş mai dori să-mi spuneţi, dar cu aceeaşi sinceritate: din ziua aceea în care l-aţi vizitat pe profesor şi i-aţi sustras fotografiile, aţi mai fost vreodată în casa sa?

— Nu.

— Menţineţi afirmaţia că dumneavoastră le-aţi sustras? Nu cumva vi le-a dat altcineva şi aţi uitat?

— Credeţi că-mi arde să vă mint? Eu le-am luat. Nu mi le-a dat nimeni.

— Bineeee…

Colonelul făcu un semn lui Albu şi Moţ. Primul se ridică. Închise ferestrele şi coborî peste ele un stor negru, ce întunecă încăperea. Inginerul, uimit de aceste manevre, se trezi cu un spot de lanternă în ochi şi auzi un glas:

— El este!

Albu ridică storul, deschise ferestrele şi lumina intră din nou în cameră. Inginerul zvâcni în picioare şi strigă înspăimântat, recunoscând pe subofiţerul din faţa lui.

— Minţi! Nu te-am împuşcat eu.

Inginerul era palid la faţă şi mâinile îi tremurau. Sesizase gafa pe care o făcuse. Colonelul zâmbea ironic:

— Cine a vorbit despre împuşcături?

— Păi… el a spus… că l-am împuşcat…

— Da? Să ascultăm, atunci.

Albu manevră casetofonul şi se auzi din nou întreaga discuţie.

— Vedeţi că n-a spus nimic despre împuşcătură?

Avram se prăbuşi pe scaun. Vena din frunte i se zbătea şi mai tare. Ochii colonelului aveau reflexe de oţel.

— Deci aţi mai fost în casa profesorului şi după uciderea sa. Atunci aţi sustras fotografiile. Fiind surprins de subofiţer, care v-a prins chipul în raza lanternei, aţi tras în el ca să-l ucideţi, pentru a nu exista martori.

— E o înscenare, gemu Avram, căutând o ultimă soluţie, simţind că ancheta bate mult mai departe decât spera el.

— Vă voi dovedi contrariul. Fotografiile pe care le-am găsit asupra dumneavoastră sunt copii, nu originale. Cele originale sunt la mine. Dovada că sunt copii, iat-o: pe copie mai apare un pom care, pe original şi la faţa locului, nu există. Un mic trucaj. Mă surprinde că nu l-aţi sesizat, deşi cunoaşteţi peisajul! Şi amprentele dumneavoastră se află pe copii, pe cele puse de mine *după* asasinarea lui Dunca.

Colonelul scoase bonul de mână al pădurarului Andrei Macovei.

— Vedeţi acest bon? Îl recunoaşteţi? Neşansa a făcut ca să vă scape din buzunar când săreaţi gardul.

— Nu-i adevărat! N-am fost! Nu-i adevărat. Inginerul

striga. Apoi se prăbuşi pe scaun: — Mă dau bătut. Eu am fost în seara aceea. Dar am fost surprins. Când m-a fulgerat cu lanterna, am tras de teamă că m-a văzut. Norocul lui că a stins-o repede. Altfel…

— Altfel i-aţi fi făcut de petrecanie ca brigadierului Stoian Carol.

— Nu l-am ucis eu. Era îngrozit. Dinţii îi clănţăneau şi ochii parcă îi ieşeau din orbite. Nu l-am ucis eu.

— Domnule inginer, vedeţi că nu sunteţi consecvent? Aţi spus că nu minţiţi şi faceţi tocmai contrariul.

— De ce să-l fi ucis? Doar aţi stabilit că l-a ucis Vaida!

— Nu! Stoian a fost ucis de dumneata! Vrei dovezi? Iată-le!

Scoase din dulap o bucată de linoleum pe care se vedeau clar nişte urme de bocanci. Apoi amprenta în ghips a urmei găsite de Albu în pădure.

— Vedeţi urmele astea? S-au imprimat pe linoleumul din faţa biroului meu atunci când aţi fost chemat la mine. Priviţi-le bine şi uitaţi-vă la linoleumul pe care staţi acum cu picioarele. Sunt aceleaşi urme?

— Sunt. Dar ce legătură au cu uciderea lui Stoian?

— Au! Acum uitaţi-vă şi la acest mulaj. E tot amprenta aceloraşi bocanci. Şi aceşti bocanci au fost purtaţi de cel ce l-a ucis pe Stoian.

— Nici nu l-am văzut în ziua aceea pe Stoian.

— Ba l-aţi văzut. Făcu un semn. În cabinet fu introdus şoferul de pe autobuz.

— Îl recunoşti?

— Da. El a trecut pe lângă mine la volanul Daciei albastre în dimineaţa în care a fost ucis Stoian.

— Mulţumesc. Poţi pleca. Apoi, către inginer: mai vreţi probe? Pe securea lui Vaida, cu care a fost omorât Stoian, s-au găsit amprentele dumneavoastră. Aceeaşi amprentă pe care aţi lăsat-o şi pe ceaşca de cafea pe care aţi băut-o la mine.

Colonelul tăcu. Tăcea şi inginerul.

— Albule, pune caseta în care e înregistrat Vaida, zise colonelul după un timp.

În încăpere răsunară cuvintele simple dar adânci ale ţăranului asupra căruia Avram încercase să arunce vina omorului pe care îl săvârşise. Când ajunse la pasajul mâinilor mânjite cu sânge, Avram îşi privi, instinctiv, palmele.

— Priveşte-ţi mâinile, domnule inginer. Sunt mâinile cu care l-ai ucis, ca pe un pui de găină. I-ai dat întâlnire în pădure. Ce motiv i-ai invocat, o să ne spui. După ce a coborât clin autobuz şi a pornit pe drumul pădurii, l-ai ajuns din urmă. Puteai să-l aduci cu Dacia dumitale, dar nu voiai să rişti. Puteaţi fi recunoscut de careva. Cum voiai să-l ucizi şi cu ce? O să ne spui şi asta. Dar aţi găsit securea lui Vaida, căzută din car şi aţi ridicat-o. Pentru Stoian era un corp delict. Probabil o şi recunoscuse. După ce aţi coborât din maşină şi aţi intrat în pădure că să-l prindeţi pe făptaş, v-a încolţit în minte gândul că e mai bună securea decât pistolul. Nu face zgomot. Mergeaţi unul după altul; Stoian în faţă şi dumneata după el. Dumneata aveai securea. Stoian nu se gândea că tocmai inginerul Avram, şeful său direct şi tovarăş de chefuri, cu care visa aurul tezaurului, avea să-l ucidă…

O linişte grea se lăsă în încăpere. Toţi ochii priveau spre inginer. Aproape prăbuşit pe scaun, îşi pierduse tupeul obişnuit. Arăta ca o otreapă pe care o bate vântul.

— Da. Eu… l-am… ucis…

— Dar pe profesorul Dunca?

Inginerul tresări şi, ca strangulat de o mână nevăzută, horcăi:

— Nu eu… Walker!

Colonelul se întoarse spre Moţ:

— Ia-l şi treceţi alături să scrie declaraţia.

După ieşirea din cameră a lui Avram, însoţit de Mot, ordonă să fie adus comis-voiajorul.

•

Hektor Walker intră în cabinet foarte agitat.

— Eu strain… Va reclam la… Ambasad…

— Fiţi calm, domnule Şandor zis şi Hektor Walker. Luaţi loc şi nu mai stâlciţi limba noastră, că o cunoaşteţi de când

eraţi copil.

— Eu eşti Walker… Protestez!… Abuz…

— Da? Bineee! Aşteptaţi o clipă şi, dacă mă înşel, o să vă prezint toate scuzele mele.

Albu ieşi din încăpere şi reveni însoţit de un cioban bătrân. Avea părul alb revărsat pe umeri de sub clopul ciobănesc. Barba şi mustăţile, la fel de albe, îl făceau să semene cu sfinţii din picturile bizantine. Purta costumul obişnuit al mărginenilor şi în mână ţinea o bâtă noduroasă, încrustată cu briceagul şi lustruită de ani.

Walker îl privi o clipă curios, apoi nu-i mai dădu nicio atenţie. Scoase o ţigară şi o aprinse. Mănuşile albe de pe mâini contrastau cu costumul său de culoare închisă. Colonelul se ridică de pe scaun şi veni în faţa sa. Îi ceru să-şi scoată mănuşile. Se opuse, dar văzând că nu are încotro, se execută. Colonelul îi prinse încheietura mâinii drepte ca într-un cleşte şi-l chemă pe cioban:

— Vino, baciule, mai aproape şi uită-te la mâinile stimatului domn.

Ciobanul se apropie, scoase din chimir o pereche de ochelari şi privi mâna străinului.

— Semnul meu, domnule colonel. Semnul cu care îmi înfieram oile, pe vremuri… Şi pe lotrii care încercau să mi le fure, ca să ţină minte toată viaţa.

— Nu te înşeli, baciule?

— Cum să mă înşel? E semnul meu. Îl cunosc dintr-o mie. Fiecare cioban îşi are semnul lui şi nu sunt două la fel…

— Ce mai ai de spus, domnule Şandor? Vezi acest dosar? Cuprinde ancheta făcută după uciderea fiului profesorului Dunca. Înfieratul mâinilor dumitale îl relatezi personal în declaraţia pe care ai dat-o atunci.

Străinul ridică din umeri. Îşi trase mănuşile la loc, luă ţigara de pe scrumieră, şi după ce trase un fum, rosti foarte calm:

— Nu am de spus nimic. Să admitem că m-am numit cândva altfel decât Walker. Dar acum aşa mă numesc şi sunt cetăţean străin, cu toate actele în regulă. Orice aş fi făcut în vremea tinereţii, s-a dus pe apa sâmbetei. Au

trecut atâţia ani încât faptele de atunci s-au prescris.

— Să zicem că da. Dar cele de acum?

— Ce fapte? Că am fost curios să văd cum arată un tezaur dacic? Ce vină pot avea? Inginerul, la care din întâmplare eram găzduit, a descoperit un tezaur. Am fost curios. Dacă au fost încălcate anumite legi ale ţării dumneavoastră, nu eu răspund, ci inginerul Avram.

— Despre tezaur vom mai vorbi, dar eu m-am referit la ceva mult mai grav, la uciderea profesorului Dunca.

— Ştiţi că sunteţi… simpatic? Îmi spuneţi pentru a doua oară numele *Dunca.* Cine-i acest profesor? Cine-s Dunca ăştia?

— Profesorul Sever Dunca e tatăl tânărului Titus Dunca pe care l-ai ucis într-o anume zi de după terminarea războiului. O recunoaşte hortistul de atunci, Matias Şandor. Fugarul prin munţi, cel în cârdăşie cu lepădăturile noastre fasciste, cel pe care baciul l-a înfierat cu semnul său înroşit în foc, cel care a încercat să scape pierzându-şi urma în largul lumii. Te-ai întors la locul crimei şi ai ucis încă o dată.

Comis-voiajorul izbucni în râs. Un râs de om nepăsător, un râs obraznic:

— Chiar dacă aş recunoaşte că eu l-am ucis pe tânărul Dunca, ce-mi mai puteţi face? Nimic. Doar să mă izgoniţi din ţară. Ajuns la mine, acolo, n-am ce risca. Sunt cetăţean onorabil. Stau de atâţia ani şi mă bucur de încredere şi respect. Orice informaţii aţi transmite, nu mă pot leza. Cât despre acel profesor pe care l-aş fi ucis, daţi-mi voie să vă contrazic. Dacă stăruiţi în astfel de acuzaţii, voi fi nevoit să cer protecţia ambasadei.

Albu îl asculta pe voiajor, dar îl privea pe colonel, mirându-se de calmul acestuia. Colonelul părea liniştit. Albu îl cunoştea, însă şi îşi dădea seama cât efort depune pentru a-şi păstra calmul.

— Ambasada pe care o invoci e informată. Firma în numele căreia ai venit şi care nu-ţi cunoaşte adevărata faţă, nu va fi păgubită. Camionul, cu întreaga lui încărcătură, va ajunge la destinaţie. Mai puţin comis-voiajorul Hektor Walker şi şoferul Alfred Roth… Veţi rămâne

aici pntru ca după faptă să primiţi şi... răsplata ce vi se cuvine.

Comis-voiajorul îşi aprinse încă o ţigară şi, privind spre colonel, îl înfruntă:

— Dovezi, domnule colonel, nu vorbe!

Colonelul îl chemăpe Albu lângă el. Îi şopticeva la ureche. Străinul îşi întoarse capul spre geam şi privi spre oraş, fumând.

După câteva minute uşa biroului se deschise încet. Străinul, deşi auzea paşi, nu întoarse capul.

— Poftim dovezile, domnule Şandor.

Cu o mişcare leneşă dar arogantă, Şandor se întoarse cu faţa spre uşă. În prag, alături de Albu, Maria. Îmbrăcată în aceeaşi rochie neagră, dar mai bătrână, parcă. Pe faţa albă, ca de ceară, cearcănele vineţii din jurul ochilor o făceau să pară asemeni unei fiinţe venite de pe altă lume.

Dând cu ochii de ea, Şandor sări în picioare. Se uită lung în ochii ei, fără să spună o vorbă. Maria îl privi, la rândul ei, la fel de lung, după care îşi lăsă privirile în jos. Doar buzele ei abia îngânară:

— Ştie tot…

Comis-voiajorul simţi că se învârte camera cu el. Se aşeză pe scaun şi cu fruntea rezemată în palmele înmănuşate, rosti stins:

— Cum ai putut, Ilonka?… M-ai vândut…

Însoţită de Albu, femeia în negru părăsi încăperea. Voiajorul reuşi să se redreseze, bravând:

— Am pierdut, domnule colonel!

Capitolul XX
UN PUNCT IMENS

…Peste câteva zile, tot în cabinetul colonelului Călin Nicoară.

În jurul biroului se află: colonelul, procurorul şi cei doi locotenenţi. Pe masă, în faţa colonelului, dosarul de anchetă. Pe coperta dosarului, cu litere mari de tipar pictate cu o cariocă neagră, mâna sigură a colonelului scrisese: *UTOPIA PROFESORULUI DUNCA.* Între coperţi, interogatoriile inculpaţilor, declaraţii de martori, procese verbale, fotografii, analize de laborator, diverse expertize. În fond, tot ceea ce trebuia să cuprindă un dosar penal în faza în care urmează a fi înaintat instanţei de judecată.

Din sertarul de sus-dreapta al biroului, colonelul scoase şi cele trei dosare îngălbenite de timp şi le puse alături de cel nou.

— Înaintea întocmirii actului de trimitere în judecată, începu colonelul Nicoară, consider că este necesar să recapitulăm faptele. După cum ştim cu toţii, miezul acestui dosar îl constituie tezaurul dacic de la Stânca Fulgerata, tezaur care a generat interese contrarii, pe care nu greşim dacă le numim pozitive şi negative.

Interesele pozitive sunt ale poporului nostru, căruia de drept şi de fapt îi aparţin valorile materiale şi spirituale încorporate în acest tezaur, interese în slujba cărora, din pasiune, dar mai ales din dorinţa de a îmbogăţi patrimoniul cultural-naţional, a stat profesorul Sever Dunca.

Interesele negative erau ale unui grup de răufăcători ce urmăreau să obţină acest tezaur, prin orice mijloace, în folosul lor.

Deci, pe de o parte, entuziasmul, seriozitatea şi dragostea faţă de neam şi de ţară, pe de alta, egoismul abject, meschinăria şi cupiditatea împinsă până la crimă.

Victimă imediată a ciocnirii dintre cele două interese, cade, imediat după război, tânărul Titus Dunca iar, recent, tatăl său, profesorul Sever Dunca, ucis mişeleşte prin

otrăvire în momentul în care era pe punctul de a descoperi tezaurul. Convingerea că tezaurul constituia mobilul crimei mi s-a format, iniţial, din următoarele date de care dispuneam: bănuielile profesorului că activitatea sa în zona grotelor ar fi supravegheată din umbră de anumiţi inşi; capcana montată în grota centrală, în care s-a descoperit tezaurul şi dispariţia funiei pe care coborâseră Moţ şi Albu. Ulterior s-au adăugat şi alte elemente: telefoanele necunoscutului care solicita insistent un plic cu fotografii, dispariţia copiilor acelor fotografii.

Cercetările noastre au plecat de la afirmaţia profesorului că în zonă ar fi observat staţionând un turism cu număr străin. Extinzând cercetările, au intrat în obiectivul nostru comis-voiajorul Hektor Walker, pe numele său adevărat Matiaş Şandor, inginerul Avram Teodor şi brigadierul Stoian Carol. Dar care din ei l-a ucis pe profesor?

Faptele s-au complicat prin uciderea lui Stoian, unul dintre cei bănuiţi. Care din cei doi l-a ucis? Şi de ce? Tot din cauza tezaurului? Aveam de cercetat şi varianta uciderii sale, din răzbunare sau din gelozie, de către Vaida Aron.

În ambele crime, probe directe, materiale, care să acuze pe cineva în mod precis, nu reuşeam să obţinem. Doar unele indicii şi câteva prezumţii. Pentru a ne sprijini pe ele, trebuia să le coroborăm cu alte fapte, împrejurări sau situaţii care să le confirme. În direcţia asta s-au îndreptat toate eforturile noastre. Până la urmă, am reuşit.

Probele adunate pe parcurs în legătură cu uciderea lui Stoian demonstrau clar că asasinul e inginerul Avram: mulajele în ghips a urmelor din pădure, de la locul crimei; imprimarea urmelor pe linoleum; compararea cu ghetele sale; amprenta de pe secure; declaraţia şoferului de pe autobuz. Dar de ce l-a ucis? Cei trei – Walker, Avram şi Stoian – chefuiseră împreună până la închiderea localului şi restul nopţii au dormit sub acelaşi acoperiş. Aparenţele arătau că sunt în relaţii bune. Singura ipoteză ce se impunea, în cazul uciderii lui Stoian, era reducerea numărului părtaşilor la împărţeală. În aceeaşi măsură, era unul mai puţin de trecut peste graniţă.

În baza probelor pe care le aveam, Avram putea fi arestat încă din ziua în care l-am invitat la miliţie. Dar l-am lăsat liber, dându-i impresia că acţionăm în direcţia lui Vaida. Era necesar să-l surprindem încercând, împreună cu Walker, să-şi însuşească tezaurul, pentru a stabili cauzele asasinatului, premeditarea şi complicitatea lui Avram cu Walker.

Rănirea subofiţerului şi furtul copiilor fotografiilor arătau că e vorba tot despre tezaur. Identificarea autorului a fost mai uşoară: bonul de mână şi glasul celui ce se interesase la spital de starea rănitului, glas recunoscut de medicul de gardă, îl indicau, ca autor, tot pe Avram. Nici de data asta nu l-am arestat, pentru aceleaşi considerente.

Pe cel arestat în grotă odată cu Avram, pădurarul Andrei Macovei, l-am scos din cauză. A fost chemat de inginer să-i ajute la săpături. Omul, de bună credinţă, s-a dus cu el. Nu-i trecea prin minte că superiorul său ar putea săvârşi ceva incorect. Şi nici nu ştia ce-l aştepta. Şi Avram şi Walker au recunoscut că, după spargerea peretelui din fundul grotei, urmau să-l ucidă şi să-l îngroape acolo. Sunt convins că-i va fi de învăţătură pentru toată viaţa.

Şoferul Alfred Roth a sosit în ţară după uciderea profesorului şi a lui Stoian. Nu poate fi implicat în crimele săvârşite de către ceilalţi. Dar va răspunde pentru complicitate la încercarea de prădare a tezaurului ca şi pentru faptul că i-a predat vărului său, lui Avram, propriul paşaport, pentru a-i facilita trecerea frauduloasă a frontierei.

Problema cea mai dificilă a constituit-o demascarea celui ce l-a ucis pe profesor. Relatările fiului medicului Vasiliu, ca şi ale Mariei, ne-au indus în eroare pentru moment. Maşina încărcată cu stâlpi aduşi din pădure şi care oprise în faţa casei profesorului, ca şi plicul pe care l-ar fi adus un pădurar, ne-au făcut să-i bănuim pe Avram şi pe Stoian. Pe Stoian l-am exclus. Dacă îl ucidea el, o făcea în pădure şi nu în casă. Risca să fie văzut şi identificat, sau surprins asupra faptului. În afară de asta, ucigaşul trebuia să fie un om cu pregătire, cu care profesorul să aibă ce discuta la o cafea,

ceea ce nu era cazul lui Stoian.

Rămâneau Avram şi Walker. L-am exclus şi pe inginer. Urmele, atâtea câte au putut fi găsite, nu-l vizau. Pata de pe fotografia originală, observată de Moţ şi Albu, ca şi de pe ceaşca de cafea, păreau a fi făcute de o mână înmănuşată. Ştiind că mănuşa nu lasă amprente, criminalul n-a luat nicio măsură de asigurare. Pentru noi petele constituiau un semnal care ne îndrepta atenţia spre voiajor. Apelând la „memoria dosarelor”, am aflat de înfierarea mâinilor lui Matiaş Şandor. M-am întrebat: să fie Walker una şi aceeaşi persoană cu Şandor? Dacă da, era din oraş şi cunoştea şi casa profesorului, ca şi pe acesta. Încă un amănunt: pe fila de hârtie pe care profesorul a notat, după otrăvirea sa, numărul meu de telefon de la birou, am găsit scrisă o literă, care putea fi sau *M* sau *W.* Depinde cum ţineai hârtia. În cercul bănuiţilor nu era nici unul al cărui nume să înceapă cu *M*. Dar cu *W* exista: Walker. Să fi vrut profesorul să-i noteze numele şi nu a mai avut răgazul necesar?

Paralel cu cercetările pe care le făceau Albu şi Moţ, am încercat identificarea lui Şandor în persoana lui Walker, problemă de care s-a ocupat locotenentul major Ştefanache din cadrul serviciului de evidenţă a populaţiei. Trebuia să găsim pe cineva din familia Şandor, cu ajutorul căruia să-l pot identifica. Combinând datele evidenţei mişcării populaţiei cu ale Oficiului de Stare Civilă, ca şi cu amintirile unor oameni în vârstă, s-a stabilit că bătrânul Şandor a murit la scurtă vreme după evadarea fiului său, ucis la o încăierare în una din crâşmele oraşului. Văduva lui, cu fiica ei, Ilonka, sora lui Matiaş, au părăsit oraşul şi s-au stabilit într-un sat din Ţara Zarandului, unde avea o casă şi ceva pământ.

Deplasându-se în satul respectiv, Ştefanache nu a mai găsit pe nimeni din familia Şandor. Bătrâna decedase nu la mult timp după mutare, iar Ilonka a murit acum vreo zece ani, mâncată de lupi, pe o vreme cumplită de iarnă, într-o pădure. Dosarul încheiat cu acea ocazie de către şeful de post şi procuror, pe care am reuşit să-l primesc – colonelul arătă unul din cele trei dosare vechi – consemnează că în

pădurea… din marginea satului…, la locul numit… au fost găsite oasele unei femei mâncate de lupi cu mai multe zile în urmă. După resturile de rochie şi palton s-a conchis că victima era Ilonka Şandor. Nemaifiind niciun dubiu, s-a dat autorizaţia cuvenită de înhumare.

Pierdeam una din posibilităţile de identificare a lui Şandor. Rămânea doar „pecetea ciobanului”. În dosarul privind asasinarea fiului profesorului Dunca, am găsit numele şi adresa ciobanului, precum şi descrierea pecetei. Cu ajutorul miliţiei judeţului… am dat de el. Şansa noastră a fost că l-am aflat în viaţă şi sănătos la cap. L-aţi văzut la interogatoriul voiajorului.

Colonelul făcu o pauză ca să-şi odihnească glasul. Bău un pahar cu apă. Toţi aşteptau urmarea cu o curiozitate nereţinută ce li se citea pe faţă. Dar nimeni nu scoase un cuvânt. În fine, colonelul continuă:

— Am recitit dosarul încheiat cu ocazia morţii Ilonkăi Şandor. De mai multe ori. Credeam că fac acest lucru fiind impresionat de tragedia ei de acum zece ani. Cinstit, o făceam şi din cauza asta. Dai mai era un *ceva* ce mă zgândărea. Nu ştim bine de ce, dar persista. La un moment dat, însă, am sesizat două amănunte: denumirea localităţii şi petrecerea unor fapte acum zece ani. Rog reţineţi: *acum zece ani…* O avalanşă de gânduri mi se rostogoleau sub frunte. Le respingeam. La început, cu indignare. Reveneau, totuşi, tot mai insistent. Nu voiam să cred posibil ceea ce bănuiam, dar bănuiala se accentua şi până la urmă a învins. Ştefanache a făcut un nou drum în satul… şi a revenit cu şeful de post din vremea aceea, acum pensionar. Când ne-am întors de la Stânca Fulgerata, i-am găsit aici. Mă aşteptau. Nu am spus la nimeni nimic. Cu toată experienţa de-o viaţă pe care o am, cu tot flerul format de-a lungul anilor, păstram o rezervă. Şi tare aş fi vrut ca să nu fi avut dreptate. Dreptatea, însă, nu e cum am vrea-o noi, ci aşa cum trebuie să fie.

Am plecat cu bătrânul şef de post în oraş, pe jos şi ne-am îndreptat spre casa profesorului. Poarta era încuiată. Am sunat. Nu răspundea nimeni. Bătrânica din casa

stomatologului m-a văzut insistând. A ieşit în poarta casei ei şi mi-a spus că Maria nu e acasă, ci la piaţă, dar că trebuie să sosească, deoarece era plecată de mult. N-am avut de aşteptat. Dinspre capătul străzii venea cu o plasă, destul de încărcată, în mână. Mergea cu paşi înceţi, mai mult târşiţi. Părea îngândurată. Nu se uita nici în stânga, nici în dreapta. Noi eram pe trotuarul celălalt şi nu ne văzuse. Fostul şef de post, la un semn al meu, porni spre ea şi ajungând în spatele ei, strigă: — Ilonka! Fără să-şi dea seama, Maria îi răspunse: — Da! Apoi, brusc, se opri în loc şi se întoarse fulgerător spre cel care o strigase. Vru să spună ceva, dar îl recunoscuse, ca şi pe mine, care mă apropiasem între timp. Plasa i-a căzut din mână. Întâi a înnegrit, apoi s-a făcut albă ca varul. Arăta cumplit. Îi citeai pe chip: spaimă, ruşine, ură, sfidare… Maria, cred că aţi înţeles, nu era Maria, ruda profesorului, ci Ilonka Şandor. A recunoscut totul…

Procurorul îl întrerupse:

— Dar dacă Maria era Maria?

— Şi eu m-am gândit la asta. Chiar o doream. Îmi luasem, însă toate măsurile ca să pot exclude orice dubiu. Când s-a dus a doua oară în satul…, Ştefanache avea asupra lui o fotografie a Mariei: copia celei de pe buletinul de identitate. Fostul şef de post o recunoscu. O recunoscură şi câţiva oameni din sat care o ştiau de pe vremuri. Zece ani nu sunt prea mulţi şi ea nu se prea schimbase. În al doilea rând, înainte de a o striga, şeful de post a avut timp ca să se uite atent la ea. Parcă-l văd. A pus mâna pe umărul meu, m-a privit în ochi şi mi-a spus: — Asta-i Ilonka, mâncată de lupi şi nu Maria lui Dunca.

— Cum aţi ajuns la concluzia că sub identitatea Mariei se ascundea Ilonka?

— V-am mai spus. După mari ezitări, dar ţinând cont de o serie de fapte, disparate la început, dar care, încetul cu încetul, se înmănunchiau. Şi Maria şi Ilonka locuiau, în acelaşi sat. Maria a venit în oraşul nostru acum zece ani. Pe vreme de iarnă. Tot acum zece ani şi tot iarna, Ilonka fusese răpusă de lupi. Oasele victimei fiind complet curăţate de carne, nu mai permiteau nicio identificare, deci

puteau fi ale oricui. Mai ştiam de la ea că profesorul nu o văzuse niciodată şi că iniţiativa mutării în casa Dunca pornise tot de la ea. M-a mai intrigat faptul că, deşi a stat destul în satul acela, nu s-a mai dus pe acolo deloc în toţi aceşti zece ani.

În altă ordine de idei: când inginerul a pătruns în casa Dunca pentru a fura fotografiile, trebuia să-l simtă. Ori ea declarase că asculta o piesă la radio, care era dat la maximum şi că din cauza asta nu auzise nimic. Asculta radio şi profesorul, ruda şi binefăcătorul ei, abia fusese îngropat… Încă ceva: cunoaşteţi casa profesorului. Camera aşa-zisei Maria era la etaj, lângă biroul profesorului. Din camere se ieşea într-un hol imens şi de acolo, pe o scară monumentală dar ale cărei trepte scârţâie îngrozitor când calci pe ele, se coboară la parter, unde e şi uşa principală de intrare. Gândiţi-vă: la un moment dat, aşa cum a declarat, când piesa era pe sfârşite, a auzit un zgomot şi s-a dus ca să-l cheme pe subofiţerul din porumbărie. Musafirul nocturn, alias inginerul Avram, trebuia să o audă, mai ales că ea, speriată şi singură în casă, ar fi alergat pe scări, stârnind un concert de scârţâituri şi nu le-ar fi coborât cu paşi de pisică.

Când se reîntoarse în casă cu subofiţerul şi acesta căzu împuşcat de agresor, ţipă. Dar deşi ştia că agresorul nu poate fugi din pod decât prin chepengul din balcon şi nu prin casă, aruncă în Moţ, care tocmai intra pe uşă, cu borcane… Toate aceste fapte, luate separat, nu spun mare lucru. Puteau fi, foarte bine, simple întâmplări. Dar se adunau şi amănuntele se aşezau unul lângă altul, făcând un întreg; cel pe care vi l-am expus.

Albu ceru permisiunea unei întrebări. Colonelul acceptă.

— Putem şi noi cunoaşte cum s-au petrecut faptele acum zece ani?

— Cei ce doresc amănunte mai multe, le vor găsi în dosarul anchetei pe care o efectuează căpitanul Boldur. Eu am să vă fac doar un scurt rezumat:

Maria şi Ilonka se cunoşteau. Erau cam de aceeaşi vârstă şi statură. Amândouă fete bătrâne şi fără părinţi, fapt care

le-a apropiat. Maria nu ştia nimic despre trecutul familiei Şandor. În schimb, Ilonka ştia că fratele ei îl ucisese pe Titus Dunca, fapt în urma căruia reuşise să fugă peste graniţă. În loc să urască pe cel ce ucisese, ura şi ea, ca toţi ai ei, familia celui ucis. De la Maria a aflat că e rudă cu profesorul. Tot de la ea a auzit că pe ruda ei din oraşul O… nu o cunoscuse niciodată.

Acum zece ani fratele ei a venit în ţară, tot cu acte în regulă, ca şi acum, dar cu altă înfăţişare şi sub alt nume. Cu tot riscul şi-a căutat rudele şi a dat de Ilonka. Prin intermediul unor mijlocitori, fratele şi sora s-au întâlnit. Matiaş venise tot cu gândul de a pune mâna pe tezaur. Aflând despre Maria, au pus la cale totul. Reîntoarsă în sat, după întâlnirea cu Matiaş, Ilonka a îndemnat-o pe Maria să-i scrie profesorului. Profesorul a chemat-o şi Maria a plecat. Drumul către gară trecea printr-o pădure. Nu era o distanţă prea mare şi oamenii o străbăteau pe jos. Era zăpadă multă şi ningea în continuare. În pădure s-a întâlnit cu Ilonka, plecată după lemne. Au mers o bucată de drum împreună, Maria fiind bucuroasă, mai ales că se şi înnopta. Şandor aştepta în pădure. Restul, vi-l închipuiţi. Uciderea Mariei, schimbarea rochiilor şi a paltoanelor, însuşirea micului bagaj şi a actelor. Substituirea reuşise. Au târât cadavrul într-un loc neumblat, departe de drum. Ninsoarea a acoperit urmele şi lupii au făcut restul…

Am omis un fapt. Verificând programul de radio, am constatat că niciunul clin posturile noastre de radio nu a transmis, în ziua în care Avram căuta fotografiile, vreo piesă de teatru. Am şi confirmarea scrisă din partea Radiodifuziunii.

Să ne întoarcem la uciderea Mariei cea adevărată. Scopul urmărit a fost ca Ilonka, devenită Maria, un fel de nepoată a profesorului şi femeia lui de încredere, să afle cât mai multe despre cercetările acestuia în legătură cu tezaurul. Sub înfăţişarea unei femei umile se ascundea un şarpe. Şarpele încălzit la sân… Avea acces şi la camera profesorului. Când acesta pleca de acasă, Maria, care făcea ordine şi curăţenie peste tot, îi cerceta hârtiile. Aşa a aflat că profesorul se

apropia de împlinirea visului său de-o viaţă. Prin diverşi călători veniţi din străinătate, comunica cu fratele ei. Venirea acestuia în calitate de comis-voiajor e rezultatul ultimei informaţii transmise de către Ilonka.

— Bine, dar problema buletinului de identitate? întrebă procurorul.

— Aici a ajutat-o profesorul, fără să ştie pe cine ajută. S-a prezentat la miliţie pentru a-i face mutaţia definitivă. Buletinul era prost păstrat şi fotografia, destul de spălăcită, putea fi şi a ei. Avea şi actul de naştere al Mariei. A făcut două fotografii noi şi a primit un nou buletin. Dar fotografiile acestea au costat-o, permiţând, ca după zece ani, chiar, să fie identificată. Vedeţi? Oricât de bine ar lucra o minte criminală, oricât de inteligentă ar fi, crimă perfectă nu există. Totdeauna rămâne *acel ceva* care scapă tuturor măsurilor de precauţie, acel ceva care duce la demascarea făptuitorilor.

În urma ştirii transmise de Ilonka, Şandor a venit în ţară sub chipul unui comis-voiajor şi sub numele de Hektor Walker. Nu i-a fost greu să ia legătura cu sora sa. Deoarece încercarea de a-l prinde pe profesor în capcana de la grote, pe care o realizase împreună cu Avram şi Stoian, eşuase, au ales otrava. Şandor s-a anunţat profesorului Dunca, sub numele de Walker. I-a solicitat o întrevedere, motivându-i că se află în ţara noastră într-o vizită de documentare, fiind preocupat de sistemul de construcţie al cetăţilor dacice. Cum profesorul era bucuros să discute istorie, l-a primit.

Strada nu era circulată la ora sosirii sale la profesor şi nimeni nu l-a zărit intrând. Maria venise de la piaţă. Chiar ea l-a condus la profesor. N-au discutat nimic despre comori. Şandor a declarat că profesorul se înfierbântase discutând despre arhitectura dacică şi, prins de discuţie, l-a oprit la o cafea. Cafeaua n-a preparat-o profesorul, ci aşa zisa nepoată. Totul a decurs conform planului. Şandor şi-a însuşit însemnările profesorului, care erau pe masă. Au căutat să îndepărteze, apoi, orice urmă, dar nu s-au gândit şi la cele lăsate de mănuşi pe fotografie şi pe ceaşca de cafea. Se preocupaseră doar de amprentele Ilonkăi. Nu

ştiau că şi mănuşile au amprentele lor… Totul a durat foarte puţin. În posesia însemnărilor profesorului, Matiaş Şandor a ieşit prin spate, a sărit gardul şi prin curtea vecinului, la care nu era nimeni acasă – Ilonka verificase acest aspect – a ieşit în stradă şi a plecat.

— De ce n-a luat şi fotografiile? îndrăzni Moţ.

— Poate nu ştia de ele. Dar nici nu-i erau necesare, însemnările îi ajungeau.

— Dar când a avut timp profesorul ca să scrie notiţa cu numărul dumneavoastră de telefon?

— Greu de răspuns. Otrava a fost destul de puternică şi în doză mare. Dar profesorul era un om cu o constituţie de fier. Probabil şi-a revenit câteva clipe după plecarea asasinului şi a mai avut puterea ca să scrie: „colonelul”, numărul meu de telefon şi acea iniţială, *M* sau *W*… Şi sunt convins că a fost vorba de acest Walker…

— Dacă-mi permiteţi… intră şi Albu în discuţie. La un semn, o clătinare afirmativă din cap, a colonelului, continuă: — De ce inginerul a venit după fotografii, dacă Walker avea „cheile” tezaurului, sustrase de la profesor?

— Inginerul avea experienţa cu Stoian. Îl lichidase ca să fie mai puţini la împărţeală. Putea să fie şi el lichidat, sau, în cel mai fericit caz, să fie tras pe sfoară de voiajor. Atunci, a urmărit să aibă propria documentare.

Văzând că nu mai sunt întrebări, colonelul continuă:

— În concluzie, putem afirma că la baza tuturor faptelor săvârşite de către cei pe care i-am arestat a stat dorinţa de a-şi însuşi tezaurul de la Stânca Fulgerata şi de a-l duce în străinătate, unde urmau să-l valorifice. Crimele fac parte din planul lor de-a ajunge la tezaur. Dar fiecare crimă îşi are autorii ei şi complicii. Justiţia noastră va cântări faptele fiecăruia. Dar şi conlucrarea lor. Sancţiunile vor fi pe măsura faptelor. Dar, dincolo de ceea ce va cântări balanţa justiţiei – şi va cântări cum se cuvine! – noi avem mulţumirea că ne-am făcut datoria.

…Colonelul luă dosarul anchetei în mâini. Îl închise cu grijă. Luă carioca neagră şi, înainte de a-l preda procurorului, vru să şteargă titlul pe care-l pusese pe dosar.

EDITURA EMINESCU
Colecția Clepsidra

Lei 10,50